မဟာဝိဇိတာရုံ ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်

ပဓာန နာယက ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ကဝိန္ဒ ၏

သြဝါဒကို ခံယူလျှက်

ဦးကုဝေရ သင်ကြားပြသသော

အစိုးရပထမပြန်စာမေးပွဲများအတွက်

ပထမငယ်တန်း

အာချာတကပွ

(ပထမကဏ္ဍ ၊ဒုတိယကဏ္ဍ)

မှတ်စုစာအုပ်(၁)

၂၀၁၉ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၂၃)ရက်

ဒေါ်လှလှသီ (ပထမငယ်တန်း....၂၀၁၉ ....နေပြည်တော်)မှ ရေးသားပြုစုပါသည်။

၆။ အာချာတကပ္ပ

အာချာတ်ဝိဘတ်(၈)သွယ်

		ပရဿပုဒ်(၆)လုံးစီ(၄၈)						အတ္တနောပုဒ်(၆)လုံးစီ(၄၈)					
		နာမယောဂ		တုမှယောဂ		အမှယောဂ		နာမယောဂ		တုမှယောဂ		အမှယောဂ	
		ပဌမပုရိသ်		မဇ္ဈိမပုရိသ်		ဥတ္တမပုရိသ်		ပဌမပုရိသ်		မဇ္ဈိမပုရိသ်		ဥတ္တမပုရိသ်	
သဗ္ဗဓာတ်ဝိဘတ်	ဝိဘတ်အမည်	ဧ	ဗ	ဧ	ဗ	ဧ	ဗ	ဧ	ဗ	ဧ	ဗ	ဧ	ဗ
	ဝတ္တမာနာ	တိ	အန္တိ	သိ	ထ	မိ	မ	တေ	အန္တေ	သေ	ဝှေ	ဧ	မှေ
	ပဉ္စမီ	တု	အန္တု	ဟိ	ထ	မိ	မ	တံ	အန္တံ	သု	ဝှော	ဧ	အာမှ သေ
	သတ္တမီ	ယျ	ယျုံ	ယျာ သိ	ယျာ ထ	ယျာ မိ	ယျာ မ	ထ	ရံ	ထော	ယျာ ဝှော	ယျံ	ယျာ နေ
	ဟိယျတ္တနီ	အာ	ဦ	ဩ	တ္ထ	အံ	မှာ	တ္ထ	တ္ထုံ	သေ	ဝှံ	ဣ	မှသေ
အသဗ္ဗဓာတ်ဝိဘတ်	ပရောက္ခာ	အ	ဥ	ဧ	တ္ထ	အံ	မှာ	တ္ထ	ရေ	တ္ထော	ဝှော	ဣ	မှေ
	အဇ္ဇတနီ	ဤ	ဥံ	ဩ	တ္ထ	ဣ	မှာ	အာ	ဦ	သေ	ဝှံ	အံ	မှေ
	ဘဝိဿန္တိ	ဿ တိ	ဿန္တိ	ဿသိ	ဿ ထ	ဿာမိ	ဿာ မ	ဿ တေ	ဿန္တေ	ဿ သေ	ဿ ဝှေ	ဿံ	ဿာ မှေ
	ကာလာတိပတ္တိ	ဿာ	ဿံ သု	ဿေ	ဿ ထ	ဿံ	ဿာ မှာ	ဿထ	ဿိသု	ဿသေ	ဿ ဝှေ	ဿိံ	ဿာ မှသေ

အာချာတ်ပဌမကဏ္ဍရှိသုတ်များ

(က) အာချာတသာဂရမထဇ္ဇတနီတရင်္ဂ ၊

ဓာတုဇ္ဇလံ ဝိကရဏာဂမကာလမီနံ ။

လောပါနုဗန္ဓရိယမတ္ထဝိဘာဂတီရံ ၊

ဓီရာ တရန္တိ ကဝိနော ပုထုဗုဒ္ဓိနာဝါ ။

(ခ) ဝိစိတ္တသင်္ခါရပရိက္ခိတံ ဣမံ ၊

အာချာတသဒ္ဒံ ဝိပုလံ အသေသတော ။

ပဏာမျ သမ္ဗုဒ္ဓမနန္တဂေါစရံ ၊

သုဂေါစရံ ယံ ဝဒတော သုဏာထ မေ ။

(ဂ) အဓိကာရေ မင်္ဂလေ စေဝ ၊ နိပ္ဖန္နေ စာဝဓာရဏေ ။

အနန္တရေ စ ’ပါဒါနေ ၊ အထသဒ္ဒေါ ပဝတ္တတိ ။

၄၀၆။ အထ ပုဗ္ဗာနိ ဝိဘတ္တီနံ ဆ ပရဿပဒါနိ ။

၄၀၇။ ပရာဏျတ္တနောပဒါနိ ။

၄၀၈။ ဒွေ ဒွေ ပဌမ မဇ္ဈိမုတ္တမပုရိသာ ။

၄၀၉။ သဗ္ဗေသမေကာဘိဓာနေ ပရော ပုရိသော ။

၄၁၀။ နာမမှိ ပယုဇ္ဇမာနေပိ တုလျာဓိကရဏေ ပဌမော ။

၄၁၁။ တုမှေ မဇ္ဈိမော ။

၄၁၂။ အမှေ ဥတ္တမော ။

၄၁၃။ ကာလေ ။

၄၁၄။ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ ။

၄၁၅။ အာဏာတျာသိဋ္ဌေနုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ ။

၄၁၆။ အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ ။

၄၁၇။ အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာတီတေ ။

၄၁၈။ ဟိယျောပဘုတိ ပစ္စက္ခေ ဟိယျတ္တနီ ။

၄၁၉။ သမီပေ'ဇ္ဇတနီ ။

၄၂၀။ မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေ စ ။

၄၂၁။ အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ ။

၄၂၂။ ကြိယာတိပန္နေ'တီတေ ကာလာတိပတ္တိ ။

၄၂၃။ ဝတ္တမာနာ တိ အန္တိ, သိ ထ, မိ မ ။ တေ အန္တေ, သေ ဝှေ, ဧ မှေ ။

၄၂၄။ ပဉ္စမီ တု အန္တု, ဟိ ထ, မိ မ ။ တံ အန္တံ, ဿု ဝှော, ဧ အာမသေ ။

၄၂၅။ သတ္တမီ ဧယျ ဧယျုံ, ဧယျာသိ ဧယျာထ, ဧယျာမိ ဧယျာမ ။ ဧထ ဧရံ, ဧထော ဧယျာဝှော, ဧယျံ ဧယျာမှေ ။

၄၂၆။ ပရောက္ခာ အ ဥ, ဧ တ္ထ, အံ မှ ။ တ္ထ ရေ, တ္ထော ဝှော, ဣံ မှေ ။

၄၂၇။ ဟိယျတ္တနီ အာ ဦ, ဩ တ္ထ, အံ မှာ ။ တ္ထ တ္ထုံ, သေ ဝှံ, ဣံ မှသေ ။

၄၂၈။ အဇ္ဇတနီ ဤ ဥံ, ဩ တ္ထ, ဣံ မှာ ။ အာ ဦ, သေ ဝှံ, အံ မှေ ။

၄၂၉။ ဘဝိဿန္တိ ဿတိ ဿန္တိ, ဿသိ ဿထ, ဿာမိ ဿာမ ။ ဿတေ ဿန္တေ, ဿသေ ဿဝှေ, ဿံ ဿာမှေ ။

၄၃၀။ ကာလာတိပတ္တိ ဿာ ဿံသု, ဿေ ဿထ, ဿံ ဿာမှာ ။ ဿထ ဿိံသု, ဿသေ ဿဝှေ, ဿိံ ဿာမှသေ ။

၄၃၁။ ဟိယျတ္တနီ သတ္တမီ ပဉ္စမီ ဝတ္တမာနာ သဗ္ဗဓာတုကံ ။

၆။ အာချာတကပ္ပ

		ပရဿပုဒ်	အတ္တနောပုဒ်
(၁)	ဝတ္တမာနာ	တိ အန္တိ , သိ ထ, မိ မ ၊	တေ အန္တေ , သေ ဝှေ , ဧ မှေ ။
(၂)	ပဉ္စမီ	တု အန္တု, ဟိ ထ , မိ မ ၊	တံ အန္တံ , ဿု ဝှေါ , ဧ အာမသေ ။
(၃)	သတ္တမီ	ဧယျ ဧယျုံ , ဧယျာသိ ဧယျာထ , ဧယျာမိ ဧယျာမ ,	ဧထ ဧရံ , ဧထော ဧယျာဝှော , ဧယျံ ဧယျာမှေ ။
(၄)	ပရောက္ခာ	အ ဥ , ဧ တ္ထ, အံ မှ ၊	တ္ထ ရေ , တ္ထော ဝှေါ, ဣ◌ံ မှေ ။
(၅)	ဟိယျတ္တနီ	အာ ဦ , ဩ တ္ထ , အံ မှာ ၊	တ္ထ တ္ထုံ , သေ ဝှံ , ဣ◌ံ မှသေ ။
(၆)	အဇ္ဇတနီ	ဤ ဥ◌ံ , ဩ တ္ထ , ဣ◌ံ မှာ ၊	အာ ဦ , သေ ဝှံ, အံ မှေ ။
(၇)	ဘဝိဿန္တိ	ဿတိ ဿန္တိ, ဿသိ ဿထ , ဿာမိ ဿာမ၊	ဿတေ ဿန္တေ , ဿသေ ဿဝှေ , ဿံ ဿာမှေ ။
(၈)	ကာလာတိပတ္တိ	ဿာ ဿံသု, ◌ေဿ ဿထ, ဿံ ဿာမှာ ၊	ဿထ ဿိသု, ဿသေ ဿဝှေ, ဿိံ ဿာမှသေ။

ဝိဘတ်	(၉၆)လုံး	ပဌမပုရိသ်	(၃၂) လုံး
ပရဿပုဒ်	(၄၈) လုံး	မဇ္ဈိမပုရိသ်	(၃၂) လုံး
အတ္တနောပုဒ်	(၄၈)လုံး	ဥတ္တမပုရိသ်	(၃၂) လုံး
ဧကဝုစ်	(၄၈)လုံး		
ဗဟုဝုစ်	(၄၈)လုံး		

******* **အာချာတ်ကျမ်း၏ ဂုဏ်ပုဒ်ကို ပြဆိုသော ပါဠိတို့ကို ရေးသားခဲ့ပါ။**

(က) **အာချာတ်ကျမ်းနက်နဲပုံကို ပြဆိုသော ဂါထာကို အနက်ပေးပါ။**

(က) **အာချာတသာဂရမထဇ္ဇတနီတရင်္ဂံ ၊**
ဓာတုဇ္ဇလံ ဝိကရဏာဂမကာလမီနံ ။
လောပါနုဗန္ဓရိယမတ္တဝိဘာဂတီရံ ၊
ဓီရာ တရန္တု ကဝိနော ပုထုဗုဒ္ဓိနာဝါ ။

အာချာတသာဂရမထဇ္ဇတနီတရင်္ဂံ ၊	အာချာတသာဂရံ + အထ + အဇ္ဇတနီတရင်္ဂံ
ဓာတုဇ္ဇလံ ဝိကရဏာဂမကာလမီနံ ။	ဓာတုဇ္ဇလံ ဝိကာရဏာဂမကာလမီနံ
လောပါနုဗန္ဓရိယမတ္တဝိဘာဂတီရံ ၊	လောပါနုဗန္ဓရိယံ + အတ္တဝိဘာဂတီရံ
ဓီရာ တရန္တု ကဝိနော ပုထုဗုဒ္ဓိနာဝါ ။	ဓီရာ တရန္တု ကဝိနော ပုထုဗုဒ္ဓိနာဝါ ။

အထ	ထိုတဒ္ဓိတ်ကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌
ဝုစ္စမာနံ	ဆိုအပ်လတ္တံ့သော
အဇ္ဇတနီတရင်္ဂံ	အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဝိဘတ်ရှစ်မျိုး ၊ လှိုင်းထမ်းပိုးလည်းရှိထသော
ဓာတုဇ္ဇလံ	ဓာတ်ဟူသော ရေလည်းရှိတတ်သော
ဝိကာရဏာဂမကာလမီနံ	ဝိကရဏပစ္စည်း၊အာဂုံ ၊ ကာလဟူသော ငါးလည်းရှိထသော၊
လောပါနုဗန္ဓရိယံ	အနုဗန်ဏအက္ခရာကျေခြင်းစသောညွန်လည်းရှိတတ်သော၊
အတ္တဝိဘာဂတီရံ	အနက်ကို ဝေဘန်ရာသဒ္ဒါဟူသော ကမ်းလည်းရှိထသော၊
အာချာတသာဂရံ	အာချာတ်ကြီးယာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာကို
ကဝိနော	နှစ်သက်ဖွယ်စကားကို ဆိုတတ်ကုန်သော
ဓီရာ	ပညာရှိတို့သည်
ပုထုဗုဒ္ဓိနာဝါ	ကြီးခိုင်ကျယ်ပြော ပညာတည်းဟူသောလှေသင်္ဘောဖြင့်
တရန္တု	လွယ်ကူရောက်အောင် ကူးမြောက်နိုင်ကြကုန်၏။

အာချာတ်ကျမ်း၏ ဂုဏ်ပုဒ်များကို ဥပမာနှင့်တကွ ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(၁) **အဇ္ဇတနီတရင်္ဂ** အဇ္ဇတနီဝိဘတ်စသော ဝိဘတ်ရှစ်မျိုး ၊လှိုင်းထမ်းပိုးလည်းရှိပါသည်။

(၂) **ဓာတုဇ္ဇလံ** ဓာတ်ဟူသော ရေလည်းရှိပါသည်။

(၃) **ဝိကာရဏာဂမကာလမီနံ** ဝိကရဏပစ္စည်း၊အာဂုံ ၊ ကာလဟူသော ငါးလည်းရှိပါသည်။

(၄) **လောပါနုဗန္ဓရိယံ** အနုဗန်အက္ခရာကျေခြင်းစသောညွှန်လည်းရှိပါသည်။

(၅) **အတ္ထဝိဘာဂတီရံ** အနက်ကို ဝေဘန်ရာသဒ္ဒါဟူသော ကမ်းလည်းရှိပါသည်။

(၆) **အာချာတသာဂရံ** အာချာတ်ကြီယာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာလည်းရှိပါသည်။

(၇) **ဓီရာ တရန္တိ** နှစ်သက်ဖွယ်စကားကို ဆိုတတ်ကုန်သော ပညာရှိတို့သည်
ကဝိနော ကြီးခိုင်ကျယ်ပြော ပညာတည်းဟူသောလှေသင်္ဘောဖြင့် ကူးမြောက်
ပုထုဗုဒ္ဓိနာဝါ ရပါသည်။

(ခ) အာချာတ်ကျမ်းကို သင်ယူဖို့ရန် တိုက်တွန်းပုံပြ ဥယောဇဉ်ဂါထာ ကို အနက်ပေးပါ။

(ခ) ဝိစိတ္တသင်္ခါရပရိက္ခိတံ ဣမံ ၊
အာချာတသဒ္ဒံ ဝိပုလံ အသေသတော ။
ပဏာမျ သမ္ဗုဒ္ဓမနန္တဂေါစရံ ၊
သုဂေါစရံ ယံ ဝဒတော သုဏာထ မေ ။

ဝိစိတ္တသင်္ခါရပရိက္ခိတံ ဣမံ ၊
အာချာတသဒ္ဒံ ဝိပုလံ အသေသတော ။
ပဏာမျ သမ္ဗုဒ္ဓမနန္တဂေါစရံ ၊ ပဏာမျ သမ္ဗုဒ္ဓံ + အနန္တဂေါစရံ
သုဂေါစရံ ယံ ဝဒတော သုဏာထ မေ ။

အနန္တဂေါစရံ	အဆုံးမရှိ အာရုံကို သိနိုင်သော၊သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရှိတော်မူထသော
သုဂေါစရံ	နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောကောင်းသောအာရုံ ရှိတော်မူထသော
သမ္ဗုဒ္ဓံ	မြတ်စွာဘုရားကို

ပဏ္ဏမျ	ရှိခိုးပြီး၍
ယံ အာချာတသဒ္ဒံ	အကြင်အာချာတ်ကျမ်းကို
ဝဒတော	ဆိုလတ္တံ့သော
မေ မမ	ကစ္စည်းဆရာငါ၏ထံမှ
ဝိစိတ္တသင်္ခါရပရိက္ခိတံ	ဆန်းကြယ်သော ကြိယာတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော
ဝိပုလံ	ပြန့်ပြောကျယ်ဝန်းထသော
တ္တမံ အာချာတသဒ္ဒံ	ဤအာချာတ်ကျမ်းကို
အသေသတော	အကြွင်းအကျန်မရှိသောအားဖြင့်
သုဏာထ	နာယူမှတ်သား ဆောင်ထားကြကုန်လော့။

<u>**‘အထ ’ သဒ္ဒါ၏ ဖြစ်နိုင်သော အနက်(၆) မျိုး**</u>

(၈) **အဓိကာရေ မင်္ဂလေ စေဝ ၊ နိပ္ဖန္နေ စာဝဓာရဏေ ။**

အနန္တရေ စ ’ ပါဒါနေ ၊ အထသဒ္ဒေါ ပဝတ္တတိ ။

အထသဒ္ဒေါ	နိပါတ် ’ အထ ’ သဒ္ဒါသည်
အဓိကာရေ	အဓိကာရအနက်၌၄င်း၊
မင်္ဂလေ စေဝ	မင်္ဂလာအနက်၌၄င်း၊
နိပ္ဖန္နေ စ	ပြီးခြင်းအနက်၌၄င်း၊
အဝဓာရဏေ စ	အဝဓာရဏအနက်၌၄င်း၊
အနန္တရေ စ	အခြားမဲ့အနက်၌၄င်း၊
အပါဒါနေ စ	အပါဒါန်အနက်၌၄င်း၊
ပဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။

‘အထ ’ သဒ္ဒါဟောနိုင်သော အနက်တို့ကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(၁) အဓိကာရ အနက် (၂) မင်္ဂလ အနက် (၃) နိပ္ဖန္န အနက် (၄) အဝဓာရဏ အနက်

(၅) အနန္တရ အနက် (၆) အပါ ဒါ န အနက် တို့ဖြစ်ပါသည်။

၂.၈.၂၀၁၉ (သောကြာနေ့)

၄၀၆။ အထ ပုဗ္ဗာနိ ဝိဘတ္တီနံ ဆ ပရဿပဒါနိ ။

အထ	ထိုတဒိတ်ကျမ်း၏အခြားမဲ့၌
ဝုစ္စမာနာနံ	ဆိုအပ်လတ္တံ့ကုန်သော
ဝိဘတ္တီနံ	ဝိဘတ်တို့တွင် (ဝါ) ဝိဘတ်တို့၏
ပုဗ္ဗာနိ	ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်သော
ဆ	ခြောက်ပုဒ် ခြောက်ပုဒ်တို့သည်
ပရဿပဒါနိ	‘ပရဿပုဒ်’ မည်ကုန်၏။

<u>ပရဿပုဒ်</u>

(၁)	ဝတ္တမာန်	တိ အန္တိ , သိ ထ, မိ မ ၊
(၂)	ပဉ္စမီ	တု အန္တု, ဟိ ထ , မိ မ ၊
(၃)	သတ္တမီ	ေယျ ေယျုံ , ေယျာသိ ေယျာထ , ေယျာမိ ေယျာမ ။
(၄)	ပရောက္ခာ	အ ဥ , ဧ တ္ထ, အံ မှ ၊
(၅)	ဟိယျတ္တနီ	အာ ဦ , ဩ တ္ထ , အံ မှာ ၊
(၆)	အဇ္ဇတနီ	ဤ ဥံ , ဩ တ္ထ , ဣံ မှာ ၊
(၇)	ဘဝိဿန္တိ	ဿတိ ဿန္တိ, ဿသိ ဿထ , ဿာမိ ဿာမ ။
(၈)	ကာလာတိပတ္တိ	ဿာ ဿံသု, ေဿ ဿထ, ဿံ ဿာမှာ ။

(အာချာတ်မှာ .. **“အထ ပုဗ္ဗာနိ ဝိဘတ္တီနံ ဆ ပရဿပဒါနိ”**ပုဒ်ကို ထောက်၍ရှေ့ဝိဘတ်(၆) လုံးကို ‘ပရဿပုဒ်’ ဟုခေါ်သည်။)

ဝိဘတ်က ရှစ်သွယ်

တစ်သွယ်မှာ ဝိဘတ်က ‘၁၂’ လုံး ၊

ရှေ့(၆)လုံးက	**‘ပရဿပုဒ်’**	**(၄၈)လုံး**
နောက်(၆) လုံးက	**‘အတ္တနောပုဒ်’**	**(၄၈)လုံး**

ရှေ့(၆)လုံးကို ‘ပရဿ’ဆို ၊ နောက်ကို ‘အတ္တနော’မှတ်။

ဝတ် ၊ ပဉ် ၊ သတ္တ ၊ ပ ၊ ဟိယျ ၊ အဇ္ဇ ၊ ဘ ၊ ကာလာ။

ဝိဘတ်ရှစ်ဖြာ ချာတ်ကျမ်းလာ ၊ မှတ်ပါ စဉ်တိုင်းသာ။

ပရဿပုဒ်

		ကေဝုစ်	ဗဟုဝုစ်
(၁)	ဝတ္တမာနာ	တိ , သိ , မိ ၊	အန္တိ , ထ , မ ၊
(၂)	ပဉ္စမီ	တု , ဟိ , မိ ၊	အန္တု , ထ , မ ၊
(၃)	သတ္တမီ	ယျေ , ယျာသိ , ယျာမိ၊	ယျုံ ,ယျာထ , ယျာမ၊
(၄)	ပရောက္ခာ	အ , ဧ , အံ ၊	ဥ , တ္ထ , မှ ၊
(၅)	ဟိယျတ္တနီ	အာ , ဩ , အံ ၊	ဦ , တ္ထ , မှာ ၊
(၆)	အဇ္ဇတနီ	ဤ , ဩ , ဣံ ၊	ဥံ , တ္ထ , မှာ ၊
(၇)	ဘဝိဿန္တိ	ဿတိ , ဿသိ , ဿာမိ ၊	ဿန္တိ, ဿထ , ဿာမ ၊
(၈)	ကာလာတိပတ္တိ	ဿာ , ေဿ , ဿံ၊	ဿံသု, ဿထ, ဿာမှာ၊

တံ ယထာ ?

တံ(တာနိ ပရဿပဒါနိ) ထိုပရဿပုဒ်တို့သည်

ယထာ ဘယ်ဟာတို့ပါနည်း။

တိ အန္တိ , သိ ထ , မိ မ ၊

တိ အန္တိ , သိ ထ , မိ မ **ဟူသည်တို့တည်း။**

ပရဿပဒမိစ္စနေန ကွတ္ထော ?

ပရဿပဒမိစ္စနေန ပရဿပုဒ်ဟူသော အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်

ကွတ္ထော ကောအတ္ထော အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။

ကတ္တရိ ပရဿပဒံ ။

“ကတ္တရိ ပရဿပဒံ” စသောသုတ်၌ ‘ပရဿပုဒ်’ ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၄၀၇။ ပရာဏျတ္တနောပဒါနိ ။

ပရာဏိ	နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော
ဆ	ခြောက်ပုဒ် ခြောက်ပုဒ်တို့သည်
အတ္တနောပဒါနိ	‘အတ္တနောပုဒ်’ မည်ကုန်၏။

<u>အတ္တနောပုဒ်</u>

(၁)	ဝတ္တမာနာ	တေ အန္တေ , သေ ဝှေ , ဧ မှေ ။
(၂)	ပဉ္စမီ	တံ အန္တံ , ဿု ဝှေါ , ဧ အာမသေ ။
(၃)	သတ္တမီ	ဧထ ဧရံ , ဧထော ဧယျာဝှေါ ,ဧယျံ ဧယျာမှေ ။
(၄)	ပရောက္ခာ	တ္ထ ရေ , တ္ထော ဝှေါ, ဣံ မှေ ။
(၅)	ဟိယျတ္တနီ	တ္ထ တ္ထုံ , သေ ဝှံ , ဣံ မှသေ ။
(၆)	အဇ္ဇတနီ	အာ ဦ ,သေ ဝှံ, အံ မှေ ။
(၇)	ဘဝိဿန္တိ	ဿတေ ဿန္တေ , ဿသေ ဿဝှေ , ဿံ ဿာမှေ ။
(၈)	ကာလာတိပတ္တိ	ဿထ ဿိသု, ဿသေ ဿဝှေ, ဿိံ ဿာမှသေ။

အတ္တနောပုဒ်

		<u>ဧကဝုစ်</u>	<u>ဗဟုဝုစ်</u>
(၁)	ဝတ္တမာနာ	တေ , သေ , ဧ ၊	အန္တေ , ဝှေ , မှေ၊
(၂)	ပဉ္စမီ	တံ , ဿု , ဧ ၊	အန္တံ , ဝှေါ , အာမသေ၊
(၃)	သတ္တမီ	ဧထ , ဧထော , ဧယျံ ၊	ဧရံ , ဧယျာဝှေါ , ဧယျာမှေ ၊
(၄)	ပရောက္ခာ	တ္ထ , တ္ထော , ဣံ ၊	ရေ , ဝှေါ , မှေ ၊
(၅)	ဟိယျတ္တနီ	တ္ထ , သေ , ဣံ၊	တ္ထုံ , ဝှံ , မှသေ၊

(၆) **အဇ္ဈတနီ** **အာ , သေ , အံ ၊ ဦ , ဝှံ , မေ့၊**

(၇) **ဘဝိဿန္တီ** **ဿတေ , ဿသေ , ဿံ၊ ဿန္တေ , ဿဝှေ , ဿာမှေ ၊**

(၈) **ကာလာတိပတ္တိ** **ဿထ , ဿသေ , ဿိံ ၊ ဿိသု, ဿဝှေ, ဿာမှသေ၊**

(အာချာတ်မှာ .. **"ပရာဏျတ္တနောပဒါနိ"**သုတ်ကိုထောက်၍ နောက်ဝိဘတ်(၆) လုံးကို 'အတ္တနောပုဒ်' ဟုခေါ်သည်။)

တံ ယထာ ?

တံ(တာနိ အတ္တနောပဒါနိ) ထိုအတ္တနောပုဒ်တို့သည်

ယထာ ဘယ်ဟာတို့ပါနည်း။

တေ အန္တေ , သေ ဝှေ , ဧ မှေ ၊

တေ အန္တေ , သေ ဝှေ , ဧ မှေ ၊ ဟူသည်တို့တည်း။

အတ္တနောပဒမိစ္စနေန ကွတ္ထော ?

အတ္တနောပဒမိစ္စနေန အတ္တနောပုဒ်ဟူသော အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်

ကွတ္ထော ကောအတ္ထော အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။

အတ္တနောပဒါနိ ဘာဝေ စ ကမ္မနိ ။

"အတ္တနောပဒါနိ ဘာဝေ စ ကမ္မနိ " စသောသုတ်၌ 'အတ္တနောပုဒ်' ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုး ရှိ၏။

*** အာချာတ်မှာ .. **"အထ ပုဗ္ဗာနိ ဝိဘတ္တီနံ ဆ ပရဿပဒါနိ"**ပုဒ်ကို ထောက်၍ရှေ့ဝိဘတ်(၆) လုံးကို 'ပရဿပုဒ်' ဟုခေါ်ဆိုခြင်းကြောင့် "ကတ္တရိ ပရဿပဒံ" စသောသုတ်၌ 'ပရဿပုဒ်' ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

*** အာချာတ်မှာ .. **"ပရာဏျတ္တနောပဒါနိ"**သုတ်ကိုထောက်၍ နောက်ဝိဘတ်(၆) လုံးကို 'အတ္တနောပုဒ်' ဟုခေါ်ခြင်းကြောင့် **"အတ္တနောပဒါနိ ဘာဝေ စ ကမ္မနိ "** စသောသုတ်၌ 'အတ္တနောပုဒ်' ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုး ရှိ၏။

၄၀၈။ ဒွေ ဒွေ ပဌမ မဇ္ဈိမုတ္တမပုရိသာ ။

ဒွေ ဒွေ — နှစ်ပုဒ် ၊ နှစ်ပုဒ်တို့သည်

ပဌမ မဇ္ဈိမုတ္တမပုရိသာ — ပဌမပုရိသ် ၊ မဇ္ဈိမပုရိသ် ၊ ဥတ္တမ ပုရိသ် မည်ကုန်၏။

ပရဿပုဒ်

		<u>ပဌမပုရိသ်</u>	<u>မဇ္ဈိမပုရိသ်</u>	<u>ဥတ္တမပုရိသ်</u>
(၁)	ဝတ္တမာနာ	တိ အန္တိ ,	သိ ထ,	မိ မ ၊
(၂)	ပဉ္စမီ	တု အန္တု,	ဟိ ထ ,	မိ မ ၊
(၃)	သတ္တမီ	ယျေ ယျုံ ,	ယျာသိ ယျာထ ,	ယျာမိ ယျာမ ။
(၄)	ပရောက္ခာ	အ ဥ ,	ဧ တ္ထ,	အံ မှ ၊
(၅)	ဟိယျတ္တနီ	အာ ဦ ,	ဩ တ္ထ ,	အံ မှာ ၊
(၆)	အဇ္ဇတနီ	ဤ ဥံ ,	ဩ တ္ထ ,	ဣံ မှာ ၊
(၇)	ဘဝိဿန္တိ	ဿတိ ဿန္တိ,	ဿသိ ဿထ ,	ဿာမိ ဿာမ ။
(၈)	ကာလာတိပတ္တိ	ဿာ ဿံသု,	ဿေ ဿထ,	ဿံ ဿာမှာ ။

<u>အတ္တနောပုဒ်</u>

		<u>ပဌမပုရိသ်</u>	<u>မဇ္ဈိမပုရိသ်</u>	<u>ဥတ္တမပုရိသ်</u>
(၁)	ဝတ္တမာနာ	တေ အန္တေ ,	သေ ဝှေ ,	ဧ မှေ ။
(၂)	ပဉ္စမီ	တံ အန္တံ ,	ဿု ဝှေါ ,	ဧ အာမသေ ။
(၃)	သတ္တမီ	ထေ ရေံ ,	ထော ယျာဝှေါ ,	ယျံ ယျာမှေ ။
(၄)	ပရောက္ခာ	တ္ထ ရေ ,	တ္ထော ဝှေါ,	ဣံ မှေ ။
(၅)	ဟိယျတ္တနီ	တ္ထ တ္ထုံ ,	သေ ဝှံ ,	ဣံ မှသေ ။
(၆)	အဇ္ဇတနီ	အာ ဦ ,	သေ ဝှံ,	အံ မှေ ။
(၇)	ဘဝိဿန္တိ	ဿတေ ဿန္တေ ,	ဿသေ ဿဝှေ ,	ဿံ ဿာမှေ ။
(၈)	ကာလာတိပတ္တိ	ဿထ ဿိသု,	ဿသေ ဿဝှေ,	ဿိံ ဿာမှသေ။

တံ ယထာ ?	
တံ(တေ ပုရိသာ)	ထိုပုရိသ်တို့သည်
ယထာ	ဘယ်ဟာတို့ပါနည်း။

တိ အန္တိ ဣတိ ပဌမပုရိသာ၊ သိ ထ ဣတိ မဇ္ဈိမပုရိသာ၊ မိ မ ဣတိ ဥတ္တမပုရိသာ၊

တိ အန္တိ ဣတိ	တိ ၊ အန္တိ ဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့သည်
ပဌမပုရိသာ	ပဌမပုရိသ်မည်ကုန်၏။
သိ ထ ဣတိ	သိ ၊ ထ ဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့သည်
မဇ္ဈိမပုရိသာ	မဇ္ဈိမပုရိသ်မည်ကုန်၏။
မိ မ ဣတိ	မိ ၊ မ ဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့သည်
ဥတ္တမပုရိသာ	ဥတ္တမ ပုရိသ်မည်ကုန်၏။

အတ္တနောပဒါနမ္ပိ

တေ အန္တေ ဣတိ ပဌမပုရိသာ၊ သေ ဝှေ ဣတိ မဇ္ဈိမပုရိသာ၊ ဧ မှေ ဣတိ ဥတ္တမပုရိသာ၊

တေ အန္တေ ဣတိ	တေ ၊ အန္တေ ဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့သည်
ပဌမပုရိသာ	ပဌမပုရိသ်မည်ကုန်၏။
သေ ဝှေ ဣတိ	သေ ၊ ဝှေ ဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့သည်
မဇ္ဈိမပုရိသာ	မဇ္ဈိမပုရိသ်မည်ကုန်၏။
ဧ မှေ ဣတိ	ဧ ၊ မှေ ဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့သည်
ဥတ္တမပုရိသာ	ဥတ္တမ ပုရိသ်မည်ကုန်၏။

အတ္တနောပဒမိစ္စနေန ကွတ္ထော ?

ပဌမမဇ္ဈိမုတ္တမပုရိသမိစ္စနေန	ပဌမ ၊မဇ္ဈိမ ၊ ဥတ္တမပုရိသ်ဟု အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်
ကွတ္ထော ကောအတ္ထော	အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။

နာမမှိ ပယုဇ္ဇမာနေပိ တုလျာဓိကရဏေ ပဌမော၊ တုမှေ မဇ္ဈိမော။ အမှေ ဥတ္တမော။

"နာမမှိ ပယုဇ္ဇမာနေပိ တုလျာဓိကရဏေ ပဌမော"၊ "တုမှေ မဇ္ဈိမော"။ "အမှေ ဥတ္တမော"။စသော သုတ်၌ **'ပဌမပုရိသ်၊မဇ္ဈိမပုရိသ်၊ ဥတ္တမပုရိသ်'** ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုး ရှိ၏။

၃.၈.၂၀၁၉ (စနေနေ့)

အစနှစ်သွယ်၊ 'သူ'အတွက်ချယ်၊ ⟶ (ပဌမပုရိသ်) ⟶ နာမယောဂသဒ္ဒါ

အလယ်နှစ်လုံး၊ 'သင့်'အတွက်သုံး၊ ⟶ (မဇ္ဈိမပုရိသ်) ⟶ တုမှယောဂသဒ္ဒါ

အဆုံးနှစ်ချက်၊ 'ငါ့'အတွက် ⟶ (ဥတ္တမပုရိသ်) ⟶ အမှယောဂသဒ္ဒါ

သုံးချက် နားလည်စေ။

(သူသည်)	**သော**၊	(သူတို့သည်)	**တေ**	'နာမယောဂသဒ္ဒါ'
(သင်သည်)	**တွံ**၊	(သင်တို့သည်)	**တုမှေ**	'တုမှယောဂသဒ္ဒါ'
(ငါသည်)	**အဟံ**၊	(ငါတို့သည်)	**မယံ**	'အမှယောဂသဒ္ဒါ'

(ပဌမပုရိသ်)	**(မဇ္ဈိမပုရိသ်)**	**(ဥတ္တမပုရိသ်)**
သော ဂစ္ဆ**တိ**၊ တေ ဂစ္ဆ**န္တိ**၊	တွံ ဂစ္ဆ**သိ**၊ တုမှေ ဂစ္ဆ**ထ**၊	မယံ ဂစ္ဆာ**မိ**၊ တုမှေ ဂစ္ဆာ**မ**။
သွားသည်။သွားကုန်သည်။	**သွား၏။သွားကုန်၏။**	**သွား၏။သွားကုန်၏။**

၄၀၉။ သဗ္ဗေသမေကာဘိဓာနေ ပရော ပုရိသော။

သဗ္ဗေသံ	အလုံးစုံသော ပုရိသ်နှစ်ပါး၊သုံးပါးတို၏
ဧကာဘိဓာနေ	တူသောကာလ၊ တူသောကြိယာကို ဟောသည်
သတိ	ရှိလတ်သော်
ပရော	နောက်ဖြစ်သော
ပုရိသော	ပုရိသ်ကို
ဂဟေတဗ္ဗော	ယူအပ်၏။

(တူသောကာလ၊တူသောကြိယာကို ဟောသည်ရှိသော် ပုရိသ်နှစ်မျိုး၊သုံးမျိုးယှဉ်တွဲ လာလျှင် နောက်ပုရိသ် ကိုချ)

ပုရိသ်နှစ်ပါး၊သုံးပါး ယှဉ်တွဲလာရင် နောက်ပုရိသ်ကိုချပါသည်။

ပဌမပုရိသ်	မဇ္ဈိမပုရိသ်	(နောက် 'မဇ္ဈိမပုရိသ်' ချပါ)
မဇ္ဈိမပုရိသ်	ဥတ္တမပုရိသ်	(နောက် 'ဥတ္တမပုရိသ်' ချပါ)
ပဌမပုရိသ်	ဥတ္တမပုရိသ်	(နောက် 'ဥတ္တမပုရိသ်' ချပါ)
ပဌမပုရိသ် ၊ မဇ္ဈိမပုရိသ် ၊ ဥတ္တမပုရိသ်		(နောက် 'ဥတ္တမပုရိသ်' ချပါ)

နောက်ပုရိသ် ချနိုင်ရန် **(၁) ကာလတူရမည်။ (၂) ကြိယာတူရမည်။**

ကြိယာမတူ ကွဲလျှင် နောက်ပုရိသ် မချနိုင်ပါ။(ကြိယာတစ်မျိုးက စားသည်၊နောက်တစ်မျိုးက အိပ်သည်)

ပစ္စုပ္ပန်	**အတိတ်**	**အနာဂတ်**	**(ကာလသုံးပါး)**
ဆဲ ၊၏	ပြီး၊ ပြီ	ဦး၊ မည် ၊ လတ္တံ့	

သော စ ပဌတိ။	**(နာမယောဂသဒ္ဒါ)**	**တွဥ္စ ပဌသိ၊**	**(တုမှယောဂသဒ္ဒါ)**
သော စ	ထိုသူတစ်ယောက်သည်လည်း	တွဥ္စ	သင်တစ်ယောက်သည်လည်း
ပဌတိ	ရွတ်ဆို၏။	ပဌသိ	ရွတ်ဆို၏။

တုံမှေ ပဌထ ။	**(ပုရိသ်ယှက်)**
တုံမှေ	သင်တို့သည်
ပဌထ	ရွတ်ဆိုကြကုန်။

<u>**ပုရိသ်ယှက်ဟုဆိုရပုံ**</u>

တူသောကြိယာ ၊တူသောကာလရှိသော ပဌမစသော ပုရိသ်နှစ်ပါး၊သုံးပါးတို့သည်(ဝါ) **ပုရိသ်နှစ်ပါး ၊သုံးပါးတို့ကို တပေါင်းတည်း** ၊တစ်စုတည်း ၊တစ်ပြိုင်တည်းဖြစ်ကြသည်ကို **'ပုရိသ်ယှက်'** သည်ဟု ခေါ်ပါသည်။

သူလည်းရွတ် ၊သင်လည်းရွတ်ဟူသော မြန်မာစကားရပ်၌**(သောစ ပဌတိ ၊ တွဥ္စ ပဌတိ)** ပဌမ ၊မဇ္ဈိမ ပုရိသ်နှစ်ပါး ရောယှက်သောအခါ တစ်လုံးစီ ၊ တစ်ယောက်စီ မဆိုရဘဲ တစ်ချက်ထဲပြီးအောင် သင်တို့ ရွတ်ကြဟု ဆိုလိုက်လျှင် **(တုမှေ ပဌထ)** အားလုံးရွတ်ဖို့တိုက်တွန်းခြင်း ကိစ္စ တစ်ချက်ထဲ ပြီးသွား၏။ ဤသို့ ပေါင်းစပ် ပူးတွဲ ပြောဆို ရေးသားသော အရာမျိုးကို **'ပုရိသ်ယှက်'** သည် ဟု ဆိုပါသည်။

တူသောကာလ ၊တူသော ကြိယာ၌ ပုရိသ်နှစ်ပါး ၊သုံးပါး ယှဉ်တွဲလာလျှင် **နောက်ပုရိသ်ချခြင်းကို ‘ပုရိသ်ယှက်’** သည်ဟုခေါ်သည်။

သော စ ပစတိ။ (နာမယောဂသဒ္ဒါ)		**တွဥ္စ ပစသိ၊**	**(တုမှယောဂသဒ္ဒါ)**
သော စ	ထိုသူတစ်ယောက်သည်လည်း	တွဥ္စ	သင်တစ်ယောက်သည်လည်း
ပစတိ	ချက်၏။	ပစသိ	ချက်၏။

တုမှေ ပစထ ။ (ပုရိသ်ယှက်)

တုမှေ	သင်တို့သည်
ပစထ	ရွှတ်ဆိုကြကုန်၏။

(ပေါင်းစပ်ပူးတွဲ ပြောဆိုရေးသားသော အရာမျိုးကို ‘ပရိသ်ယှက်’ သည်..နောက်ပုရိသ်ချ…ဟုခေါ်ပါသည်။)

ဧဝံ	ဤသို့
သေသေသု	ကြွင်းကုန်သော
ဝိဘတ္တီသု	ဝိဘတ်တို့၌
ပရော	နောက်ဖြစ်သော
ပုရိသော	ပုရိသ်ကို
ယောဇေတဗ္ဗော	ယှဉ်အပ်၏။

၄၁၀။ နာမမှိ ပယုဇ္ဇမာနေပိ တုလျာဓိကရဏေ ပဌမော ။ (‘ပဌမပုရိသ်’အမည်မှည့်သောသုတ်)

တုလျာဓိကရဏေ	ဒြဗ်၊ သချ်ာ၊ကာရကအားဖြင့်တူသောတည်ရာအနက်ရှိသော
နာမမှိ	**နာမသဒ္ဒါကို**
ပယုဇ္ဇမာနေပိ	တိုက်ရိုက်ယှဉ်အပ်သော်၄င်း၊
အပယုဇ္ဇမာနေပိ	တိုက်ရိုက်မရှိ ဆ၍ သိအပ်သော်၄င်း၊
ပဌမော	ပဌမပုရိသ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(‘နာမသဒ္ဒါ’ ယှဉ်စပ်သုံးစွဲလျှင် ‘ပဌမပုရိသ်’) (နာမယောဂ ဟုသိလျှင် ပဌမပုရိသ်)

ဝိဘတ်ကိုကြည့်၍ သဒ္ဒါကို ထားနိုင်ရမည်။

သဒ္ဒါကိုကြည့်၍လည်း ဝိဘတ်ကို ထားနိုင်ရမည်။

သော ဂစ္ဆတိ ။ (နာမယောဂ)		**တေ ဂစ္ဆန္တိ ။ (နာမယောဂ)**	
သော	ထိုသူသည်	တေ	ထိုသူတို့သည်
ဂစ္ဆတိ	သွား၏ ။	ဂစ္ဆန္တိ	သွားကုန်၏ ။

ဂစ္ဆတိ ၊ ဂစ္ဆန္တိ တို့သည် တိုက်ရိုက်မယှဉ်သောပုံစံ။ **(အပွယုဇ္ဇမာနေပိ)**

တုလျာဓိကရဏေတိ ကိမတ္ထံ?

တုလျာဓိကရဏေတိပဒံ	တုလျာဓိကရဏေဟူသောပုဒ်သည်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

တေန ဟညသေ တွံ ဒေဝဒတ္တေန။

တေန ဒေဝဒတ္တေန	ထိုဒေဝဒတ်သည်	
တွံ	သင့်ကို	
ဟညသေ	သတ်အပ်၏ ။	('အပ်' ဟုပါသောကြောင့် 'ကံ' ဟောကြိယာ)
ဣတိအာဒီသု	ပုံစံ တို့၌	
ပတိသေဓနတ္ထံ	တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏ ။	

"တေန ဟညသေ တွံ ဒေဝဒတ္တေန" ဟူသောပုံစံ၌ 'ပတိသေဓနတ္ထံ' တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏ ။

ကတ္တားသည် ကြိယာနှင့်မဆက် (တုလျာဓိကရဏ မဖြစ်) အနက်မတူ ၊ တူသောအနက် တည်ရာမရှိသောကြောင့် 'ပဌမပုရိသ်' မချနိုင်ပါ။

အာချာတ်သည် ကြိယာက အချုပ်ဖြစ်၍ ကံဟောကြိယာဖြစ်လျှင် ကံ ၊ ကတ္တား ဟောကြိယာဖြစ်လျှင် ကတ္တားဆက်စပ်နေခြင်းကို 'တုံလျာဓိကရဏ' ဟုခေါ်ပါသည်။

“တေန ဟညသေ တွံ ဒေ၀ဒတ္တေန” ၌ ပဋ္ဌမပုရိသ် မဖြစ်ဘဲ မၛ္ဈိမပုရိသ်သာဖြစ်နေရခြင်းအကြောင်း

‘တေန ဒေ၀ဒတ္တေန’ဟူသော ‘နာမယောဂ’သည် ‘ဟညတေ’ဟူသော ကြိယာနှင့် ယှဉ်ကား ယှဉ်၏။’တံုလျာဓိကရဏ’ မဖြစ်။ဟောလည်းမဟောသောကြောင့် ‘ပဋ္ဌမပုရိသ်’မသက်နိုင်ပါ။

‘ဟညတေ’ ၌ ‘သတ်အပ်၏ဟူသောကြိယာ’သည် ‘တွံ’ ဟူသော ‘တုမှယောဂ’ ကံနှင်သာ ‘တံုလျာဓိကရဏ’ ဖြစ်သည့်အပြင် အချင်းချင်းငဲ့စပ်၍ ဟောလည်းဟောသောကြောင့် ‘တုမှေ မၛ္ဈိမော’ သုတ်မှ ‘တုမှေ မၛ္ဈိမော’ဥပဒေသအရ ‘ပဋ္ဌမပုရိသ်’မသက်ဘဲ ‘မၛ္ဈိမပုရိသ်’ သာသက်ရပါသည်။

၄၁၁။ တုမှေ မၛ္ဈိမော ။ **(‘မၛ္ဈိမပုရိသ်’ အမည်မှည့်သောသုတ်)**

တုလျာဓိကရဏေ	တူသောတည်ရာအနက် ရှိသော၊
တုမှေ	**တုမှသဒ္ဒါကို**
ပယုဇ္ဇမာနေပိ	တိုက်ရိုက်ယှဉ်အပ်သော်ငှင်း၊
အပယုဇ္ဇမာနေပိ	တိုက်ရိုက်မရှိ ဆ၍ သိအပ်သော်ငှင်း၊
မၛ္ဈိမော	မၛ္ဈိမပုရိသ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏ ။

တွံ ယာသိ ။		**တုမှေ ယာထ ။**	
တွံ	သင်သည်	တုမှေ	သင်တို့သည်
ယာသိ	သွား၏ ။	ယာထ	သွားကုန်၏ ။

အပ္ပယုဇ္ဇမာနေပိ ယာသိ (သွား၏)၊ ယာထ (သွားကုန်၏)

တုလျာဓိကရဏေတိ ကိမတ္ထံ?

တုလျာဓိကရဏေတိပဒံ	တုလျာဓိကရဏဟူသောပုဒ်သည်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်နည်း။

တယာ ပစ္စတေ ဩဒနော ။

တယာ	သင်သည်

ဩဒနော	ထမင်းကို
ပစ္စတေ	ချက်အပ်၏။
ဣတိအာဒီသု	ပုံစံတို့၌
ပတိသေဓနတ္ထံ	တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

(‘ပစ္စတေ’မှာ ကတ္တားကို မဟော ၊ကံကိုဟောသောကြောင့် ကံဟောကြိယာဖြစ်၍ ‘တုံလျာဓိကရဏ’ မဟုတ် ၊ ‘မဇ္ဈိမပုရိသ်’ မချနိုင်ပါ။)

တုံလျာဒိကရဏ သဒ္ဒါထည့်ဆိုခြင်းကြောင့် **“တယာ ပစ္စတေ ဩဒနော”** ပုံစံ၌ တူသော တည်ရာ အနက်မရှိ သောကြောင့် မဇ္ဈိမပုရိသ်မချနိုင်ပါ။

ရှင်းပြရသော်....ပစ္စတေသည် ‘ကံဟောကြိယာ ‘ ၊ ‘ဩဒနော’ ကို ငဲ့၏။

‘တယာ’ဟူသော ကတ္တားပုဒ်သည် ‘တယာ’ဟူသော’တုံမှသဒ္ဒါ၏ ကတ္တားဖြစ်နေ၍ ငဲ့ရုံတော့ ငဲ့သည်၊မစပ်နိုင်ပါ။ထို့ကြောင့် မဇ္ဈိမပုရ်သ် မချ နိုင်ပါ။

‘ပစ္စတေ’ဟူသောကံဟောကြိယာ၌ ‘တယာ’ဟူသော ကတ္တားကို ယှဉ်ရုံသာယှဉ်၍မဟော ၊ မငဲ့သောကြောင့်(‘တယာ’သည် ကံဟော မဟုတ်သောကြောင့်) ‘မဇ္ဈိမပုရိသ်’ မချနိုင်ပါ။ ဤသို့ မဟော မငဲ့သည်ကို ‘တုံလျာဒိကရဏ’ မဖြစ်ဟု ဆိုရပါသည်။

“တယာ ပစ္စတေ ဩဒနော” ၌ မဇ္ဈိမပုရိသ် မဖြစ်ဘဲ ပဌမပုရိသ်သာဖြစ်နေရခြင်းအကြောင်း

‘ပစ္စတေ’ ၌ ချက်အပ်၏ဟူသောကြိယာ’သည် ‘ဩဒနော’ ဟူသော ‘နာမယောဂ’ ကံနှင်သာ ‘တုံလျာဓိကရဏ’ ဖြစ်သည့်အပြင် အချင်းချင်းငဲ့စပ်၍ ဟောလည်းဟောသောကြောင့် ‘နာမမှိ ပယုဇ္ဇမာနေပိ တုလျာဓိကရဏေ ပဌမာ’ သုတ်မှ နာမမှိ ပယုဇ္ဇမာနေ ဥပဒေအရ ‘ပဌမပုရိသ်’ သာသက်ရပါသည်။

****** (‘တုံလျာဓိကရဏ’ မဖြစ်သောကြောင့် ‘ဥတ္တမပုရိသ်’ မဖြစ်ဘဲ ‘ပဌမပုရိသ်’သာဖြစ်ရပါသည်။)**

၄၁၂။ အမှေ ဥတ္တမော ။ **(‘ဥတ္တမပုရိသ်’ အမည်မှည့်သောသုတ်)**

တုလျာဓိကရဏေ	တူသောတည်ရာအနက် ရှိသော၊
အမှေ	**အမှသဒ္ဒါကို**
ပယုဇ္ဇမာနေပိ	တိုက်ရိုက်ယှဉ်အပ်သော်၄င်း၊
အပယုဇ္ဇမာနေပိ	တိုက်ရိုက်မရှိ ဆ၍ သိအပ်သော်၄င်း၊

ဥတ္တမော	ဥတ္တမပုရိသ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(ဒြဗ်တူ ၊ သင်္ချာတူ ၊ ကရကတူ)

အဟံ ယဇာမိ ၊ မယံ ယဇာမ ။

အဟံ	ငါ သည်	မယံ	ငါ တို့သည်
ယဇာမိ	ပူဇော်၏။	**ယဇာမ**	ပူဇော်၏။

(‘အမှ’ သဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်တွဲလာလျှင် ‘ဥတ္တမပုရိသ်’ ချ။)

အပွယုဇ္ဇမာနေပိ ယဇာမိ (ပူဇော်၏)၊ ယဇာမ (ပူဇော်ကုန်၏)

တုလျာဓိကရဏေတိ ကိမတ္ထံ?

တုလျာဓိကရဏေတိပဒံ	တုလျာဓိကရဏဟူသောပုဒ်သည်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

“မယာ ဣဇ္ဇတေ ဗုဒ္ဓေါ”ဟူသော ပုံစံ၌ ‘ဥတ္တမပုရိသ်’ ချခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မယာ ဣဇ္ဇတေ ဗုဒ္ဓေါ ။

မယာ	ငါ သည်
ဗုဒ္ဓေါ	ဘုရားကို
ဣဇ္ဇတေ	ပူဇော်အပ်၏။
ဣတိအာဒီသု	ပုံစံတို့၌
ပတိသေဓနတ္ထံ	တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

“မယာ ဣဇ္ဇတေ ဗုဒ္ဓေါ”ပုံစံ၌ ‘မယာ’ ဟူသော ‘အမှ’ ကတ္တားသည် ‘ဣဇ္ဇတေ’ ကြိယာနှင့် ယှဉ်ကား ယှဉ်၏။ ‘တုံလျာဓိကရဏ’ မဖြစ်။ဟောလည်းမဟောသောကြောင့် ‘ဥတ္တမပုရိသ်’ မသက်ရပါ။

“မယာ ဣစ္ဆိတေ ဗုဒ္ဓေါ” ၌ ဥတ္တမပုရိသ် မဖြစ်ဘဲ ပဌမပုရိသ်သာဖြစ်နေရခြင်းအကြောင်း

‘ဣစ္ဆတေ’ ၌ ‘ပုဗ္ဗဇကြိယာ’သည် ‘ဗုဒ္ဓေါ’ ဟူသော ‘နာမယောဂ’ ကံနှင်သာ ‘တုံလျာဓိကရဏ’ ဖြစ်သည့်အပြင် အချင်းချင်းငဲ့စပ်၍ ဟောလည်းဟောသောကြောင့် ‘နာမမှိ ပယုဇ္ဇမာနေပိ တုလျာဓိကရဏေ ပဌမော’ သုတ်မှ နာမမှိ ပယုဇ္ဇမာနေပိ ဥပဒေသအရ ‘ပဌမပုရိသ်’ သာသက်ရပါသည်။

(‘တုံလျာဓိကရဏ’ မဖြစ်သောကြောင့် ‘ဥတ္တမပုရိသ်’ မဖြစ်ဘဲ ‘ပဌမပုရိသ်’သာဖြစ်ရပါသည်။)

‘ဣစ္ဆတေ’သည် ‘ကံဟောကြိယာ’ဖြစ်၍ ‘မယာ’ဟူသော‘ကတ္တားကိုမငဲ့’ကံကိုသာငဲ့ သောကြောင့် ‘ဣစ္ဆတေ’၌ ‘ဥတ္တမပုရိသ်’ မဖြစ်ဘဲ ‘ပဌမပုရိသ်’သာချရပါသည်။

‘မယာ’ဟူသော ‘အမှ’ကတ္တားသည် ‘ဣစ္ဆတေ’ကြိယာနှင့် ယှဉ်ကားယှဉ်၏။ ‘တုံလျာဓိကရဏ’ မဖြစ်၊ ဟောလည်းမဟောသောကြောင့် ‘ဥတ္တမပုရိသ်’ မသက်ရပါ။

၄၁၃။ ကာလေ ။

ပရာ	နောက်ဆိုလတ္တံ့သော ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်တို့သည်
ကာလေ	သင့်လျော်ရာကာလ၌
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

“ကာလေ” ဣစ္စေတံ အဓိကာရတ္ထံ ဝေဒိတဗ္ဗံ ။

“ကာလေ” ဣစ္စေတံ	ကာလေဟူသောသုတ်ကို
အဓိကာရတ္ထံ	လိုက်ဖို့ရာ
ဝေဒိတဗ္ဗံ ။	သိအပ်၏။

‘နာမ်’ ကာလေ နှင့် ‘အာချာတ်’ ကာလေ အထူး

နာမ် ‘ကာလေ’ သုတ်သည် အခါသာမည ကို ဟောပါသည်။

အာချာတ် ‘ကာလေ’ သုတ်သည် ပစ္စုပ္ပန် ၊ အတိတ် ၊ အနာဂတ် ဟူသော အခါ ဝိသေသကို ဟောပါသည်။

ဤသို့ ထူးပါသည်။

၄၁၄။ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ ။ **(ပစ္စုပ္ပန်ကာလ)**

ပစ္စုပ္ပန္နေ	ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော
ကာလေ	ကာလ၌
ဝတ္တမာနာ	**ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်**သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(**“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ”**ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ **ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်သက်**သောသုတ်ဖြစ်ပါသည်။)

(၁) ဝတ္တမာနာ တိ အန္တိ , သိ ထ, မိ မ ၊ တေ အန္တေ , သေ ဝှေ , ဧ မှေ ။

ပါဋလိပုတ္တံ ဂစ္ဆတိ ။ **သာဝတ္ထိံ ပဝိသတိ ။**

ပါဋလိပုတ္တ	ပါဋလိပုတ်ပြည်သို့	သာဝတ္ထိံ	သာဝတ္ထိပြည်သို့
ဂစ္ဆတိ	သွား၏။	ပဝိသတိ	ဝင်၏။

၄၁၅။ အာဏတျာသိဋ္ဌေနုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ ။ **(ပဉ္စမီဝိဘတ်သက်သောသုတ်)**

အနုတ္တကာလေ	အနီး၌ပြောဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ (ဝါ)နောက်ဆုံးဟောတော်မူအပ်သောပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌၊(ဝါ) အတိတ် ၊အနာဂတ် ၊ပစ္စုပ္ပန်ဟု သီးခြားကန့်သတ် မသုံးသပ်အပ်သော အနာမဋ္ဌကာလ၌
အာဏတျာသိဋ္ဌေ	စေခိုင်းခြင်း၊တောင့်တခြင်းအနက်၌
ပဉ္စမီ	ပဉ္စမီဝိဘတ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

“အာဏတျာသိဋ္ဌေနုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ” ဟူသောသုတ်သည် ပဉ္စမီဝိဘတ်သက်ရသောသုတ်ဖြစ်ပါသည်။

(၂) ပဉ္စမီ တု အန္တု, ဟိ ထ , မိ မ ၊ တံ အန္တံ , သု ဝှေါ , ဧ အာမသေ ။

ကရောတု ကုသလံ ၊ **သုခံ တေ ဟောတု ။**

ကုသလံ	ကုသိုလ်ကို	တေ	သင့်အား
ကရောတု	ပြုလော့။	သုခံ	ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာချမ်းသာခြင်းသည်
		ဟောတု	ဖြစ်ပါစေ။

၇.၈.၂၀၁၉ (ဗုဒ္ဓဟူးနေ့)

၄၁၆။ အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ ။

အနုတ္တကာလေ	အနီး၌ပြောဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ (ဝါ)နောက်ဆုံးဟောတော်မူအပ်သောပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌၊(ဝါ) အတိတ် ၊အနာဂတ် ၊ပစ္စုပ္ပန်ဟု သီးခြားကန့်သတ် မသုံးသပ်အပ်သော အနာမဋ္ဌကာလ၌
အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု	**ခွင့်လွှတ်စုံစမ်းခြင်း၊ ကြံစည်အောက်မေ့ခြင်း** အနက်တို့၌
သတ္တမီ	သတ္တမီဝိဘတ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(အနီး၌ ပြောဆိုတတ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ **ခွင့်လွှတ်စုံစမ်းခြင်း၊ ကြံစည်အောက်မေ့ခြင်း** အနက်တွေနှင့် ယှဉ်လျှင် ‘သတ္တမီဝိဘတ် ’ သက်ရပါသည်။)

တွံ ဂစ္ဆေယျာသိ		**ကိမဟံ ကရေယျာမိ ။**	
တွံ	သင်သည်	အဟံ	ငါသည်
ဂစ္ဆေယျာသိ	သွားလိုသလော၊	ကိကရေယျာမိ	ဘယ်လိုပြုလုပ်ရပါ
	(ဝါ) သွားလိုသွားတော့၊		မည်နည်း။

၄၁၇။ အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာတီတေ ။ **(အတိတ်ကာလ)**

အပစ္စက္ခေ	မျက်ကွယ်ဖြစ်သော
အတီတေ	အတိတ်ဖြစ်သော
ကာလေ	ကာလ၌
ပရောက္ခာ	ပရောက္ခာ ဝိဘတ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

သုပိနေ ကိလမာဟ ၊		**ဧဝံ ကိလ ပေါရာဏာဟု ၊**	
သုပိနေ	အိမ်မက်၌	ဧဝံ	ဤသို့
အာဟကိလ	ဆိုသတဲ့ ၊	ပေါရာဏာ	ရှေးဆရာတို့သည်
		အာဟုကိလ	ဆိုကုန်သတဲ့။

၄၁၈။ ဟိယျောပဘုတိ ပစ္စက္ခေ ဟိယျတ္တနီ ။ (အတိတ်ကာလ)

ဟိယျောပဘုတိ	ယမန်နေ့(မနေ့က)မှစ၍
ပစ္စက္ခေ	မျက်မှောက်လည်းဖြစ်သော
အပစ္စက္ခေ	မျက်ကွယ်လည်းဖြစ်သော
အတီတေ	အတိတ်ဖြစ်သော
ကာလေ	ကာလ၌
ဟိယျတ္တနီ	ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(ယနေ့မှစပြီး မျက်မှောက် ၊ မျက်ကွယ်မှာ 'ဟိယျတ္တနီ' ဝိဘတ်သက်)

သော အဂမာ မဂ္ဂံ ၊

သော	ထိုသူသည်
မဂ္ဂံ	ခရီးကို
အဂမာ	သွားပြီ။

တေ အဂမူ မဂ္ဂံ ၊

တေ	ထိုသူတို့သည်
မဂ္ဂံ	ခရီးကို
အဂမူ	သွားကုန်ပြီ။

၄၁၉။ သမီပေ'ဇ္ဇတနီ ။

အဇ္ဇပ္ပဘုတိ	ယနေ့မှစ၍
ပစ္စက္ခေ	မျက်မှောက်လည်းဖြစ်သော
အပစ္စက္ခေ	မျက်ကွယ်လည်းဖြစ်သော
သမီပေ	အနီး၌ဖြစ်သော
အတီတေ	အတိတ်ဖြစ်သော
ကာလေ	ကာလ၌
အဇ္ဇတနီ	**အဇ္ဇတနီ** ဝိဘတ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(ယနေ့မှစပြီး မျက်မှောက် ၊ မျက်ကွယ် အတိတ်ကာလမှာ 'အဇ္ဇတနီ' ဝိဘတ်သက်)

သော မဂ္ဂံ အဂမီ ၊		**တေ မဂ္ဂံ အဂမုံ ။**	
သော	ထိုသူသည်	တေ	ထိုသူတို့သည်
မဂ္ဂံ	ခရီးကို	မဂ္ဂံ	ခရီးကို
အဂမီ	သွားပြီ။	အဂမုံ	သွားကုန်ပြီ။

ညနေရောက်သွားရင် မနက်က/နေ့လည်ကလုပ်ခဲ့သည့်အရာများသည် အတိတ်ကာလ

၄၂၀။ မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေ စ ။

မာယောဂေ	မာပဋိသေဓ နှင့် ယှဉ်သည်
သတိ	ဖြစ်လတ်သော်
သဗ္ဗကာလေ	အလုံးစုံသော ကာလ၌
ဟိယျတ္တနဇ္ဇတနီယောစ	ဟိယျတ္တနီဝိဘတ် ၊ အဇ္ဇတနီဝိဘတ်တို့သည်လည်း
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏ ။

(‘မာ’ ပဋိသေဓနှင့်ယှဉ်လျှင် အငြင်းဝါကျဖြစ်မည်။)

မာ ဂမာ ၊	**မာ ဝစာ ၊**
မသွားပြီ။(မသွားလတ္တံ့ ၊ ယခုမသွား)	မဆိုပြီ။(မဆိုလတ္တံ့ ၊ ယခုမဆို)
(ဝါ) ဘယ်ကာလမှမသွား	(ဝါ) ဘယ်ကာလမှမဆို
မာ ဂမီ ၊	**မာ ဝစီ ၊**
မသွားပြီ။(မသွားလတ္တံ့ ၊ ယခုမသွား)	မဆိုပြီ။(မဆိုလတ္တံ့ ၊ ယခုမဆို)
(ဝါ) ဘယ်ကာလမှမသွား	(ဝါ) ဘယ်ကာလမှမဆို

မသွားပြီ / မဆိုပြီ	အတိတ်ကာလ
မသွားလတ္တံ့/ မဆိုလတ္တံ့	အနာဂတ်ကာလ
ယခုမသွား / ယခုမဆို	ပစ္စုပ္ပန်ကာလ

ဘယ်ကာလမှမသွား/ အတိတ် ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ် ကာလ
ဘယ်ကာလမှမဆို (အလုံးစုံသောကာလ)

စဂ္ဂဟဏေန ပဉ္စမီဝိဘတ္တိပိ ဟောတိ ။

စဂ္ဂဟဏေန ‘စ ’ သဒ္ဒါဖြင့်
ပဉ္စမီဝိဘတ္တိပိ ပဉ္စမီဝိဘတ်သက်ခြင်းသည်လည်း၊
ဟောတိ ဖြစ်၏။
(‘စ ’ သဒ္ဒါဖြင့် ပဉ္စမီဝိဘတ်သက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။)

မာ ဂစ္ဆာဟိ ။ ဘယ်ကာလ၌ မသွားလင့် ။

“မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေ စ” သုတ်သက်နိုင်သောဝိဘတ်(၃)မျိုး

(၁) ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ်
(၂) အဇ္ဇတနီဝိဘတ်
(၃) ပဉ္စမီဝိဘတ်

(‘မာပဋိသေဓ ’ နှင့်ယှဉ်လျှင် အလုံးစုံသော ကာလ၌ ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ်၊ အဇ္ဇတနီဝိဘတ် သက်)
‘စသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်လျှင် ပဉ္စမီဝိဘတ်သက်)

၄၂၁။ အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ ။ (အနာဂတ်ကာလ)

အနာဂတေ အနာဂတ်ကာလ၌
ဘဝိဿန္တိ ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်သည်
ဟောတိ ဖြစ်၏။
(အနာဂတ်ကာလမှာ ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်သက်)

သော ဂစ္ဆသတိ ၊ ကရိသတိ။

သော	ထိုသူသည်	ကရိသတိ	ပြုလတ္တံ့၊
ဂစ္ဆသတိ	သွားလတ္တံ့၊		

တေ ဂစ္ဆသန္တိ ၊ ကရိသန္တိ ။

တေ	ထိုသူတို့သည်	ကရိသန္တိ	ပြုကုန်လတ္တံ့၊
ဂစ္ဆသန္တိ	သွားကုန်လတ္တံ့၊		

၄၂၂။ ကြိယာတိပန္နေ'တီတေ ကာလာတိပတ္တိ ။ (အတိတ်ကာလ)

ကြိယာတိပန္နေ	ကြိယာမဖြစ်ဘဲ လွန်၍သွားသော
အတီတေ	အတိတ်ကာလ၌
ကာလာတိပတ္တိ	ကာလာတိပတ္တိဝိဘတ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(ကြိယာမဖြစ်ဘဲ လွန်သွားသော အတိတ်ကာလမှာ ကာလာတိပတ္တိဝိဘတ်သက်ရပါမည်။)

ကြိယာမဖြစ်ဘဲလွန်သွားခြင်းကို 'ကြိယာတိပန္န' ဟုခေါ်ပါသည်။

ကြိယာတိပန္န ဆိုသည်မှာ တကယ်ဖြစ်သလားဆိုလျှင် တကယ်မဖြစ်ဘဲနှင့် လွန်သွားသည်။

ဥပမာ.... မြို့မဈေးကို သွားမှာ ကားကို စောင့်ရင် အချိန်ကြာလာရာ ငါစောစောက လိုင်းကားစောစော လာရင် ရောက်လောက်ရာ၏ ဟု မြို့မဈေးကို တကယ်မရောက်ဘဲနှင့်ဖြစ်သွားခြင်းသည် ကြိယာတိပန္န ဟုခေါ်သည်။

သော စေ တံ ယာနံ အလဘိဿာ၊ အဂစ္ဆိဿာ ။

သော	ထိုသူသည်
တံ ယာနံ	ထိုယာဉ်ကို
စေ အလဘိဿာ	အကယ်၍ ရသည်ဖြစ်အံ့၊
အဂစ္ဆိဿာ	သွားရလေရာပြီ။

"သော စေ တံ ယာနံ အလဘိဿာ၊ အဂစ္ဆိဿာ" ဟူသောပါဠိရပ်၌ အကယ်၍ ယာဉ်ကိုရသည်ဖြစ်အံ့။ သွားရလေရာ၏ ဟူသောစကားရပ်၌ ယာဉ်ရခြင်းကြိယာကို မရဘဲ ၊မဖြစ်ဘဲ လွန်သွားခြင်းကို 'ကြိယာတိပန္န' ဟုခေါ်ပါသည်။

('ကြိယာတိပန္န' သည် စိတ်ကူးယဉ်တိုင်းရနိုင်သည်။)

(ဖြစ်လည်းဖြစ်နိုင်သည်၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်သင့်သည်၊ သို့သော် မဖြစ်ဘဲ လွန်သွားခြင်းကို 'ကြိယာတိပန္န' ဟုဆိုလိုပါသည်။)

တော စေ တံ ယာနံ အလဘိဿံသု၊ အဂစ္ဆိဿံသု ။

တော	ထိုသူသည်
တံ ယာနံ	ထိုယာဉ်ကို
စေ အလဘိဿံသု	အကယ်၍ ရကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊
အဂစ္ဆိဿံသု	သွားရလေကုန်ရာပြီ။

အာချာတ်ကျမ်းလာဝိဘတ်သက်သောသုတ်များ

'ဝတ္တမာန်' ဝိဘတ်သက်ချင်လျှင်	**ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ ၊**
'ပဉ္စမီ' ဝိဘတ်သက်ချင်လျှင်	**အာဏတျာသိဋ္ဌေနုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ ၊**
'သတ္တမီ' ဝိဘတ်သက်ချင်လျှင်	**အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ ၊**
ပရောက္ခာဝိဘတ်သက်ချင်လျှင်	**အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာတီတေ ၊**
ဟိယျတ္တနီဝိဘတ်သက်ချင်လျှင်	**ဟိယျောပဘုတိ ပစ္စက္ခေ ဟိယျတ္တနီ ၊**
အဇ္ဇတနီ ဝိဘတ်သက်ချင်လျှင်	**သမီပေ'ဇ္ဇတနီ၊**
ဟိယျတ္တနီ ၊အဇ္ဇတနီဝိဘတ်သက်ချင်လျှင်	**မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေ စ၊**
ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်သက်ချင်လျှင်	**အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ ၊**
ကာလာတိပတ္တိဝိဘတ်သက်ချင်လျှင်	**ကြိယာတိပန္နေ'တီတေ ကာလာတိပတ္တိ၊**

၄၂၃။ ဝတ္တမာနာ တိ အန္တိ , သိ ထ, မိ မ ၊ တေ အန္တေ , သေ ဝှေ , ဧ မှေ ။

တိ အန္တိ ,သိ ထ, မိ မ ၊ တေ အန္တေ , သေ ဝှေ , ဧ မှေ

တိ အန္တိ ,သိ ထ, မိ မ ၊ တေ အန္တေ , သေ ဝှေ , ဧ မှေ ဟူသော(၁၂)ပုဒ်တို့သည်

ဝတ္တမာနာ   ဝတ္တမာန်မည်ကုန်သည်
ဟောန္တိ   ဖြစ်ကုန်၏။

ဝတ္တမာနာ ဣစ္စေဝနေန ကွတ္ထော ?

ဝတ္တမာနာ ဣစ္စေဝနေန   ဝတ္တမာန်အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်
ကွတ္ထော ကောအတ္ထော   အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ ။

ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ ဟူသောသုတ်၌ ဝတ္တမာန်ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၄၂၄။ ပဉ္စမီ   တု အန္တု, ဟိ ထ , မိ မ ၊ တံ အန္တံ , ဿု ဝှော , ဧ အာမသေ ။

တု အန္တု, ဟိ ထ , မိ မ ၊ တံ အန္တံ , ဿု ဝှော , ဧ အာမသေ

တု အန္တု, ဟိ ထ , မိ မ ၊ တံ အန္တံ , ဿု ဝှော , ဧ အာမသေ ဟူသော(၁၂)ပုဒ်တို့သည်

ပဉ္စမီ   ပဉ္စမီမည်ကုန်သည်

ဟောန္တိ   ဖြစ်ကုန်၏။

ပဉ္စမီ ဣစ္စေဝနေန ကွတ္ထော ?

ပဉ္စမီ ဣစ္စေဝနေန   ပဉ္စမီအမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်
ကွတ္ထော ကောအတ္ထော   အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

အာဏတျာသိဋ္ဌေ ’ နုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ။

“အာဏတျာသိဋ္ဌေ ’ နုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ”ဟူသောသုတ်၌ ဝတ္တမာန်ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၄၂၅။ သတ္တမီ ဧယျ ဧယျုံ , ဧယျာသိ ဧယျာထ , ဧယျာမိ ဧယျာမ ၊ဧထ ဧရံ , ဧထော ဧယျာဝှော ,ဧယျံ ဧယျာမှေ

ဧယျ ဧယျုံ , ဧယျာသိ ဧယျာထ , ဧယျာမိ ဧယျာမ ၊ဧထ ဧရံ , ဧထော ဧယျာဝှော ,ဧယျံ ဧယျာမှေ

ယျေ ယျေံ့ , ယျောသိ ယျောထ , ယျာမိ ယျာမ ၊ထေ ရေံ , ထော ယျာဝှေါ ,ယျေံ ယျာမှေ
ဟူသော(၁၂)ပုဒ်တို့သည်
သတ္တမီ သတ္တမီမည်ကုန်သည်
ဟောန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။

သတ္တမီ ဣစ္စေနေန ကွတ္ထော ?

သတ္တမီ ဣစ္စေနေန သတ္တမီအမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်
ကွတ္ထော ကောအတ္ထော အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ ။

"အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ" ဟူသောသုတ်၌ ဝတ္တမာန်ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၄၂၆။ ပရောက္ခာ အ ဥ ,ဧ တ္ထ, အံ မှ၊ တ္ထ ရေ , တ္ထော ဝှေါ, ဣ ံ မှေ ။

အ ဥ ,ဧ တ္ထ, အံ မှ၊ တ္ထ ရေ , တ္ထော ဝှေါ, ဣ ံ မှေ
အ ဥ ,ဧ တ္ထ, အံ မှ၊ တ္ထ ရေ , တ္ထော ဝှေါ, ဣ ံ မှေ ဟူသော (၁၂) ပုဒ်တို့သည်
ပရောက္ခာ ပရောက္ခာမည်ကုန်သည်
ဟောန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။

ပရောက္ခာ ဣစ္စေနေန ကွတ္ထော ?

ပရောက္ခာ ဣစ္စေနေန ပရောက္ခာ ဟူသောအမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်
ကွတ္ထော ကောအတ္ထော အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာ တီတေ ။

"အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာ တီတေ " ဟူသောသုတ်၌ ပရောက္ခာဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၄၂၇။ ဟိယျတ္တနီ   အာ ဦ ,ဩ ဏ္ဍ ,အံ မှာ ၊ ဏ္ဍ ဏ္ဍံု , သေ ၀ံ , ဏ္ဌံ မှသေ ။

အာ ဦ ,ဩ ဏ္ဍ ,အံ မှာ ၊ ဏ္ဍ ဏ္ဍံု , သေ ၀ံ , ဏ္ဌံ မှသေ

အာ ဦ ,ဩ ဏ္ဍ ,အံ မှာ ၊ ဏ္ဍ ဏ္ဍံု , သေ ၀ံ , ဏ္ဌံ မှသေ ဟူသော (၁၂)ပုဒ်တို့သည်

ဟိယျတ္တနီ   'ဟိယျတ္တနီ' မည်ကုန်သည်

ဟောန္တိ   ဖြစ်ကုန်၏။

ဟိယျတ္တနီ ဣစ္စေနေန ကွတ္ထော ?

ဟိယျတ္တနီ ဣစ္စေနေန   ဟိယျတ္တနီ ဟူသောအမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်

ကွတ္ထော ကောအတ္ထော   အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ဟိယျောပဘုတ ပစ္စက္ခေ ဟိယျတ္တနီ ။

"ဟိယျောပဘုတ ပစ္စက္ခေ ဟိယျတ္တနီ " ဟူသောသုတ်၌ ပရောက္ခာဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၄၂၈။ အဇ္ဇတနီ   ဤ ဥံ ,ဩ ဏ္ဍ ,ဣံ မှာ ၊ အာ ဦ ,သေ ၀ံ, အံ မှေ ။

ဤ ဥံ ,ဩ ဏ္ဍ ,ဣံ မှာ ၊ အာ ဦ ,သေ ၀ံ, အံ မှေ

ဤ ဥံ ,ဩ ဏ္ဍ ,ဣံ မှာ ၊ အာ ဦ ,သေ ၀ံ, အံ မှေ ဟူသော (၁၂)ပုဒ်တို့သည်

အဇ္ဇတနီ   'အဇ္ဇတနီ' မည်ကုန်သည်

ဟောန္တိ   ဖြစ်ကုန်၏။

အဇ္ဇတနီ ဣစ္စေနေန ကွတ္ထော ?

အဇ္ဇတနီ ဣစ္စေနေန   အဇ္ဇတနီ ဟူသောအမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်

ကွတ္ထော ကောအတ္ထော   အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

သမီပေဇ္ဇတနီ ။

"သမီပေဇ္ဇတနီ " ဟူသောသုတ်၌ ပရောက္ခာဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၄၂၉။ ဘဝိဿန္တိ ဿတိ ဿန္တိ, ဿသိ ဿထ , ဿာမိ ဿာမ၊ ဿတေ ဿန္တေ , ဿသေ ဿဝှေ , ဿံ ဿာမှေ ။

ဿတိ ဿန္တိ, ဿသိ ဿထ , ဿာမိ ဿာမ၊ ဿတေ ဿန္တေ , ဿသေ ဿဝှေ , ဿံ ဿာမှေ ။

ဿတိ ဿန္တိ, ဿသိ ဿထ , ဿာမိ ဿာမ၊ ဿတေ ဿန္တေ , ဿသေ ဿဝှေ , ဿံ ဿာမှေ ။ ဟူသော (၁၂)ပုဒ်တို့သည်

ဘဝိဿန္တိ ‘ဘဝိဿန္တိ ’ မည်ကုန်သည်

ဟောန္တိ ဖြစ်ကုန်၏ ။

ဘဝိဿန္တိ ဣစ္စေနေန ကွတ္ထော ?

ဘဝိဿန္တိ ဣစ္စေနေန ဘဝိဿန္တိ ဟူသောအမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်

ကွတ္ထော ကောအတ္ထော အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ ။

“အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ ” ဟူသောသုတ်၌ ပရောက္ခာဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၄၃၀။ ကာလာတိပတ္တိ ဿာ ဿံသု, ေဿ ဿထ, ဿံ ဿာမှာ ၊ ဿထ ဿိသု, ဿသေ ဿဝှေ, ဿိံ ဿာမှေသေ။

ဿာ ဿံသု, ေဿ ဿထ, ဿံ ဿာမှာ ၊ ဿထ ဿိသု, ဿသေ ဿဝှေ, ဿိံ ဿာမှေသေ။

ဿာ ဿံသု, ေဿ ဿထ, ဿံ ဿာမှာ ၊ ဿထ ဿိသု, ဿသေ ဿဝှေ, ဿိံ ဿာမှေသေ။ ဟူသော (၁၂)ပုဒ်တို့သည်

ကာလာတိပတ္တိ ‘ကာလာတိပတ္တိ ’ မည်ကုန်သည်

ဟောန္တိ ဖြစ်ကုန်၏ ။

ကာလာတိပတ္တိ ဣစ္စေနေန ကွတ္ထော ?

ကာလာတိပတ္တိ ဣစ္စေနေန ကာလာတိပတ္တိ ဟူသောအမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်

ကွတ္ထော ကောအတ္ထော အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ကြိယာတိပန္နေ’တီတေ ကာလာတိပတ္တိ ။

ဟူသောသုတ်၌ ပရောက္ခာဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၄၃၁။ ဟိယျတ္တနီ သတ္တမီ ပဉ္စမီ ဝတ္တမာနာ သဗ္ဗဓာတုကံ ။

ဟိယျတ္တနီ သတ္တမီ ပဉ္စမီ ဝတ္တမာနာ	ဟိယျတ္တနီ သတ္တမီ ပဉ္စမီ ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်လေးသွယ်တို့သည်
သဗ္ဗဓာတုကံ	သဗ္ဗဓာတ်မည်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(**“ဟိယျတ္တနီ သတ္တမီ ပဉ္စမီ ဝတ္တမာနာ သဗ္ဗဓာတုကံ”** သုတ်ကိုထောက်၍ ဟိယျတ္တနီ သတ္တမီ ပဉ္စမီ ဝတ္တမာနာ တို့သည် ‘သဗ္ဗဓာတ်’ ဝိဘတ်မည်ပါသည်။)

ဝတ်၊ ပဉ်၊ သတ္တ၊ ဟိယျတ္တ၊ လေး၀ သဗ္ဗ ဓာတ် ။

ပ၊ အဇ်၊ ဘ၊ သာ ဤလေးဖြာ မှတ်ပါ ‘အသဗ္ဗဓာတ်’

ဟိယျတ္တနီ သတ္တမီ ပဉ္စမီ ဝတ္တမာနာ	သဗ္ဗဓာတ်ဝိဘတ်
ပရောက္ခာ၊ အဇ္ဇတနီ ၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ကာလာတိပတ္တိ	အသဗ္ဗဓာတ်ဝိဘတ်

အဂမာ၊	**ဂစ္ဆေယျ၊**	**ဂစ္ဆတု၊**	**ဂစ္ဆတိ၊**
သွာပြီ။	သွားရာ၏။	သွားလော့။	သွား၏။

သဗ္ဗဓာတုက ဣစ္စေနေန ကွတ္ထော ?

သဗ္ဗဓာတုက ဣစ္စေနေန	သဗ္ဗဓာတုက ဟူသောအမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်
ကွတ္ထော ကောအတ္ထော	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ ။

“ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ ” ဟူသောသုတ်၌ ပရောက္ခာဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

အာချာတ်ဒုတိယကဏ္ဍရှိသုတ်များ

၄၃၂။ ဓာတုလိင်္ဂေဟိ ပရာ ပစ္စယာ ။

၄၃၃။ တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာ ဝါ ။

၄၃၄။ ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု ။

၄၃၅။ အာယ နာမတော ကတ္တူပမာနာဒါစာရေ ။

၄၃၆။ ဤယူပမာနာ စ ။

၄၃၇။ နာမမှာ’တ္တိစ္ဆတ္ထေ ။

၄၃၈။ ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယာ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ ။

၄၃၉။ ဓာတုရူပေ နာမသ္မာ ဏယော စ ။

၄၄၀။ ဘာဝကမ္မေသု ယော ။

၄၄၁။ တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ ။

၄၄၂။ ဝဝဏ္ဏာဂမော ဝါ ။

၄၄၃။ ပုဗ္ဗရူပဉ္စ ။

၄၄၄။ တထာ ကတ္တရိ စ ။

၄၄၅။ ဘူဝါဒိတော အ ။

၄၄၆။ ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဉ္စ ။

၄၄၇။ ဒိဝါဒိတော ယော ။

၄၄၈။ သွာဒိတော ဏု ဏာ ဥဏာ စ ။

၄၄၉။ ကိယာဒိတော နာ ။

၄၅၀။ ဂဟာဒိတော ပ္ပ ဏှာ ။

၄၅၁။ တနာဒိတော ဩယိရာ ။

၄၅၂။ စုရာဒိတော ဏေ ဏယာ ။

၄၅၃။ အတ္တနောပဒါနိ ဘာဝေ စ ကမ္မနိ ။

၄၅၄။ ကတ္တရိ စ ။

၄၅၅။ ဓာတုပ္ပစ္စယေဟိ ဝိဘတ္တိယော ။

၄၅၆။ ကတ္တရိ ပရဿပဒံ။

၄၅၇။ ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ ။

တည်၊ ကြား၊ မှည့် ၊ ချေ ၊ ဝိသက်လေ၊

တစ်ထွေ ပစ္စည်းသက်။

တည်	ဓာတ်တည်	
ကြား	ဓာတ်နက်ကြား	
မှည့်	ဓာတ်အမည်မှည့်	**(ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ)**
ချေ	ဓာတွန်ချေ	**(ဓာတုဿန္တော လောပေါနေကသရူဿ)**
ဝိဘတ်သက်	ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ စသည် (၈) သုတ်၊	
ပစ္စည်းသက်	ဘူဝါဒိတောအ	

၄၃၂။ ဓာတုလိင်္ဂေဟိ ပရာ ပစ္စယာ။

ပစ္စယာ	ပစ္စည်းတို့သည်
ဓာတုလိင်္ဂေဟိ	ဓာတ်လိင်တို့မှ
ပရာ	နောက်မှာ သက်ကုန်သည်
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

(ဓာတ် လိင် တို့၏ နောက်မှာ ပစ္စည်း သက်သောသုတ်)

ကရောတိ(ပြုလုပ်၏)၊ **ဂစ္ဆတိ** (သွား၏)

ယော ကောစိ ကရောတိ။

ယော ကောစိ	တစုံတစ်ယောက်သောသူသည်
ကရောတိ	ပြု၏။

“တံ အညော ကရောဟိ ကရောဟိ” ဣစ္စေဝံ ဗြဝီတိ ။

တံ	ထိုပြုသောသူကို
အညော	တစ်ယောက်သောသူသည်
ကရောဟိ ကရောဟိ	ပြုလော့ ၊ ပြုလော့
ဣစ္စေဝံ	ဤသို့
ဗြဝီတိ	ဆို၏ ။

အထ ဝါ ကရောန္တံ ပယောဇယတိ = ကာရေတိ

အထ ဝါ	တစ်နည်းကား	ကာရေတိ	ပြုစေ၏ ။
ကရောန္တံ	ပြုလုပ်သောသူကို		
ပယောဇယတိ	တိုက်တွန်းနှိုးဆော်၏ ။		

သံဃော ပဗ္ဗတမိဝ အတ္တာနမာစရတိ = ပဗ္ဗတာယတိ

ပဗ္ဗတံ	တောင်သည်	ပဗ္ဗတာယတိ	တောင်ကဲ့သို့
အတ္တာနံ	မိမိကိုယ်ကို		ပြုကျင့်၏ ။
ဒဠှံ	လှုပ်ရှားမယိုင် ခိုင်မြဲသည်ကို		
အာစရတိ ဣဝ	ပြုကျင့်သကဲ့သို့		
သံဃော	သံဃာသည်		
အတ္တာနံ	မိမိကိုယ်ကို		
ဒဠှံ	လှုပ်ရှားမယိုင် ခိုင်မြဲသည်ကို		
အာစရတိ	ပြုကျင့်၏ ။		

တဠာကံ သမုဒ္ဒမိဝ အတ္တာနမာစရတိ = သမုဒ္ဒါယတိ

သမုဒ္ဒံ	သမုဒ္ဒရာသည်	သမုဒ္ဒါယတိ	သမုဒ္ဒရာကဲ့သို့
အတ္တာနံ	မိမိကိုယ်ကို		ပြုကျင့်၏ ။

ဒဠှံ လှုပ်ရှားမယိုင် ခိုင်မြဲသည်ကို

အာစရတိ ဣတိ ပြုကျင့်သကဲ့သို့

တဥ္စာကာံ တစ်ဖက်ဆည်ကန်သည်

အတ္တာနံ မိမိကိုယ်ကို

ဒဠှံ လှုပ်ရှားမယိုင် ခိုင်မြဲသည်ကို

အာစရတိ ပြုကျင့်၏။

(သမုဒ္ဒရာ သို့ ဘယ်ကရေတွေဘဲ လာလာ ၊ ဘာမှ မပြောဘဲ လက်ခံသကဲ့သို့ ၊သံဃာသည် လည်း ဘယ်ကလာလာ သင်ကြားပေးရမည်၊ဘာတွေဘဲ ဘယ်လောက်ပြောပြောသမုဒ္ဒရာကဲ့သို့သည်းခံပြီး ပြုကျင့် ရမည်။)

(သမုဒ္ဒရာကြီးသည် အသေကောင်များပုတ်သယ်လာသော်လည်း ကမ်းကိုသာကပ်ရသကဲ့သို့ သံဃာမှလည်း သီလဆိုသည့်စင်ကြယ်မှုများနှင့်သာနေရပြီး မကောင်းတော့ဘူးဆိုလျှင်ပုတ်ထုတ်၍ ကမ်းကိုဘဲ ရောက်သွားသကဲ့သို့ ဘယ်လောက်ပြောပြောသမုဒ္ဒရာကဲ့သို့ ပြုကျင့် ရမည်။)

သဒ္ဒေါ စိတ္တိဋ္ဌမိဝ အတ္တာနမာစရတိ = စိတ္တိဋ္ဌာယတိ

သဒ္ဒေါ (မီးစ၏)အသံသည်

အတ္တာနံ မိမိကိုယ်ကို

စိတ္တိဋ္ဌံ စိဋ်စိဋ်(ဖျစ်ဖျစ်)ကဲ့သို့

အာစရတိ ပြုကျင့်၏။

စိတ္တိဋ္ဌာယတိ စိဋ်စိဋ်(ဖျစ်ဖျစ်)ကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏။

ဝသိဋ္ဌဿ အပစ္စံ = ဝါသိဋ္ဌော၊

ဝသိဋ္ဌဿ ဝသိဋ္ဌရသေ့၏ = ဝါသိဋ္ဌော၊ ဝသိဋ္ဌရသေ့၏သား

အပစ္စံ သားတည်း။

ဧဝမညေပိ ယောဇေတဗ္ဗာ ။

ဧဝ ဤအတူ

အညေပိ တစ်ပါးသောပုံစံတို့ကိုလည်း

ယောဇေတဗ္ဗာ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

ဓာတုအရ "ဘူဝါ စသောဓာတ် ၊ ခါဒိ ဓာတု ပစ္စယန္တ ဓာတ်"ဟူသော ပကတိ**ဓာတ်နှစ်မျိုး**ကို ယူရပါသည်။

လိင်္ဂအရ ဓာတ်ပစ္စည်းဝိဘတ်တို့သည် ကြဉ်အပ်သော နာမ်ဥပသာရ နိပါတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော သမာသ် ၊ တဒ္ဓိတ် ၊ ကိတ် တို့သည်၄င်း၊ ကိစ္စ ပစ္စည်း ၊ ဏွာဒိ ပစ္စည်း ၊ ဓာတု ပစ္စယန္တ ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော အလုံးစုံသော နာမ် ၊ ပကတိများတို့ကို ယူရပါမည်။

ပစ္စယာ အရကား 'သိ'စသော နာမ်ဝိဘတ် ၊ 'တိ' အစရှိသော အာချာတ်ဝိဘတ် ၊ တဒ္ဓိတ် ပစ္စည်း ၊ ကိတ်ပစ္စည်း ၊ ကိစ္စပစ္စည်း ၊ ဏွာဒိပစ္စည်း ၊ ဓာတု ပစ္စည်း စသည်တို့ကို ယူရပါသည်။

ဓာတုလိင်္ဂေဟိ ပရာ ပစ္စယာ သုတ်အရ.....

ဝိဘတ်နှင့်ပစ္စည်းမှာ ဝိဘတ်ကို အရင်သက် ၊ ပစ္စည်းကို နောက်မှသက် ၊

ဓာတ်လိင်တို့၏ နောက်၌ ပစ္စည်းကို သက်ရပါသည်။

၄၃၃။ တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာ ဝါ ။ (ခ ၊ ဆ ၊ သ ပစ္စည်းသက်)

တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ	တိဇ ၊ ဂုပ ၊ ကိတ ၊ မာနဓာတ်တို့မှ
ခ ဆ သာ	ခ ၊ ဆ ၊ သ ပစ္စည်းတို့သည်
ဝါ	အချို့
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

တိတိက္ခတိ ၊ ဇိဂုစ္ဆတိ ၊ တိကိစ္ဆတိ ၊ ဝီမံသတိ။

တိတိက္ခတိ	သည်းခံ၏။	('တိဇ'ဓာတ် ၊ 'ခ'ပစ္စည်း ၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဇိဂုစ္ဆတိ	ကဲ့ရဲ့စက်ဆုပ်၏။	('ဂုပ'ဓာတ် ၊ 'ဆ'ပစ္စည်း ၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
တိကိစ္ဆတိ	ဆေးကု၏။	('ကိတ'ဓာတ် ၊ 'ဆ'ပစ္စည်း ၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဝီမံသတိ	စူးစမ်းဆင်ခြင်၏။	('မာန'ဓာတ် ၊ 'သ'ပစ္စည်း ၊ 'တိ'ဝိဘတ်)

ဓာတ်နက်

တိဇဓာတ်သည်	ခမာယံ	သည်းခံခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဂုပဓာတ်သည်	နိန္ဒါယံ	ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏
ကိတဓာတ်သည်	ရောဂါပနယေ	ဆေးကုခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
မာနဓာတ်သည်	ဝီမံသနေ	စုံစမ်းခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ ?

ဝါတိပဒံ	ဝါဟူသောပုဒ်သည်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

တေဇတိ ၊ ဂေါပတိ ၊ မာနေတိ ။

'တေဇတိ ၊ ဂေါပတိ ၊ မာနေတိ' ပုံစံတို့၌ 'ခ ၊ ဆ ၊ သ' ပစ္စည်း သက်ခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။ 'ခ ၊ ဆ ၊ သ' ပစ္စည်း မသက်နိုင်ပါ။

တေဇတိ	ထက်အောင်ပြု၏။	(တိဇဓာတ်)	**('တိဇ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)**
ဂေါပတိ	စောင့်ရှောက်၏။	(ဂုပဓာတ်)	**('ဂုပ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)**
မာနေတိ	မြတ်နိုးပူဇော်၏။	(မာနဓာတ်)	**('မာန' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)**

တိဇဓာတ်သည်	နိသာနဗန္ဓနေ	ထက်အောင်ပြုခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဂုပဓာတ်သည်	ဂေါပနေ	စောင့်ရှောက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
မာနဓာတ်သည်	ပူဇာယံ	ပူဇော်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

၄၃၄။ ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု ။ (ခ ၊ ဆ ၊ သ)

ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ	ဘုဇ ၊ဃသ ၊ ဟရ ၊ သု ၊ ပါ အစရှိသော ဓာတ်တို့မှ
ပရေ	နောက်၌
တုမိစ္ဆတ္ထေသု	တုံပစ္စည်းနှင့်ယှဉ်သော 'ဣစ္ဆာ' အနက်တို့၌
ခ ဆ သာ	ခ ဆ သ ဝိဘတ်တို့သည်
ဝါ	အချို့
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

(ဘုဇ ၊ဃသ ၊ ဟရ ၊ သု ၊ ပါ အစရှိသော ဓာတ်တို့မှ တုံပစ္စည်း သည် **'ဣစ္ဆာအနက်'** နှင့် ယှဉ်နေလျှင် ခ ၊ ဆ ၊ သ ပစ္စည်းသက် ။)

ဘောတ္တုမိစ္ဆတိ = **ဗုဘုက္ခတိ**

ဘောတ္တုံ	စားင့်ရောက်တတ်ဖို့ရာ	ဗုဘုက္ခတိ	စောင့်ရှောက်တတ်လို၏။
ဣစ္ဆတိ	အလိုရှိ၏။		စောင့်ရှောက်လို၏။

(စောင့်ရှောက်တာက 'ဘုဇ' ဓာတ် ၊ လိုတာက 'ဣစ္ဆာ' အနက်)

ဃသိတုမိစ္ဆတိ = **ဇိဃစ္ဆတိ**

ဃသိတုံ	စားတတ်ဖို့ရာ	ဇိဃစ္ဆတိ	စားတတ်လို၏။
ဣစ္ဆတိ	အလိုရှိ၏။		စားလို၏။

(စားတာက 'ဃသ' ဓာတ် ၊ လိုတာက 'ဣစ္ဆာ' အနက်)

ဟရိတုမိစ္ဆတိ = **ဇိဂီသတိ**

ဟရိတုံ	ဆောင်ဖို့ရာ	ဇိဂီသတိ	ဆောင်တတ်လို၏။
ဣစ္ဆတိ	အလိုရှိ၏။		ဆောင်လို၏။

(ဆောင်တာက 'ဟရ' ဓာတ် ၊ လိုတာက 'ဣစ္ဆာ' အနက်)

သောတုမိစ္ဆတိ	=	**သုဿုသတိ**	
သောတုံ	နာတတ်ဖို့ရာ	သုဿုသတိ	နာတတ်လို၏။
ဣစ္ဆတိ	အလိုရှိ၏။		နာလို၏။

(နာတာက 'သု' ခာတ်၊ လိုတာက 'ဣစ္ဆာ' အနက်)

ပါတုမိစ္ဆတိ	=	**ပိဝါသတိ**	
ပါတုံ	သောက်တတ်ဖို့ရာ	**ပိဝါသတိ**	စောင့်ရှောက်တတ်လို၏။
ဣစ္ဆတိ	အလိုရှိ၏။		စောင့်ရှောက်လို၏။

(သောက်တာက 'ပါ ' ခာတ်၊ လိုတာက 'ဣစ္ဆာ' အနက်)

ဝါတိ ကိမတ္ထံ ?

ဝါတိပဒံ 'ဝါ ' ဟူသောပုဒ်သည်

ကိမတ္ထံ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ဘောတ္တုမိစ္ဆတိ ။

ဘောတ္တုံ စောင့်ရှောက်တတ်ဖို့ရာ

ဣစ္ဆတိ အလိုရှိ၏။

ဣတိအာဒီသု ပုံစံတို့၌

ပတိသေခနတ္ထံ တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

(ဝါသဒ္ဒါထည့်ဆိုခြင်းကြောင့် **ဘောတ္တုမိစ္ဆတိ** စသောပုံစံ၌ ခ ၊ ဆ၊ သ ပစ္စည်း သက်ခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။)

တုမ္ဗိဿတ္တေသုတိ ကိမတ္ထံ ?

တုမ္ဗိဿတ္တေသုတိပဒံ တုမ္ဗိဿတ္တေဟူသောပုဒ်သည်

ကိမတ္ထံ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ဘုဇ္ဇတိ။

ဘုဇ္ဇတိ စားတတ်၏။

ဣတိအာဒီသု ပုံစံတို့၌

ပတိသေဓနတ္ထံ တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

('ဘုဇ္ဇတိ' သည် တုံပစ္စည်း ဣစ္ဆာအနက်နှင့် မယှဉ်သောကြောင့် ခ ၊ ဆ၊ သ ပစ္စည်း သက်ခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ ပါသည်။)

ဗုဘုက္ခတိ ('ဘုဇ' ဓာတ် ၊ 'ခ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဇိဃစ္ဆတိ ('ဃသ' ဓာတ် ၊ 'ဆ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဇိဂီသတိ ('ဟရ' ဓာတ် ၊ 'သ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

သုဿုသတိ ('သု' ဓာတ် ၊ 'သ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ပိဝါသတိ ('ပါ ' ဓာတ် ၊ 'သ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

(၁) ဗုဘုက္ခတိ ဘုဇပါလနေ (စောင့်ရှောက်ခြင်း)

ဘုဇ ဘုဇဓာတ်သည် ပါလနေ စောင့်ရှောက်ခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၂) ဇိဃစ္ဆတိ ဃသဘက္ခဏေ (စားမြိုခြင်း)

ဃသ ဃသဓာတ်သည် ဘက္ခဏေညစားမြိုခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၃) **ဇိဂီသတိ** ဟရ ဟရဏေ (ဆောင်ခြင်း)

ဟရ ဟရဓာတ်သည် ဟရဏေ ဆောင်ခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၄) **သုဿုသတိ** သု သာဏေ (ကြားခြင်း)

သု သုဓာတ်သည် သာဏေ ကြားခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၅) **ပိဝါသတိ** ပါ ပါနေ (သောက်ခြင်း)

ပါ ပါဓာတ်သည် ပါနေ သောက်ခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၆) **ကရောတိ** ကရ ကရဏေ ပြုခြင်း

ကရ ကရ ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၇) **ပစတိ** ပစ ပါကေ ချက်ခြင်း

ပစ ပစ ဓာတ်သည် ပါကေ ချက်ခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၈) **ဘူသတိ** ဘူ သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း

ဘူ ဘူ ဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

၄၃၅။ အာယ နာမတော ကတ္တုူပမာနာဒါစာရေ ။

ကတ္တုူပမာနာ	ကတ္တား၏ ဥပမာနဖြစ်သော
နာမတော	နာမသဒ္ဒါမှ
ပရေ	နောက်၌
အာစာရေ	အာစာရအနက်၌
အာယ	အာယပစ္စည်းသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

သံဃော ပဗ္ဗတမိဝ အတ္တာနမာစရတိ		**=**	**ပဗ္ဗတာယတိ**
ပဗ္ဗတံ	တောင်သည်		ပဗ္ဗတာယတိ တောင်ကဲ့သို့ပြုကျင့်၏။
အတ္တာနံ	မိမိကိုယ်ကို		
ဒဠှံ	လှုပ်ရှားမယိုင်ခိုင်မြဲသည်ကို		
ကုဗ္ဗဝ	ပြုကျင့်သကဲ့သို့		
သံဃော	သံဃာသည်		
အတ္တာနံ	မိမိကိုယ်ကို		
ဒဠှံ	လှုပ်ရှားမယိုင်ခိုင်မြဲသည်ကို		
အာစရတိ	ပြုကျင့်၏။		

နှိုင်းယှဉ် ကြောင်းမှာ "ဥပမာန"

နှိုင်းယှဉ်ခံရ	**" ဥပမေယျ"**
တူမျှမှုမှာ	**"ဥပမာ"**
ဣဝ စသွာ	**"ဇောတ(ဥပမာ)တကာ။**

တောင်သည် နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်	" ဥပမာန"
သံဃာသည် နှိုင်းယှဉ်ခံရကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်	"ဥပမေယျ"
တောင်နှင့်သံဃာတို့အကျင့်တူခြင်းသည်	"ဥပမာ"
ဣဝသည် ဥပမာကို ထွန်းပြသောကြောင့်	"ဥပမာဇောတက"

ပဗ္ဗတ + အာယ = ပဗ္ဗတာယတိ

('ပဗ္ဗတာယတိ' ကား 'ပဗ္ဗတ' နာမ်ကို 'ပဗ္ဗတပုဒ်၊' အာယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

သမုဒ္ဒ + အာယ = သမုဒ္ဒါယတိ

('သမုဒ္ဒါယတိ' ကား 'သမုဒ္ဒ' နာမ်ကို 'သမုဒ္ဒပုဒ်၊' အာယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

စိစ္စိဋ + အာယ = စိစ္စိဋာယတိ

('စိစ္စိဋာယတိ' ကား 'စိစ္စိဋ' နာမ်ကို 'စိစ္စိဋပုဒ်၊' အာယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

"နာမ်ပုဒ်နောက်တွင် ၊ ပစ္စည်းဝင်
နာမ်ပင်မလွဲ ၊ ဓာတ်ဖြစ်မြဲ ။"

နာမဓာတ်တို့၏ သဘောသည် ပစ္စည်းမသက်ခင် နာမ်ပုဒ်ဖြစ်၏။ ပစ္စည်းသက်လိုက်သောအခါ ဓာတ်ဖြစ်သွားပါသည်။

ပဗ္ဗတာယတိ ပုံစံ၌ ....

'ပဗ္ဗတ'ဟူသော တောင် ဒြပ် ဟော နာမသဒ္ဒါသည် 'အာယ'ပစ္စည်း ('တိ'ဝိဘတ်) တို့ သက်လိုက် သောအခါ ဒြဗ်ကို မဟောတော့ဘဲ ပြုကျင့်ခြင်း ကြိယာကိုဟော၍ ဓာတ်သဘော သက်ရောက်သွားခြင်းကို ဆိုပါသည်။

တဏှာကံ သမုဒ္ဒမိဝ အတ္တာနမာစရတိ		=	**သမုဒ္ဒါယတိ**	
သမုဒ္ဒါ	သမုဒ္ဒရာသည်		သမုဒ္ဒါယတိ	သမုဒ္ဒရာကဲ့သို့ပြုကျင့်၏။
အတ္တာနံ	မိမိကိုယ်ကို			
ဒဠှံ	လှုပ်ရှားမယိုင်ခိုင်မြဲသည်ကို			
ဣဝ	ပြုကျင့်သကဲ့သို့			
တဏှာကံ	တစ်ဖက်ဆည်ကန်သည်			
အတ္တာနံ	မိမိကိုယ်ကို			
ဒဠှံ	လှုပ်ရှားမယိုင်ခိုင်မြဲသည်ကို			
အာစရတိ	ပြုကျင့်၏။			

သဒ္ဒေါ စိစ္စိဋ္ဋမိဝ အတ္တာနမာစရတိ		=	**စိစ္စိဋ္ဋာယတိ**	
သဒ္ဒေါ	အသံသည်		စိစ္စိဋ္ဋာယတိ	ဖျစ်ဖျစ်ကဲ့သို့ပြုကျင့်၏။
စိစ္စိဋ္ဋံ	ဖျစ်ဖျစ်ကဲ့သို့			
အတ္တာနံ	မိမိကိုယ်ကို			
ဒဠှံ	လှုပ်ရှားမယိုင်ခိုင်မြဲသည်ကို			

ဣဓ   ပြုကျင့်သကဲ့သို့
အတ္တာနံ   မိမိကိုယ်ကို
ဒဠှံ   လှုပ်ရှားမယိုင်ခိုင်မြဲသည်ကို
အာစရတိ   ပြုကျင့်၏။

ဧဝမညေပိ ယောဇေတဗ္ဗာ ။

ဧဝံ   ဤအတူ
အညေပိ   တစ်ပါးသောပုံစံတို့ကိုလည်း
ယောဇေတဗ္ဗာ   ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

၄၃၆။ ဤယူပမာနာ စ ။ **(ဤယ ပစ္စယော = 'ဤယ' ပစ္စည်း သက်သောသုတ်)**

ဥပမာနာ   ကံ၏ဥပမာနဖြစ်သော
နာမတော စ   နာမသဒ္ဒါမှလည်းကောင်း၊
ပရေ   နောက်၌
အာစာရတ္ထေ   အာစာရအနက်၌
ဤယ   ဤယပစ္စည်းသည်
ဟောတိ   ဖြစ်၏။

"ဤယ" အတ္တုရုပ်ကို ၊နစ်စေလို
မိန့်ဆို ၊ဥပမာနကို။
အာစာရနက် ၊ ငင်ဖို့တွက်
ဆက်၍ 'စ' ကိုဆို။

"အာယ နာမတော ကတ္တုူပမာနာဒါစာရေ" ဟူသောသုတ်၌ 'ဥပမာန' သဒ္ဒါကို ထည့်ဆိုပြီးဖြစ်ပါလျှက် **'ဤယူပမာနာ စ'** သုတ်၌ 'ဥပမာနသဒ္ဒါ' ကို တစ်ဖန်ထည့်ဆိုခြင်းကြောင့် ရှေ့သုတ်ကတ္တုရုပ်ကို နစ်စေရခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။

'စ' သဒ္ဒါကို 'အာစာရ' အနက်ကိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

အဆတ္တံ ဆတ္တမိဝ အာစရတိ = ဆတ္တီယတိ ။

အဆတ္တံ ထီးမဟုတ်သောသစ်ရွက်ကို ဆတ္တီယတိ ထီးကိုကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏။

ဆတ္တမိဝ ထီးကိုကဲ့သို့

အာစရတိ ပြုကျင့်၏။

('အဆတ္တံ' ဟူသော ကံ၏ဥပမာန 'ဆတ္တ' 'ဤယ' ပစ္စည်းသက်)

အပုတ္တံ ပုတ္တမိဝ အာစရတိ = ပုတ္တီယတိ ။

အပုတ္တံ သားမဟုတ်သောတပည့်ကို ပုတ္တီယတိ သားကိုကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏။

ပုတ္တမိဝ သားကိုကဲ့သို့

အာစရတိ ပြုကျင့်၏။

('အပုတ္တံ' ဟူသော ကံ၏ဥပမာန 'ပုတ္တ' 'ဤယ' ပစ္စည်းသက်)

ဆတ္တီယတိ ('ဆတ္တ' ပုဒ် ၊ 'ဤယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ပုတ္တီယတိ ('ပုတ္တ' ပုဒ် ၊ 'ဤယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဥပမာနာတိ ကိမတ္ထံ?

ဥပမာနာတိပဒံ ဥပမာနာဟူသောပုဒ်သည်

ကိမတ္ထံ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ဓမ္မံ အာစရတိ ။

ဓမ္မံ တရားကို

အာစရတိ ပြုကျင့်တတ်၏။

ဣတိ ကြောင့်

ဓမ္မစာရိ	တရားကျင့်သူမည်၏
ဣတိအာဒီသု	ပုံစံတို့၌
ပတိသေဓနတ္ထံ	တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

(ဥပမာန သဒ္ဒါမပါ ခြင်းကြောင့် 'ဓမ္မံ အာစရတိ' ပုံစံ၌ 'ဤယ' ပစ္စည်းသက်ခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။)

အာစာရေတိ ကိမတ္ထံ?

အာစာရေတိပဒံ	အာစာရဟူသောပုဒ်သည်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

အဆတ္တံ ဆတ္တမိဝ ရက္ခတိ ။

အဆတ္တံ	ထီးမဟုတ်သောသစ်ရွက်ကို
ဆတ္တမိဝ	ထီးကိုကဲ့သို့
ရက္ခတိ	စောင့်ရှောက်၏။

(**'အဆတ္တံ ဆတ္တမိဝ ရက္ခတိ'** ပုံစံ၌ **'**အာစာရ' အနက်နှင့် မယှဉ်သောကြောင့် 'ဤယ' ပစ္စည်းသက်ခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။)

ဧဝမညေပိ ယောဇေတဗ္ဗာ ။

ဧဝံ	ဤအတူ
အညေပိ	တစ်ပါးသောပုံစံတို့ကိုလည်း
ယောဇေတဗ္ဗာ	ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

၁၀.၈.၂၀၁၉ (စနေနေ့)

၄၃၇။ နာမမှာ တွိစ္ဆတ္ထေ ။

နာမမှာ	နာမသဒ္ဒါမှ
ပရေ	နောက်၌

အတိစ္ဆတ္တေ	မိမိအဖို့ရာ အလိုရှိခြင်းအနက်၌
ဤယ	'ဤယ' ပစ္စည်းသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

၄၃၇။ နာမမှာ တ္တိစ္ဆတ္တေ။

နာမသဒ္ဒါ ⟶ မိမိအဖို့ငှါအလိုရှိခြင်းအနက်နှင့်ယှဉ် ⟶ 'ဤယ' ပစ္စည်းသက်

၄၃၆။ ဤယူပမာနာ စ ။

နာမသဒ္ဒါ ⟶ ပြုကျင့်ခြင်းအနက်နှင့်ယှဉ် ⟶ 'ဤယ' ပစ္စည်းသက်

အတ္တနော ပတ္တမိစ္ဆတိ		=	**ပတ္တီယတိ**	
အတ္တနော	မိမိအဖို့ရာ	=	ပတ္တီယတိ	မိမိဖို့ရာသပိတ်ကိုလို၏။
ပတ္တံ	သပိတ်ကို			
ဣစ္ဆတိ	အလိုရှိ၏။			
ပတ္တီယတိ	မိမိအဖို့ရာသပိတ်ကိုလို၏။		('ပတ္တ' ပုဒ်၊ 'ဤယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)	

ဧဝံ	ဤအတူ	
ဝတ္တီယတိ	မိမိဖို့ရာ အဝတ်ကိုလို၏။	('ပတ္တ' ပုဒ်၊ 'ဤယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ပရိက္ခာရီယတိ	မိမိဖို့ရာ ပရိက္ခရာကိုလို၏။	('ပရိက္ခာရ' ပုဒ်၊ 'ဤယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
စီဝရီယတိ	မိမိဖို့ရာ သင်္ကန်းကိုလို၏။	('စီဝရ' ပုဒ်၊ 'ဤယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဓနီယတိ	မိမိဖို့ရာ ဥစ္စာကိုလို၏။	('ဓန' ပုဒ်၊ 'ဤယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဃဋီယတိ	မိမိဖို့ရာ ရေအိုးကိုလို၏။	('ဃဋ' ပုဒ်၊ 'ဤယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

အတ္ထိစ္ဆတ္တေတိ ကိမတ္ထံ?

အတ္ထိစ္ဆတ္တေတိပဒံ	'အတ္ထိစ္ဆတ္တေ' ဟူသောပုဒ်သည်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

အညဿ ပတ္တမိစ္ဆတိ။

အညဿ	**သူတပါးဖို့ရာ**
ပတ္တံ	သပိတ်ကို
ဣစ္ဆတိ	အလိုရှိ၏။
ဣတိအာဒီသု	ပုံစံတို့၌
ပတိသေဓနတ္ထံ	တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

(**'အတိစ္ဆတ္ထေ'** ဟုထည့်ဆိုခြင်းကြောင့် **'အညဿ ပတ္တမိစ္ဆတိ'** ပုံစံ၌ မိမိဖို့ရာအလိုရှိခြင်းအနက် မဟုတ် ၊ သုတပါးဖို့ရာ အလိုရှိခြင်း အနက်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် 'ဤယ' ပစ္စည်း မသက်နိုင်ပါ။)

ဧဝမညေပိ ယောဇေတဗ္ဗာ ။

ဧဝံ	ဤအတူ
အညေပိ	တစ်ပါးသောပုံစံတို့ကိုလည်း
ယောဇေတဗ္ဗာ	ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

'နာမမှာ တွိစ္ဆတ္ထေ' သုတ်၌ 'နာမ' သဒ္ဒါထည့်ဆိုရခြင်းအကြောင်း

ဥပမာနံ ၊ နစ်ဖို့ရန်

မိန့်ပြန်၊ နာမကို။

နာမမှာသုတ်၊ လာသရုပ်

အချုပ်မှတ်စေလို။

"အာယ နာမတော ကတ္တုူပမာနာဒါစာရေ" ဟူသောသုတ်၌ 'နာမသဒ္ဒါ' ကို ထည့်ဆိုပြီးဖြစ်ပါလျှက်

'နာမမှာ တွိစ္ဆတ္ထေ' သုတ်၌ 'နာမသဒ္ဒါ' တစ်ဖန်ထည့်ဆိုခြင်းကြောင့် 'ဥပမာန' ပုဒ်ကို နစ်စေရခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။

၄၃၈။ ဓာတူဟိ ဏေ , ဏယ , ဏာပေ , ဏာပယာ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ ။

ဟေတွတ္ထေ — ပယောဇက ဗျာပါရ ဟုဆိုအပ်သော အကြောင်းကြီယာကို

ဂမျမာနေ	သိအပ်သည့်ရှိသော်
ဓာတူဟိ	ဓာတ်တို့မှ
ပရေ	နောက်၌
ဏေ , ဏယ , ဏာပေ , ဏာပယာ	ဏေ , ဏယ , ဏာပေ , ဏာပယ လေးပစ္စည်းတို့သည်
ဝါ	အချို့
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။
ကာရိတာနိ	ကာရိတ်လည်းမည်ကုန်၏။

ကြိယာပုဒ်တစ်ခုမှာ 'စေ' ဆိုသည့်စကားလုံး ပါလာလျှင် ⟶ ကာရိတ်

သူတပါးကခိုင်းစေရင် ⟶ ကာရိတ်ပစ္စည်း(စေ)

သူတစ်ပါးစေခိုင်းခြင်း 'ပယောဇကဗျာပါဒ' ကို သိအပ်သည့်ရှိသော် ဓာတ်တို့မှနောက်၌ **ဏေ , ဏယ , ဏာပေ , ဏာပယ** လေးပစ္စည်းသက် ။ ကာရိတ်လည်းအမည်မှည့်။

ဏေ , ဏယ , ဏာပေ , ဏာပယ (၄)ပစ္စည်းတို့သည် ⟶ ကာရိတ်ပစ္စည်း၊

ယော ကောစိ ကရောတိ ၊တံ အညော "ကရောဟိ ကရောဟိ" ဣစ္စေဝံ ဗြဝီတိ ၊

ယော ကောစိ	တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်
ကရောတိ	ပြုလုပ်၏။
တံ	ထိုပြုလုပ်သသူကို
အညော	သူတစ်ယောက်သည်
"ကရောဟိ ကရောဟိ"	ပြုလော့ ၊ပြုလော့၊
ဣစ္စေဝံ	ဤသို့
ဗြဝီတိ	ဆို၏။

အထ ဝါ ကရောန္တံ ပယောဇယတိ = **ကာရေတိ ၊ ကာရယတိ ၊ ကာရာပေတိ၊ ကာရာပယတိ။**

အထ ဝါ တနည်းသော်ကား (ပြုလုပ်စေ၏)

ကရောန္တံ	ပြုလုပ်သသူကို
ပယောဇယတိ	တိုက်တွန်း၏။
	(စေခိုင်း၏)

ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်လုပ်ရင် (ရိုးရိုး)

သူတစ်ပါးခိုင်းရင် (ကာရိတ်)

ကာရိတ်ပစ္စည်း လေးပစ္စည်းရှိ၏။၎င်းတို့မှာ... **ဏေ , ဏယ , ဏာပေ , ဏာပယ**

ကရောတိ	**ပြုလုပ်၏။**	('ကရ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ကာရေတိ	ပြုလုပ်စေ၏။	('ကရ' ဓာတ်၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ကာရယတိ	ပြုလုပ်စေ၏။	('ကရ' ဓာတ်၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ကာရာပေတိ	ပြုလုပ်စေ၏။	('ကရ' ဓာတ်၊ 'ဏာပေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ကာရာပယတိ။	ပြုလုပ်စေ၏။	('ကရ' ဓာတ်၊ 'ဏာပယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ယေ ကေစိ ကရောန္တိ၊တေ အညေ "ကရောထ ကရောထ" ဣစ္စေဝံ ဗြုဝန္တိ၊

ယေ ကေစိ	သူခပ်သိမ်းတို့သည်
ကရောန္တိ	ပြုလုပ်ကုန်၏။
တေ	ထိုပြုလုပ်သသူတို့ကို
အညေ	တပါးသူတို့သည်
"ကရောထ ကရောထ"	ပြုလုပ်ကြကုန်လော့၊ ပြုလုပ်ကြကုန်လော့၊
ဣစ္စေဝံ	ဤသို့
ဗြုဝန္တိ	ဆိုကုန်၏။

= **ကာရေန္တိ၊ကာရယန္တိ ၊ ကာရာပေန္တိ ၊ ကာရာပယန္တိ ။**

ကာရေန္တိ	ပြုလုပ်ကုန်စေ၏။	('ကရ' ဓာတ်၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း၊ 'အန္တိ' ဝိဘတ်)

ကာရယန္တိ	ပြုလုပ်စေကုန်၏။	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာယ’ ပစ္စည်း၊ ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်)
ကာရာပေန္တိ	ပြုလုပ်စေကုန်၏။	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပေ’ ပစ္စည်း၊ ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်)
ကာရာပယန္တိ	ပြုလုပ်စေကုန်၏။	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပယ’ ပစ္စည်း၊ ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်)

ယော ကောစိ ပစတိ၊တံ အညော “ပစာဟိ ပစာဟိ” ဣစ္စေဝံ ဗြဝီတိ၊

ယော ကောစိ	တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်
ပစတိ	ချက်၏။
တံ	ထိုပြုလုပ်သသူကို
အညော	သူတစ်ယောက်သည်
“ပစာဟိ ပစာဟိ”	ချက်လော့၊ ချက်လော့၊
ဣစ္စေဝံ	ဤသို့
ဗြဝီတိ	ဆို၏။

အထ ဝါ ပစန္တံ ပယောဇယတိ = **ပါစေတိ၊ ပါ စယတိ၊ ပါစာပေတိ၊ ပါစာပယတိ။**

အထ ဝါ	တနည်းသော်ကား	**(ချက်စေ၏)**
ပစန္တံ	ချက်သသူကို	
ပယောဇယတိ	တိုက်တွန်း၏။	
	(စေခိုင်း၏)	

‘ပစ’ ဓာတ်သည် **‘ပါစေ’** ချက်ခြင်းအနက်

ပစတိ	ချက်၏။	(‘ပစ’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ပါစေတိ	ချက်စေ၏။	(‘ပစ’ ဓာတ်၊ ‘ဏေ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ပါ စယတိ	ချက်စေ၏။	(‘ပစ’ ဓာတ်၊ ‘ဏယ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ပါစာပေတိ	ချက်စေ၏။	(‘ပစ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပေ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ပါစာပယတိ။	ချက်စေ၏။	(‘ပစ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပယ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ယေ ကေစိ ပစန္တိ၊တေ အညေ “ပစထ ပစထ” ဣစ္စေဝံ ဗြူဝန္တိ၊

ယေ ကေစိ	သူခပ်သိမ်းတို့သည်
ပစန္တိ	ချက်ကုန်၏။
တေ	ထိုပြုလုပ်သသူတို့ကို
အညေ	တပါးသူတို့သည်
“ပစထ ပစထ”	ချက်ကြကုန်လော့၊ ချက်ကြကုန်လော့၊
ဣစ္စေဝံ	ဤသို့
ဗြူဝန္တိ	ဆိုကုန်၏။

= ပါစေန္တိ၊ ပါ စယန္တိ ၊ ပါစာပေန္တိ ၊ ပါစာပယန္တိ ။

ပါစေန္တိ	ပြုလုပ်ကုန်စေ၏။	(‘ပစ’ ဓာတ်၊ ‘ဏေ’ ပစ္စည်း၊ ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်)
ပါစယန္တိ	ပြုလုပ်စေကုန်၏။	(‘ပစ’ ဓာတ်၊ ‘ဏယ’ ပစ္စည်း၊ ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်)
ပါစာပေန္တိ	ပြုလုပ်စေကုန်၏။	(‘ပစ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပေ’ ပစ္စည်း၊ ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်)
ပါစာပယန္တိ	ပြုလုပ်စေကုန်၏။	(‘ပစ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပယ’ ပစ္စည်း၊ ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်)

ဧဝံ ဘဏေတိ၊ ဘဏယတိ၊ ဘဏာပေတိ၊ ဘဏာပယတိ။ ဘဏေန္တိ ၊ ဘဏယန္တိ ၊ ဘဏာပေန္တိ ၊ ဘဏာပယန္တိ၊ တထရိဝ အညေပိ ယောဇေတဗ္ဗာ ။

ဧဝံ	ဤအတူ
ဘဏေတိ၊ ဘဏယတိ၊ ဘဏာပေတိ၊ ဘဏာပယတိ ။	
ဘဏေန္တိ၊ ဘဏယန္တိ၊ ဘဏာပေန္တိ၊ ဘဏာပယန္တိ၊	
တထရိဝ	ထို့အတူသာလျှင်
အညေပိ	တပါးသောပုံစံတို့ကိုလည်း
ယောဇေတဗ္ဗာ	ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

ဘယတိ	ရွတ်ဆို၏။	(‘ဘယ’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ဘဏေတိ	ရွတ်ဆိုစေ၏။	(‘ဘယ’ ဓာတ်၊ ‘ဏေ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ဘဏေယတိ	ရွတ်ဆိုစေ၏။	(‘ဘဃ’ ဓာတ်၊ ‘ဏယ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ဘဏာပေတိ	ရွတ်ဆိုစေ၏။	(‘ဘဃ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပေ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ဘဏာပယတိ။	ရွတ်ဆိုစေ၏။	(‘ဘဃ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပယ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

= **ဘဏေန္တိ၊ ဘဏယန္တိ ၊ ဘဏာပေန္တိ ၊ ဘဏာပယန္တိ ။**

ဘဏေန္တိ	ရွတ်ဆိုကုန်စေ၏။	(‘ဘဃ’ ဓာတ်၊ ‘ဏေ’ ပစ္စည်း၊ ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်)
ဘဏန္တိ	ရွတ်ဆိုစေကုန်၏။	(‘ဘဃ’ ဓာတ်၊ ‘ဏယ’ ပစ္စည်း၊ ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်)
ဘဏာပေန္တိ	ရွတ်ဆိုစေကုန်၏။	(‘ဘဃ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပေ’ ပစ္စည်း၊ ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်)
ဘဏာပယန္တိ	ရွတ်ဆိုစေကုန်၏။	(‘ဘဃ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပယ’ ပစ္စည်း၊‘အန္တိ’ ဝိဘတ်)

သယတိ = အိပ်၏။ (‘သိ’ ဓာတ်) (‘သရေ’ အိပ်ခြင်းအနက်)

သယေတိ၊ သယယတိ၊ သယာပေတိ၊ သယာပယတိ ။ (အိပ်စေ၏)

သယေန္တိ ၊ သယယန္တိ၊ သယာပေန္တိ ၊ သယာပယန္တိ ။ (အိပ်စေကုန်၏။)

ဟေတုတ္ထေတိ ကိမတ္ထံ ?

ဟေတုတ္ထေတိပဒံ ‘ဟေတုတ္ထေ’ ဟူသောပုဒ်သည်

ကိမတ္ထံ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ကရောတိ ၊ပစတိ။

ကရောတိ ပြုလုပ်၏။

ပစတိ ချက်၏။

ဣတိအာဒီသု ပုံစံတို့၌

ပတိသေဓနတ္ထံ တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

(‘ဟေတွတ္ထ’ မဟုတ်သောကြောင့် ‘ကရောတိ’ ‘ပစတိ’ ပုံစံ၌ ‘ဏေ ၊ ဏယ ၊ ဏာပေ ၊ ဏာပယ’ ပစ္စည်းများသက်ခြင်းကို တားမြစ် ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။)

ဟေတွတ္ထေ = ဟေတု + အတ္ထ

အတ္ထဂ္ဂဟဏေန အလပစ္စယော ဟောတိ ၊ ဇောတလတိ ။

အတ္ထဂ္ဂဟဏေန	‘အတ္ထ ’ သဒ္ဒါပိုဖြင့်
အလပစ္စယော	‘အလ ’ ပစ္စည်းသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏ ။

“ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယာ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ” သုတ်၌ ‘အတ္ထ ’ သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုခြင်းကြောင့် ‘အလ ’ ပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။)

ဇောတလတိ ။ **ထွန်းလင်းစေ၏ ။**

ဇောတလတိ (‘ဇုတ ’ ဓာတ် ၊ ‘အလ ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ ’ ဝိဘတ်)

၄၃၉။ ဓာတုရူပေ နမသ္မာ ဏယော စ ။ (ဏယ ပစ္စည်းသက်)

ဓာတုရူပေ	ဓာတ်၏ သဘောသည်
သတိ	ရှိလတ်သော်
နမသ္မာ	နာမသဒ္ဒါမှ
ပရေ	နောက်၌
ဏယော စ	‘ဏယ ’ ပစ္စည်းသည်လည်း
ဟောတိ	ဖြစ်၏ ။
ကာရိတသညော စ	ကာရိတ်လည်းမည်၏ ။

နာမ်ပုဒ်နောက်တွင် ၊ ပစ္စည်းဝင်

နာမ်ပင်မလွဲ ၊ ဓာတ်ဖြစ်မြဲ ။

နာမ်ပုဒ်များ၏ နောက်တွင် အာချာတ်ပစ္စည်းများသက်လိုက်သောအခါ ထိုနာမ်ပုဒ်သည် ဓာတ်သဘော ဖြစ်သွား ပါသည်။ **(ဓာတုရူပ)**

ဟတ္ထိနာ အတိက္ကမတိ မဂ္ဂံ		=	**အတိဟတ္ထယတိ**	
ဟတ္ထိနာ	ဆင်ဖြင့်(နာမ်)	=	အတိဟတ္ထယတိ	ဆင်ဖြင့်လွန်၍သွား၏။
မဂ္ဂံ	ခရီးကို			
အတိက္ကမတိ	လွန်၍သွား၏။			

('ဟတ္ထိဏယ' ဆင်ဖြင့် ဟူသော နာမ်ပုဒ်ကို 'ဏယ'ပစ္စည်းလေးသက်လိုက်သောအခါ ဓာတ်သဘော ဖြစ်သွားသည်။ထို့ကြောင့် 'ဓာတုရူပ' ဟုခေါ်သည်။)

ဝီဏာယ ဥပဂါယတိ ဂီတံ		=	**ဥပဝီဏယတိ**	
ဝီဏာယ	စောင်းဖြင့်(နာမ်)	=	ဥပဝီဏယတိ	စောင်းဖြင့်ညှို၍သီဆို၏။
ဂီတံ	သီချင်းဖြင့်			
ဥပဂါယတိ	ညှို၍ဆို၏။			

('ဝီဏာယ' စောင်းဖြင့် ဟူသော နာမ်ပုဒ်ကို 'ဏယ'ပစ္စည်းလေးသက်လိုက်သောအခါ ဓာတ်သဘော ဖြစ်သွားသည်။ထို့ကြောင့် 'ဓာတုရူပ' ဟုခေါ်သည်။)

ဒဠှံ ကရောတိ ဝီရိယံ		=	**ဒဠှယတိ**	
ဝီရိယံ	လုံ့လကို(နာမ်)	=	ဒဠှယတိ	လုံ့လကိုမြဲမြံစွာပြု၏။
ဒဠှံ	မြဲမြံစွာ			
ကရောတိ	ပြု၏။			

ဝိသုဒ္ဓါ ဟောတိ ရတ္တိ		=	**ဝိသုဒ္ဓယတိ**	
ရတ္တိ	ညဥ့်သည်(နာမ်)	=	ဝိသုဒ္ဓယတိ	ညဥ့်သည် စင်ကြယ်၏။
ဝိသုဒ္ဓါ	စင်ကြယ်သည်			
ဟောတိ	ဖြစ်၏။			

စဂ္ဂဟဏေန အာရ အာလဣစ္စေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ **('အာရ' 'အာလ'ပစ္စည်း)**

စဂ္ဂဟဏေန	'စ'သဒ္ဒါဖြင့်
အာရ အာလဣစ္စေတေ ပစ္စယာ	'အာရ'ပစ္စည်း၊ 'အာလ' ပစ္စည်းတို့သည်

ဟောန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။

သန္တံ ကရောတိ		=	**သန္တာရတိ**	
သန္တံ	အခြားရှိသည်ကို	=	သန္တာရတိ	အခြားရှိသည်ကို ပြု၏။
ကရောတိ	ပြု၏။			

ဥပကမ္မံ ကရောတိ		=	**ဥပက္ကမာလတိ**	
ဥပကမ္မံ	လုံ့လကို	=	ဥပက္ကမာလတိ	လုံ့လကိုပြု၏။
ကရောတိ	ပြု၏။			

အတိဟတ္ထယတိ	('အတိဟတ္ထ' ပုဒ် ၊ ' ဏယ ' ပစ္စည်း ' ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဥပဝီဏယတိ	('ဥပဝီဏ' ပုဒ် ၊ ' ဏယ ' ပစ္စည်း ' ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဒဠှယတိ	('ဒဠှ' ပုဒ် ၊ ' ဏယ ' ပစ္စည်း ' ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဝိသုဒ္ဓယတိ	('ဝိသုဒ္ဓ' ပုဒ် ၊ ' ဏယ ' ပစ္စည်း ' ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

"ဓာတုရူပေ နမသ္မာ ဏယော စ" သုတ် 'စ' သဒ္ဒါဖြင့် 'အာရ' ပစ္စည်း၊ 'အာလ' ပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။)

သန္တာရတိ	('သန္တ' ဓာတ် ၊ ' အာရ ' ပစ္စည်း ' ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဥပက္ကမာလတိ	('သန္တ' ဓာတ် ၊ ' အာရ ' ပစ္စည်း ' ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

နာမဓာတ်ရဲ့သဘောသည် သူ့ဘာသာနေရင် နာမ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ပစ္စည်းကပ်လိုက်သောအခါ 'ဓာတ်' ဖြစ်သွားသည်။(ဓာတုရူပ) ဟုခေါ်သည်။

အာချာတ်ပုဒ်နောက်တွင် ၊ ဝိဘတ်ဝင်

ချာတ်ပင်မလွဲ ၊ နာမ်ဖြစ်မြဲ ။

အာချာတ်ပုဒ်နောက်တွင် နာမ်ဝိဘတ်သက်လိုက်သောအခါ အာချာတ်ပုဒ်သည် နာမ်ပုဒ်ဖြစ်သွားရပါသည်။

ဝိနာ သဒ္ဒမ္ဟာ နတ္ထုဿော ကောစိနာတော လောကေဝိန္ဒတိ ။“ကော မေ ဝိန္ဒတိပါဒါနိ” စသော ဥဒါဟရဏ်တို့၌ **‘ဝိန္ဒတိ ၊ ဝိန္ဒတိ’** အာချာတ်တို့သည် **‘နတ္ထိ’** ဟူသော ပုဒ်တစ်ပါး ၊ **‘ကော’** ဟူသော ပုဒ်တစ်ပါးတို့နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ‘နာမ်ဝိဘတ်နှင့်ယှဉ်၍ နာမ်ပုဒ် ဖြစ်ရပါသည်။

ဝိန္ဒတိ ကြိယာသည် ‘ကော’ ဟူသော ပုဒ်တစ်ပါးနှင့် ဆက်သောကြောင့် နာမ်ဝိဘတ်သက်လိုက်သောအခါ အာချာတ်ပုဒ်သည် နာမ်ပုဒ်ဖြစ်သွားရပါသည်။

ပစတိ ကော။

ပစတိ ချက်သောသူသည်

ကော အဘယ်သူပါနည်း။

(‘ပစတိ’ သည် ‘ကော’ မှာသွားဆက်သည့်အတွက် ‘အာချာတ်’ ပုဒ်သည် ‘နာမ်ပုဒ်’ ဖြစ်သွားရပါသည်။)

အာချာတ် ၊ ကိတ်	ကြိယာများ
ကာရက	ကတ္တား၊ကံ။ကရိုဏ်း
နာမ်	နာမ်

၄၃၃။ တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာ ဝါ ။ **(ခ ၊ ဆ ၊ သ)ပစ္စည်း**

၄၃၄။ ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု ။ **(ခ ၊ ဆ ၊ သ) ပစ္စည်း**

၄၃၅။ အာယ နာမတော ကတ္တုူပမာနာဒါစာရေ ။ **(အာယ) ပစ္စည်း**

၄၃၆။ ဤယူပမာနာ စ ။ **(ဤယ) ပစ္စည်း**

၄၃၇။ နာမမှာ’တ္တိစ္ဆတ္ထေ ။ **(ဤယ) ပစ္စည်း**

၄၃၈။ ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယာ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ ။
(ဏေ၊ဏယ၊ဏာပေ၊ဏာပယ) ပစ္စည်း

၄င်းသုတ် ‘အတ္ထ’ သဒ္ဒါဖြင့် **(‘အလ’)ပစ္စည်း**

၄၃၉။ ဓာတုရူပေ နာမသ္မာ ဏယော စ ။ **(ဏယ) ပစ္စည်း**

၄င်းသုတ် ‘စ’ သဒ္ဒါဖြင့် **(‘အာရ’ ‘အာလ’ ပစ္စည်း)**

ခ , ဆ , သ, အာယ , ဤယ , ဏေ , ဏယ , ဏာပေ , ဏာပယ , အလ , အာရ , အာလ,

(၁၂) ပစ္စည်းကို 'ဓါတုနိဒ္ဒိဋ္ဌ' ပစ္စည်းဟုခေါ်ပါသည်။ 'ဓာတုရူပ' 'ဓာတုပစ္စယ' ဟုလည်း ခေါ်သည်။ 'ဓာတရူပပစ္စယ ဟုခေါ်သည်။

ဏေ , ဏယ , ဏာပေ , ဏာပယ , အလ , အာရ , အာလ,

(၇)ပစ္စည်းကို 'ကာရိတ်ပစ္စည်း' ဟုခေါ်ပါသည်။

'စေ' ပါလျှင် ဏေ , ဏယ , ဏာပေ , ဏာပယ ပစ္စည်း တစ်ခုခုပါရမည်

(၁၅.၈.၂၀၁၉) ကြာသာပတေးနေ့

၄၄၀။ ဘာဝကမ္မေသု ယော ။

ဓာတူဟိ	ဓာတ်တို့မှ
ပရေ	နောက်မှ
ဘာဝကမ္မေသု	ဘော ၊ ကံ အနက်တို့မဌ
ယော	'ယ' ပစ္စည်းသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဌီယတေ	တည်ခြင်း	('ဌာ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ဗုဇ္ဈတေ	သိခြင်း ၊သိအပ်၏။	('ဗုဓ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ပစ္စတေ	ချက်ခြင်း ၊ ချက်အပ်၏။	('ပစ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
လဗ္ဘတေ	ရခြင်း၊ရအပ်၏	('လဘ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ကရီယတေ	ပြုခြင်း၊ပြုအပ်၏။	('ကရ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ယုဇ္ဇတေ	ယှဉ်ခြင်း၊ယှဉ်အပ်၏။	('ယုဇ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ဥစ္စတေ	ဆိုခြင်း၊ဆိုအပ်၏။	('ဉစ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)

'ဌာ' ဓာတ်သည်	ဂတိမို	လာခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'ဗုဓ' ဓာတ်သည်	ဉာဏေ	သိခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

'ပစ' ဓာတ်သည်	ပါကေ	ချက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'လဘ' ဓာတ်သည်	လာဘေ	ရခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'ကရ' ဓာတ်သည်	ကရဏေ	ပြုခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'ယုဇ' ဓာတ်သည်	ယောဂေ	ယှဉ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'ဥစ' ဓာတ်သည်	ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ	စကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဘာဝကမ္မေသုတိ ကိမတ္ထံ?

ဘာဝကမ္မေသုတိပဒံ ထို ဘော၊ကံ အနက်တို့ကိုထည့်ဆိုခြင်းသည်

ကိမတ္ထံ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ကရောတိ	(ပြုတတ်၏)	('ကရ'ဓာတ်၊ 'ဩ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ပစတိ	(ချက်တတ်၏)	('ပစ'ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ'ဝိဘတ်)
ပဌတိ	(ရွတ်ဆိုတတ်၏)	('ပဌ'ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ'ဝိဘတ်)

ဣတိအာဒီသု ဤပုံစံတို့၌

ပတိသေဓနတ္ထံ တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှ၏။

၄၄၁။ တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ ။

သဓာတွန္တဿ ဓာတ်၏အစိတ်နှင့်တစ်ကွဖြစ်သော

တဿ 'ယ'ပစ္စည်း၏

စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ 'စ'ဝဂ်၊ 'ယ'အက္ခရာ 'ဝ'အက္ခရာ အဖြစ်သည်

ဝါ အချို့

ဟောတိ ဖြစ်၏။

('ယ'ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့်တစ်ကွ "စ ၊ ဆ ၊ ဇ ၊ ဈ ၊ ဉ ၊ ယ၊ ဝ"အက္ခရာများပြုနိုင်သည်။)

ဓာတွန်ဟူသည် (ဓာတွန်အက္ခရာနှင့်တစ်ကွ) (ဓာတ်ရဲ့ အစိတ်ဗျည်းနှင့်တစ်ကွ) ဓာတ်၏ အစိတ် ဗျည်းကို 'ဓာတွန်' ဟုခေါ်ပါသည်။

နှစ်လုံးရှိသည့်ဓာတ်တွင် နောက်ဆုံးစာလုံးကို ‘ဓာတွန်ဗျည်း’ ဟုခေါ်ပါသည်။

တစ်လုံးထဲရှိသော ဓာတ်တွေဆိုလျှင် ချေ၍ မရပါ ။ နှစ်လုံးရှိမှသာ ချေ၍ ရပါသည်။

ဝုစ္စတေ	ဆိုခြင်း၊ဆိုအပ်၏။	(‘ဝစ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တေ’ ဝိဘတ်)
ဝုစ္စန္တေ	ဆိုအပ်ကုန်၏။	(‘ဝစ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တေ’ ဝိဘတ်)
ဥစ္စတေ	ဆိုခြင်း၊ဆိုအပ်၏။	(‘ဥစ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တေ’ ဝိဘတ်)
ဥစ္စန္တေ	ဆိုအပ်ကုန်၏။	(‘ဥစ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တေ’ ဝိဘတ်)
ပစ္စတေ	ချက်ခြင်း ၊ ချက်အပ်၏။	(‘ပစ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တေ’ ဝိဘတ်)
ပစ္စန္တေ	ချက်အပ်ကုန်၏။	(‘ပစ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တေ’ ဝိဘတ်)
မဇ္ဇတေ	ဆုပ်နယ်ခြင်း၊ ဆုပ်နယ်အပ်၏။	(‘မဇ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တေ’ ဝိဘတ်)
မဇ္ဇန္တေ	ဆုပ်နယ်အပ်ကုန်၏။	(‘မဇ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တေ’ ဝိဘတ်)
ယုဇ္ဇတေ	ယှဉ်ခြင်း၊ယှဉ်အပ်၏။	(‘ယုဇ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တေ’ ဝိဘတ်)
ယုဇ္ဇန္တေ	ယှဉ်အပ်ကုန်၏။	(‘ယုဇ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တေ’ ဝိဘတ်)
ဗုဇ္ဈတေ	သိခြင်း ၊သိအပ်၏။	(‘ဗုဓ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တေ’ ဝိဘတ်)
ဗုဇ္ဈန္တေ	သိအပ်ကုန်၏	(‘ဗုဓ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တေ’ ဝိဘတ်)
ကုဇ္ဈတေ	အမျက်ထွက်ခြင်း၊ အမျက်ထွက်အပ်၏။	(‘ကုဓ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တေ’ ဝိဘတ်)
ကုဇ္ဈန္တေ	အမျက်ထွက်ကုန်၏။	(‘ကုဓ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တေ’ ဝိဘတ်)
ဥဇ္ဈတေ	စွန့်ခြင်း၊ စွန့်အပ်၏။	(‘ဥဇ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တေ’ ဝိဘတ်)
ဥဇ္ဈန္တေ	စွန့်အပ်ကုန်၏။	(‘ဥဇ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တေ’ ဝိဘတ်)
ဟညတေ	သတ်ခြင်း၊သတ်အပ်၏။	(‘ဟန’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တေ’ ဝိဘတ်)
ဟညန္တေ	သတ်အပ်ကုန်၏။	(‘ဟန’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တေ’ ဝိဘတ်)
ကယျတေ	ပြုခြင်း၊ ပြုအပ်၏။	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တေ’ ဝိဘတ်)
ကယျန္တေ	ပြုအပ်ကုန်၏။	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တေ’ ဝိဘတ်)
ဒိဗ္ဗတေ	ထွန်းပခြင်း၊ ထွန်းပရာ၏။	(‘ဒိဝု’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တေ’ ဝိဘတ်)
ဒိဗ္ဗန္တေ	ထွန်းပအပ်ကုန်၏။	(‘ဒိဝု’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တေ’ ဝိဘတ်)

'ဝစ' ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

'ဥစ' ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

'ပစ' ဓာတ်သည် ပါကေ ချက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

'မဒ' ဓာတ်သည် ဥမ္မာဒေ ရူးသွတ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

'ယုဇ' ဓာတ်သည် ယောဂေ ယှဉ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

'ဗုဓ' ဓာတ်သည် ဉာဏေ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

'ကုဓ' ဓာတ်သည် ကောပေ အမျက်ထွက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

'ဥဓ' ဓာတ်သည် ဥဿဂ္ဂေ စွန့်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

'ဟန' ဓာတ်သည် ဟိံသာယံ ညှဉ်းဆဲခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

'ကရ' ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

'ဒိဝု' ဓာတ်သည် ကီဠာယံ မြူတူးပျော်ပါးကစားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

၄၅၇။ ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ ။ (ဓာတ်အမည်မှည့်သောသုတ်)

ဘူဝါဒယော ဘူအစရှိသောသဒ္ဒါတို့သည်

ဓာတဝေါ ဓာတ်မည်ကုန်သည်

ဟောန္တိ ကုန်၏။

၅၂၁။ ဓာတုဿန္တော လောပေါနေကဿရဿ ။

အနေကဿရဿ များသောသရရှိသော

ဓာတုဿ ဓာတ်တို့၏

အန္တော အစိတ်သည်

ကွစိ အချို့၌

လောပေါ ကျေသည်

ဟောတိ ဖြစ်၏။

‘ပဋ္ဌ’ ဓာတ်သည်	ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ	စကားပြောဆိုခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
‘သိဝု’ ဓာတ်သည်	သိဗ္ဗနေ	ချုပ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
‘သရ’ ဓာတ်သည်	သရဏေ	အောက်မေ့ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
‘မရ’ ဓာတ်သည်	ပါဏစာဂေ	သတ္တဝါတို့၏အသက်ကိုစွန့်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
‘ပါ ’ ဓာတ်သည်	ပါနေ	သောက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
‘ယာ’ ဓာတ်သည်	ပါပုနေ	ရောက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
‘ဝါ ’ ဓာတ်သည်	ဂတိ ၊ ဂန္ဓနေ	လားခြင်း/ ဖွဲ့ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁၆.၈.၂၀၁၉) သောကြာနေ့

တည် ၊ ကြား ၊ မှည့် ၊ ချေ ၊ ဝိသက်လေ ၊ တထွေ ပစ္စည်းသက် ။

(၁) ပစ္စတေ ကို **‘ပစ’** တည်၊

ပစ..ပစဓာတ်သည် ပါကေ ချက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ကတ္တိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ပစ’** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ အနေကရသ္သ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ပစ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ’အ’ ကိုချေ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တေ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ ဘာဝကမ္မေ သု ယော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ပစ် + ယတေ

“ တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းကို စဝဂ် ’စ’ ပြု၊

ပစတေ

“ ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘စ’ ၏ သဒိသဒေါဘော် ‘စ’ လာ၊

ပစ္စတေ

ကားပြီး၏။

(၂) မဇ္ဈတေ ကို **'မဓ'** တည်၊

မဓ... 'မဓ' ဓာတ်သည် ရှုးသွတ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မဓ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ အနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မဓ' ဓာတ်၏ဓာတွန်'အ'ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

"ဘာဝကမ္မေ ဘုယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ'ပစ္စည်းသက်၊

မဓ် + ယတေ

"တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ'ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့် တစ်ကွ 'စ'ဝဂ်'ဈ'ပြု၊

မဈတေ

"ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဈ'၏ သဒိသဒွေဘော် 'ဇ'လာ၊

မဇ္ဈတေ

ကားပြီး၏။

၄၄၂။ ဣဝဏ္ဏာဂမော ဝါ ။

တမှိ	ထို 'ယ'ပစ္စည်းကြောင့်
ဓာတူဟိ	ထိုဓာတ်ပစ္စည်းတို့မှ
ပရေ	နောက်၌
ဣဝဏ္ဏာဂမော	'ဣ"ဝဏ်လာသည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ကရီယတေ	ပြုခြင်း ၊ပြုအပ်၏	'ကရ'ဓာတ် ၊ 'ယ'ပစ္စည်း ၊ 'တေ'ဝိဘတ်
ကရီယတိ	ပြုခြင်း ၊ပြုအပ်၏	'ကရ'ဓာတ် ၊ 'ယ'ပစ္စည်း ၊ 'တေ'ဝိဘတ်
ဂစ္ဆီယတေ	သွားခြင်း ၊သွားအပ်၏။	'ဂမု'ဓာတ် ၊ 'ယ'ပစ္စည်း ၊ 'တေ'ဝိဘတ်
ဂစ္ဆီယတိ	သွားခြင်း ၊သွားအပ်၏။	'ဂမု'ဓာတ် ၊ 'ယ'ပစ္စည်း ၊ 'တေ'ဝိဘတ်

ကရီယတေတွင် ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ကရီယတိတွင် ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဂစ္ဆီယတေတွင် ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ သွားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဂစ္ဆီယတိတွင် ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ သွားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ကရီယတေ ကို **'ကရ'** တည်၊

ကရ..ကရဓာတ်သည် 'ကရ' တူခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ပစ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ပစ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘာဝကမ္မေ သုယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

ကရ် + ယတေ

" ဣဝဏ္ဏာဂမော ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဣ' ဝဏ်လာ၊

ကရီယတေ

ကားပြီး၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ ?

ဝါတိပဒံ ဝါသဒ္ဒါထည့်ဆိုခြင်းသည်

ကိမတ္ထံ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ဝါသဒ္ဒါထည့်ဆိုခြင်းကြောင့်....

ကယျတေ 'ကယျတေ' ပုံစံ၌

ဣတိအာဒီသု ဤပုံစံတို့၌

ပတိသေဓနတ္ထံ တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရ၏။

ကယျတေ ပြုခြင်း ၊ပြုအပ်၏ 'ကရ' ဓာတ် ၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်

ကယျတေတွင် ကရသည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၂) ကယျတေ ကို **'ကရ'** တည်၊

ကရ 'ကရ' ဓာတ်သည် 'ကရဏေ' ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘာဝကမ္မေသု ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

ကရ် + ယတေ

" ဣဝဏ္ဏာဂမော ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဣ' ဝဏ်လာသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါတားမြစ်သောကြောင့် မလာရ။

" တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့် တစ်ကွ 'ယ' ပြု၊

ကယတေ

"ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ၏သဒိသဒွေဘော် 'ယ' လာ၊

ကယျတေ

ကားပြီး၏ ။

၄၄၃။ ပုဗ္ဗရူပဉ္စ ။

သော	ထို 'ယ' ပစ္စည်းသည်
ပုဗ္ဗရူပဥ္စ	ပုဗ္ဗရုပ်အဖြစ်သို့လည်း (ဝါ) ရှေ့ဓာတွန်၏ ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်သို့လည်း
ဝါ	အချို့
အာပဇ္ဇတေ	ဖြစ်သည်။

__ပုဗ္ဗရုပ်__

ပုဗ္ဗရုပ်ဟူသည် ရှေ့ဓာတွန်နှင့် ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်တူအောင် ပြုခြင်းကို 'ပုဗ္ဗရုပ်' ဟုခေါ်ပါသည်။

ဥပမာ...

ဒမ် ယတေ တွင် 'မ်' လေးသည် 'ယ' ပစ္စည်းရှေ့ ဓာတွန်အက္ခရာနှင့် ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန် တူအောင် ပြုခြင်းကို ပုဗ္ဗရုပ်ဟု ခေါ်ပါသည်။ (ရှေ့အက္ခရာနှင့်တူအောင်ပြု)

ဂုမ္ဘတေ	ပွားခြင်း ၊ပွားအပ်၏	'ဂုပ' ဓာတ် ၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်
ဖလ္လတေ	ပြီးခြင်း ၊ပြီးအပ်၏	'ဖလ' ဓာတ် ၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်
ဒမ္မတေ	ဆုံးမခြင်း ၊ဆုံးမအပ်၏။	'ဒမု' ဓာတ် ၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်
သက္ကတေ	စွန့်နိုင်/ပူဇော်ခြင်း ၊ပူဇော်အပ်၏။	'သက' ဓာတ် ၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်
လဗ္ဘတေ	ရခြင်း ၊ရအပ်၏။	'လဘ' ဓာတ် ၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်
ဒိဿတေ	ကြည့်ရှုခြင်း ၊ကြည့်ရှုအပ်၏။	'ဒိသ' ဓာတ် ၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်

ဂုမ္ဘတေ တွင်	ဂုမ္ဘဓာတ်သည်	**ဝမနေ** ပွားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဖလ္လတေ တွင်	ဖလဓာတ်သည်	**နိပ္ဖတ္တိယံ** ဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဒမ္မတေ တွင်	ဒမုဓာတ်သည်	**ဒမနေ** ဆုံးမခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
သက္ကတေ တွင်	သကဓာတ်သည်	**သာမတ္ထိယံ** စွမ်းနိုင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
လဗ္ဘတေ တွင်	လဘဓာတ်သည်	**လာဘေ** ရခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဒိဿတေတွင်	ဒိသဓာတ်သည်	**ပေက္ခနေ** ကြည့်ရှုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဂုမ္ဘတေ ကို **'ဂုပု'** တည်၊

ဂုပု.. ဂုပုဓာတ်သည် 'ဝမနေ' ပွားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂုပု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် **'ဂုပု'** ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘာဝကမ္မေ သုယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဂုပ + ယတေ

" ပုဗ္ဗရူပဉ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ် 'ပ' ပြု၊ 'ပ' ကို 'ဗ' သို့ကပ်၊

ဂုဗ္ဗတေ

"ဒေါဓဿ စ"သုတ်၌ပါသော 'စ' သဒ္ဒါဖြင့် ဓာတွန် 'ဗ' ကို 'ဃ' ပြု၊

ဂုမ္ဘတေ

ကားပြီး၏။

(၂) ဖလ္လတေ ကို **'ဖလ'** တည်၊

ဖလ..ဖလဓာတ်သည် 'နိဖ္ဖတ္တိယံ' ဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဖလ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ္သ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဖလ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

"ဘာဝကမ္မေ သုယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဖလ် + ယတေ

"ပုဗ္ဗရူပဉ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ် 'လ' ပြု၊ 'လ' ကို 'လ်' သို့ကပ်၊

ဖလ္လတေ

ကားပြီး၏။

(၃) ဒမ္မတေ ကို **'ဒမု'** တည်၊

ဒမု..ဒမုဓာတ်သည် 'ဒမနေ' ဆုံးမခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဒမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ အနေကရသ္သ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဒမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

"ဘာဝကမ္မေသု ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဒမ် + ယတေ

"ပုဗ္ဗရူပဉ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ် 'မ' ပြု၊ 'မ' ကို 'မ်' သို့ကပ်၊

ဒမ္မတေ

ကားပြီး၏။

(၄) သက္ကတေ ကို **'သက'** တည်၊

သက..သကဓာတ်သည် 'သာမတ္ထိယံ' စွမ်းနိုင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'သက'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'သက' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘာဝကမ္မေ သု ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

သက် + ယတေ

" ပုဗ္ဗရူပဥ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ် 'က' ပြု၊ 'က' ကို 'က်' သို့ကပ်၊

သက္ကတေ

ကားပြီး၏။

(၅) လဗ္ဘတေ ကို **'လဘ'** တည်၊

လဘ..လဘဓာတ်သည် 'လာဘေ' ဆုံးမခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'လဘ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'လဘ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘာဝကမ္မေသု ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

လဘ် + ယတေ

" ပုဗ္ဗရူပဥ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ် 'ဘ' ပြု၊ 'ဘ' ကို 'ဘ်' သို့ကပ်၊

လဘ္ဘတေ

"ဒေါဓေသ စ"သုတ်၌ပါသော 'စ' သဒ္ဒါဖြင့် ဓာတွန် 'ဘ်' ကို 'ဗ်' ပြု၊

လဗ္ဘတေ

ကားပြီး၏။

(၆) ဒိဿတေ ကို **'ဒိသ'** တည်၊

ဒိသ..ဒိသဓာတ်သည် 'ပေက္ခနေ' ကြည့်ရှုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဒိသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဒိသ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တေ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ ဘာဝကမ္မေသု ယော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဒိသ် + ယတေ

“ ပုဗ္ဗရူပဉ္စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ် ‘သ’ ပြု၊ ‘သ’ ကို ‘သ်’ သို့ကပ်၊

ဒိဿတေ

ကားပြီး၏။

၄၄၄။ တထာ ကတ္တရိ စ။

တထာ	ထိုတဿ စဝဂ္ဂသုတ်၊ ပုဗ္ဗရူပဉ္စသုတ်တို့၌ ဆိုအပ်ပြီးသည်နှင့်အတူ	
ကတ္တရိ စ	ကတ္တားအနက်၌လည်း	
ယဿ	ဒိဝါဒိယပစ္စည်း၏	
အာဒေသော	ကာရိယပြုသည်	(စဝဂ်၊ ယ၊ဝ၊ပုဗ္ဗရုပ် အပြုသည်)
ဟောတိ	ဖြစ်၏။	

ဗုဇ္ဈတိ	သိ၏။	‘ဗုဓ’ ဓာတ် ၊ ဒိဝါဒိ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်
ဝိဇ္ဈတိ	ပစ်ဖောက် /ဖောက်ထွင်း၏	‘ဝိဓ’ ဓာတ် ၊ ဒိဝါဒိ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်
မညတိ	သိ၏။	‘မန’ ဓာတ် ၊ ဒိဝါဒိ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်
သိဗ္ဗတိ	စပ်ချုပ်၏။	‘သိဝု’ ဓာတ် ၊ ဒိဝါဒိ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်
ဒိဗ္ဗတိ	စပ်ချုပ်၏။	‘ဒိဝု’ ဓာတ် ၊ ဒိဝါဒိ ‘ယ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်

ဗုဇ္ဈတိ တွင်	ဗုဓဓာတ်သည်	ဉာဏေ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဝိဇ္ဈတိ တွင်	ဝိဓဓာတ်သည်	ဝိဇ္ဈတေ ဖောက်ထွင်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
မညတိ တွင်	မနဓာတ်သည်	ဉာဏေ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
သိဗ္ဗတိ တွင်	သိဝုဓာတ်သည်	သိဗ္ဗနေ ချုပ်စပ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

၄၄၇။ ဒိဝါဒိတော ယော ။

ဒိဝါဒိတော	‘ဒိဝု ’ အစရှိသောဓာတ်မှ	(ဒိဝု ၊ သိဝု ၊ မန ၊ ဝိဓ ၊ ဗုဓ)
ပရေ	နောက်၌	
ကတ္တရိ	ကတ္တားအနက်၌	
ယော	‘ယ ’ ပစ္စည်းသည်	
ဟောတိ	ဖြစ်၏ ။	

(၁) ဗုဇ္ဈတိ ကို **‘ဗုဓ ’** တည်၊

ဗုဓ..ဗုဓဓာတ်သည် ဉာနေ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏ ။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဗုဓ ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သဏ္ဌော လောပေါနေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဗုဓ ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ ’ ကိုချေ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ ဒိဝါဒိတော ယော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဗုဓ် + ယတိ

“ တဏြာ ကတ္တရိ စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ ’ ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့်တစ်ကွ ‘ဈ ’ ပြု၊

ဗုဈတိ

“ဝဂ္ဂေ ဃောသာဃောသာနံ တတိယာ ပထမာ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဈ ’၏ အသဒိသဒွေဘော် ‘ဇ ’ လာ၊

ဗုဇ္ဈတိ

ကားပြီး၏ ။

(၂) ဝိဇ္ဈတိ ကို **‘ဝိဓ ’** တည်၊

ဝိဓ.. ဝိဓသည် ဝိဇ္ဈတေ ဖောက်ထွင်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏ ။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဝိဓ ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သဏ္ဌော လောပေါနေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဝိဓ ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ ’ ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဒိဝါဒိတော ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဝိဓ် + ယတိ

" တဝဂ္ဂ ကတ္တရိ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့်တစ်ကွ 'ဈ' ပြု၊

ဝိဈတိ

"ဝဂ္ဂေ ဃောသာဃောသာနံ တတိယ ပထမာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဈ' ၏ အသဒိသဒွေဘော် 'ဇ' လာ၊

ဝိဇ္ဈတိ

ကားပြီး၏။

(၃) မညတိ ကို **'မန'** တည်၊

မန.. မနသည် ဉာနေ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မန'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ္သ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မန' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဒိဝါဒိတော ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

မန် + ယတိ

" တဝဂ္ဂ ကတ္တရိ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့်တစ်ကွ 'ဉ' ပြု၊

မဉ တိ

"ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဉ' ၏ သဒိသဒွေဘော် 'ဉ' လာ၊

မညတိ

ကားပြီး၏။

(၄) သိဗ္ဗတိ ကို **'သိဝု'** တည်၊

သိဝု.. သိဝုသည် သိဗ္ဗနေ ချုပ်စပ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'သိဝု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'သိဝု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဒိဝါဒိတော ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဒိဝါဒိ 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

သိဝ် + ယတိ

" တဗ္ဗာ ကတ္တရိ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့်တစ်ကွ 'ဝ' ပြု၊

သိဝ တိ

"ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝ' ၏ သဒိသဒွေဘော် 'ဝ' လာ၊

သိဝွတိ

"ဒေါဒဿ စ" သုတ်၌လာသော 'စ' သဒ္ဒါဖြင့် 'ဝွ' နှစ်လုံးကို 'ဗ္ဗ' ပြု၊

သိဗ္ဗတိ

ကားပြီး၏။

(၅) ဒိဗ္ဗတိ ကို **'ဒိဝု'** တည်၊

ဒိဝု.. ဒိဝုသည် သိဗ္ဗနေ ချုပ်စပ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဒိဝု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဒိဝု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဒိဝါဒိတော ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဒိဝါဒိ 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဒိဝ် + ယတိ

" တဗ္ဗာ ကတ္တရိ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့်တစ်ကွ 'ဝ' ပြု၊

ဒိဝ တိ

"ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝ' ၏ သဒိသဒွေဘော် 'ဝ' လာ၊

ဒိဝွတိ

"ဒေါဒဿ စ" သုတ်၌လာသော 'စ' သဒ္ဒါဖြင့် 'ဝွ' နှစ်လုံးကို 'ဗ္ဗ' ပြု၊

ဒိဗ္ဗတိ ကားပြီး၏။

'ယ' ပစ္စည်း ဖြစ်သောသုတ်(၂)သုတ်

(၁) ဘာဝကမ္မေသု ယော ။

(၂) ဒိဝါဒိတော ယော ။

၄၄၅။ ဘူဝါဒိတော အ ။

ဘူဝါဒိတော	ဘူအစရှိသောဓာတ်မှ
ပရေ	နောက်၌
ကတ္တရိ	ကတ္တားအနက်၌
အ	အ ပစ္စည်းသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဘဝတိ	ဖြစ်၏။	('ဘူ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ပဌတိ	ရွတ်ဆို၏။	('ပဌ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ပစတိ	ချက်၏။	('ပစ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇယတိ	အောင်နိုင်၏။	('ဇိ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဘဝတိ တွင်	ဘူဓာတ်သည်	ဘူတထာယံ ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ပဌတိ တွင်	ပဌဓာတ်သည်	ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံစကားပြောဆိုလိမ္မာ ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ပစတိ တွင်	ပစဓာတ်သည်	ပါကေ ချက် ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဇယတိ တွင်	ဇိဓာတ်သည်	ဇယေ အောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

၄၈၅။ အညေသု စ ။

အညေသု စ	ကာရိတ်ပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသောပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း (ဏေ၊ဏယ ၊ဏာပေ၊ဏာပယ မပါ ရ)
အသံယောဂန္တာနံ	သံယုတ်အဆုံးမရှိကုန်သော
ဓာတူနံ	ဓာတ်တို့၏

ဝုဒ္ဓိ ဝုဒ္ဓိသည်

ဟောတိ ဖြစ်၏။

ဝုဒ္ဓိသည် ဦ ကို 'ဩ' ပြု၊ 'ဣ' ကို 'ဧ' ပြု ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁) ဘဝတိ ကို **'ဘူ'** တည်၊

ဘူ.. ဘူသည် တထာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဘူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဘူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဦ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဘ် + အတိ

" အညေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းကို 'ဩ' ပြု၊

ဘ် ဩ တိ

"ဩ အဝ သရေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် 'အ' သရကြောင့် 'ဩ' ကို 'အဝ' ပြု၊

ဘ် အဝ တိ

'ဘ်' ကို နောက် 'အ' သို့ကပ်၊

ဘဝတိ

ကားပြီး၏။

၅၁၃။ ဩ အဝ သရေ ။

သရေ သရကြောင့်

ဩ ဩ၏

အဝ အဝအပြုသည်

ဟောတိ ဖြစ်၏။

၅၁၄။ ဧ အယ ။

သရေ	သရကြောင့်
ဧ	'ဧ' ၏
အယ	'အယ' အပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(၂) ပဌတိ ကို **'ပဌ'** တည်၊

ပဌ.. ပဌဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆိုလိမ်မာ ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ပဌ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ပဌ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

"ဘူဝါဒီတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊ 'ဌ်' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

ပဌ် + အတိ

ပဌတိ

ကားပြီး၏။

(၃) ပစတိ ကို **'ပစ'** တည်၊

ပစ.. ပစဓာတ်သည် ပါကေ ချက် ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ပစ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ပစ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

"ဘူဝါဒီတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊ 'စ်' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

ပစ် + အတိ

ပစတိ

ကားပြီး၏။

(၄) ဇယတိ ကို **‘ဇိ’** တည်၊

ဇိ.. ဇိဓာတ်သည် ဇယေ အောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဇိ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဇိ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဣ’ ကိုချေ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက် ၊ ‘ဇ်’ ကို ‘အ’ သို့ကပ်၊

ဇ် + အတိ

“ အညေသု စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းကို ‘ဧ’ ပြု၊

ဇ် ဧ တိ

“ ဧ အယ ’ ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ သရကြောင့် ‘ဧ’ ကို ‘အယ’ ပြု

ဇ် အယ တိ

‘ဇ်’ ကို ‘နောက် ‘အ’ သရသို့ကပ်

ဇယတိ

ကားပြီး၏။

(၁၇.၈.၂၀၁၉) စနေနေ့

၄၄၆။ ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဉ္စ ။

ရုဓာဒိတော	ရုဓ အစရှိသော ဓာတ်မှ	
ပရေ	နောက်၌	
ကတ္တရိ	ကတ္တားအနက်၌	
အ	**‘အ’ ပစ္စည်းသည်**	(ပစ္စယဝိဓိ)
ဟောတိ	ဖြစ်၏။	
နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဉ္စ	ရှေ့၌ **နိဂ္ဂဟိတ်လာ**သည်လည်း	(အာဂမဝိဓိ)
ဟောတိ	ဖြစ်၏။	

(ရုဓာဒိတော ၌ အာဒိ အရသည် “ ဆိဒိ ဓာတ် ၊ ဘိဒိဓာတ် ၊ တို့ကို ယူရပါမည်။)

ရုန္ဓတိ	ပိတ်ဆို့၏	('ရုဓ ' ဓာတ် ၊ 'အ ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ ' ဝိဘတ်)
ဆိန္ဒတိ	ဖြတ်၏။	('ဆိဒိ ' ဓာတ် ၊ 'အ ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ ' ဝိဘတ်)
ဘိန္ဒတိ	ခွဲ၏။	('ဘိဒိ ' ဓာတ် ၊ 'အ ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ ' ဝိဘတ်)

ရုဓ ဓာတ်သည်	အာဝရဏော	ပိတ်ဆို့ခြင်း အနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဆိဒိဓာတ်သည်	ဒွိဓာကရဏေ	နှစ်ဖြာပြုခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိဖြစ်၏။
ဘိဒိဓာတ်သည်	ဒွိဓာကရဏေ	နှစ်ဖြာပြုခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိဖြစ်၏။

(၁) ရုန္ဓတိ ကို **'ရုဓ '** တည်၊

ရုဓ.. ရုဓဓာတ်သည် အာဝရဏေ ပိတ်ဆို့ခြင်း အနက်သည် ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ရုဓ '** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ရုဓ ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ ' ဝိဘတ်သက်၊

"ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဉ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ရုဓ ' ဓာတ်နောင် 'အ ' ပစ္စည်းသက် ၍ ရှေ့၌ 'နိဂ္ဂဟိတ် ' လာ၊

ရုံဓ် အတိ

" ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'တ ' ဝဂ္ဂန္တ 'န ' ပြု။ 'န္တ ' ကို 'အ ' သို့ကပ်။

ရုန္ဓတိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဆိန္ဒတိ ကို **'ဆိဒိ '** တည်၊

ဆိဒိ.. ဆိဒိဓာတ်သည် ဒွိဓာကရဏေနှစ်ဖြာပြုခြင်းအနက်သည် ဝတ္တတိဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဆိဒိ '** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဆိဒိ ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဣ ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ ' ဝိဘတ်သက်၊

"ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဥ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆိဒိ' ဓာတ်နောင် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၍ ရှေ့၌ 'နိဂ္ဂဟိတ်' လာ၊

ဆိံ ဒ် အတိ

"ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'တ' ဝဂ္ဂန္တ 'န' ပြု။ 'န္ဒ' ကို 'အ' သို့ကပ်။

ဆိန္ဒတိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဘိန္ဒတိ ကို **'ဘိဒိ'** တည်၊

ဘိဒိ.. ဘိဒိဓာတ်သည် ဒွိဓာကရဏေနှစ်ဖြာပြုခြင်းအနက်သည် ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဘိဒိ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဘိဒိ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဣ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

"ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဥ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဘိဒိ' ဓာတ်နောင် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၍ ရှေ့၌ 'နိဂ္ဂဟိတ်' လာ၊

ဘိံ ဒ် အတိ

"ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'တ' ဝဂ္ဂန္တ 'န' ပြု။ 'န္ဒ' ကို 'အ' သို့ကပ်။

ဘိန္ဒတိ

ကားပြီး၏။

စဂ္ဂဟဏေန ဣ ဤ ဧ ဩဣစ္စေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဥ္စ။

စဂ္ဂဟဏေန	စသဒ္ဒါပိုဖြင့်
ဣ ဤ ဧ ဩဣစ္စေတေ ပစ္စယာ	"ဣ ဤ ဧ ဩ ပစ္စည်း" တို့သည်
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။
နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဥ္စ	နိဂ္ဂဟိတ်သည်လည်း
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(စသဒ္ဒါအရ "ဣ ဤ ဧ ဩ ပစ္စည်း" တို့သက် ။)

ရုန္ဓိတိ ပိတ်ဆို့၏ ('ရုဓ' ဓာတ် ၊ 'ဣ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ရုန္ဓီတိ ပိတ်ဆို့၏ ('ရုဓ' ဓာတ် ၊ 'ဤ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ရုန္ဓေတိ ပိတ်ဆို့၏ ('ရုဓ' ဓာတ် ၊ 'ဧ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ရုန္ဓောတိ ပိတ်ဆို့၏ ('ရုဓ' ဓာတ် ၊ 'ဩ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
သုမ္ဘောတိ ပုတ်ခတ်၏။ ('သုဘ' ဓာတ် ၊ 'ဩ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ပရိ သုမ္ဘောတိ ပုတ်ခတ်၏။ (ပရိရှေ့ရှိသော 'သုဘ' ဓာတ် ၊ 'ဩ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

သုဘ ဓာတ်သည် ပဟာရေ ပုတ်ခတ်ခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၄) ရုန္ဓိတိ ကို **'ရုဓ'** တည်၊

ရုဓ.. ရုဓဓာတ်သည် အာဝရဏေ ပိတ်ဆို့ခြင်း အနက်သည် ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ရုဓ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ္သ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ရုဓ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

"ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဉ္စ" ဟူသောသုတ်၌ပါသော စသဒ္ဒါပိုဖြင့် 'ရုဓ' ဓာတ်နောင် 'ဣ' ပစ္စည်း သက် ၍ ရှေ့၌ 'နိဂ္ဂဟိတ်' လာ၊

ရုံဓ် ဣတိ

" ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'တ' ဝဂ္ဂန္တ 'န' ပြု။ 'န္ဓ' ကို 'ဣ' သို့ကပ်။

ရုန္ဓိတိ

ကားပြီး၏။

(၅) ရုန္ဓီတိ ကို **'ရုဓ'** တည်၊

ရုဓ.. ရုဓဓာတ်သည် အာဝရဏေ ပိတ်ဆို့ခြင်း အနက်သည် ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ရုဓ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ္သ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ရုဓ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

"ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဉ္စ" ဟူသောသုတ်၌ပါသော စသဒ္ဒါပိုဖြင့် 'ရုဓ' ဓာတ်နောင် 'ဉ' ပစ္စည်း သက် ၍ ရှေ့၌ 'နိဂ္ဂဟိတ်' လာ၊

ရုံဓ် ဉတိ

"ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'တ' ဝဂ္ဂန္တ 'န' ပြု။ 'န္တ' ကို 'ဉ' သို့ကပ်။

ရုန္ဓိတိ

ကားပြီး၏။

(၆) ရုန္ဓေတိ ကို **'ရုဓ'** တည်၊

ရုဓ.. ရုဓဓာတ်သည် အာဝရဏေ ပိတ်ဆို့ခြင်း အနက်သည် ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ရုဓ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ရုဓ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

"ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဉ္စ" ဟူသောသုတ်၌ပါသော စသဒ္ဒါပိုဖြင့် 'ရုဓ' ဓာတ်နောင် 'ဧ' ပစ္စည်း သက် ၍ ရှေ့၌ 'နိဂ္ဂဟိတ်' လာ၊

ရုံဓ် ဧတိ

"ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'တ' ဝဂ္ဂန္တ 'န' ပြု။ 'န္တ' ကို 'ဧ' သို့ကပ်။

ရုန္ဓေတိ

ကားပြီး၏။

(၇) ရုန္ဓောတိ ကို **'ရုဓ'** တည်၊

ရုဓ.. ရုဓဓာတ်သည် အာဝရဏေ ပိတ်ဆို့ခြင်း အနက်သည် ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ရုဓ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ရုဓ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

"ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဥ္စ" ဟူသောသုတ်၌ပါသော စသဒ္ဒါပိုဖြင့် 'ရုဓ' ဓာတ်နောင် 'ဩ' ပစ္စည်း သက် ၍ ရှေ့၌ 'နိဂ္ဂဟိတ်' လာ၊

ရုံဓ် ဩ တိ

"ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'တ' ဝဂ္ဂန္တ 'န' ပြု။ 'န္ဓ' ကို 'ဩ' သို့ကပ်။

ရုန္ဓောတိ

ကားပြီး၏။

(၈) သုမ္ဘောတိ ကို **'သုဘ'** တည်၊

သုဘ ဓာတ်သည် ပဟာရေ ပုတ်ခတ်ခြင်း အနက်သည် ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'သုဘ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'သုဘ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

"ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဥ္စ" ဟူသောသုတ်၌ပါသော စသဒ္ဒါပိုဖြင့် 'သုဘ' ဓာတ်နောင် 'ဩ' ပစ္စည်း သက် ၍ ရှေ့၌ 'နိဂ္ဂဟိတ်' လာ၊

သုံဘ် ဩတိ

"ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'ပ' ဝဂ္ဂန္တ 'မ' ပြု။ 'မ္ဘ' ကို 'ဩ' သို့ကပ်။

သုမ္ဘောတိ

ကားပြီး၏။

၄၄၇။ ဒိဝါဒိတော ယော ။

ဒိဝါဒိတော	'ဒိဝု' အစရှိသောဓာတ်မှ	(ဒိဝု ၊ သိဝု ၊ မန ၊ ဝိဓ ၊ ဗုဓ)
ပရေ	နောက်၌	
ကတ္တရိ	ကတ္တားအနက်၌	
ယော	'ယ' ပစ္စည်းသည်	
ဟောတိ	ဖြစ်၏။	

‘ဒိဝု’ဓာတ် တစ်လုံးထဲမှ ဟောနိုင်သော ဓာတ်များ

ဒိဝု + ကီဠာ ဝိဇိဂိသာ

ဗျဝဟာရ ဇုတိ ထုတိ

ဂတိ ကန္တိ သတ္တိ ၊ သု

စု ပီဠာ (ပရိ ကုဇနေ)

ဒိဝု	ဒိဝုသည်		
ကီဠာ	ကစားခြင်း		
ဝိဇိဂိသာ	အောင်လိုခြင်း		
ဗျဝဟာရ	ပြောဆိုခြင်း		ဒိဝါဒိဂိုဏ်းဖြစ်လျှင်
ဇုတိ	ထွန်းပခြင်း		ဒိဝု ဓာတ်သည် ဓာတ်နက် (၈)မျိုးရ။
ထုတိ	ချီးမွမ်းခြင်း		
ဂတိ	သွားခြင်း		
ကန္တိ	နှစ်သက်ခြင်း		
သတ္တိ	စွမ်းနိုင်ခြင်း		
သု			
စု	စုရာဒိဂိုဏ်းဖြစ်လျှင်	(ဏေ ၊ဏယ ၊ ဏာပေ ၊ ဏာပယ) နှင့်ယှဉ်	
ပီဠာ	နှိပ်စက်ခြင်း		
ပရိ ကုဇနေ	ချုန်းဟုန်းခြင်း		ဓာတ်နက်(၂)မျိုးရ။

ဒိဗ္ဗတိ	ထွန်းပ၏။	(‘ဒိဝု’ဓာတ် ၊ ဒိဝါဒိ ‘ယ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
သိဗ္ဗတိ	စပ်ချုပ်၏။	(‘သိဝု’ဓာတ် ၊ ဒိဝါဒိ ‘ယ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ယုဇ္ဈတိ	ထိုးပစ်ပုတ်ခတ်၏။	(‘ယုဓ’ဓာတ် ၊ ဒိဝါဒိ ‘ယ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ဝိဇ္ဈတိ	ထွင်းဖောက်၏။	(‘ဝိဓ’ဓာတ် ၊ ဒိဝါဒိ ‘ယ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ဗုဇ္ဈတိ	သိ၏။	(‘ဗုဓ’ဓာတ် ၊ ဒိဝါဒိ ‘ယ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ဒိဝုဓာတ်သည်	ဇုတိယံ	ထွန်းပခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
သိဝုဓာတ်သည်	သိဗ္ဗနေ	ချုပ်စပ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ယုဓာတ်သည်	သံပဟာရေ	ပြင်းစွာပုတ်ခတ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဝိဓာတ်သည်	ဇုတိယံ	ထွန်းပခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဗုဓာတ်သည်	ဉာဏေ	တည်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

၄၄၈။ သွာဒိတော ဏု ဏာ ဥဏာ စ ။

သွာဒိတော	‘သု’ အစရှိသောဓာတ်မှ
ပရေ	နောက်၌
ကတ္တရိ	ကတ္တားအနက်၌
ဏု ဏာ ဥဏာ စ	ဏုပစ္စည်း၊ ဏာ ပစ္စည်း၊ ဥဏာ ပစ္စည်း၊တို့သည်လည်း
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

အဘိသုဏောတိ	ရှေ့ရှုနာ၏။	(‘အဘိ’ ရှေ့ရှိသော ‘သု’ ဓာတ်။ ‘ဏု’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
အဘိသုဏာတိ	ရှေ့ရှုနာ၏။	(‘အဘိ’ ရှေ့ရှိသော ‘သု’ ဓာတ်။ ‘ဏာ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
သံဝုဏောတိ	စောင့်ရှောက်၏။	(‘သံ’ ရှေ့ရှိသော ‘ဝု’ ဓာတ်။ ‘ဏု’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
သံဝုဏာတိ	စောင့်ရှောက်၏။	(‘သံ’ ရှေ့ရှိသော ‘ဝု’ ဓာတ်။ ‘ဏာ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
အာဝုဏောတိ	စောင့်ရှောက်၏။	(‘အာ’ ရှေ့ရှိသော ‘ဝု’ ဓာတ်။ ‘ဏု’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
အာဝုဏာတိ	စောင့်ရှောက်၏။	(‘အာ’ ရှေ့ရှိသော ‘ဝု’ ဓာတ်။ ‘ဏာ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ပါပုဏောတိ	ရောက်၏။	(ပပုဗ္ဗ ‘အပ’ ဓာတ်၊ ‘ဥဏာ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ပါပုဏာတိ	ရောက်၏။	(ပပုဗ္ဗ ‘အပ’ ဓာတ်၊ ‘ဥဏာ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

သုဓာတ်သည်	သုသဝဏေ	နာကြားခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဝုဓာတ်သည်	သဝရဏေ	စောင့်ရှောက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
အပဓာတ်သည်	ပါပုဏေ	ရောက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) အဘိသုဏောတိ ကို **'အဘိပုဗ္ဗ သု'** ဓာတ်တည်၊

သု....သု ဓာတ်သည် သုသဝဏေ နာကြားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'သု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'သု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေသင့် ငြားသော်လည်း "အညေသု စ" သုတ်လာ 'စ' သဒ္ဒါမှ တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

အဘိသု တိ

"သွာဒိတော ဏု ဏာ ဥဏာ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'သု' ဓာတ်နောက်၌ 'ဏု' ပစ္စည်း သက်

အဘိသု ဏု တိ

"အညေသု စ" ဟူသောသုတ်၌ပါသော 'စ' သဒ္ဒါပိုဖြင့် 'ဏု' မှာရှိသော 'ဥ' ကို 'ဩ' ဝုဒ္ဓိပြု၊

အဘိသု ဏ ဩ တိ

'ဩ' ကို 'ဏော' သို့ကပ်

အဘိသုဏောတိ

ကားပြီး၏။

(၂) အဘိသုဏာတိ ကို **'အဘိပုဗ္ဗ သု'** ဓာတ်တည်၊

သု...သု ဓာတ်သည် သုသဝဏေ နာကြားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'သု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'သု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေသင့် ငြားသော်လည်း "အညေသု စ" သုတ်လာ 'စ' သဒ္ဒါမှ တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

အဘိသု တိ

"သွာဒိတော ဏု ဏာ ဥဏာ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'သု' ဓာတ်နောက်၌ 'ဏာ' ပစ္စည်း သက်

အဘိသု ဏာ တိ

ကားပြီး၏။

(၃) သံဝုဏောတိ ကို **'သံပုဗ္ဗ ဝု'** ဓာတ်တည်၊

ဝု... ဝုဓာတ်သည် သဝရဏေ စောင့်ရှောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေသင့်
ငြားသော်လည်း " အညေသု စ" သုတ်လာ 'စ' သဒ္ဒါမှ တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

သံဝု တိ

"သွာဒိတော ဏု ဏာ ဥဏာ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝု' ဓာတ်နောက်၌ 'ဏု' ပစ္စည်း သက်

သံဝု ဏု တိ

" အညေသု စ" ဟူသောသုတ်၌ပါသော 'စ' သဒ္ဒါပိုဖြင့် 'ဏု' မှာရှိသော 'ဥ' ကို 'ဩ' ဝုဒ္ဓိပြု၊

သံဝု ဏ ဩ တိ

'ဩ' ကို 'ဏ' သို့ကပ်

သံဝုဏောတိ

ကားပြီး၏။

(၄) သံဝုဏာတိ ကို **'သံပုဗ္ဗ ဝု'** ဓာတ်တည်၊

ဝု... ဝုဓာတ်သည် သဝရဏေ စောင့်ရှောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေသင့်
ငြားသော်လည်း " အညေသု စ" သုတ်လာ 'စ' သဒ္ဒါမှ တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

သံဝု တိ

"သွာဒိတော ဏု ဏာ ဥဏာ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝု' ဓာတ်နောက်၌ 'ဏာ' ပစ္စည်း သက်

သံဝု ဏာ တိ

ကားပြီး၏။

(၅) အာဝုဏောတိ ကို **'အာပုဗ္ဗ ဝု'** ဓာတ်တည်၊

ဝု… ဝုဓာတ်သည် သဝရဏေ စောင့်ရှောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေသင့်

ငြားသော်လည်း **"အညေသု စ"** သုတ်လာ 'စ' သဒ္ဒါမှ တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

အာဝု တိ

"သွာဒိတော ဏု ဏာ ဉဏာ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝု' ဓာတ်နောက်၌ 'ဏု' ပစ္စည်း သက်

အာဝု ဏု တိ

"အညေသု စ" ဟူသောသုတ်၌ပါသော 'စ' သဒ္ဒါပိုဖြင့် 'ဏု' မှာရှိသော 'ဥ' ကို 'ဩ' ဝုဒ္ဓိပြု၊

အာဝု ဏ ဩ တိ

'ဩ' ကို 'ဏ' သို့ကပ်

အာဝုဏောတိ

ကားပြီး၏။

(၆) အာဝုဏာတိ ကို **'အာပုဗ္ဗ ဝု'** ဓာတ်တည်၊

ဝု… ဝုဓာတ်သည် သဝရဏေ စောင့်ရှောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေသင့်
ငြားသော်လည်း **"အညေသု စ"** သုတ်လာ 'စ' သဒ္ဒါမှ တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

အာဝု တိ

"သွာဒိတော ဏု ဏာ ဉဏာ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝု' ဓာတ်နောက်၌ 'ဏာ' ပစ္စည်း သက်

အာဝု ဏာ တိ

ကားပြီး၏။

(၇) ပါပုဏာတိ ကို **'ပပုဗ္ဗ အပ'** ဓာတ်တည်၊

အပဓာတ်သည် ပါပုဏေရောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ႀကိတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'အပ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အပ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ပ အပ် တိ

"သွာဒိတော ဏု ဏာ ဥဏာ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အပ်' ဓာတ်နောက်၌ 'ဥဏာ' ပစ္စည်းသက်

ပ အပ် ဥဏာ တိ

" သရာ သရေ လောပံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် 'အ' သရနှောင်းသောကြောင့် 'ပ' ၏မိရာ 'အ' ကိုချေ။

ပ် အပ်ဥ ဏော တိ

ဒုတိယပိုင်း "ဒီဃံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'အ' သရကျေပြီးသည်ရှိသော်နောက် 'အ' သရကို 'အာ' ဒီဃပြု၊

ပ် အာ ပ် ဥဏော တိ

'ပ်' ကို 'အာ' သို့ကပ် ၊ နောက် 'ပ်' ကို 'ဥ' သို့ကပ်၊

ပါပုဏောတိ

ကားပြီး၏။

၄၄၉။ ကိယာဒိတော နာ ။

ကိယာဒိတော	'ကီ' အစရှိသောဓာတ်မှ
ပရေ	နောက်၌
ကတ္တရိ	ကတ္တားအနက်၌
နာ	'နာ' ပစ္စည်းသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ကိဏာတိ ဝယ်၏။ ('ကီ' ဓာတ် ၊ 'နာ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဇိနာတိ	အောင်၏။	('ဇိ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဓုနာတိ	လှုပ်၏။	('ဓူ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
မုနာတိ	သိ၏။	('မူ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
လုနာတိ	ဖြတ်၏။	('လူ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ပုနာတိ	စင်ကြယ်၏။	('ပူ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

'ကီ' ဓာတ်သည်	ဒဗ္ဗဝိနိမယေ	ဥစ္စာလဲလှယ်ရောင်းဝယ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'ဇိ' ဓာတ်သည်	ဇယေ	အောင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'ဓူ' ဓာတ်သည်	ကမ္ပနေ	တုန်လှုပ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'မူ' ဓာတ်သည်	ဉာဏေ	သိခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'လူ' ဓာတ်သည်	ဆေဒနေ	ဖြတ်တောက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'ပူ' ဓာတ်သည်	ပဝနေ	စင်ကြယ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ကီဏာတိ ကို **'ကီ'** ဓာတ်တည်၊

ကီ… 'ကီ' ဓာတ်သည် ဒဗ္ဗဝိနိမယေ ဥစ္စာလဲလှယ်ရောင်းဝယ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကီ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကီ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဤ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ်၊ ဧကာသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ကီ တိ

"ကိယာဒိတော နာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ကီ' ဓာတ်နောက်၌ 'နာ' ပစ္စည်း သက်

ကီ နာ တိ

" ကွစိ ဓာတု" သုတ်ကြီးဖြင့် 'ဤ' ကို 'ဣ' ရဿပြု၊

ကိဏာတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဓိနာတိ ကို **'ဓိ'** ဓာတ်တည်၊

ဓိ... 'ဓိ' ဓာတ်သည် ဓယေ အောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဓိ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဓိ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဣ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဓိ တိ

"ကိယာဒိတော နာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဓိ' ဓာတ်နောက်၌ 'နာ' ပစ္စည်း သက်

ဓိ နာ တိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဓုနာတိ ကို **'ဓူ'** ဓာတ်တည်၊

ဓူ.... 'ဓူ' ဓာတ်သည် ကမ္ပနေ တုန်လှုပ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဓူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဓူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဦ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဓူ တိ

"ကိယာဒိတော နာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဓူ' ဓာတ်နောက်၌ 'နာ' ပစ္စည်း သက်

ဓူ နာ တိ

" ကွစိ ဓာတု" သုတ်ကြီးဖြင့် 'ဓူ' ဓာတ်မှ 'ဦ' ကို 'ဥ' ရဿပြု၊

ဓုနာတိ

ကားပြီး၏။

(၄) မုနာတိ ကို **'မူ'** ဓာတ်တည်၊

မူန....'မူ' ဓာတ်သည် ဉာဏေ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ္သ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

မူ တိ

"ကိယာဒိတော နာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မူ' ဓာတ်နောက်၌ 'နာ' ပစ္စည်း သက်

မူ နာ တိ

" ကွစိ ဓာတု" သုတ်ကြီးဖြင့် 'မူ' ဓာတ်မှ 'ဦ' ကို 'ဥ' ရသပြု၊

မုနာတိ

ကားပြီး၏။

(၅) လုနာတိ ကို **'လူ'** ဓာတ်တည်၊

လူ...'လူ' ဓာတ်သည် ဆေဒနေ ဖြတ်တောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'လူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ္သ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'လူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဦ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

လူ တိ

"ကိယာဒိတော နာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'လူ' ဓာတ်နောက်၌ 'နာ' ပစ္စည်း သက်

လူ နာ တိ

" ကွစိ ဓာတု" သုတ်ကြီးဖြင့် 'လူ' ဓာတ်မှ 'ဦ' ကို 'ဥ' ရသပြု၊

လုနာတိ

ကားပြီး၏။

(၆) ပုနာတိ ကို **‘ပူ’** ဓာတ်တည်၊

ပူ....‘ပူ’ဓာတ်သည် ပဝနေ စင်ကြယ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ပူ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ပူ’ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဦ’ ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ပူ တိ

“ကီယာဒိတော နာ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ပူ’ဓာတ်နောက်၌ ‘နာ’ ပစ္စည်း သက်

ပူ နာ တိ

“ ကွစိ ဓာတု” သုတ်ကြီးဖြင့် ‘ပူ’ဓာတ်မှ ‘ဦ’ ကို ‘ဥ’ ရဿပြု၊

ပုနာတိ

ကားပြီး၏။

၄၅၀။ ဂဟာဒိတော ပ္ပ ဏှာ ။ **(‘ဂဟဿ ဃေ ပ္ပေ’ သုတ်၏ နိမိတ်ဖြစ်သင့်သောသုတ်)**

ဂဟာဒိတော	‘ဂဟ’ အစရှိသော ဓာတ်မှ
ပရေ	နောက်၌
ကတ္တရိ	ကတ္တားအနက်၌
ပ္ပ ဏှာ	ပ္ပ ပစ္စည်း ၊ ဏှာ ပစ္စည်း တို့သည်
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

ဃေပ္ပတိ ယူ၏။ (‘ဂဟ’ ဓာတ် ၊ ‘ပ္ပ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ဝိဘတ်)

ဂဏှာတိ ယူ၏။ (‘ဂဟ’ ဓာတ် ၊ ‘ဏှာ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ဝိဘတ်)

‘ဂဟ’ဓာတ်သည် ဥပါဒါနေ စွဲလမ်းခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

၄၈၉။ ဂဟာဿ ဃေ ပွေ ။

ပွေ	'ပွ' ပစ္စည်းကြောင့်	**(နိမိတ်)**
ဂဟာဿ	'ဂဟ' ဓာတ်၏	
ဃေ	'ဃေ' ပြုသည်	
ဟောတိ	ဖြစ်၏။	

(၁) ဃေပွတိ ကို **'ဂဟ'** ဓာတ်တည်၊

ဂဟ.... 'ဂဟ' ဓာတ်သည် ဥပတနေ စွဲလမ်းခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂဟ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂဟ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂဟ် တိ

"ဂဟာဒိတော ပွ ဏှာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဂဟ်' ဓာတ်နောက်၌ 'ပွ' ပစ္စည်း သက်

ဂဟ ပွ တိ

" ဂဟာဿ ဃေ ပွေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ပွ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂဟ' ဓာတ်ကို 'ဃေ' ပြု၊

ဃေပွတိ

ကားပြီး၏။

၄၉၀။ ဟလောပေါ ဏှာမှိ ။

ဏှာမှိ	'ဏှာ' ပစ္စည်းကြောင့်
ဂဟာဿ	'ဂဟ' ဓာတ်၏
ဟလောပေါ	'ဟ' ၏ကျေခြင်းသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(၂) ကဏှာတိ ကို **'ဂဟ'** ဓာတ်တည်၊

ဂဟ.... 'ဂဟ' ဓာတ်သည် ဥပတနေ စွဲလမ်းခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂဟ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂဟ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂဟ် တိ

"ဂဟာဒိတော ပ္ပ ဏှာ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဂဟ်' ဓာတ်နောက်၌ 'ဏှာ' ပစ္စည်း သက်

ဂဟ် ဏှာ တိ

" ဟလောပေါ ဏှာမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏှာ' ပစ္စည်းကြောင့်ရှေ့ဓာတွန် 'ဟ်' ကိုချေ။

ဂဏှာတိ

ကားပြီး၏။

၄၅၁။ တနာဒိတော ဩယိရာ။

တနာဒိတော	'တနု' အစရှိသောဓာတ်မှ
ပရေ	နောက်၌
ကတ္တရိ	ကတ္တားအနက်၌
ဩယိရာ	'ဩ' ပစ္စည်း၊ 'ယိရ' ပစ္စည်းတို့သည်
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

တနောတိ	ချဲ့၏။	('တနု' ဓာတ် ၊ 'ဩ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
တနောဟိ	ချဲ့လော့။	('တနု' ဓာတ် ၊ 'ဩ' ပစ္စည်း၊ 'ဟိ' ဝိဘတ်)
ကရောတိ	ပြု၏။	('ကရ' ဓာတ် ၊ 'ဩ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ကရောဟိ	ပြုလော့။	('ကရ' ဓာတ် ၊ 'ဩ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ကယိရတိ	ပြု၏။	('ကရ' ဓာတ် ၊ 'ရိယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ကယိရာဟိ	ပြုလော့။	('ကရ' ဓာတ် ၊ 'ရိယ' ပစ္စည်း၊ 'ဟိ' ဝိဘတ်)

'တနု' ဓာတ်သည်	ဝိတ္ထာရ	ချဲ့ခြင်း အနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'ကရ' ဓာတ်သည်	ကရဏေ	ပြုခြင်း အနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) တနောတိ ကို **'တနု'** ဓာတ်တည်၊

တနု....'တနု'ဓာတ်သည် ဝိတ္ထာရ ချဲ့ခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'တနု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'တနု'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ'ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

တန် တိ

"တနာဒိတော ဩယိရာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'တနု'ဓာတ်နောက်၌ 'ဩ' ပစ္စည်း သက်

တန် ဩ တိ

'န်' ကို 'နောက်သရ 'ဩ' သို့ကပ်၊

တနောတိ

ကားပြီး၏။

(၂) တနောဟိ ကို **'တနု'** ဓာတ်တည်၊

တနု....'တနု'ဓာတ်သည် ဝိတ္ထာရ ချဲ့ခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'တနု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'တနု'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ'ကိုချေ။

"အာဏတျာသိဋ္ဌေနုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပဉ္စမီ 'ဟိ' ဝိဘတ်သက်၊

တန် ဟိ

"တနာဒိတော ဩယိရာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'တနု'ဓာတ်နောက်၌ 'ဩ' ပစ္စည်း သက်

တန် ဩ ဟိ

'န်' ကို 'နောက်သရ 'ဩ' သို့ကပ်၊

တနောဟိ

ကားပြီး၏။

(၃) ကရောတိ ကို **'ကရ'** ဓာတ်တည်၊

ကရ....'ကရ' ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ကရ် တိ

"တနာဒိတော ဩယိရာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ကရ်' ဓာတ်နောက်၌ 'ဩ' ပစ္စည်း သက်

ကရ် ဩ တိ

'ရ်' ကို 'နောက်သရ 'ဩ' သို့ကပ်၊

ကရောတိ

ကားပြီး၏။

(၄) ကရောဟိ ကို **'ကရ'** ဓာတ်တည်၊

ကရ....'ကရ' ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"အာဏတျာသိဋ္ဌေနုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပဉ္စမီ 'ဟိ' ဝိဘတ်သက်၊

ကရ် ဟိ

"တနာဒိတော ဩယိရာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ကရ်' ဓာတ်နောက်၌ 'ဩ' ပစ္စည်း သက်

ကရ် ဩ ဟိ

'ရ်' ကို 'နောက်သရ 'ဩ' သို့ကပ်၊

ကရောဟိ

ကားပြီး၏။

(၅) ကယိရတိ ကို **'ကရ'** ဓာတ်တည်၊

ကရ.... 'ကရ' ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ကရ် တိ

"တနာဒိတော ဩယိရာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ကရ်' ဓာတ်နောက်၌ 'ယိရ' ပစ္စည်း သက်

ကရ် ယိရ တိ

" ကွစိ ဓာတု" သုတ်ကြီးဖြင့် ဓာတွန် 'ရ်' ကိုချေ။

က ယိရတိ

ကားပြီး၏။

၄၇၈။ အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု ။

ဟိမိမေသု	'ဟိ' 'မိ' 'မ' ဝိဘတ်တို့ကြောင့်
အကာရော	'အ' အက္ခရာသည်
ဒီဃံ	ဒီဃအဖြစ်သို့
အာပဇ္ဇတေ	ရောက်၏။

(၆) ကယိရာဟိ ကို **'ကရ'** ဓာတ်တည်၊

ကရ.... 'ကရ' ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"အာဏတျာသိဋ္ဌေနုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပဉ္စမီ 'ဟိ' ဝိဘတ်သက်၊

ကရ် ဟိ

"တနာဒိတော ဩယိရာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ကရ်' ဓာတ်နောက်၌ 'ယိရ' ပစ္စည်း သက်

ကရ် ယိရ ဟိ

"ကွစိ ခါတု" သုတ်ကြီးဖြင့် ခါတွန် 'ရ်' ကိုချေ။

က ယိရဟိ

"အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟိ' ဝိဘတ်နှောင်းသောကြောင့် 'ရ' မှာ 'အ' သရကို 'အာ' ဒီဃပြု၊

က ယိရာဟိ

ကားပြီး၏။

၄၅၂။ စုရာဒိတော ဏေ ဏယာ ။

စုရာဒိတော	'စုရ' အစရှိသောခါတ်မှ
ပရေ	နောက်၌
ကတ္တရိ	ကတ္တားအနက်၌
ဏေ ဏယာ	ဏေပစ္စည်း၊ ဏယပစ္စည်းတို့သည်
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။
ကာရိတသညာ	ကာရိတ်လည်းမည်ကုန်၏။

အ , အ ဣ္ဓဝဏ္ဏာ ၊ ဧ , ဩ , ယာ ၊

ဏု , ဏာ , ဥဏ , နာ ၊

ပ္ပ ဏှာ နှင့် ဩ ၊ ယိရာနော ၊

မှတ်လော့ ဏေ ဏယာ

ဝိကရဏ သရူပ သတ္တရသခါ ။

အ , အ ဣ္ဓဝဏ္ဏာ ၊ ဧ , ဩ , ယာ ၊

၄၄၅။ ဘူဝါဒိတော အ ။ (အ)

၄၄၆။ ရုခါဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဉ္စ ။ (အ)

'စ' သဒ္ဒါပိုဖြင့် (ဣ, ဤ , ဧ , ဩ)

ဏု , ဏာ , ဉဏ , နာ ၊

၄၄၈။ သွာဒိတော ဏု ဏာ ဉဏာ စ။ (ဏု , ဏာ, ဉဏာ)

၄၄၉။ ကိယာဒိတော နာ ။ (နာ)

ပ္ပ ဏှာ နှင့် ဩ ၊ ယိရာန္နော ၊

၄၅၀။ ဂဟာဒိတော ပ္ပ ဏှာ ။ (ပ္ပ , ဏှာ)

၄၅၁။ တနာဒိတော ဩယိရာ ။ (ဩ , ယိရာ)

မှတ်လော့ ဏေ ဏယာ

၄၅၂။ စုရာဒိတော ဏေ ဏယာ ။ (ဏေ , ဏယာ)

ဝိကရဏ သရူပ သတ္တရသဓာ ။

(၁၇) ပစ္စည်း။

အာချာတ်အတွက် ကတ္တားနက် မှတ်ချက် မြဲနိစ္စာ ။

ကိတ်သို့ရောက်လတ် ဘော ၊ ကံ ၊ ကတ် သုံးရပ် သက်ကုန်ရာ ။(ဘောအနက် ၊ကံအနက်၊ကတ္တားအနက်)

(ရူ ၊ ဒိ ၊ သွာ ၊ ကိ ၊ ဂဟာဒိ) သက်ဘိ ၊ ငါးဂိုဏ်းမှာ ။

'ဏေ' ပစ္စည်း၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း သက်နိုင်သော (၅)ဂိုဏ်း

ရူဓာဒိဂိုဏ်း

ဒိဝါဒိဂိုဏ်း

သွာဒိဂိုဏ်း

ကိယာဒိဂိုဏ်း

ဂဟာဒိဂိုဏ်း

စောရေတိ	ခိုးဝှက်၏။	('စုရ' ဓာတ် ၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
စောရယတိ	ခိုးဝှက်၏။	('စုရ' ဓာတ် ၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

စိန္တေတိ	ကြံစည်၏။	('စိန္တ' ဓာတ် ၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
စိန္တယတိ	ကြံစည်၏။	('စိန္တ' ဓာတ် ၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
မန္တေတိ	တိုင်ပင်၏။	('မန္တ' ဓာတ် ၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
မန္တယတိ	တိုင်ပင်၏။	('မန္တ' ဓာတ် ၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

'စုရ' ဓာတ်သည်	စုရထေယျ	ခိုးဝှက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'စိန္တ' ဓာတ်သည်	စိန္တာယံ	ကြံစည်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'မန္တ' ဓာတ်သည်	မန္တနေ	တိုင်ပင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

၄၅၃။ အတ္တနောပဒါနိ ဘာဝေ စ ကမ္မနိ ။

အတ္တနောပဒါနိ	အတ္တနောပုဒ်တို့သည်
ဘာဝေ စ	ဘောအနက်၌လည်းကောင်း၊
ကမ္မနိ စ	ကံအနက်၌လည်းကောင်း
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိဘတ်..၁၂..လုံးတွင် နောက်..၆..လုံး(အတ္တနောပုဒ်) ကို ဘောအနက် ၊ကံအနက်မှာသက်ရပါမည်။

ဥစ္စတေ	ဆိုခြင်း၊ဆိုအပ်၏။	('ဥစ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ဥစ္စန္တေ	ဆိုအပ်ကုန်၏။	('ဥစ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'အန္တေ' ဝိဘတ်)
မဇ္ဇတေ	ဆုပ်နယ်ခြင်း၊ ဆုပ်နယ်အပ်၏။	('မဇ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
မဇ္ဇန္တေ	ဆုပ်နယ်အပ်ကုန်၏။	('မဇ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'အန္တေ' ဝိဘတ်)
ယုဇ္ဇတေ	ယှဉ်ခြင်း၊ယှဉ်အပ်၏။	('ယုဇ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ယုဇ္ဇန္တေ	ယှဉ်အပ်ကုန်၏။	('ယုဇ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'အန္တေ' ဝိဘတ်)
ကုဇ္ဈတေ	အမျက်ထွက်ခြင်း၊ အမျက်ထွက်အပ်၏။	('ကုဓ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ကုဇ္ဈန္တေ	အမျက်ထွက်ကုန်၏။	('ကုဓ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'အန္တေ' ဝိဘတ်)
လဗ္ဘတေ	ရခြင်း၊ ရအပ်၏။	('လဘ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)

လဗ္ဘန္တေ	ရအပ်ကုန်၏။	('လဘ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'အန္တေ' ဝိဘတ်)
ကယျတေ	ပြုခြင်း၊ ပြုအပ်၏။	('ကရ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ကယျန္တေ	ပြုအပ်ကုန်၏။	('ကရ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'အန္တေ' ဝိဘတ်)

'ဥစ' ဓာတ်သည်	ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ	စကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'မဒ' ဓာတ်သည်	ပရိမဒ္ဒနေ	ဆုတ်နယ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'ယုဇ' ဓာတ်သည်	ယောဂေ	ယှဉ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'ကုဓ' ဓာတ်သည်	ကောပေ	အမျက်ထွက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'လဘ' ဓာတ်သည်	လာဘေ	ရခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'ကရ' ဓာတ်သည်	ကရဏေ	ပြုခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဥစ္စတေ ကို **'ဥစ'** ဓာတ်တည်၊

ဥစ.... ' 'ဥစ' ဓာတ်သည်ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံစကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဥစ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဥစ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊ ('အန္တေ' ဝိဘတ်သက်)

ဥစ် တေ

" ဘာဝကမ္မေ ဘုယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဥစ် + ယတေ

" တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို စဝဂ်'စ' ပြု၊

ဥစတေ

" ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'စ' ၏ သဒိသဒေါဘော် 'စ' လာ၊

ဥစ္စတေ (ဥစ္စန္တေ)

ကားပြီး၏။

(၂) မဇ္ဇတေ ကို **'မဇ'** တည်၊

မဇ... မဇ ဓာတ်သည် ထခါ ယ.လဘာည ပရိမဇ္ဇနေ ဆုတ်နယ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မဇ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ အနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မဇ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊('အန္တေ' ဝိဘတ်သက်)

"ဘာဝကမ္မေ ဘုယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

မဇ် + ယတေ

"တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့် တစ်ကွ 'စ' ဝဂ် 'ဇ' ပြု၊

မဇတေ

"ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇ' ၏ သဒိသဒွေဘော် 'ဇ' လာ၊

မဇ္ဇတေ (မဇ္ဇန္တေ)

ကားပြီး၏။

(၃) ယုဇ္ဇတေ ကို **'ယုဇ'** တည်၊

ယုဇ... 'ယုဇ' ဓာတ်သည်ယောဂယှဉ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ယုဇ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ယုဇ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

"ဘာဝကမ္မေ ဘုယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

ယုဇ + ယတေ

"တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့် တစ်ကွ 'စ' ဝဂ် 'ဇ' ပြု၊

ယုဇတေ

"ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇ' ၏ သဒိသဒေါဘော် 'ဇ' လာ၊

ယုဇ္ဇတေ

ကားပြီး၏။

(၄) ကုစ္ဆတေ ကို **'ကုစ'** တည်၊

ကုစ... 'ကုစ' ဓာတ်သည် ကောပေအမျက်ထွက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကုစ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကုစ' ဓာတ်၏ဓာတွန်'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

"ဘာဝကမ္မေ ဘုယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

ကုစ် + ယတေ

"တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့် တစ်ကွ 'စ' ဝဂ် 'စျ' ပြု၊

ကုစျတေ

" ဝဂ္ဂေ ဃောသာ ဃောသာနံ တတိယာ ပဌမာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'စျ'၏ အသဒိသဒွေဘော် 'ဇ' လာ၊

ကုစ္ဆတေ

ကားပြီး၏။

(၅) လဗ္ဘတေ ကို **'လဘ'** တည်၊

လဘ... 'လဘ' ဓာတ်သည် လာဘေရခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'လဘ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'လဘ' ဓာတ်၏ဓာတွန်'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

"ဘာဝကမ္မေ ဘုယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

လဘ် + ယတေ

“ ပုဗ္ဗောဘာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ ’ ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့် တစ်ကွ ပုဗ္ဗရုပ် ‘ဘ ’ ပြု၊

လဘတေ

“ ဒေါဒဿ စ” ဟူသောသုတ်မှ ‘စ ’ သဒ္ဒါဖြင့် ရှေ့ဓာတွန် ‘ဘ ’ ကို ‘ဗ ’ ပြု၊

‘ဗ ’ ကို ‘ဘ ’ သို့ကပ်

လဗ္ဘတေ

ကားပြီး၏။

(၆) ကယျတေ ကို **‘ကရ ’** တည်၊

ကရ ‘ကရ ’ ဓာတ်သည် ‘ကရဏေ ’ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

လ္လတအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ကရ ’** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ကရ ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ’ အ ’ ကိုချေ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တေ ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ ဘာဝကမ္မေ ဘုယော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ကရ် + ယတေ

“ တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ ’ ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့် တစ်ကွ ‘ယ ’ ပြု၊

ကယတေ

“ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ ’ ၏သဒိသဒွေဘော် ‘ယ ’ လာ၊

ကယျတေ

ကားပြီး၏။

၄၅၄။ ကတ္တရိ စ။

ကတ္တရိ စ	ကတ္တားအနက်၌လည်း
အတ္တနောပဒါနိ	တို့သည်
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

(“ကတ္တရိ စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အတ္တနော ဝိဘတ်ကို ကတ္တားအနက်၌ သက်နိုင်ပါသည်။)

မညတေ	သိတတ်၏။	('မန' ဓာတ် ၊ ဒိဝါဒိ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ရောစတေ	တင့်တယ်တတ်၏။	('ရုစ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
သောစတေ	စိုးရိမ်တတ်၏။	('သုစ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ဗုဇ္ဈတေ	သိတတ်၏။	('ဗုဓ' ဓာတ် ၊ ဒိဝါဒိ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ဇာယတေ	ဖြစ်တတ်၏။	('ဇန' ဓာတ် ၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)

မနဓာတ်သည်	ဉာဏေ	သိခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ရုစ ဓာတ်သည်	ရောစနေ	တင့်တယ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
သုစဓာတ်သည်	သောကေ	စိုးရိမ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ဗုဓဓာတ်သည်	ဉာဏေ	သိခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ဇနဓာတ်သည်	ဇနနေ	ဖြစ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။

(၁) မညတေ ကို **'မန'** တည်၊

မန… မနဓာတ်သည် ဉာဏေ သိခြင်းအနက်၌ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မန'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မန' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဒိဝါဒိတော ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့်ကတ္တားအနက်၌ ဒိဝါဒိ 'ယ' ပစ္စည်းသက် ၊

မန် + ယတေ

" တတြ ကတ္တရိ စ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဒိဝါဒိ 'ယ' ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့် တစ်ကွ 'ဉ' ပြု၊

မဉ တေ

" ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဉ' ၏ သဒိသဒွေဘော် 'ဉ' လာ ၊

'ဗ' ကို 'ဘ' သို့ကပ်

မညတေ

ကားပြီး၏။

(၂) ရောစတေ ကို **'ရုစ'** တည်၊

ရုစ... ရုစဓာတ်သည် ရောစတေ တင့်တယ်ခြင်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ရုစ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ရုစ' ဓာတ်၏ဓာတွန်'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်ကတ္တားအနက်၌ 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ရုစ် + အတေ

"အညေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းကို 'ရု' မှ 'ဥ' ကို 'ဩ' ဝုဒ္ဓိ ပြု၊

ရောစတေ

ကားပြီး၏။

(၃) သောစတေ ကို **'သုစ'** တည်၊

သုစ... သုစဓာတ်သည် သောကေ စိုးရိမ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'သုစ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'သုစ' ဓာတ်၏ဓာတွန်'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်ကတ္တားအနက်၌ 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

သုစ် + အတေ

"အညေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းကို 'သု' မှ 'ဥ' ကို 'ဩ' ဝုဒ္ဓိ ပြု၊

သောစတေ

ကားပြီး၏။

(၄) ဗုဇ္ဈတေကို **'ဗုဓ'** တည်၊

ဗုဓ... 'ဗုဓ' ဓာတ်သည် ဉာဏေ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဗုဓ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဗုဓ' ဓာတ်၏ဓာတွန်'အ'ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘာဝကမ္မေ ဘုယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ'ပစ္စည်းသက် ၊

ဗုဓ် + ယတေ

" တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ'ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့် တစ်ကွ 'စ'ဝဂ် 'ဈ'ပြု၊

ဗုဈတေ

" ဝဂ္ဂေ ဃောသာ ဃောသာနံ တတိယာ ပဌမာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဈ'၏ အသဒိသဒွေဘော် 'ဇ'လာ၊

ဗုဇ္ဈတေ

ကားပြီး၏။

(၅) ဇယတေ ကို **'ဇန'**တည်၊

ဇန... ဇနဓာတ်သည် ဇနနေ ဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဇန'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဇန'ဓာတ်၏ဓာတွန်'အ'ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဒိဝါဒိတော ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဒိဝါဒိ 'ယ'ပစ္စည်းသက် ၊

ဇန် + ယ တေ

" ကွစိဓာတု "သုတ်ကြီးဖြင့် ဓာတွန် 'န်'ကိုချေ၍ 'ဇ'၏မှီရာ 'အ'ကို 'အာ'ဝုဒ္ဓိပြု၊

ဇာယတေ

ကားပြီး၏။

၄၅၅။ ဓာတုပ္ပစ္စယေဟိ ဝိဘတ္တိယော ။

ဝိဘတ္တိယော	ဝိဘတ်တို့သည်
ဓာတုပ္ပစ္စယေဟိ	ဓာတ်အနက်၌ ညွှန်ပြစီရင်အပ်သော ပစ္စည်းတို့မှ
ပရာ	နောက်၌ သက်ကုန်သည်
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိကရဏပစ္စည်း	ဝိဘတ်ကို အရင်သက် ၊ပစ္စည်းကို နောက်မှသက် ။
ဓာတုနိဂ္ဂဟိဋ္ဌ	ပစ္စည်းကို အရင်သက် ၊ ဝိဘတ်ကို နောက်မှသက် ။

ဓာတုနိဂ္ဂဟိဋ္ဌပစ္စည်းများသည် ဓာတ်အနက်ကိုညွှန်ပြသော ပစ္စည်း နောင်မှာသက်ရမည်။

တိတိက္ခတိ	သည်းခံ၏။	('တိဇ' ဓာတ် ၊ 'ခ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇိဂုစ္ဆတိ	ကဲ့ရဲ့ စက်ဆုပ်၏။	('ဂုပ' ဓာတ် ၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဝီမံသတိ	စူးစမ်း၏။	('မာန' ဓာတ် ၊ 'သ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
သမုဒ္ဒါယတိ	သမုဒ္ဒရာကဲ့သို့ပြု၏။	('သမုဒ္ဒ' ပုဒ် ၊ 'အာယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ပုတ္တီယတိ	သားကဲ့သို့ပြု၏။	('ပုတ္တ' ပုဒ် ၊ 'ဤယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ကာရေတိ	ပြုစေ၏။	('ကရ' ဓာတ် ၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ပါစေတိ	ချက်စေ၏။	('ပစ' ဓာတ် ၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

၄၅၆။ ကတ္တရိ ပရဿပဒံ။

ကတ္တရိ	ကတ္တားအနက်၌
ပရဿပဒံ	ပရဿပုဒ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ရှေ့(၆) လုံး	ပရဿပုဒ်	ကတ္တားအနက်
နောက် (၆) လုံး	အတ္တနောပုဒ်	ဘောအနက် ၊ ကံအနက် ၊ ကတ္တားအနက်

၅၁၈။ အတ္တနော ပဒါနိ ပရဿ ပဒတ္တံ ။

အတ္တနော ပဒါနိ	အတ္တနောပုဒ်ဝိဘတ်တို့သည်
ပရဿ ပဒတ္တံ	ပရဿပုဒ်အဖြစ်သို့
အာပဇ္ဇန္တေ	ရောက်ကုန်၏။

ပရဿပုဒ် ရှေ့(၆) လုံးတို့သည် "ကတ္တရိ စ" ပုဒ်ကိုထောက်၍ ကတ္တားအနက်၌ သက်ပါသည်။

ကြိယာပုဒ်တွင် " ချင် / အပ်ပါလျှင်(ဘာဝကံအနက်)ဖြစ်၍ အတ္တနောပုဒ် နောက်(၆)လုံးနှင့်သာ ဖြစ်သင့်သော်လည်း **"အတ္တနော ပဒါနိ ပရဿ ပဒတ္တံ"** ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက်(၆)လုံး အတ္တနောပုဒ်တို့ကို ရှေ့(၆)လုံး 'ပရဿ'ပုဒ်အဖြစ် ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် **"အတ္တနော ပဒါနိ ပရဿ ပဒတ္တံ"** ကိုထောက်၍ 'ဘာဝကံအနက်'၌လည်း သက်နိုင်ပါသည်။

(ဝိဘတ်ကတော့ ကတ္တား)

ဝုစ္စတိ	ဆိုခြင်း၊ဆိုအပ်၏။	('ဝစ'ဓာတ်၊ ဒိဝါဒိ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
		('ဝစ'ဓာတ်၊ ဘာဝကံ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ'ဝိဘတ်)

('ဝုစ္စန္တေ' ဆိုလျှင် 'တေ'ကို 'တိ'ပြန်ရန်မလို ။

'ဝုစ္စတိ' ဆိုလျှင် "အတ္တနော ပဒါနိ ပရဿ ပဒတ္တံ"သုတ်အရ 'တေ'ကို 'တိ'ပြန်ထားသည်။)

ဝုစ္စတိ ⟶ ဝုစ္စတေ

ဘာဝကံ အနက်၌သက်သော 'ယ'ပစ္စည်းကြောင့် **" ဝစ ၊ ဝသ ၊ ဝဟာဒီနံ".. " ဝစ ၊ ဝသ ၊ ဝဟ"** ဓာတ်တို့၏ 'ဝ'၏မှီရာ 'အ'ကို ဥကာရော' ဥ' အပြုသည် ဟောတိ ဖြစ်၏။

"အတ္တနော ပဒါနိ ပရဿ ပဒတ္တံ"သုတ်အရ 'တေ'ကို 'တိ'ပြန်၊

ဝုစ္စတိ ကားပြီး၏။

ကရောတိ	ပြု၏။	('ကရ'ဓာတ်၊ 'ဩ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ပစတိ	ချက်၏။	('ပစ'ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ပဌတိ	ရွတ်ဆို၏။	('ကဌ'ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဂစ္ဆတိ	သွားကုန်၏။	('ဂုပ'ဓာတ်၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)

၄၅၇။ ဘူဝါတယော ဓာတဝေါ ။

ဘူဝါတယော	ဘူအစရှိသောသဒ္ဒါတို့သည်
ဓာတဝေါ	ဓာတ်မည်ကုန်သည်
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

ဘဝတိ	ဖြစ်၏။	(‘ဘူ ’ ဓာတ်၊ ‘အ ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ ’ ဝိဘတ်)
ဘဝန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။	(‘ဘူ ’ ဓာတ်၊ ‘အ ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တိ ’ ဝိဘတ်)
စရတိ	ကျင့်၏။	(‘စရ ’ ဓာတ်၊ ‘အ ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ ’ ဝိဘတ်)
စရန္တိ	ကျင့်ကုန်၏။	(‘စရ ’ ဓာတ်၊ ‘အ ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တိ ’ ဝိဘတ်)
ပစတိ	ချက်၏။	(‘ပစ ’ ဓာတ်၊ ‘အ ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ ’ ဝိဘတ်)
ပစန္တိ	ချက်ကုန်၏။	(‘ပစ ’ ဓာတ်၊ ‘အ ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တိ ’ ဝိဘတ်)
စိန္တယတိ	ကြံစည်၏။	(‘စိန္တ ’ ဓာတ်၊ ‘ဏယ ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ ’ ဝိဘတ်)
စိန္တယန္တိ	ကြံစည်ကုန်၏။	(‘စိန္တ ’ ဓာတ်၊ ‘ဏယ ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တိ ’ ဝိဘတ်)
ဟောတိ	ဖြစ်၏။	(‘ဟူ ’ ဓာတ်၊ ၊ ‘တိ ’ ဝိဘတ်)
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။	(‘ဟူ ’ ဓာတ်၊ ၊ ‘အန္တိ ’ ဝိဘတ်)
ဂစ္ဆတိ	သွား၏။	(‘ဂမု ’ ဓာတ်၊ ‘အ ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ ’ ဝိဘတ်)
ဂစ္ဆန္တိ	သွားကုန်၏။	(‘ဂမု ’ ဓာတ်၊ ‘အ ’ ပစ္စည်း ၊ ‘အန္တိ ’ ဝိဘတ်)

အာချာတ်ရုပ် မှတ်တမ်း

အာချာတ်ရုပ်မတွက်မှီ ကြိုတင်သိထားသင့်သော အောက်ပါအချက်များကို ကြိုတင်လေ့လာမှတ်သားကြပါကုန်။

အာချာတ်ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်

ဆောင်။ ။ **ဝတ် , ပဉ် , သတ္တ ၊ ပ , ဟိယျ ၊ အဇ္ဇ , ဘ , ကာလာ ။**

ဝိဘတ်ရှစ်ဖြာ ချာတ်ကျမ်းလာ ၊ မှတ်ပါစဉ်တိုင်းသာ ။

ပရဿနှင့် အတ္တနောပုဒ်ခွဲ

ဆောင်။ ။ ရှေ့ခြောက်လုံးကို ‘ပရဿ’ ဆို၊ နောက်ကို ‘အတ္တနော’ မှတ်။

ရှင်းပြချက်

တိ အန္တိ , သိ ထ, မိ မ၊ တေ အန္တေ , သေ ဝှေ , ဧ မှေ ။ ဟူသော ဝတ္တမာန်ဝိဘတ် (၁၂) လုံးတို့တွင် ‘တိ အန္တိ , သိ ထ , မိ မ’ ဟူသော ရှေ့ (၆) လုံးသည် “အထ ပုဗ္ဗာနိ ဝိဘတ္တီနံ ဆ ပရဿပဒါနိ” သုတ်စဉ်ကို ထောက်၍ ‘ပရဿပုဒ်’ မည်၏ ဟုမှတ်။

တေ အန္တေ , သေ ဝှေ , ဧ မှေ ၊ ဟူသော နောက်(၆) လုံးသည် “ပရာဏျတ္တနောပဒါနိ”သုတ်စဉ်ကိုထောက်၍ ‘အတ္တနောပုဒ်’ မည်၏ ဟုမှတ်။

ပုရိသ်ခွဲခြားပုံ

ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း အာချာတ်ဝိဘတ်တို့သည်-

(က) ပရဿပုဒ်ဝိဘတ်(၆) လုံး ၊

(ခ) အတ္တနောဝိဘတ် (၆) လုံး ဟူ၍အသီးသီးရှိကြရာတွင် -

(က) ပရဿပုဒ်ဝိဘတ်(၆) လုံး ၌ ပဌမ(၂) လုံး “ ပဌမပုရိသ် ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အလယ်(၂) လုံးကို “ မၛ္ဈိမပုရိသ် ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊အဆုံး (၂) လုံးကို “ ဥတ္တမပုရိသ် ” ဟူ၍လည်းကောင်း ၊ အစဉ်အတိုင်း အသီးသီးမှတ်သားရမည်ဟု -

“ဒွေဒွေ ပဌမ မၛ္ဈိမုတ္တမပုရိသာ” သုတ်ကိုထောက်၍ မှတ်သားရပါမည်။

အာချာတ်ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်ကို ကာလသုံးပါးဖြင့် ခွဲခြားမှတ်သားရန်

ဆောင်။ ။ ဝတ် , ပဉ် , သတ္တ ‘ ပစ္စုပ်’ချ ၊ သကား ‘ နာဂတံ ’။

ဆိုပြီးသည်မှ၊ ကြွင်းလေးဝ ၊ မှတ်ကြ ‘အတီတံ ’။

အာချာတ်ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်ကို သဗ္ဗဓာတ် , အသဗ္ဗဓာတ် ခွဲခြားပုံ

ဆောင်။ ။ **ဝတ် , ပဉ် , သတ္တ ၊ ဟိယျတ္တ** ၊ လေးဝ ‘သဗ္ဗဓာတ် ’ ။

ပ , အဇ္ဇ , ဘ , ကာ ဤလေးဖြာ မှတ်ပါ ‘အသဗ္ဗဓာတ် ’။

အာချာတ်ကျမ်းလာဝိဘတ်သက်သောသုတ်များ

၁။ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ ၊

၂။ အာဏတျာသိဋ္ဌေနုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ၊

၃။ အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ၊

၄။ အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာတီတေ၊

၅။ ဟိယျောပဘုတိ ပစ္စက္ခေ ဟိယျတ္တနီ၊

၆။ သမီပေ’ဇ္ဇတနီ၊

၇။ မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေ စ၊

၈။ အနာဂတေ ဘဝိဿန္တီ ၊

၉။ ကြိယာတိပန္နေ’တီတေ ကာလာတိပတ္တိ။

ပါဠိဝါကျစီကုံးရာ၌ အာချာတ်ကြိယာပုဒ်ကို ထားတော့မည်ဆိုလျှင် မည်သည့် (ယောဂ) သဒ္ဒါပါရှိက , မည်သည့်ပုရိသ်ဝိဘတ်(အာချာတ်ပုဒ်)ကို အသုံးပြုရမည်ဟု သတ်မှတ်ပြသော သုတ်များ -

၁။ နာမမှိ ပယုဇ္ဇမာနေပိ တုလျာဓိကရဏေ ပဌမော၊

၂။ တုမှေ မဇ္ဈိမော ၊

၃။ အမေ့ ဥတ္တမော။

အကယ်၍ စီကုံးထားသော ပါဠိဝါကျ၌ (ယောဂ) သဒ္ဒါများ (၂) မျိုး(၃) မျိုး ရောယှက်ပါဝင်နေလျှင် အဘယ်ကိုကြည့်၍ ပုရိသ်ဝိဘတ် (အာချာတ်)အသုံးပြုသင့်ပါသနည်း။

"သဗ္ဗေသမေကာဘိဓာနေ ပရော ပုရိသော"သုတ်ကို ထောက်ရှု၍ နောက်ဆုံး (ယောဂ) သဒ္ဒါကိုကြည့်ပြီး အာချာတ်ပုဒ်ကို ထားရမည် ၊ (ဝါ) နောက်ပုရိသ်ချပါဟူလို။

အာချာတ်ဝိဘတ်တို့၏ ဝါစ္စအနက် (ကာရကအနက်) အဆုံးအဖြတ်

"ကတ္တရိပရဿပဒံ" သုတ်ကိုထောက်၍ 'ပရဿပုဒ်' ဝိဘတ်အားလုံး ကတ္တားအနက် (ကတ္တုကာရက)ကိုဟောပါသည်။

"အတ္တနောပဒါနိဘာဝေစ ကမ္မနိ"သုတ်နှင့် "ကတ္တရိစ"သုတ်တို့ကို ထောက်၍ 'အတ္တနော'ပုဒ် ဝိဘတ်အားလုံးသည် **"ဘောအနက် , ကံအနက် , ကတ္တားအနက်"** သုံးပါးတို့ကို ဟောပါသည်။

အာချာတ်ကျမ်းလာဂိုဏ်းမှတ် သုတ်များနှင့် ဂိုဏ်းရှစ်ဂိုဏ်းတို့ကား

၁။	ဘူဝါဒိတောအ	ဘူဝါဒိဂိုဏ်း၊
၂။	ရုဓာဒိတောနိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဉ္စ	ရုဓာဒိဂိုဏ်း၊
၃။	ဒိဝါဒိတောယော	ဒိဝါဒိဂိုဏ်း၊
၄။	သွာဒိတောဏုဏာဥဏာစ	သွာဒိဂိုဏ်း၊
၅။	ကိယာဒိတောနာ	ကိယာဒိဂိုဏ်း၊
၆။	ဂဟာဒိတောပ္ပဏှာ	ဂဟာဒိဂိုဏ်း၊
၇။	တနာဒိတောဩယိရာ	တနာဒိဂိုဏ်း၊
၈။	စုရာဒိတော ဏေဏယာ	စုရာဒိဂိုဏ်း။

ဆောင်။ ။ ဘူဝါဒိမှ ၊ စုရာကျ ၊ ရှစ်ဝဂိုဏ်းမှတ်သုတ် ၊ ဘု , ရု , ဒိ , သွာ , ကိ , ဂဟာ , တနာ , စုရ ၊ ဂိုဏ်းရှစ်ဝ ။

အာချာတ်ရုပ်တွက်ရာတွင် အထူးသတိပြုရန်

(က) “တိဇ ဂုပ ကိတမာနေဟိ ခဆသာဝါ” သုတ်မှစ၍ “ဓာတုပဟိ ဏောဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ”သုတ်တို့ဖြင့် သက်သော ဓာတုပစ္စည်း (ဓာတုနိဒ္ဒိဋ္ဌပစ္စည်း) များထည့်သွင်း၍ ရုပ်စီရင်ရမည့် ပြယုဂ်တို့ကို ရုပ်တွက်သည့် အခါ ပစ္စည်းများကို ဦးစွာပထမ သက်ပြီးမှ ဆိုင်ရာအစီရင်တို့နှင့်ပြုပြီး အာချာတ် ဝိဘတ်များကို နောက်မှသက်ရမည်။

(ခ) ဘူဝါဒိတောအ မှစ၍ စုရာဒိတောဏေဏယာ သုတ်အထိသက်သော ဝိကရဏ ပစ္စည်းများဖြင့် ရုပ်စီရင်ရမည့် ပြယုဂ်များကိုမူကား အာချာတ်ဝိဘတ် ဦးစွာသက် ပြီးမှ နောက်မှပစ္စည်းများကို သက်ပြီးရုပ်တွက်ရပါသည်။

အာချာတ်ရုပ်တွက် ဆိုရိုး မှန်ကန်စွာ ရရှိထားဖို့ရန် အောက်ပါရုပ်တွက် (၂)ပုဒ်ကို အာဂုံဆောင် ထားသင့်ပါသည်။

(က)ရုပ်ထွက်ဆိုရိုး

တိတိက္ခတိကို တိဇ သဒ္ဒါတည်၊ တိဇ – တိဇ သဒ္ဒါသည်၊ ခမာယံ- သည်းခံခြင်း အနက်၌ဖြစ်၏၊ဣတိအတ္ထေ-ဤသို့သော အနက်၌၊ ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါဟူသော သုတ်ဖြင့် တိဇသဒ္ဒါကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊ ဇ ခွင်း အကြွင်း၊ ဓာတု ဿန္တော လောပေါ နေကဿရဿ ဟူသောသုတ်ဖြင့် များသော သရရှိသော တိဇဓာတ်၏ အစိတ် ‘ အသရကို ချေ။

ဘဂဝါ - မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အတိဝါကျံ- အလွန်ကြမ်းတမ်းစွာ ပြောဆိုသောစကားကို၊ တိတိက္ခတိ - သည်းခံတတ်၏၊ ဣတိအတ္ထေ- ဤသို့သော အနက်၌ ဓာတုလိင်္ဂေဟိ ပရာပစ္စယာဟူသော သုတ်ဖြင့် တိဇဓာတ်နောင် ပစ္စည်းသက်ရာ၏ဟု ပရိဘာသာ လာသော ကြောင့် တိဇဂုပ ကိတမာ နေဟိ ခဆသာဝါဟူသော သုတ်ဖြင့် တိဇဓာတ်နောင် ခ, ပစ္စည်းသက်၊ ကွစာဒိ ဝဏ္ဏာန မေကဿ ရာန်ဒွေဘာဝေါ သုတ်ဖြင့် နောက်ခ, ပစ္စည်းနှောင်းသောကြောင့် တိဇဓာတ်၏ အစဖြစ်သော တိအက္ခရာကို တိ, တိဟု ဒွေဘော်ပြု၊ ကောခေစ ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက်ခ, ပစ္စည်းနှောင်းသောကြောင့် တိဇဓာတ်၏ အစိတ်ဖြစ်သော ဓာတွန် ဇ, ကို က, ပြု၊ ကကို ခသို့ ကပ်၊ ဓာတုပစ္စယေဟိ ဝိဘတ္တိယော ဟူသောသုတ်ဖြင့် တိတိက္ခ သဒ္ဒါနောင် ဝိဘတ် သက်ရာ၏ဟု ပရိဘာသာလာ သောကြောင့် ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ-ဟူသော သုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန်ဝိ ဘတ် ပရဿပုဒ်၊ မထမပုရိသ်၊ ဧကဝုစ် တိဝိဘတ်သက်၊ တိတိက္ခတိကားပြီး၏။

(ခ) ရုပ်ထွက်ဆိုရိုး

ပစတိ ကို ပစ သဒ္ဒါတည်၊ ပစ ပစသဒ္ဒါသည်၊ ပါကေ-ချက်ချင်း အနက်၌ ဖြစ်၏၊ ဣတိအတ္တေ-၌ ၊ ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ သုတ်ဖြင့် ဓာတ်မှည့်၊ ဝ ခွင်း၊ အ ကြွင်း၊ ဓာတုယသဗ္ဗော လောပေါ နေကဿရဿ သုတ်ဖြင့် အ ကို ချေ။

ပုရိသော- သည်၊ ဩဒနံ - ကို ၊ ပစတိ - ချက်တတ်၏၊ ဣတိအတ္တေ-၌ ၊ ဓာတုလိင်္ဂေဟိ ပရာပစ္စယာဟူသောသုတ်ဖြင့် ပစဓာတ်နောင် ဝိဘတ်ပစ္စည်းသက်ရာ၏ဟု ပရိဘာသာလာ ကြောင့် ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ သုတ်ဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဝတ္တမာန်ဝိဘတ် ပရဿပုဒ် နာမယောဂ ပဌမပုရိသ် ဧကဝုစ် တိဝိဘတ်သက် ၊ ဘူဝါဒိတောအပဟူသော သုတ်ဖြင့် နောက်တိ , ဝိဘတ် နှောင်းသောကြောင့် ကတ္တားအနက်၌ ပစဓာတ်နောင် အ , ပစ္စည်းသက် ၊ (ပြုစရာအစီရင်များ ဤနေရာတွင်ပြု) စ အ , သို့ ကပ် ၊ ပစတိကား ပြီး၏။

စာရှုသူများသို့ ပန်ကြားသိစေခြင်း

ယခု အာချာတ်ရုပ်ထွက်ဆိုရိုး (၂) ပုဒ်ကို အကျယ်ရေးသားဖော်ပြပြီးဖြစ်ပါ၍ အာချာတ် ကျမ်းအတွက် ရုပ်အားလုံးကို ရှင်းလိုရင်းသုတ်တို့ဖြင့်သာ ပြပါတော့မည်။

မဟာဝိဇ္ဇိတာရုံ ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်

ပဓာန နာယက ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ကဝိန္ဒ ၏

ဩဝါဒကို ခံယူလျှက်

ဦးကုဝေရ သင်ကြားပြသသော

အစိုးရပထမပြန်စာမေးပွဲများအတွက်

ပထမငယ်တန်း

အာချာတကပ္ပ

(တတိယကဏ္ဍ ၊စတုတ္ထကဏ္ဍ)

မှတ်စုစာအုပ်(၂)

၂၀၁၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ(၃၀)ရက်

ဒေါ်လှလှသီ (ပထမငယ်တန်း....၂၀၁၉ ....နေပြည်တော်)မှ ရေးသားပြုစုပါသည်။

အာချာတ်

တတိယကဏ္ဍ

၄၅၈။ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာန့် ဒွေဘာဝေါ ။

၄၅၉။ ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော ။

၄၆၀။ ရဿော ။

၄၆၁။ ဒုတိယစတုတ္ထာန့် ပဌမတတိယာ။

၄၆၂။ ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ ။

၄၆၃။ မာနကိတာန့် ဝတတ္တံ ဝါ ။

၄၆၄။ ဟဿ ဇော ။

၄၆၅။ အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ ။

၄၆၆။ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ ။

၄၆၇။ တတော ပါမာနာန့် ဝါမံ သေသု ။

၄၆၈။ ဌာ တိဋ္ဌော ။

၄၆၉။ ပါ ပိဝေါ ။

၄၇၀။ ဉာဿ ဇာ ဇံ နာ ။

၄၇၁။ ဒိသဿ ပဿ ဒိဿ ဒက္ခာ ဝါ ။

၄၇၂။ ဗျဉ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု စ ။

၄၇၃။ ကော ခေ စ ။

၄၇၄။ ဟရဿ ဂီ သေ ။

၄၇၅။ ဗြူဘူနမာဟာဘူဝါ ပရောက္ခာယံ ။

၄၇၆။ ဂမိဿန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု ။

၄၇၇။ ဝစဿဇ္ဇတနိမှိ မကာရော ဩ ။

၄၇၈။ အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု ။

၄၇၉။ ဟိ လောပံ ဝါ ။

၄၈၀။ ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ ။

၄၈၁။ ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော ။

၂၂.၈.၂၀၁၉ (ကြာသာပတေးနေ့)

၄၅၈။ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ။

အာဒိဝဏ္ဏာနံ	အစဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော 'ဝဏ္ဏ' တို့၏
ဧကဿရာနံ	တူသောသရရှိကုန်သည်ဖြစ်၍
ကွစိ	အချို့၌
ဒွေဘာဝေါ	ဒွေဘော်သည် (ဝါ) နှစ်လုံးတို့၏ အဖြစ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဒွေဘော်လာခြင်း(၃) မျိုးရှိသည်။

(၁) သန္ဓိ ၌ 'ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ' နှင့် ဒွေဘော်လာ၊(သရမပါ ၊ ဗျည်းသက်သက်)

(၂) သန္ဓိ ၌ ' ဝဂ္ဂေ ဃောသာဃောသာနံ တတိယပဌမာ' နှင့် ဒွေဘော်လာ၊

(၃) အာချာတ် ၌ 'ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ' နှင့်ဒွေဘော်လာ၊

<u>**သန္ဓိဒွေဘော်နှင့် အာချာတ်ဒွေဘော်တို့၏အထူး**</u>

သန္ဓိဒွေဘော်သည် သရမပါ ၊ ဗျည်းသက်သက်သာ ဒွေဘော်လာ၏။

အာချာတ်ဒွေဘော်သည် သရနှင့်ဗျည်း တွဲဘက်၍ လာပါသည်။

ဤသို့ထူးပါသည်။

တိတိက္ခတိ	သည်းခံ၏။	('တိဇ' ဓာတ် ၊ 'ခ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇိဂုစ္ဆတိ	ကဲ့ရဲ့စက်ဆုပ်၏။	('ဂုပ' ဓာတ် ၊ 'ဆ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
တိကိစ္ဆတိ	ဆေးကု၏။	('ကိတ' ဓာတ် ၊ 'ဆ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဝီမံသတိ	စူးစမ်း၏။	(‘မာန ’ဓာတ်၊ ‘သ ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
ဗုဘုက္ခတိ	စားတတ်လို၏။	(‘ဘုဇ ’ဓာတ်၊ ‘ခ ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
ပိဝါသတိ	သောက်တတ်လို၏။	(‘ပါ ’ဓာတ်၊ ‘သ ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
ဒဒ္ဒလ္လတိ	ထွန်းပ၏။	(‘ဒလ္လ ’ဓာတ်၊ ‘အ ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
ဒဒါတိ	ပေး၏။	(‘ဒါ ’ဓာတ်၊ ‘အ ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
ဇဟာတိ	စွန့်၏။	(‘ဟာ ’ဓာတ်၊ ‘အ ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
စင်္ကမတိ	စင်္ကြံသွား၏။	(‘ကမု ’ဓာတ်၊ ‘အ ’ပစ္စည်း ၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)

တိဇ	ဓာတ်သည်	ခန္တိယံ	သည်းခံခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဂုပ	ဓာတ်သည်	နိန္ဒါယံ	ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ကိတ	ဓာတ်သည်	ရောဂါပနယေ	ဆေးကုခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
မာန ဓာတ်သည်		ဝီမံသနေ	စုံစမ်းခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဘုဇ	ဓာတ်သည်	ယဝ ကရဏေ	စားမြိုခြင်း အနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ပါ	ဓာတ်သည်	ပါနေ	သောက်ခြင်းအနက်	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဒလ္လ	ဓာတ်သည်	ဒိတ္တိယံ	ထွန်းပခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဒါ	ဓာတ်သည်	ဒါနေ	ပေးခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဟာ	ဓာတ်သည်	စာဂေ	စွန့်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ကမု	ဓာတ်သည်	ဂတေမိ	လားခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ကွစိတိ ကိမတ္ထံ?

ကွစီတိပဒံ	ကွစိသဒ္ဒါထည့်ဆိုခြင်းကြောင့်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။
ကမ္ပတိ	တုန်လှုပ်၏
စလတိ	တုန်လှုပ်၏
ဣတိအာဒီသု	ဤပုံစံတို့၌
ပတိသေဓနတ္ထံ	တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

(၁) တိတိက္ခတိ ကို

တိဇ တည်၊

တိဇ…တိဇဓာတ်သည် ခန္တိယံ သည်းခံခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'တိဇ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'တိဇ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကို ချေ။

"တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ခ' ပစ္စည်းသက် ၊

တိဇ် ခ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

တိဇ် ခ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'တိ' ကို 'တိ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

တိ တိဇ် ခ တိ

"ကော ခေ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ခ' ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတ်၏အစိတ်ဗျည်း 'ဇ်' ကို 'က' ပြု

တိတိက္ခတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဇိဂုစ္ဆတိ ကို

ဂုပ တည်၊

ဂုပ… ဂုပ ဓာတ်သည် နိန္ဒါယံ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂုပ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂုပ' ဓာတ်၏ဓာတွန်' အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဂုပ် ဆ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဂု' ကို 'ဂု' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဂု ဂုပ် ဆ တိ

“ ပုဗ္ဗောဟ္ဟာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘ဂု ’ ကို အဟ္ဟာသ အမည်မှည့်၊

ဂု ဂုပ် ဆ တိ

“ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဟ္ဟာသဖြစ်သော ’ က ’ ဝဂ် ‘ ဂ ’ ကို ‘ စ ’ ဝဂ် ‘ ဇ ’ ပြု၊

ဇု ဂုပ် ဆ တိ

“အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ ဇု ’ မှ ‘ ဥ ’ သရ ’ ကို ‘ ဣ ’ ပြု၊

ဇိ ဂုပ် ဆ တိ

“ဗျဥ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ ဆ ’ ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတ်၏အစိတ်ဗျည်း ‘ ပ် ’ ကို ‘ စ ’ ပြု၊

ဇိ ဂုစ် ဆ တိ

‘ စ် ’ ကို ‘ ဆ ’ သို့ကပ်

ဇိဂုစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

(၃) တိကိစ္ဆတိ ကို

ကိတ တည်၊

ကိတ…ကိတဓာတ်သည် **ရောဂါပနယေ** ဆေးကုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ကိတ ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ ကိတ ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ’ အ ’ ကိုချေ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘ တိ ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ ဆ ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ကိတ် ဆ တိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ ကိ ’ ကို ‘ ကိ ’ ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ကိ ကိတ် ဆ တိ

“ ပုဗ္ဗောဟ္ဟာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘ ကိ ’ ကို အဟ္ဟာသ အမည်မှည့်၊

ကိ ကိတ် ဆ တိ

"မာနကိတာနံ ဝတတ္တံ ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'က' ကို 'တ' ပြု၊

တိ ကိတ် ဆ တိ

"ဗျဥ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆ' ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန် 'တ်' ကို 'စ' ပြု၊

တိ ကိစ် ဆ တိ

'စ်' ကို 'ဆ' သို့ကပ်

တိကိစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

(၄) ဝီမံသတိ ကို

မာန တည်၊

မာန…မာနဓာတ်သည် ဝီမံသနေ စူးစမ်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မာန'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မာန' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာ ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'သ' ပစ္စည်းသက် ၊

မာန် သ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

မာန် သတိ

"ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မာ' ကို 'မာ' ဖြင့် ဒွေဘော် ပြု၊

မာ မာန် သ တိ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'မာ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

မာ မာန် သ တိ

"မာနကိတာနံ ဝတတ္တံ ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'မ' ကို 'ဝ' ပြု၊

ဝါ မာန် သ တိ

"အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝါ' မှ 'အာ' သရ' ကို 'ဤ' ပြု၊

ဝီ မာန် သ တိ

"တတော ပါမာနာန် ဝါမံ သေသု"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မာန်'ဓာတ်ကို 'မံ'ပြု၊

ဝီမံသတိ

ကားပြီး၏။

(၅) ဗုဘုက္ခတိ ကို

ဘုဇ တည်၊

ဘုဇ... 'ဘုဇ'ဓာတ်သည် ယဝ ကရဏေ စားမြိုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

လ္လတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဘုဇ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဘုဇ'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ'ကို ချေ

"ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါ ဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ခ'ပစ္စည်းသက်၊

ဘုဇ် ခ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဘုဇ် ခ တိ

"ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဘု'ကို 'ဘု' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဘု ဘုဇ် ခ တိ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဘု'ကို 'အဗ္ဘာသ'အမည်မှည့်၊

ဘု ဘုဇ် ခ တိ

"ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ"ဟူသောသုတ်ဖြင့်စတုတ္ထအက္ခရာ 'ဘ'ကို တတိယအက္ခရာ 'ဗ' ပြု၊

ဗု ဘုဇ် ခ တိ

"ကော ခေ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ခ'ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန် 'ဇ်'ကို 'က'ပြု။

ဗုဘုက္ခတိ

ကားပြီး၏။

(၆) **ပိဝါသတိ ကို**

ပါ တည်၊

ပါ ...ပါဓာတ်သည် ပါနေ သောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ပါ '** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ပါ ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရ မဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့်မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

"ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'သ' ပစ္စည်းသက် ၊

ပါ သ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ပါ ' ကို 'ပါ ' ဖြင့် ဒွေဘော် ပြု၊

ပါ ပါ သ တိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ပါ ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ပါ ပါ သ တိ

"အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'ပါ '၏ အစိတ် 'အာ' ကို 'ဣ' ပြု၊

ပိ ပါ သ တိ

"တတော ပါမာနာနံ ဝါမံ တေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ပါ ' အဗ္ဘာသမှ နောက်ဖြစ်သော 'ပါ ' ဓာတ်ကို 'ဝါ ' ပြု၊

ပိ ဝါသတိ

ကားပြီး၏။

(၇) **ဒဒ္ဒလ္လတိ ကို**

ဒလ္လ တည်၊

ဒလ္လဓာတ်သည် ဒိတ္တိယံ ထွန်းပခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဒလ္လ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဒလ္လ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ၊

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

“ ဘူဝါဒိတော အ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဒလ္လ် အ တိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဒ ’ ကို ‘ဒ ’ ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဒ ဒလ္လ် အ တိ

“ ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘ဒ ’ ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဒ ဒလ္လ် အ တိ

“ပရ ဒွေဘာဝေါ ဌာနေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဒ ’ ၏ သဒိသဒွေဘော် ’ ဒ ’ လာ၊

‘လ္လ် ’ ကို ‘အ ’ သရသို့ကပ်၊

ဒဒ္ဒလ္လတိ

ကားပြီး၏။

(၈) ဒဒါတိ ကို

ဒါ တည်၊

ဒါ … ‘ဒါ ’ ဓာတ်သည် ဒါနေ ပေးခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဒါ ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဒါ ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အာ ’ ကို ချေသင့်သော်လည်း အနေကဿရမဟုတ် ၊ ဧကဿရဖြစ်သောကြောင့် မချေရ။

“ဘူဝါဒိတော အ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဒါ အ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဒါ အ တိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဒါ ’ ကို ‘ဒါ ’ ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဒါ ဒါ အ တိ

“ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘ဒါ ’ ကို ‘အဗ္ဘာသ ’ အမည်မှည့်၊

ဒါ ဒါ အ တိ

“ရဿော”ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ အမည်ရှိသော ‘ဒါ ’ မှ အစိတ် ’ အာ ’ ကို ‘အ ’ ရဿ ပြု၊

ဒ ဒါ အ တိ

" လောပဥ္စစ္ဆေတ္တမကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' အက္ခရာကို ချေ။

ဒဒါတိ

ကားပြီး၏။

(၉) ဇဟာတိ ကို

ဟာ တည်၊

ဟာ...ဟာဓာတ်သည် စာဂေ စွန့်စားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟာ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟာ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ။ ဧကာသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဟာ အ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဟာ' ကို 'ဟာ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဟာ ဟာ အ တိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဟာ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဟာ ဟာ အ တိ

"ဟဿ ဇော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'ဟ' ကို 'ဇ' ပြု၊

ဇာ ဟာ အ တိ

"ရဿော " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇာ' ၏ အစိတ် 'အာ' ကို 'အ' ရဿပြု၊

ဇ ဟာ အ တိ

ခွင်း၊ ချေ ၊ကပ်

ဇဟာတိ

ကားပြီး၏။

(၁၀) စက်မတိ ကို

ကမု တည်၊

ကမု....ကမု ဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ကတ္တတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကမု'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ကမ် အ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'က' ကို 'က' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

က ကမ် အ တိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'က' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

က ကမ် အ တိ

"ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'က' ဝဂ် 'က' ကို 'စ' ဝဂ် 'စ' ပြု၊

စ ကမ် အ တိ

"နိဂ္ဂဟီတဉ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အဗ္ဘာသ' ၏အဆုံး၌ 'နိဂ္ဂဟီတ်' လာ၊

စံ ကမ် အတိ

" ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟီတ်ကို 'က' ဝဂ္ဂန္တ 'င' ပြု။ 'င' ကို 'က' သို့ကပ်။ 'မ်' ကိုလည်း 'အ' သို့ကပ်၊

စင်္ကမတိ

ကားပြီး၏။

၄၃၇။ **ကော ခေ စ ။**

ခေ စ	'ခ' ပစ္စည်းကြောင့်လည်း
ဗျဉ္ဇနန္တဿ	ဓာတ်၏ အစိတ်ဗျည်း၏
ကော	'က' ပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏ ။

၄၅၉။ ပုဗ္ဗော'ဟ္ဘာသော ။ (ရှေ့ဓာတ်တစ်လုံးကို 'အဗ္ဘာသ' အမည်မှည့်သောသုတ်)

ပုဗ္ဗော ရှေ့ဓာတ်တစ်လုံးသည်

အဗ္ဘာသော အဗ္ဘာသ မည်၏။

(အစဓာတ်တစ်လုံးကို ဒွေဘော်ပြုပါ။ ထို ဒွေဘော် ကို ' အဗ္ဘာသ ' အမည်မှည့်)

ရှိရင်းစွဲအက္ခရာထက်ပိုလွန်၍ ရွတ်ဆိုအပ်သော ဒွေဘော်အက္ခရာကို အဗ္ဘာသ အရကောက်ယူရပါသည်။

ဒဓာတိ	ဆောင်၏။	('ဓာ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဒဒါတိ	ပေး၏။	('ဒါ ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဗဘူဝ	ဖြစ်ပြီတဲ့။	('ဘူ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ ပရောက္ခာ 'အ' ဝိဘတ်)

'ဓာ'	ဓာတ်သည်	ဒါရဏေ	ဆောင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
'ဒါ '	ဓာတ်သည်	ဒါနေ	ပေးခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဘူ	ဓာတ်သည်	သတ္တာယံ	ထင်ရှား ခြcfgvb်းအနက်၌	ဝတ ္တတိ ဖြစ်၏။

<u>**'ပုဗ္ဗောဟ္ဘာသော' သုတ်၏ နိမိတ်အရာကို ခံထိုက်သောသုတ်(၈)သုတ်**</u>

၄၆၀။ ရဿော ။

၄၆၁။ ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ။

၄၆၂။ ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ ။

၄၆၃။ မာနကိတာနံ ဝတတ္တံ ဝါ ။

၄၆၄။ ဟဿ ဇော ။

၄၆၅။ အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ ။

၄၆၆။ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ ။

၄၆၇။ တတော ပါမာနာနံ ဝါမံ သေသု ။

ပေါင်း(၈) သုတ်တို့၏ နိမိတ်ဖြစ်သင့်သောသုတ် မှာ....

၄၅၉။ ပုဗ္ဗောဟ္ဘာသော ။

ဖြစ်ပါသည်။ပုဗ္ဗောဟ္ဘာသောသုတ်ဝင်ပြီးမှ 'အဗ္ဘာသ'အမည်မှည့်၍နောက်ရှစ်သုတ်ကို စီရင်အသုံးပြုပိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ 'ပုဗ္ဗောဟ္ဘာသော' သုတ်နှင့်ကင်း၍ မရ။

(၁) ဒဓာတိ ကို

ဓာ တည်၊

ဓာ… 'ဓာ' ဓာတ်သည် ဒါ ရဏေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဓာ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဓာ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကို ချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

""**ဘူဝါဒိတော အ**" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဓာ + အ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဓာ အ တိ

"**ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကာသရာနံ ဒွေဘာဝေါ**"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဓာ' ကို 'ဓာ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဓာ ဓာ အ တိ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဓာ' ကို 'အဗ္ဘာသ' အမည်မှည့်၊

ဓာ ဓာ အ တိ

"ရဿော"ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ အမည်ရှိသော 'ဓာ' မှ အစိတ် 'အာ' ကို 'အ' ရဿ ပြု၊

ဓ ဓာ အ တိ

"ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ"ဟူသောသုတ်ဖြင့်စတုတ္ထအက္ခရာ 'ဓ' ကို တတိယအက္ခရာ 'ဒ' ပြု၊

ဒ ဓာ အ တိ

" လောပဥ္စေတ္တမကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' အက္ခရာကို ချေ။

ဒဓာတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဒဒါတိ ကို

ဒါ တည်၊

ဒါ … 'ဒါ' ဓာတ်သည် ဒါနေ ပေးခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဒါ '** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဒါ ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကို ချေသင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဒါ အ

"ဝတ္တမာနာ ပဉ္စပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဒါ အ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဒါ ' ကို 'ဒါ ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဒါ ဒါ အ တိ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဒါ ' ကို 'အဗ္ဘာသ' အမည်မှည့်၊

ဒါ ဒါ အ တိ

"ရဿော"ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ အမည်ရှိသော 'ဒါ ' မှ အစိတ် 'အာ' ကို 'အ' ရဿ ပြု၊

ဒ ဒါ အ တိ

" လောပဥ္စေတ္တမကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' အက္ခရာကို ချေ။

ဒဒါတိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဗဘူဝ ကို

ဘူ တည်၊

ဘူ...ဘူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားခြင်းနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဘူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဘူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဦ' ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာ' တီတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာ 'အ' ဝိဘတ်သက်၊

ဘူ အ

"ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဘူ' ကို 'ဘူ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဘူ ဘူ အ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဘူ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဘူ ဘူ အ

"ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော စတုတ္ထအက္ခရာ 'ဘ' ကို တတိယအက္ခရာ 'ဗ' ပြု၊

ဗ ဘူ အ

"ဗြူဘူနမာဟဘူဝါ ပရောက္ခာယံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာဝိဘတ်ကြောင့် 'ဘူ' ဓာတ်ကို 'ဘူဝ' ပြု၊ 'ဝ' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

ဗ ဘူ ဝ

ကားပြီး၏။

၅၁၀။ **လောပဥ္စေ့တ္တမကာရော ။**

အကာရော	ပစ္စည်း 'အ' အက္ခရာသည်
လောပံ	ကျေခြင်းသို့
အာပဇ္ဇတေ	ရောက်၏။
ဧတ္တံ	'ဧ' အဖြစ်သည်လည်း
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

၄၆၀။ **ရဿော ။**

အဗ္ဘာသဂတဿ	အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော သရ၏
ရဿော	ရဿအပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဒဓာတိ ဆောင်၏။ (‘ဓာ’ ဓာတ် ၊ ‘အ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ဇဟာတိ စွန့်၏။ (‘ဟာ’ ဓာတ် ၊ ‘အ’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

’ဓာ’ ဓာတ်သည် ဒါရဏေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဟာ ဓာတ်သည် စာဂေ စွန့်စားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဒဓာတိ ကို

ဓာ တည်၊

ဓာ…’ဓာ’ ဓာတ်သည် ဒါရဏေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဓာ’** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဓာ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အာ’ ကို ချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

““ဘူဝါဒိတော အ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဓာ + အ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဓာ အ တိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဓာ’ ကို ‘ဓာ’ ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဓာ ဓာ အ တိ

“ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘ဓာ’ ကို ‘အဗ္ဘာသ’ အမည်မှည့်၊

ဓာ ဓာ အ တိ

“ရဿော”ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ အမည်ရှိသော ‘ဓာ’ မှ အစိတ် ’အာ’ ကို ‘အ’ ရဿ ပြု၊

ဓ ဓာ အ တိ

“ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ”ဟူသောသုတ်ဖြင့်စတုတ္ထအက္ခရာ ’ဓ’ ကို တတိယအက္ခရာ ‘ဒ’ ပြု၊

ဒ ဓာ အ တိ

" လောပဋ္ဌာနေ့တ္တမကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းကို ချေ။

ဒဓာတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဇဟာတိ ကို

ဟာ တည်၊

ဟာ...ဟာဓာတ်သည် စာဂေ စွန့်စားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟာ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟာ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဟာ အ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဟာ' ကို 'ဟာ' ဖြင့် ဒွေဘော်ပြု၊

ဟာ ဟာ အ တိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဟာ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဟာ ဟာ အ တိ

"ဟဿ ဇော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'ဟ' ကို 'ဇ' ပြု၊

ဇာ ဟာ အ တိ

"ရဿော " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇာ' ၏ အစိတ် 'အာ' ကို 'အ' ရဿပြု၊

ဇ ဟာ အ တိ

ခွင်း၊ ချေ ၊ကပ်

ဇဟာတိ

ကားပြီး၏။

၄၆၁။ **ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ။**

အဗ္ဘာသဂတာနံ	အဗ္ဘာသ၌ဖြစ်ကုန်သော
ဒုတိယ စတုတ္ထာနံ	ဒုတိယအက္ခရာ ၊စတုတ္ထအက္ခရာတို့၏
ပဌမတတိယာ	ပဌမအက္ခရာ ၊ တတိယအက္ခရာ ပြုတို့သည်
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏ ။

စိစ္ဆေဒ	ဖြတ်ပြီးတဲ့	(‘ဆိဒိ’ ဓာတ် ၊ ‘ ဆ ’ ပစ္စည်း၊ပရောက္ခာ ‘အ’ ဝိဘတ်))
ဗုဘုက္ခတိ	စောင့်ရှောက်တတ်လို၏။ (‘ဘုဇ’ ဓာတ် ၊ ‘ ခ ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)	
	(စားတတ်လို၏)	
ဗဘူဝ	ဖြစ်ပြီတဲ့၊	(‘ဘူ’ ဓာတ် ၊ ‘ အ ’ ပစ္စည်း၊ ပရောက္ခာ ‘အ’ ဝိဘတ်)
ဒဓာတိ	ဆောင်၏ ။	(‘ဒါ ’ ဓာတ် ၊ ‘ အ ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

‘ဆိဒိ’	ဓာတ်သည်	ဆေဒနေ	ဖြတ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏ ။
ဗုဘုက္ခတိမှ				
‘ဘုဇ’	ဓာတ်သည်	ပါလနေ	စောင့်ရှောက်တတ်လိုခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏ ။
		ယဝ ကရဏေ	စားမြိုခြင်း အနက်၌	တတ္တတိဖြစ်၏ ။
		ဓာတ်နက် (၂)မျိုးရသည်။		
ဘူ	ဓာတ်သည်	သတ္တာယံ	ထင်ရှား ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏ ။
‘ဓာ’	ဓာတ်သည်	ဒါရဏေ	ဆောင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏ ။

(၁) စိစ္ဆေဒ ကို

ဆိဒိ တည်၊

ဆိဒိ... ‘ဆိဒိ’ ဓာတ်သည် ဆေဒနေ ဖြတ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏ ။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဆိဒိ’** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဆိဒိ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဣ' ကို ချေ

"အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာ' တီတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာ 'အ' ဝိဘတ်သက်၊

ဆိဒ် အ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆိ' ကို 'ဆိ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဆိ ဆိဒ် အ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဆိ' ကို 'အဗ္ဘာသ' အမည်မှည့်၊

ဆိ ဆိဒ် အ

"ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ"ဟူသောသုတ်ဖြင့်စတုတ္ထအက္ခရာ 'ဆ' ကို ပဌမအက္ခရာ 'စ' ပြု၊

စိ ဆိဒ် အ

"အညေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆိ' မှာရှိသော 'ဣ' သရကို 'ဧ' ဝုဒ္ဓိပြု၊

စိ ဆေဒ် အ

" ဝဂ္ဂေ ဃောသာဃောသာနံ တတိယ ပဌမာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆ' ၏ အသဒိသဒွေဘော် 'စ' လာ၊ 'ဒ်' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

စိစ္ဆေဒ

ကားပြီး၏။

(၂) ဗုဘုက္ခတိ ကို

ဘုဇ တည်၊

ဘုဇ… 'ဘုဇ' ဓာတ်သည် ယဝ ကရဏေ စားမြိုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဘုဇ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဘုဇ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကို ချေ

"ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ခ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဘုဇ် ခ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဘုဇ် ခ တိ

"ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဘု' ကို 'ဘု' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဘု ဘုဇ် ခ တိ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဘု' ကို 'အဗ္ဘာသ' အမည်မှည့်၊

ဘု ဘုဇ် ခ တိ

"ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်စတုတ္ထအက္ခရာ 'ဘ' ကို တတိယအက္ခရာ 'ဗ' ပြု၊

ဗု ဘုဇ် ခ တိ

"ကော ခေ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ခ' ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန် 'ဇ်' ကို 'က' ပြု။

ဗုဘုက္ခတိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဗဘူဝ ကို

ဘူ တည်၊

ဘူ...ဘူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားခြင်းနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဘူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဘူ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဦ' ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကဿရမဟုတ် ၊ ဧကဿရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာ' တီတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာ 'အ' ဝိဘတ်သက်၊

ဘူ အ

"ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဘူ' ကို 'ဘူ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဘူ ဘူ အ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဘူ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဘူ ဘူ အ

"ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော စတုတ္ထအက္ခရာ 'ဘ' ကို တတိယအက္ခရာ 'ဗ' ပြု၊

ဗ ဘူ အ

"ဗြူဘူနမာဟာဘူဝါ ပရောက္ခာယံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာဝိဘတ်ကြောင့် 'ဘူ' ဓာတ်ကို 'ဘူဝ' ပြု၊ 'ဝ' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

ဗ ဘူ ဝ

ကားပြီး၏။

(၁) ဒဓာတိ ကို

ဓာ တည်၊

ဓာ... 'ဓာ' ဓာတ်သည် ဒါရဏေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဓာ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဓာ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကို ချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဓာ + အ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဓာ အ တိ

"ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဓာ' ကို 'ဓာ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဓာ ဓာ အ တိ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဓာ' ကို 'အဗ္ဘာသ' အမည်မှည့်၊

ဓာ ဓာ အ တိ

"ရဿော"ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ အမည်ရှိသော 'ဓာ' မှ အစိတ် 'အာ' ကို 'အ' ရဿ ပြု၊

ဓ ဓာ အ တိ

"ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်စတုတ္ထအက္ခရာ 'ဓ' ကို တတိယအက္ခရာ 'ဒ' ပြု၊

ဒ ဓာ အ တိ

"လောပဥ္စေတ္တမကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' အက္ခရာကို ချေ။

ဒဓာတိ

ကားပြီး၏။

၄၆၂။ ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ ။

အဇ္ဈာသဂတဿ	အဇ္ဈာသ၌ဖြစ်ကုန်သော
ကဝဂ္ဂဿ	'က' ဝဂ်၏
စဝဂ္ဂေါ	'စ' ဝဂ်ပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

စိကိစ္ဆတိ	ကုစားတတ်၏။	('ကိတ' ဓာတ်၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇိဂုစ္ဆတိ	ကဲ့ရဲ့စက်ဆုပ်တတ်၏။	('ဂုပ' ဓာတ်၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇိဃစ္ဆတိ	စားတတ်လို၏။	('ဃသ' ဓာတ်၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇိဂီသတိ	ဆောင်တတ်လို၏။	('ကရ' ဓာတ်၊ 'သ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇင်္ဂမတိ	သွားတတ်၏။	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
စင်္ကမတိ	စင်္ကြံသွား၏။	('ကမု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ကိတ	ဓာတ်သည်	ရောဂါပနယေ	ဆေးကုခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ဂုပ	ဓာတ်သည်	နိန္ဒါယံ	ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ဃသ	ဓာတ်သည်	ဘက္ခဏေ	စားမြို့ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ကရ	ဓာတ်သည်	ကရဏေ	ဆောင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ဂမု	ဓာတ်သည်	ဂတိမှိ	လားခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ကမု	ဓာတ်သည်	ဂတိမှိ	လားခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။

(၁) စိကိစ္ဆတိ ကို

ကိတ တည်၊

ကိတ...ကိတဓာတ်သည် **ရောဂါပနယေ** ဆေးကုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကိတ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကိတ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆ' ပစ္စည်းသက် ၊

ကိတ် + ဆ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ကိ' ကို 'ကိ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ကိ ကိတ် ဆ တိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ကိ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ကိ ကိတ် ဆ တိ

"ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'က' ဝဂ် 'က' ကို 'စ' ဝဂ် 'စ' ပြု၊

စိ ကိတ် ဆ တိ

"ဗျဥ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆ' ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတ်၏အစိတ်ဗျည်း 'တ်' ကို 'စ' ပြု၊

စိ ကိစ် ဆ တိ

'စ်' ကို 'ဆ' သို့ကပ်

စိကိစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဇိဂုစ္ဆတိ ကို

ဂုပ တည်၊

ဂုပ... ဂုပ ဓာတ်သည် နိန္ဒါယံ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂုပ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂုပ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

“တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာ ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဆ’ ပစ္စည်းသက်၊

ဂုပ် + ဆ တိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဂု’ ကို ‘ဂု’ ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဂု ဂုပ် ဆ တိ

“ ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘ဂု’ ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဂု ဂုပ် ဆ တိ

“ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော ’က’ ဝဂ် ‘ဂ’ ကို ‘စ’ ဝဂ် ‘ဇ’ ပြု၊

ဇုဂုပ် ဆ တိ

“အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဇု’ မှ ‘ဉ’ သရ ’ကို ‘ဣ’ ပြု၊

ဇိဂုပ် ဆ တိ

“ဗျဉ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဆ’ ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတ်၏အစိတ်ဗျည်း ‘ပ်’ ကို ‘စ’ ပြု၊

ဇိ ဂုစ် ဆ တိ

‘စ်’ ကို ‘ဆ’ သို့ကပ်

ဇိဂုစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဇိဃစ္ဆတိ ကို

ဃသ တည်၊

ဃသ...ဃသဓာတ်သည် **ဃသဘက္ခနေ** စားမြိုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဃသ’** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဃသ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ’အ’ ကိုချေ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဆ’ ပစ္စည်းသက်၊

ဃသ် ဆ တိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဃ’ ကို ‘ဃ’ ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဃ ဃသ် ဆ တိ

“ ပုဗ္ဗော္ဗွာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘ဃ ’ ကိုအဗ္ဗာသ အမည်မှည့်၊

ဃ ဃ သ် ဆ တိ

“ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသဋ္ဌ ဖြစ်သော ‘က ’ ဝဂ် ‘ဃ ’ ကို ‘စ ’ ဝဂ် ‘ဈ ’ ပြု၊

ဈ ဃ သ် ဆ တိ

“အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဈ ’ ရှိ ‘အ ’ သရကို ‘ဣ ’ ပြု၊

ဈိ ဃသ် ဆ တိ

“ဗျဉ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် ‘စ ’ ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန် ‘သ ’ ဗျည်းကို ‘စ ’ ပြု၊

ဈိ ဃ စ် ဆ တိ

‘စ ’ ကို ‘ဆ ’ သို့ကပ် ၊

ဈိဃစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

(၄) ဇိဃီသတိ ကို

ဟရ တည်၊

ဟရ....ဟရ ဓာတ်သည် ဟရဏ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဟရ ’** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကသရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဟရ ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ’ အ ’ ကိုချေ။

“ ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါ ဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္တေသု ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘သ ’ ပစ္စည်းသက် ၊

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဟရ် သ တိ

“ ဟရဿ ဂီ သေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘သ ’ ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဟရ ’ ဓာတ်ကို ‘ဂီ ’ ပြု၊

ဂီ သ တိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဂီ ’ ကို ‘ဂီ ’ ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဂီ ဂီ သ တိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဂီ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဂိ ဂီ သ တိ

"ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသဍ္ဌ ဖြစ်သော 'က' ဝဂ် 'ဂ' ကို 'စ' ဝဂ် 'ဇ' ပြု၊

ဇိဂီ သ တိ

"ရဿော " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇ' ရှိ 'ဤ' ကို 'ဣ' ရဿပြု၊

ဇိဂီသတိ

ကားပြီး၏။

(၆)   ဇင်္ဂမတိ ကို

ဂမု   တည်၊

ဂမု....ဂမု   ဓာတ်သည်   ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဉ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဂမ် အ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဂ' ကို 'ဂ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဂ ဂမ် အ တိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့်ရှေ့ 'ဂ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဂ ဂမ် အ တိ

"ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသဍ္ဌ ဖြစ်သော 'က' ဝဂ် 'ဂ' ကို 'စ' ဝဂ် 'ဇ' ပြု၊

ဇ ဂမ် အ တိ

"နိဂ္ဂဟိတဉ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အဗ္ဘာသ' ၏ အဆုံး၌ 'နိဂ္ဂဟိတ်' လာ၊

ဇံ ဂမ် အ တိ

" ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'က' ဝဂ္ဂန္တ 'င' ပြု၊ 'င' ကို 'ဂ' သို့ကပ်။

'မ်' ကိုလည်း 'အ' သို့ကပ်၊

ဇင်မတိ

ကားပြီး၏။

(၆) စက်မတိ ကို

ကမု တည်၊

ကမု....ကမု ဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ကမ် အ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'က' ကို 'က' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

က ကမ် အ တိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'က' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

က ကမ် အ တိ

"ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'က' ဝဂ် 'က' ဝဂ်ကို 'စ' ဝဂ် 'စ' ပြု၊

စ ကမ် အ တိ

"နိဂ္ဂဟီတဉ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အဗ္ဘာသ' ၏အဆုံး၌ 'နိဂ္ဂဟိတ်' လာ၊

စံ ကမ် အတိ

" ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'က' ဝဂ္ဂန္တ 'င' ပြု။ 'င' ကို 'က' သို့ကပ်။

'မ်' ကိုလည်း 'အ' သို့ကပ်၊

စင်္ကမတိ

ကားပြီး၏။

၄၇၂။ **ဗျဉ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု စ။**

ဆပစ္စယေသု	'ဆ' ပစ္စည်းတို့ကြောင့်
ဗျဉ္ဇနန္တဿ	ဓာတ်၏ အစိတ်ဗျည်း၏
စော	'စ' ပြုသည်
ဟောတိ စ	ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။

၂၃.၈.၂၀၁၉ (သောကြာနေ့)

၄၆၃။ မာနကိတာနံ ဝတတ္တံ ဝါ ။

အဗ္ဘာသဂတာနံ	အဗ္ဘာသ၌ဖြစ်ကုန်သော
မာနကိတာနံ	'မာန' ဓာတ် ၊ 'ကိတ' ဓာတ်တို့၏
ဝတတ္တံ	'ဝ' အဖြစ် ၊ 'တ' အဖြစ်သည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(ဝုတ္တိအနက်)

အဗ္ဘာသဂတာနံ	အဗ္ဘာသ၌ဖြစ်ကုန်သော
မာနကိတက္ကစ္စေတေသံ ဓာတူနံ	'မာန' ဓာတ် ၊ 'ကိတ' ဓာတ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သောဓာတ်တို့၏
ယထာသင်္ချံ	အစဉ်အတိုင်း
ဝကာရ တကာရတ္တံ	'ဝ' အဖြစ် ၊ 'တ' အဖြစ်သည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

('မ' ကို 'ဝ' ပြု၊ 'က' ကို 'တ' ပြု)

ဝီမံသတိ	စူးစမ်း၏။	('မာန' ဓာတ် ၊ 'သ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
တိကိစ္ဆတိ	ဆေးကု၏။	('ကိတ' ဓာတ် ၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

မာန	ဓာတ်သည်	ဝီမံသနေ	စူးစမ်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ကိတ	ဓာတ်သည်	**ယောဂါပနယေ**	ဆေးကုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

၄၆၅။ အန္တသိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ ။

အဗ္ဘာသဂတာနံ	အဗ္ဘာသ၌ဖြစ်ကုန်သော
အန္တဿ	အစိတ်သရ၏
ဣဝဏ္ဏာကာရော	'ဣ' ဝဏ်ပြု ၊ 'အ' ပြုသည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

၄၆၇။ တတော ပါမာနာနံ ဝါမံ သေသု ။

သေသု	'သ' ပစ္စည်းတို့ကြောင့်
တတော	ထိုအဗ္ဘာသမှ
ပရေသံ	နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော
ပါမာနာနံ	'ပါ ' ဓာတ် ၊ 'မာန' ဓာတ်တို့၏
ဝါမံ	'ဝါ ' ပြု ၊ 'မံ' ပြုတို့သည်
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

(၁) ဝီမံသတိ ကို

မာန တည်၊

မာန…မာနဓာတ်သည် ဝီမံသနေ စူးစမ်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မာန'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မာန' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

" တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'သ' ပစ္စည်းသက် ၊

မာန် သ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

မာန် + သတိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘မာ’ကို ‘မာ’ ဖြင့် ဒွေဘော် ပြု၊

မာ မာန် သ တိ

“ ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘မာ’ ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

မာ မာန် သ တိ

“မာနကိတာနံ ဝတတ္တံ ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော ‘မ’ကို ‘ဝ’ပြု၊

ဝါ မာန် သ တိ

“အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဝါ ’မှ ‘အာ’သရ’ကို ‘ဤ’ပြု၊

ဝီ မာန် သ တိ

“တတော ပါမာနာနံ ဝါမံ သေသု”ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသမှနောက်ဖြစ်သော ‘မာန်’ဓာတ်ကို ‘မံ’ပြု၊

ဝီမံသတိ

ကားပြီး၏။

(၂) တိကိစ္ဆတိ ကို

ကိတ တည်၊

ကိတ…ကိတဓာတ်သည် **ယောဂါပနယေ** ဆေးကုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ကိတ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ကိတ’ဓာတ်၏ဓာတွန်’အ’ကိုချေ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဆ’ပစ္စည်းသက် ၊

ကိတ် + ဆ တိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ကိ’ကို ‘ကိ’ ဖြင့် ဒွေဘော် ပြု၊

ကိ ကိတ် ဆ တိ

“ ပုဗ္ဗောဟ္ဘာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘ကိ ’ ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ကိ ကိတ် ဆ တိ

“မာနကိတာနံ ဝတတ္တံ ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသဋ္ဌ ဖြစ်သော ‘က ’ ကို ‘တ ’ ပြု၊

တိ ကိတ် ဆ တိ

“ဗျဉ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဆ ’ ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန် ‘တ် ’ ကို ‘စ ’ ပြု၊

တိ ကိစ် ဆ တိ

‘စ် ’ ကို ‘ဆ ’ သို့ကပ်

တိကိစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ ?

ဝါတိပဒံ ဝါသဒ္ဒါသည်

ကိမတ္ထံ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

စိကိစ္ဆတိ

ဣတိအာဒီသု ဤပုံစံတို့၌

ပတိသေဓနတ္ထံ တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရ၏။

၄၆၄။ ဟဿ ဇော ။

အဗ္ဘာသဂတဿ	အဗ္ဘာသဋ္ဌဖြစ်ကုန်သော
ဟဿ	‘ဟ ’ ၏
ဇော	‘ဇ ’ ပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဇဟာတိ စွန့်၏။ (‘ဟာ ’ ဓာတ် ၊ ‘အ ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ ’ ဝိဘတ်)

ဓုဟွတိ ပူဇော်၏။ ('ဟု ' ဓာတ် ၊ 'အ ' ပစ္စည်း၊ 'တိ ' ဝိဘတ်)

ဓုဟောတိ ပူဇော်၏။ ('ဟု ' ဓာတ် ၊ 'အ ' ပစ္စည်း၊ 'တိ ' ဝိဘတ်)

ဓဟာရ ဆောင်ပြီတဲ့။ ('ဟရ ' ဓာတ် ၊ 'အ ' ပစ္စည်း၊ ပရောက္ခာ 'အ ' ဝိဘတ်)

ဟာ... ဟာဓာတ်သည် စာဂေ စွန့်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဟု... ဟုဓာတ်သည် ဒေဝပူဇာယံ နတ်ပူဇော်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဟရ...ဟရဓာတ်သည် ဟရဏေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဇဟာတိ ကို

ဟာ တည်၊

ဟာ...ဟာဓာတ်သည် စာဂေ စွန့်စားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟာ '** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ္သ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟာ ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ ' ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဟာ အ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဟာ ' ကို 'ဟာ ' ဖြင့် ဒွေဘော်ပြု၊

ဟာ ဟာ အ တိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဟာ ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဟာ ဟာ အ တိ

"ဟဿ ဇော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'ဟ ' ကို 'ဇ ' ပြု၊

ဇာ ဟာ အ တိ

"ရဿော " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇာ ' ၏ အစိတ် 'အာ ' ကို 'အ ' ရဿပြု၊

ဇ ဟာ အ တိ

ခွင်း၊ ချေ ၊ကပ်

ဇဟာတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဇုဟွတိ ကို

ဟု တည်၊

ဟု…ဟုဓာတ်သည် ဒေဝပူဇာယံ နတ်ပူဇော်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဟု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဟု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဉ’ ကိုချေ သင့်သော်လည်း မချေရ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ ဘူဝါဒိတော အ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဟု အ တိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဟု’ ကို ‘ဟု’ ဖြင့် ဒွေဘော် ပြု၊

ဟု ဟု အ တိ

“ ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘ဟု’ ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဟု ဟု အ တိ

“ဟဿ ဇော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော ‘ဟ’ ကို ‘ဇ’ ပြု၊

ဇု ဟု အ တိ

“ဣဝဏ္ဏု ဝဏ္ဏာ စ္လုလာ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဟု’ ၏ အစိတ် ‘ဉ’ ကို ‘လ’ အမည်မှည့်၊

ဇု ဟု အ တိ

(လ)

(P..66)**“ ယဝ ကာရာ စ”** ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက်သရ ‘အ’ ကြောင့် ‘လ’ အမည်ရှိသော ‘ဉ’ သရကို ‘ဝ’ ပြု၊ ‘ဟ’ ကို ‘ဝ’ သို့ကပ်

ဇုဟွတိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဇုဟောတိ ကို

ဟု တည်၊

ဟု...ဟုဓာတ်သည် ဒေဝပူဇာယံ နတ်ပူဇော်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဟု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဟု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ’အာ’ ကိုချေ သင့်သော်လည်း မချေရ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ ဘူဝါဒိတော အ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဟု အ တိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဟု’ ကို ‘ဟု’ ဖြင့် ဒွေဘော် ပြု၊

ဟု ဟု အ တိ

“ ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘ဟု’ ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဟု ဟု အ တိ

“ဟဿ ဇော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော ‘ဟ’ ကို ‘ဇ’ ပြု၊

ဇု ဟု အ တိ

“ အသ္မေသု စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက်သရ ’အ’ ကြောင့် ‘ဟု’ ၌ရှိသော ‘ဥ’ သရကို ‘ဩ’ ပြု၊ ‘ဟ်’ ကို ‘ဩ’ သို့ကပ်

ဇုဟောတိ

ကားပြီး၏။

(၄) ဇဟာရ ကို

ဟရ တည်၊

ဟရ...ဟရဓာတ်သည် ဟရဏေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဟရ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဟရ်’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ’အ’ ကိုချေ ။

"အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာ' တီတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာ 'အ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဟရ် အ အ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဟ' ကို 'ဟ' ဖြင့် ဒွေဘော် ပြု၊

ဟ ဟရ် အ အ

" ပုဗ္ဗော ဟ္ဿော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဟ' ကို အဟ္ဿာသ အမည်မှည့်၊

ဟ ဟရ် အ အ

"ဟဿ ဇော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဟ္ဿာသ၌ ဖြစ်သော 'ဟ' ကို 'ဇ' ပြု၊

ဇ ဟရ် အ အ

"အညေသု စ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဟ' ၌ရှိသော 'အ' သရကို 'အာ' ဝုဍ္ဎိပြု၊

ဇ ဟာရ အ

"လောပဉ္စေတ္တမကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းကိုချေ။

ဇဟာရ

ကားပြီး၏။

၄၆၅။ **အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ ။**

အဟ္ဿာသဂတဿ	အဟ္ဿာသ၌ဖြစ်ကုန်သော
အန္တဿ	အစိတ်သရ၏
ဣဝဏ္ဏာကာရော	'ဣ' ဝဏ်ပြု ၊ 'အ' ပြုသည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဇိဂုစ္ဆတိ	ကဲ့ရဲ့စက်ဆုပ်၏။	('ဂုပ' ဓာတ် ၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ပိပါသတိ	သောက်တတ်လို၏။	('ပါ ' ဓာတ် ၊ 'သ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဝီမံသတိ	စူးစမ်း၏။	('မာန' ဓာတ် ၊ 'သ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇိဃစ္ဆတိ	စားတတ်လို၏။	('ဃသ' ဓာတ် ၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဗဘူဝ	ဖြစ်ပြီတဲ့။	('ဘူ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ ပရောက္ခာ 'အ' ဝိဘတ်)
ဒဓာတိ	ဆောင်၏။	('ဓာ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဂုပ	ဓာတ်သည်	နိန္ဒါယံ	ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ပါ	ဓာတ်သည်	ပါနေ	သောက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
မာန	ဓာတ်သည်	ဝီမံသနေ	စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဃသ	ဓာတ်သည်	**ဃသဘက္ခနေ**	စားမြိုခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဘူ	ဓာတ်သည်	သတ္တာယံ	ထင်ရှားခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဓာ	ဓာတ်သည်	ဒါရဏေ	ဆောင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ ?

ဝါတိပဒံ	ဝါသဒ္ဒါသည်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ဗုဘုက္ခတိ

က္ကတိအာဒီသု	ဤပုံစံတို့၌
ပတိသေဓနတ္ထံ	တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

(၁) ဇိဂုစ္ဆတိ ကို

ဂုပ တည်၊

ဂုပ... ဂုပ ဓာတ်သည် နိန္ဒါယံ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

က္ကတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂုပ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂုပ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

“တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာ ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဆ’ ပစ္စည်းသက်၊

ဂုပ် + ဆ တိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဂု’ ကို ‘ဂု’ ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဂု ဂုပ် ဆ တိ

“ ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘ဂု’ ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဂု ဂုပ် ဆ တိ

“ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော ‘က’ ဝဂ် ‘ဂ’ ကို ‘စ’ ဝဂ် ‘ဇ’ ပြု၊

ဇ ဂုပ် ဆ တိ

“အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဝါ ’ မှ ‘အာ’ သရ’ ကို ‘ဣ’ ပြု၊

ဇိ ဂုပ် ဆ တိ

“ဗျဥ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဆ’ ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတ်၏အစိတ်ဗျည်း ‘ပ်’ ကို ‘စ’ ပြု၊

ဇိ ဂုစ် ဆ တိ

‘စ်’ ကို ‘ဆ’ သို့ကပ်

ဇိဂုစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

(၂) **ပိဝါသတိ ကို**

ပါ တည်၊

ပါ …ပါဓာတ်သည် ပါနေ သောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ပါ ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ပါ ’ ဓာတ်၏ဓာတွန့် ‘အာ’ ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကသရ မဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့်မချေရ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘သ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ပါ သ တိ

"ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ပါ' ကို 'ပါ' ဖြင့် ဒွေဘော် ပြု၊

ပါ ပါ သ တိ

"ပုဗ္ဗောဟ္ဿာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ပါ' ကို အဟ္ဿာသ အမည်မှည့်၊

ပါ ပါ သ တိ

"အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဟ္ဿာသ၌ ဖြစ်သော 'ပါ' ၏ အစိတ်'အာ' ကို 'ဣ' ပြု၊

ပိ ပါ သ တိ

"တတော ပါမာနာနံ ဝါမံ တေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ပါ' အဟ္ဿာသမှ နောက်ဖြစ်သော 'ပါ' ဓာတ်ကို 'ဝါ' ပြု၊

ပိ ဝါ သတိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဝီမံသတိ ကို

မာန တည်၊

မာန...မာနဓာတ်သည် ဝီမံသနေ စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မာန' ကို** ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သဗ္ဗော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မာန' ဓာတ်၏ဓာတွန်'အ' ကိုချေ။

"တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာ ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'သ' ပစ္စည်းသက် ၊

မာန် သ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

မာန် + သတိ

"ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မာ' ကို 'မာ' ဖြင့် ဒွေဘော် ပြု၊

မာ မာန် သ တိ

"ပုဗ္ဗောဟ္ဿာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'မာ' ကို အဟ္ဿာသ အမည်မှည့်၊

မာ မာန် သ တိ

"မာနကိတာနံ ဝတတ္တံ ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဟ္ဿာသ၌ ဖြစ်သော 'မ' ကို 'ဝ' ပြု၊

ဝါ မာန် သ တိ

"အန္တသိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝါ' မှ 'အာ' သရ' ကို 'ဤ' ပြု၊

ဝီ မာန် သ တိ

"တတော ပါမာနာနံ ဝါမံ သေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မာန်' ဓာတ်ကို 'မံ' ပြု၊

ဝီမံသတိ

ကားပြီး၏။

(၄) ဇိဃစ္ဆတိ ကို

ဃသ တည်၊

ဃသ...ဃသဓာတ်သည် **ဃသဘက္ခနေ** စားမြိုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဃသ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဃသ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

"ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဃသ် ဆ တိ

"ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကသရာနံ ဒွေဘာဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဃ' ကို 'ဃ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဃ ဃသ် ဆ တိ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဃ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဃ ဃ သ် ဆ တိ

"ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'က' ဝဂ် 'ဃ' ကို 'စ' ဝဂ် 'ဇ' ပြု၊

ဇ ဃ သ် ဆ တိ

"အန္တသိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇ' ရှိ 'အ' သရကို 'ဣ' ပြု၊

ဇိ ဃသ် ဆ တိ

"ဗျဉ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'စ' ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန် 'သ' ကို 'စ' ပြု၊

ဇိ ဃ စ် ဆ တိ

'စ' ကို 'ဆ' သို့ကပ်၊

ဇိဃစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

(၅) ဗဘုဝ ကို

ဘူ တည်၊

ဘူ...ဘူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားခြင်းနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဘူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဘူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဦ' ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကာသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာ' တီတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာ 'အ' ဝိဘတ်သက်၊

ဘူ အ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဘူ' ကို 'ဘူ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဘူ ဘူ အ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဘူ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဘူ ဘူ အ

"ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော စတုတ္ထအက္ခရာ 'ဘ' ကို တတိယအက္ခရာ 'ဗ' ပြု၊

ဗ ဘူ အ

"ဗြူဘူနမာဟဘူဝါ ပရောက္ခာယံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာဝိဘတ်ကြောင့် 'ဘူ' ဓာတ်ကို 'ဘူဝ' ပြု၊ 'ဝ' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

ဗ ဘူ ဝ

ကားပြီး၏။

(၆) ဒဓာတိ ကို

ဓာ တည်၊

ဓာ...'ဓာ' ဓာတ်သည် ဒါရဏာ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဓာ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဓာ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကို ချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

""**ဘူဝါဒိတော အ** " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဓာ အ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဓာ အ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဓာ' ကို 'ဓာ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဓာ ဓာ အ တိ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဓာ' ကို 'အဗ္ဘာသ' အမည်မှည့်၊

ဓာ ဓာ အ တိ

"ရဿော"ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ အမည်ရှိသော 'ဓာ' မှ အစိတ် 'အာ' ကို 'အ' ရဿ ပြု၊

ဓ ဓာ အ တိ

"ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ"ဟူသောသုတ်ဖြင့်စတုတ္ထအက္ခရာ 'ဓ' ကို တတိယအက္ခရာ 'ဒ' ပြု၊

ဒ ဓာ အ တိ

" လောပဥ္စေတ္တမကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' အက္ခရာကို ချေ။

ဒဓာတိ

ကားပြီး၏။

၄၆၆။ နိဂ္ဂဟိတဥ္စ ။

အန္တေ	အဗ္ဘာသ၏အဆုံး၌
နိဂ္ဂဟိတဥ္စ	နိဂ္ဂဟိတ်လာသည်လည်း
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

စက်မတိ	စကြံသွား၏။	('ကမု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
စင္ကလတိ	တုန်လှုပ်၏။	('စလ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇင်္ဂမတိ	သွား၏။	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ကမု	ဓာတ်သည်	ဂတေမိ	လားခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
စလ	ဓာတ်သည်		ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဂမု	ဓာတ်သည်	ဂတေမိ	လားခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ ?

ဝါတိပဒံ	ဝါသဒ္ဒါသည်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ပိဝါသတိ

ဒဒ္ဒလ္လတိ

ဣတိအာဒီသု	ဤပုံစံတို့၌
ပတိသေဓနတ္ထံ	တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရ၏။

(၁) စက်မတိ ကို

ကမု တည်၊

ကမု....ကမု ဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ကမ် အ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'က ' ကို 'က ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

က ကမ် အ တိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'က ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

က ကမ် အ တိ

"ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'က ' ဝဂ် 'က ' ကို 'စ ' ဝဂ် 'စ ' ပြု၊

စ ကမ် အ တိ

"နိဂ္ဂဟီတဥ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အဗ္ဘာသ ' ၏အဆုံး၌ 'နိဂ္ဂဟိတ် ' လာ၊

စံ ကမ် အတိ

" ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'က ' ဝဂ္ဂန္တ 'င ' ပြု။ 'င ' ကို 'က ' သို့ကပ်။

'မ် ' ကိုလည်း 'အ ' သို့ကပ်၊

စင်္ကမတိ

ကားပြီး၏။

(၂) စဥ္စလတိ ကို

စလ တည်၊

စလ....စလ ဓာတ်သည် ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'စလ '** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'စလ ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ ' ပစ္စည်းသက် ၊

စလ် အ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'စ ' ကို 'စ ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

စ စလ် အ တိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'စ ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

စ စလ် အ တိ

"နိဂ္ဂဟိတဉ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အဗ္ဘာသ'၏အဆုံး၌ 'နိဂ္ဂဟိတ်'လာ၊

စံ စလ် အတိ

"ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'စ'ဝဂ္ဂန္တ 'ဉ'ပြု။ 'ဉ' ကို 'စ'သို့ကပ်။ 'လ်'ကိုလည်း 'အ'သို့ကပ်၊

စဉ္စလတိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဇင်္ဂမတိ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု....ဂမု ဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ႀကိယာအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ္သ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ'ပစ္စည်းသက်၊

ဂမ် အ တိ

"ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဂ'ကို 'ဂ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဂ ဂမ် အ တိ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဂ'ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဂ ဂမ် အ တိ

"ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'က'ဝဂ် 'ဂ'ကို 'စ'ဝဂ် 'ဇ'ပြု၊

ဇ ဂမ် အ တိ

"နိဂ္ဂဟိတဉ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အဗ္ဘာသ'၏အဆုံး၌ 'နိဂ္ဂဟိတ်'လာ၊

ဇံ ဂမ် အ တိ

"ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'က'ဝဂ္ဂန္တ 'င'ပြု။ 'င' ကို 'ဂ'သို့ကပ်။

'မ်' ကိုလည်း 'အ' သို့ကပ်၊

ဇင်္ဂမတိ

ကားပြီး၏။

၄၆၇။ တတော ပါမာနာနံ ဝါမံ သေသု ။

သေသု	'သ' ပစ္စည်းတို့ကြောင့်
တတော	ထိုအဗ္ဗာသမှ
ပရေသံ	နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော
ပါမာနာနံ	'ပါ' ဓာတ် ၊ 'မာန' ဓာတ်တို့၏
ဝါမံ	'ဝါ' ပြု ၊ 'မံ' ပြုတို့သည်
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

ပိဝါသတိ	သောက်တတ်လို၏။	('ပါ' ဓာတ်၊ 'သ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဝီမံသတိ	စူးစမ်း၏။	('မာန' ဓာတ်၊ 'သ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ပါ	ဓာတ်သည်	ပါနေ	သောက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
မာန	ဓာတ်သည်	ဝီမံသနေ	စူးစမ်းဆင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။

(၁) ပိဝါသတိ ကို

ပါ တည်၊

ပါ ...ပါဓာတ်သည် ပါနေ သောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ပါ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ပါ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကသရ မဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့်မချေရ။

"ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'သ' ပစ္စည်းသက် ၊

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ပါ သ တိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ပါ ’ကို ‘ပါ ’ ဖြင့် ဒွေဘော် ပြု၊

ပါ ပါ သ တိ

“ ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘ပါ ’ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ပါ ပါ သ တိ

“အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော ‘ပါ ’၏ အစိတ်’အာ’ကို ‘ဣ’ ပြု၊

ပိ ပါ သ တိ

“တတော ပါမာနာနံ ဝါမံ သေသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ပါ ’ အဗ္ဘာသမှ နောက်ဖြစ်သော ‘ပါ ’ဓာတ်ကို ‘ဝါ ’ပြု၊

ပိ ဝါသတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဝီမံသတိ ကို

မာန တည်၊

မာန…မာနဓာတ်သည် ဝီမံသနေ စူးစမ်းဆင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘မာန’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘မာန’ဓာတ်၏ဓာတွန်’အ’ကိုချေ။

“ တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာ ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘သ’ပစ္စည်းသက် ၊

မာန် သ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

မာန် + သတိ

“ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘မာ’ကို ‘မာ’ ဖြင့် ဒွေဘော် ပြု၊

မာ မာန် သ တိ

“ ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘မာ’ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

မာ မာန် သ တိ

"မာနကိတာန် ဝတတ္တံ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဗာသဋ္ဌ ဖြစ်သော 'မ' ကို 'ဝ' ပြု၊

ဝါ မာန် သ တိ

"အန္တသယိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝါ 'မှ 'အာ' သရ' ကို 'ဤ' ပြု၊

ဝီ မာန် သ တိ

"တတော ပါမာနာန် ဝါမံ သေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မာန်' ဓာတ်ကို 'မံ' ပြု၊

ဝီမံသတိ

ကားပြီး၏။

၄၆၈။ ဌာ တိဋ္ဌော ။

ဌာ	'ဌာ' ဓာတ်၏
တိဋ္ဌော	'တိဋ္ဌ' ပြုသည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

တိဋ္ဌတိ	ရပ်တည်၏။	('ဌာ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
တိဋ္ဌတု	ရပ်တည်သော	('ဌာ' ဓာတ်၊ ပဉ္စမီ 'တု' ဝိဘတ်)
တိဋ္ဌေယျ	တည်ရာ၏။	('ဌာ' ဓာတ်၊ 'ဧယျ' ဝိဘတ်)
တိဋ္ဌေယျုံ	တည်ကုန်ရာ၏။	('ဌာ' ဓာတ်၊ 'ဧယျုံ' ဝိဘတ်)

ဌာ…ဌာ ဓာတ်သည် ဂတိနိဝတိ သွားခြင်း၏ဆုတ်နစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) တိဋ္ဌတိ ကို

ဌာ တည်၊

ဌာ…ဌာ ဓာတ်သည် ဂတိနိဝတိ သွားခြင်း၏ဆုတ်နစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဠာ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဠာ' ဓာတ်၏ဓာတွန်'အ' ကိုချေ
သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဌာ အ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဌာ အ တိ

" ဌာ တိဋ္ဌော "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဌာ' ဓာတ်ကို 'တိဋ္ဌ' ပြု ၊

တိဋ္ဌ အ တိ

(ခွင်း၊ချေ၊ကပ်) ရှေ့ 'ဋ္ဌ' မှ 'အ' ကိုချေ၊ 'ဋ္ဌ' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

တိဋ္ဌတိ

ကားပြီး၏။

(၂) တိဋ္ဌတု ကို

ဌာ တည်၊

ဌာ...ဌာ ဓာတ်သည် ဂတိနိဝတ္တိ သွားခြင်း၏ဆုတ်နစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဌာ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဌာ' ဓာတ်၏ဓာတွန်'အ' ကိုချေ
သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"အာဏာတျာသိဋ္ဌေနုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပဉ္စမီ 'တု' ဝိဘတ်သက်၊

ဌာ တု

" ဌာ တိဋ္ဌော "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဌာ' ဓာတ်ကို 'တိဋ္ဌ' ပြု ၊

တိဋ္ဌ တု

ကားပြီး၏။

(၃) တိဋ္ဌေယျ ကို

ဌာ တည်၊

ဌာ...ဌာ ဓာတ်သည် ဂတိနိဝတိ သွားခြင်း၏ဆုတ်နစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဌာ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဌာ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"အနုမတိပရိကပ္ပတ္တေသု သတ္တမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ဧကဝုစ် 'ဧယျ' ဝိဘတ်သက်၊

ဌာ ဧယျ

" ဌာ တိဋ္ဌော "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဌာ' ဓာတ်ကို 'တိဋ္ဌ' ပြု ၊

တိဋ္ဌ ဧယျ

(ခွင်း၊ချေ၊ကပ်) ရှေ့ 'ဋ္ဌ' မှ 'အ' ကိုချေ၊ 'ဋ္ဌ်' ကို 'ဧ' သို့ကပ်၊

တိဋ္ဌေယျ

ကားပြီး၏။

(၄) တိဋ္ဌေယျုံ ကို

ဌာ တည်၊

ဌာ...ဌာ ဓာတ်သည် ဂတိနိဝတိ သွားခြင်း၏ဆုတ်နစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဌာ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဌာ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"အနုမတိပရိကပ္ပတ္တေသု သတ္တမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ဗဟုဝုစ် 'ဧယျုံ' ဝိဘတ်သက်၊

ဌာ ဧယျုံ

" ဌာ တိဋ္ဌော "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဌာ' ဓာတ်ကို 'တိဋ္ဌ' ပြု ၊

တိဋ္ဌ ဧယျုံ

(ခွင်း၊ချေ၊ကပ်) ရှေ့ 'ဋ္ဌ' မှ 'အ' ကိုချေ၊ 'ဋ္ဌ်' ကို 'ဧ' သို့ကပ်၊

တိဌေယျုံ

ကားပြီး၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ?

ဝါတိပဒံ	ဝါသဒ္ဒါထည့်ဆိုခြင်းကြောင့်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။
ဍာတိ	ရပ်တည်၏။
ဣတိအာဒီသု	ဤပုံစံတို့၌
ပတိသေဓနတ္ထံ	တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၄၆၉။ ပါ ပိဝေါ။

ပါ	'ပါ ' ဓာတ်၏
ပိဝေါ	'ပိဝ ' ပြုသည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ပိဝတိ	သောက်၏။	('ပါ ' ဓာတ်၊ 'အ ' ပစ္စည်း၊ 'တိ ' ဝိဘတ်)
ပိဝတု	သောက်လော့။	('ပါ ' ဓာတ်၊ ပဉ္စမီ 'တု ' ဝိဘတ်)
ပိဝေယျ	သောက်ရာ၏။	('ပါ ' ဓာတ်၊ 'ဧယျ ' ဝိဘတ်)
ပိဝေယျုံ	သောက်ကုန်ရာ၏။	('ပါ ' ဓာတ်၊ 'ဧယျုံ ' ဝိဘတ်)

ပါ ..ပါနေ သောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ပိဝတိ ကို

ပါ တည်၊

ပါ ...ပါ ဓာတ်သည် ပါနေ သောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ပါ ’**ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ္သ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ပါ ’ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အာ’ ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

“ ဘူဝါဒိတော အ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ပါ အ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ပါ အ တိ

“ ပါ ပိဝေါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ပါ ’ဓာတ်ကို ‘ပိဝ’ပြု ၊

ပိဝ အ တိ

(ခွင်း၊ချေ၊ကပ်) ရှေ့ ‘ဝ’မှ ‘အ’ ကိုချေ၊ ‘ဝ်’ကို ‘အ’ သို့ကပ်၊

ပိဝတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ပိဝတု ကို

ပါ တည်၊

ပါ ...ပါ ဓာတ်သည် ပါနေ သောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ပါ ’**ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ္သ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ပါ ’ဓာတ်၏ဓာတွန်’အာ’ ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

“အာဏတျာသိဋ္ဌေနုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပဉ္စမီ ‘တု’ ဝိဘတ်သက်၊

ပါ တု

“ ပါ ပိဝေါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ပါ ’ဓာတ်ကို ‘ပိဝ’ပြု ၊

ပိဝ တု

ကားပြီး၏။

(၃) ပိဝေယျကို

ပါ တည်၊

ပါ ...ပါ ဓာတ်သည် ပါနေ သောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ပါ '** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ပါ 'ဓာတ်၏ဓာတွန်'အာ'ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ်၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"အနုမတိပရိကပ္ပတ္တေသု သတ္တမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ဧကဝုစ် 'ဧယျ' ဝိဘတ်သက်၊

ပါ ဧယျ

" ပါ ပိဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ပါ 'ဓာတ်ကို 'ပိဝ'ပြု၊

ပိဝ ဧယျ

(ခွင်း၊ချေ၊ကပ်) ရှေ့ 'ဝ'မှ 'အ'ကိုချေ၊ 'ဝ်'ကို 'ဧ'သို့ကပ်၊

ပိဝေယျ

ကားပြီး၏။

(၄) ပိဝေယျုံ ကို

ပါ တည်၊

ပါ ...ပါ ဓာတ်သည် ပါနေ သောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ပါ '** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ပါ 'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ'ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ်၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"အနုမတိပရိကပ္ပတ္တေသု သတ္တမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ဗဟုဝုစ် 'ဧယျုံ' ဝိဘတ်သက်၊

ပါ ဧယျုံ

" ပါ ပိဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ပါ 'ဓာတ်ကို 'ပိဝ'ပြု၊

ပိဝ ဧယျုံ

(ခွင်း၊ချေ၊ကပ်) ရှေ့ 'ဝ'မှ 'အ'ကိုချေ၊ 'ဝ်'ကို 'ဧ'သို့ကပ်၊

ပိဝေယျုံ

ကားပြီး၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ?

ဝါတိပဒံ	ဝါသဒ္ဒါထည့်ဆိုခြင်းကြောင့်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ပါ တိ	ရပ်တည်၏။
ဣတိအာဒီသု	ဤပုံစံတို့၌
ပတိသေဓနတ္ထံ	တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၄၇၀။ ဉာဿ ဇာ ဇံ နာ ။

ဉာဿ	'ဉာ' ဓာတ်၏
ဇာ ဇံ နာ	'ဇာ' ပြု၊ 'ဇံ' ပြု၊ 'နာ' ပြုတို့သည်
ဝါ	အချို့
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

ဇာနာတိ	သိ၏။	('ဉာ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇာနေယျ	သိရာ၏။	('ဉာ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း၊ 'ဧယျ' ဝိဘတ်)
ဇာနိယာ	သိရာ၏။	('ဉာ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း၊ 'ဧယျ' ဝိဘတ်)
ဇညာ	သိရာ၏။	('ဉာ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း ၊'ဧယျ' ဝိဘတ်)
နာယတိ	သိ၏။	('ဉာ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဉာ..	ဉာဓာတ်သည်	ဉာနေ	သိခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ဉာ..	ဉာဓာတ်သည်	အဝဗောဓနေ	ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။

၅၀၈။ ယေျသ ဉာတော ဏ္ဍယာ ဉာ ။

ဉာတော	ဉာဓာတ်မှ
ပရသ	နောက်ဖြစ်သော
ယေျသ	'ယေျ' ဝိဘတ်၏
ဏ္ဍယာ ဉာ	'ဏ္ဍယာ' ပြု ၊ 'ဉာ' ပြုတို့သည်
ဝါ	အချို့
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

၅၀၉။ နာသ လောပေါ ယကာရတ္တံ ။

ဉာတော	ဉာဓာတ်မှ
ပရသ	နောက်ဖြစ်သော
နာသ	'နာ' ပစ္စည်း၏
လောပေါ စ	ကျေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
ယကာရတ္တဉ္စ	'ယ' အက္ခရာ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(၁) ဇာနာတိ ကို

ဉာ တည်၊

ဉာ.. ဉာဓာတ်သညိ အဝဘောတနေ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဏ္ဍတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဉာ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဉာ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

" ကိယာဒိတော နာ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'နာ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဉာ နာ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဉ နာ တိ

"ဉဿ ဇာ ဇံ နာ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဉ' ဓာတ်ကို 'ဇာ' ပြု၊

ဇာ နာ တိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဇာနေယျ ကို

ဉ တည်၊

ဉ.. ဉဓာတ်သညီ အဝဗောဓနေ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဉ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဉ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

" ကိယာဒိတော နာ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'နာ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဉ နာ

"အနုမတိပရိကပ္ပတ္တေသု သတ္တမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ဧကဝုစ် 'ဧယျ' ဝိဘတ်သက်၊

ဉ နာ ဧယျ

"ဉဿ ဇာ ဇံ နာ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဉ' ဓာတ်ကို 'ဇာ' ပြု ၊

ဇာ နာ ဧယျ

(ခွင်း၊ချေ၊ကပ်) ရှေ့ 'နာ' မှ 'အာ' ကိုချေ၊ 'န်' ကို 'ဧ' သို့ကပ်၊

ဇာနေယျ

ကားပြီး၏။

(၃) ဇာနိယာ ကို

ဉ တည်၊

ဉ.. ဉဓာတ်သညီ အဝဗောဓနေ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဉ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဉာ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ’ အာ ’ ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

“ ကိယာဒိတော နာ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘နာ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဉာ နာ

“အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ဧကဝုစ် ‘ယျေ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဉာ နာ ယျေ

“ ဉာဿ ဇာ ဇံ နာ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဉာ’ ဓာတ်ကို ‘ဇာ’ ပြု ၊

ဇာ နာ ယျေ

‘ယျေဿ ဉာတော ဣယာ ဉာ’ ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဉာ’ ဓာတ်မှနောက်ဖြစ်သော ‘ယျေ’ ဝိဘတ် ကို ‘ဣယာ’ ပြု၊

ဇာ နာ ဣယာ

(ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်) ‘နာ’ မှ ‘အာ’ ကို ချေ၊ ‘န်’ ကို ‘ဣ’ သို့ကပ်၊

ဇာနိယာ

ကားပြီး၏။

(၄) ဇညာ ကို

ဉာ တည်၊

ဉာ.. ဉာဓာတ်သညိ အဝဗောဓနေ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဉာ’** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဉာ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ’ အာ ’ ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

“ ကိယာဒိတော နာ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘နာ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဉာ နာ

“အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ဧကဝုစ် ‘ယျေ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဉာ နာ ယျေ

“ ဉာဿ ဇာ ဇံ နာ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဉာ’ ဓာတ်ကို ‘ဇံ’ ပြု ၊

ဇံ နာ ယျေ

'ယေျသ ဉာတော ဣယာ ဉ' ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယေျ' ဝိဘတ်ကို 'ဉ' ပြု၊

ဖံ နာ ဉ

'နာသ လောပေါ ယကာရတ္တံ' ဟူသောသုတ်ဖြင့် ' နာ ' ပစ္စည်းကို ချေ၊

ဖံ ဉ

'ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ' ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'စ ' ဝဂ္ဂန္တ 'ဉ' ပြု၊

ဖဉာ

ကားပြီး၏။

(၅) နာယတိ ကို

ဉ တည်၊

ဉ.. ဉာဓာတ်သညိ အဝဘောဓနေ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဉ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဉ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

" ကိယာဒိတော နာ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'နာ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဉ နာ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဉ နာ တိ

" ဉာသ ဇာ ဖံ နာ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဉ' ဓာတ်ကို 'နာ' ပြု ၊

နာ နာ တိ

'နာသ လောပေါ ယကာရတ္တံ' ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'နာ' ပစ္စည်းကို 'ယ' ပြု၊

နာယတိ

ကားပြီး၏။

၄၇၁။ ဒိဿဿ ပဿ ဒိဿ ဒက္ခာ ဝါ ။

ဒိဿဿ	'ဒိဿ' ဓာတ်၏
ပဿ	'ပဿ' ပြု
ဒိဿ	'ဒိဿ' ပြု
ဒက္ခာ	'ဒက္ခ' ပြုတို့သည်
ဝါ	အချို့
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

" ဒိဿဿ ပဿ ဒိဿ ဒက္ခာ ဝါ "သုတ်တွင် ဝါသဒ္ဒါ ထည့်ဆိုခြင်းကြောင့် ရရှိသောအကျိုး"

'တတောပါလာနံ ဝါမံသေသု' သုတ်မှဝါသဒ္ဒါပါပြီးဖြစ်ပါလျှက် ဤသုတ်၌ ဝါသဒ္ဒါကို တစ်ဖန်ထပ်ဆိုခြင်းသည် ဝိကပ်ဝါကို နစ်စေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

ပဿတိ	မြင်၏။	('ဒိဿ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဒိဿတိ	မြင်၏။	('ဒိဿ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဒက္ခတိ	မြင်၏။	('ဒိဿ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
အဒက္ခ	မြင်ပြီ။	('ဒိဿ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ ဟိယတ္တနီ 'အာ' ဝိဘတ်၊)

ဒိသ...ဒိသဓာတ်သည် ပက္ခဏေ ကြည့်ရှုခြင်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ပဿတိ ကို

ဒိသ တည်၊

ဒိသ...ဒိသဓာတ်သည် ပက္ခဏေ ကြည့်ရှုခြင်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဒိသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဒိသ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဒိသ် အ

“ဝတ္တမာနာ ပဉ္စပ္ပုဗ္ဗေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဒိသ် အ တိ

“ဒိသဿ ပဿ ဒိဿ ဒက္ခာ ဝါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဒိသ’ဓာတ်ကို ‘ပဿ’ပြု ၊

ပဿ် အ တိ

‘ဿ်’ကို ‘အ’သို့ကပ်၊

ပဿတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဒိဿတိ ကို

ဒိသ တည်၊

ဒိသ…ဒိသဓာတ်သည် ပက္ခဏေ ကြည့်ရှုခြင်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

က္ကတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဒိသ’**ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဒိသ’ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ကိုချေ၊

“ ဘူဝါဒိတော အ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ပစ္စည်းသက် ၊

ဒိသ် အ

“ဝတ္တမာနာ ပဉ္စပ္ပုဗ္ဗေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဒိသ် အ တိ

“ဒိသဿ ပဿ ဒိဿ ဒက္ခာ ဝါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဒိသ’ဓာတ်ကို ‘ဒိဿ’ပြု ၊

ဒိဿ် အ တိ

‘ဿ်’ကို ‘အ’သို့ကပ်၊

ဒိဿတိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဒက္ခတိ ကို

ဒိသ တည်၊

ဒိသ…ဒိသဓာတ်သည် ပက္ခဏော ကြည့်ရှုခြင်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဒိသ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဒိသ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ၊

“ ဘူဝါဒိတော အ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဒိသ် အ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဒိသ် အ တိ

“ဒိသဿ ပဿ ဒိဿ ဒက္ခာ ဝါ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဒိသ’ ဓာတ်ကို ‘ဒက္ခ’ ပြု ၊

ဒက္ခ် အ တိ

‘က္ခ်’ ကို ‘အ’ သို့ကပ်၊

ဒက္ခတိ

ကားပြီး၏။

(၃) အဒက္ခ ကို

ဒိသ တည်၊

ဒိသ…ဒိသဓာတ်သည် ပက္ခဏော ကြည့်ရှုခြင်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဒိသ’** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဒိသ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ၊

“ဟေယော ပဘုတိ ပစ္စက္ခေ ဟိယတ္တနီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနီ ‘အာ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဒိသ် အ အာ

“ ဘူဝါဒိတော အ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဒိသ် အ

“ အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ်ကြောင့်ဓာတ်၏အစ၌ ‘အ’ လာ၊

အ ဒိသ် အ အာ

"ဒိသဿ ပဿ ဒိဿ ဒက္ခာ ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဒိသ်' ဓာတ်ကို 'ဒက္ခ' ပြု၊

အ ဒက္ခ် အ အာ

"လောပဉ္စဍ္ဍေတ္တ အကာရော" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းကိုချေ။

အ ဒက္ခ အာ

"ကွစိ ဓာတု" သုတ်ကြီးဖြင့် 'အာ' ကို 'အ' ရဿပြု၊ 'ခ်' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

အဒက္ခ

ကားပြီး၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ?

ဝါတိပဒံ	ဝါသဒ္ဒါထည့်ဆိုခြင်းကြောင့်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။
အဒ္ဒသိ	မြင်ပြီ။
ဣတိအာဒီသု	ဤပုံစံတို့၌
ပတိသေဓနတ္ထံ	တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၄၇၂။ ဗျဉ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု စ ။

ဆပစ္စယေသု စ	'ဆ' ပစ္စည်းတို့ကြောင့်
ဗျဉ္ဇနန္တဿ	ဓာတ်၏အစိတ်ဗျည်း၏
စော	'စ' ပြုသည်
ဟောတိ စ	ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။

ဇိဂုစ္ဆတိ	('ဂုပ' ဓာတ်၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
တိကိစ္ဆတိ	('ကိတ' ဓာတ်၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇိဃစ္ဆတိ	('ဃသ' ဓာတ်၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဂုပ... ဂုပ ဓာတ်သည် နိန္ဒါယံ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ကိတ...ကိတဓာတ်သည် **ရောဂါပနယေ** ဆေးကုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဃသ...ဃသဓာတ်သည် **ဘက္ခနေ** စားမြိုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဓိဂုစ္ဆတိ ကို

ဂုပ တည်၊

ဂုပ... ဂုပ ဓာတ်သည် နိဒ္ဒါယံ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂုပ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂုပ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

"တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဂုပ် + ဆ တိ

"ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဂု' ကို 'ဂု' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဂု ဂုပ် ဆ တိ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဂု' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဂု ဂုပ် ဆ တိ

"ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'က' ဝဂ် 'ဂ' ကို 'စ' ဝဂ် 'ဇ' ပြု၊

ဇု ဂုပ် ဆ တိ

"အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇု' မှ 'ဉ' သရ' ကို 'ဣ' ပြု၊

ဇိ ဂုပ် ဆ တိ

"ဗျဥ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆ' ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတ်၏အစိတ်ဗျည်း 'ပ်' ကို 'စ' ပြု၊

ဇိ ဂုစ် ဆ တိ

'စ်' ကို 'ဆ' သို့ကပ်

ဇိဂုစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

(၂) တိကိစ္ဆတိ ကို

ကိတ တည်၊

ကိတ…ကိတဓာတ်သည် **ရောဂါပနယေ** ဆေးကုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကိတ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကိတ' ဓာတ်၏ဓာတွန့် 'အ' ကိုချေ။

" ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆ' ပစ္စည်းသက် ၊

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ကိတ် + ဆ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ကိ' ကို 'ကိ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ကိ ကိတ် ဆ တိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့်ရှေ့ 'ကိ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ကိ ကိတ် ဆ တိ

"မာနကိတာနံ ဝတတ္တံ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'က' ကို 'တ' ပြု၊

တိ ကိတ် ဆ တိ

"ဗျဥ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆ' ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန့် 'တ်' ကို 'စ' ပြု၊

တိ ကိစ် ဆ တိ

'စ်' ကို 'ဆ' သို့ကပ်

တိကိစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဓိဃစ္ဆတိ ကို

ဃသ တည်၊

ဃသ…ဃသဓာတ်သည် **ဘက္ခနေ** စားမြိုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဃသ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဃသ' ဓာတ်၏ဓာတွန့် 'အ' ကိုချေ။

" ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဆ' ပစ္စည်းသက် ၊

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဃသ် ဆ တိ

"ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဃ' ကို 'ဃ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဃ ဃသ် ဆ တိ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဃ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဃ ဃသ် ဆ တိ

"ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသဌ် ဖြစ်သော 'က'ဝဂ် 'ဃ' ကို 'စ'ဝဂ် 'ဇ' ပြု၊

ဇ ဃသ် ဆ တိ

"အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရော ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇ' ရှိ 'အ' သရကို 'ဣ' ပြု၊

ဇိ ဃသ် ဆ တိ

"ဗျဉ္ဇနန္တဿ စော ဆပစ္စယေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်နောက် 'ဆ' ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန် 'သ' ကို 'စ' ပြု၊

ဇိ ဃ စ် ဆ တိ

'စ' ကို 'ဆ' သို့ကပ်၊

ဇိဃစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

'ဆ ပစ္စယေသု' ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုရခြင်းအကြောင်း

'ဆ' ပစ္စည်းနှစ်လုံးကို ယူခြင်းအကျိုးငှါ ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုရပါသည်။

၄၇၃။ ကော ခေ စ ။

ခေ စ	'ခ' ပစ္စည်းကြောင့်လည်း
ဗျဉ္ဇနန္တဿ	ဓာတ်၏အစိတ်ဗျည်း၏
ကော	'က' အပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

တိတိက္ခတိ သည်းခံ၏။ ('တိဇ' ဓာတ်၊ 'ခ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဗုဘုက္ခတိ　　　စောင့်ရှောက်၏။　　('ဘုဇ' ဓာတ် ၊ 'ခ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
(စားတတ်) လို၏။

တိဇ...တိဇဓာတ်သည်　　ခန္တိယံ　　သည်းခံခြင်းအနက်၌　　ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဘုဇ... 'ဘုဇ' ဓာတ်သည်　　ယဝ ကရဏေ　စားမြိုခြင်းအနက်၌　　ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁)　တိတိက္ခတိ　　ကို

တိဇ　　　　တည်၊

တိဇ...တိဇဓာတ်သည် ခန္တိယံ　သည်းခံခြင်းအနက်၌　ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'တိဇ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'တိဇ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကို ချေ။

"တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ သာ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ခ' ပစ္စည်းသက် ၊

တိဇ် + ခ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

တိဇ် ခ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ　ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'တိ' ကို 'တိ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

တိ တိဇ်　ခ တိ

"ကော ခေ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်　'ခ' ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတ်၏အစိတ်ဗျည်း 'ဇ်' ကို 'က' ပြု

'က' ကို 'ခ' သို့ကပ်

တိတိက္ခတိ

ကားပြီး၏။

(၂)　ဗုဘုက္ခတိ　　ကို

ဘုဇ　　　　တည်၊

ဘုဇ... 'ဘုဇ' ဓာတ်သည် ယဝ ကရဏေ　　စားမြိုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဘုဇ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဘုဇ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကို ချေ

"ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ခ' ပစ္စည်းသက်၊

ဘုဇ် ခ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဘုဇ် ခ တိ

"ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဘု' ကို 'ဘု' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဘု ဘုဇ် ခ တိ

"ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဘု' ကို 'အဗ္ဘာသ' အမည်မှည့်၊

ဘု ဘုဇ် ခ တိ

"ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ"ဟူသောသုတ်ဖြင့်စတုတ္ထအက္ခရာ 'ဘ' ကို တတိယအက္ခရာ 'ဗ' ပြု၊

ဗု ဘုဇ် ခ တိ

"ကော ခေ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ခ' ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန် 'ဇ်' ကို 'က' ပြု။

'က' ကို 'ခ' သို့ကပ်၊

ဗုဘုက္ခတိ

ကားပြီး၏။

၄၇၄။ ဟရဿ ဂီ သေ ။

သေ	'သ' ပစ္စည်းကြောင့်
ဟရဿ	'ဟရ' ဓာတ်၏
ဂီ	'ဂီ' ပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဇိဂီသတိ ဆောင်တတ်လို၏။ ('ဟရ' ဓာတ်၊ 'သ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဟရ....ဟရ ဓာတ်သည် ဟရဏေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဇိဂီသတိ ကို

ဟာရ တည်၊

ဟာရ....ဟာရ ဓာတ်သည် ဟာရဏေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟာရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟာရ' ဓာတ်၏ဓာတွန့်'အ' ကိုချေ။

" ဘုဇ ဃသ ဟရ သု ပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'သ' ပစ္စည်းသက် ၊

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဟာရ် သ တိ

" ဟရဿ ဂီ သေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'သ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဟာရ' ဓာတ်ကို 'ဂီ' ပြု၊

ဂီ သ တိ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဂီ' ကို 'ဂီ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဂီ ဂီ သ တိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဂီ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဂီ ဂီ သ တိ

"ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော 'က' ဝဂ် 'ဂ' ကို 'စ' ဝဂ် 'ဇ' ပြု၊

ဇီဂီ သ တိ

"ရဿော " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇ' ရှိ 'ဤ' ကို 'ဣ' ရဿပြု၊

ဇိဂီသတိ

ကားပြီး၏။

ဂီသေဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် 'ဇိ' ဓာတ်ကိုလည်း တိုက်ရိုက် 'ဂီ' ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၄၇၅။ ဗြူဘူနမာဟာဘူဝါ ပရောက္ခာယံ ။

ပရောက္ခာယံ	ပရောက္ခာဝိဘတ်ကြောင့်
ဗြူဘူနံ	'ဗြူ' ဓာတ် ၊ 'ဘူ' ဓာတ်တို့၏

အာဟာဘူဝါ ‘အာဟ’ ပြု၊ ‘ဘူဝ’ ပြုတို့သည်

ပဟောန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။

အာဟ (‘ဗြူ’ ဓာတ် ၊ ပရောက္ခာ ‘အ’ ဝိဘတ်)

အာဟု (‘ဗြူ’ ဓာတ် ၊ ပရောက္ခာ ‘အု’ ဝိဘတ်)

ဗဘူဝ (‘ဘူ’ ဓာတ် ၊ ပရောက္ခာ ‘အ’ ဝိဘတ်)

ဗဘူဝု (‘ဘူ’ ဓာတ် ၊ ပရောက္ခာ ‘အု’ ဝိဘတ်)

ဗြူ…ဗြူဓာတ်သည် ဝိရတိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆို လိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဘူ…ဘူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) အာဟ ကို

ဗြူ တည်၊

ဗြူ…ဗြူဓာတ်သည် ဝိရတိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆို လိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဗြူ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဗြူ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အူ’ ကို ချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ဧကသရ ဖြစ်သောကြောင့် မချေရ။

“အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာတီတေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာ ‘အ’ ဝိဘတ်သက် ၊

ဗြူ + အ

“ဗြူဘူနမာဟဘူဝါ ပရောက္ခာယ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာ ‘အ’ ဝိဘတ်ကြောင့် ‘ဗြူ’ ဓာတ် ကို ‘အာဟ’ ပြု၊ ‘အ’ ကို ‘ဟ’ သို့ကပ်

အာဟ

ကားပြီး၏။

(၂) အာဟု ကို

ဗြူ တည်၊

ဗြူ...ဗြူဓာတ်သည် ဝိရတိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆို လိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဗြူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဗြူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အူ' ကို ချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ဧကသရ ဖြစ်သောကြောင့် မချေရ။

"အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာတီတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာဗဟုဝုစ် 'အု' ဝိဘတ်သက် ၊

ဗြူ + အု

"ဗြူဘူနမာဟာဘူဝါ ပရောက္ခာယ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာ 'အု' ဝိဘတ်ကြောင့် 'ဗြူ' ဓာတ် ကို 'အာဟ' ပြု၊ 'အု' ကို 'ဟ' သို့ကပ်

အာဟု

ကားပြီး၏။

(၃) ဗဘူဝ ကို

ဘူ တည်၊

ဘူ...ဘူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားခြင်းနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဘူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဘူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဦ' ကိုချေသင့် သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာ' တီတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာ 'အ' ဝိဘတ်သက်၊

ဘူ အ

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဘူ' ကို 'ဘူ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဘူ ဘူ အ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဘူ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဘူ ဘူ အ

"ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော စတုတ္ထအက္ခရာ 'ဘ' ကို တတိယအက္ခရာ 'ဗ' ပြု၊

ဗ ဘူ အ

"ဗြူဘူနမာဟာဘူဝါ ပရောက္ခာယံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာဝိဘတ်ကြောင့် 'ဘူ' ဓာတ်ကို 'ဘူဝ' ပြု၊ 'ဝ' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

ဗ ဘူ ဝ

ကားပြီး၏။

(၄) ဗဘူဝု ကို

ဘူ တည်၊

ဘူ...ဘူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားခြင်းနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

လ္လတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဘူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဘူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဦ' ကိုချေသင့် သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာ' တီတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာ 'အု' ဝိဘတ်သက်၊

ဘူ အု

" ကွစာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဘူ' ကို 'ဘူ' ဟု ဒွေဘော် ပြု၊

ဘူ ဘူ အု

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဘူ' ကို အဗ္ဘာသ အမည်မှည့်၊

ဘူ ဘူ အု

"ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ပဌမတတိယာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသ၌ ဖြစ်သော စတုတ္ထအက္ခရာ 'ဘ' ကို တတိယအက္ခရာ 'ဗ' ပြု၊

ဗ ဘူ အု

"ဗြူဘူနမာဟာဘူဝါ ပရောက္ခာယံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပရောက္ခာဝိဘတ်ကြောင့် 'ဘူ' ဓာတ်ကို 'ဘူဝ' ပြု၊ 'ဝ' ကို 'အု' သို့ကပ်၊

ဗ ဘူ ဝု

ကားပြီး၏။

က္ခာယမိတိ ကိမတ္ထံ ?

ပရောက္ခာယမိတိပဒံ ပရောက္ခာဝိဘတ်ဟုဆိုခြင်းသည်

ကိမတ္ထံ		အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။
အဖြဝုံ		ဆိုကုန်ပြီ
ဣတိအာဒီသု		ဤပုံစံတို့၌
ပတိသေဓနတ္ထံ		တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၂၅.၁၀.၂၀၁၉(သောကြာနေ့)

၄၇၆။ ဂမိဿန္တော ဋ္ဌော ဝါ သဗ္ဗာသု ။

သဗ္ဗာသု	ခပ်သိမ်းကုန်သော ပစ္စည်းဝိဘတ်တို့ကြောင့်
ဂမိဿ	'ဂမု' ဓာတ်၏
အန္တော	အစိတ် 'မ' သည်
ဋ္ဌော	'ဋ္ဌ' ပြုသည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဂစ္ဆမာနော	သွားသောသူသည်	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'မာန' ပစ္စည်း)
ဂစ္ဆန္တော	သွားသောသူသည်	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'အန္တ' ပစ္စည်း)

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည်   ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌   ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဂစ္ဆမာနော ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည်   ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌   ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ၊

"ဝတ္တမာနေ မာနန္တာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မာန' ပစ္စည်းသက်၊

ဂမ် မာန

"ဂမိဿန္တော ဇွော ဝါ သဗ္ဗာသု"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မာန'ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂမု'ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'မ'ကို 'စ္ဆ'ပြု

ဂစ္ဆ မာန (ကိသ်ရုပ်)

နာမ်ကဲ့သို့ငဲ့ ၊ 'သိ'ဝိဘတ်သက်၊ 'သိ'ဝိဘတ်ကို 'ဩ'ပြု၊

ဂစ္ဆမာနော

ကားပြီး၏။

(၂) ဂစ္ဆန္တော ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဉ'ကိုချေ၊

"ဝတ္တမာနေ မာနန္တာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အန္တ'ပစ္စည်းသက်၊

ဂမ် အန္တ (ကိတ်ရုပ်)

"ဂမိဿန္တော ဇွော ဝါ သဗ္ဗာသု"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အန္တ'ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂမု'ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'မ'ကို 'စ္ဆ'ပြု၊

ဂစ္ဆ အန္တ (ကိသ်ရုပ်)

နာမ်ကဲ့သို့ငဲ့ ၊ 'သိ'ဝိဘတ်သက်၊ 'သိ'ဝိဘတ်ကို 'ဩ'ပြု၊

ဂစ္ဆန္တော

ကားပြီး၏။

ဂစ္ဆတိ သွား၏။ ('ဂမု'ဓာတ် ၊ 'အ'ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)

ဂမေတိ သွား၏။ ('ဂမု'ဓာတ် ၊ 'အ'ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)

(၃) ဂစ္ဆတိ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ၊

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် တိ

“ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက်၊

ဂမ် အ တိ

“ဂမိသာန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘တိ’ ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘မ’ ကို ‘စ္ဆ’ ပြု၊ ‘စ္ဆ’ ကို ‘အ’ သို့ကပ်၊

ဂစ္ဆ တိ

ကားပြီး၏။

(၄) ဂမေတိ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ၊

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် တိ

“ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက်၊

ဂမ် အ တိ

“ဂမိသာန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘တိ’ ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘မ’ ကို ‘စ္ဆ’ ပြုသင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါမှ တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။

ဂမ် အ တိ

“လောပဉ္စေတ္တ မကာရော” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းကို ‘ဧ’ ပြု၊ ‘မ်’ ကို ‘ဧ’ သို့ကပ်၊

ဂမေတိ ကားပြီး၏။

ဂစ္ဆတု   သွားလော၊   ('ဂမု' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တု' ဝိဘတ်)
ဂမေတု   သွားလော၊   ('ဂမု' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တု' ဝိဘတ်)

(၅) ဂစ္ဆတု ကို

ဂမု   တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဉ' ကိုချေ၊

"အာဏတျာသိဋ္ဌေ နုတ္တကာလေ ပဥ္စမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပဥ္စမီ ဧကဝုစ် 'တု' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် တု

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဂမ် အ တု

"ဂမိသန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'တု' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'မ' ကို 'စ္ဆ' ပြု၊ 'စ္ဆ' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

ဂစ္ဆ တု

ကားပြီး၏။

(၆) ဂမေတု ကို

ဂမု   တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဉ' ကိုချေ၊

"အာဏတျာသိဋ္ဌေ နုတ္တကာလေ ပဥ္စမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပဥ္စမီ ဧကဝုစ် 'တု' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် တု

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဂမ်   အ   တု

"ဂမိဿန္တော   ဥ္စော ဝါ   သဗ္ဗာသု"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'တု ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂမု ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'မ ' ကို 'ဥ္စ ' ပြုသင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါမှ တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။

ဂမ်   အ   တု

"လောပဉ္စေဥ္စတ္တ   မကာရော" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အ ' ပစ္စည်းကို 'ဧ ' ပြု၊ 'မ် ' ကို 'ဧ ' သို့ကပ်၊

ဂမေတု

ကားပြီး၏။

ဂစ္ဆေယျ   သွားရာ၏။   ('ဂမု ' ဓာတ် ၊ 'အ ' ပစ္စည်း၊ 'ဧယျု ' ဝိဘတ်)

ဂမေယျ   သွားရာ၏။   ('ဂမု ' ဓာတ် ၊ 'အ ' ပစ္စည်း၊ 'ဧယျ ' ဝိဘတ်)

(၇)   ဂစ္ဆေယျ   ကို

ဂမု   တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည်   ဂတောမိ လားခြင်းအနက်၌   ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု '** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဥ ' ကိုချေ၊

"အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု   သတ္တမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ဧကဝုစ် 'ဧယျ ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဧယျ

" ဘူဝါဒိတော   အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဂမ်   အ ဧယျ

"ဂမိဿန္တော   ဥ္စော   ဝါ   သဗ္ဗာသု"ဟူသောသုတ်ဖြင့်   'ဧယျ ' ပစ္စည်းကြောင့်   'ဂမု ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'မ ' ကို 'ဥ္စ ' ပြု၊ ခွင်း ၊ချေ၊ကပ်

ဂစ္ဆေယျ

ကားပြီး၏။

(၈) ဂမေယျ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ၊

“အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ဧကဝုစ် ‘ဧယျ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဧယျ

“ ဘူဝါဒိတော အ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဂမ် အ ဧယျ

“ဂမိသန္တော ဇ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဧယျ’ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘မ’ ကို ‘ဆ’ ပြုသင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါမှ တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ခွင်း၊ ချေ၊ကပ်

ဂမေယျ

ကားပြီး၏။

အဂစ္ဆာ	သွားပြီ။	(‘ဂမု’ ဓာတ် ၊ ဟိယျတ္တနီ ‘အာ’ ဝိဘတ်)
အဂမာ	သွားပြီ။	(‘ဂမု’ ဓာတ် ၊ ဟိယျတ္တနီ ‘အာ’ ဝိဘတ်)

(၉) **အဂစ္ဆာ** ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ၊

“ဟိယျောပဘုတိ အပစ္စက္ခာ ဟိယျတ္တနီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနီ ‘အာ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် အာ

“ဂမိဿန္တော ဇွော ဝါ သဗ္ဗာသု”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အာ’ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂမု’ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘မ’ကို ‘စ္ဆ’ပြု၊ ခွင်း ၊ချေ၊ကပ်

ဂစ္ဆာ

“ အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ် ကြောင့်ဓာတ်၏အစ၌ ‘အ’လာ၊

အဂစ္ဆာ

ကားပြီး၏။

(၁၀) **အဂမာ** ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဉ’ကိုချေ၊

“ဟိယျောပဘုတိ အပစ္စက္ခာ ဟိယျတ္တနီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနီ ‘အာ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် အာ

“ဂမိဿန္တော ဇွော ဝါ သဗ္ဗာသု”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အာ’ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂမု’ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘မ’ကို ‘စ္ဆ’ပြုသင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။’မ်’ကို ‘အာ’သို့ကပ်။

ဂမာ

“ အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ် ကြောင့်ဓာတ်၏အစ၌ ‘အ’လာ၊

အဂမာ

ကားပြီး၏။

အဂစ္ဆိ သွားပြီ။ (‘ဂမု’ဓာတ် ၊ အဇ္ဇတနီ ‘ဤ’ဝိဘတ်)

အဂမိ သွားပြီ။ (‘ဂမု’ဓာတ် ၊ အဇ္ဇတနီ ‘ဤ’ဝိဘတ်)

(၁၁) **အဂစ္ဆိ** ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ၊

“သမီပေဇ္ဇတနီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ ‘ဤ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဤ

“ဂမိသသန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဤ’ ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘မ’ ကို ‘စ္ဆ’ ပြု၊ ခွင်း ၊ချေ၊ကပ်

ဂစ္ဆိ

“ အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ်ကြောင့်ဓာတ်၏အစ၌ ‘အ’ လာ၊

အဂစ္ဆိ

ကားပြီး၏။

(၁၂) **အဂမာ** ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ၊

“သမီပေဇ္ဇတနီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ ‘ဤ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဤ

“ဂမိသသန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဤ’ ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘မ’ ကို ‘စ္ဆ’ ပြုသင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ ‘မ်’ ကို ‘ဤ’ သို့ကပ်။

ဂမီ

“ အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနိအဇ္ဇတနိကာလာတိပတ္တိသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ် ကြောင့်ဓာတ်၏အစ၌ ‘အ’လာ၊

အဂမာ

ကားပြီး၏။

ဂစ္ဆိဿတိ　သွားလတ့်။　(‘ဂမု’ဓာတ် ၊ ဘဝိဿန္တိ ‘ဿတိ’ဝိဘတ်)

ဂမိဿတိ　သွားလတ့်။　(‘ဂမု’ဓာတ် ၊ ဘဝိဿန္တိ ‘ဿတိ’ဝိဘတ်)

(၁၃) ဂစ္ဆိဿတိ　ကို

ဂမု　တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည်　ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌　ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ကိုချေ၊

“အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဿတိ

“ဂမိဿန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဿတိ’ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂမု’ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘မ’ကို ‘စ္ဆ’ပြု၊ ခွင်း ၊ချေ၊ကပ်

ဂစ္ဆ ဿတိ

“ ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဣ’လာ၊

ဂစ္ဆိဿတိ

ကားပြီး၏။

(၁၄) **ဂမိဿတိ**　ကို

ဂမု　တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည်　ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌　ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ၊

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ 'ဿတိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဿတိ

"ဂမိဿန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿတိ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'မ' ကို 'စ္ဆ' ပြုသင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။

ဂမ် ဿတိ

"ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဣ' လာ၊

ဂမိဿတ

ကားပြီး၏။

အဂစ္ဆိဿာ	သွားရလေပြီ။	('ဂမု' ဓာတ် ၊ ကာလာတိပတ္တိ 'ဿာ' ဝိဘတ်)
အဂမိဿာ	သွားရလေပြီ။	('ဂမု' ဓာတ် ၊ ကာလာတိပတ္တိ 'ဿာ' ဝိဘတ်)

(၁၅) အဂစ္ဆိဿာ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ၊

"ကြိယာတိပန္နေ တီတေ ကာလာတိပတ္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာလာတိပတ္တိ 'ဿာ' ဝိဘတ် သက်၊

ဂမ် ဿာ

"ဂမိဿန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿာ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'မ' ကို 'စ္ဆ' ပြု၊ ခွင်း ၊ချေ၊ကပ်

ဂစ္ဆ ဿာ

" အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ် ကြောင့်ဓာတ်၏ အစ၌ 'အ' လာ၊

အဂစ္ဆ သဿာ

"ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဣ' လာ၊

အဂစ္ဆိသဿာ

ကားပြီး၏။

(၁၆) အဂမိဿာ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ၊

"ကြိယာတိပန္နေ တီတေ ကာလာတိပတ္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာလာတိပတ္တိ 'ဿာ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဿာ

"ဂမိဿန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿာ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'မ' ကို 'စ္ဆ' ပြုသင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။

ဂမ် ဿာ

" အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ်ကြောင့်ဓာတ်၏အစ၌ 'အ' လာ၊

အဂမ် ဿာ

"ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဣ' လာ၊

အဂမိဿာ

ကားပြီး၏။

ဂမိဿေတိ ကိမတ္ထံ ?	ဣစ္ဆတိ။
ဂမိဿေတိပဒံ	'ဂမု' သဒ္ဒါကို ထည့်ဆိုရခြင်းကြောင့်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။
ဣစ္ဆတိ	လိုချင်၏။

ဣတိအာဒီသု ဤပုံစံတို့၌
ပတိသေခနတ္ထံ တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

'ဂမုဿ' ဟုဆိုလျှက် 'ဂမိဿ' ဟု ဆိုခြင်းသည် ရွတ်ဆိုလွယ်မှု သုခုစ္စာရဏ အကျိုးငှါ 'ဣ' ကာရန္တ ဓာတုနိဒ္ဒေ အားဖြင့် ဆိုပါသည်။

၄၇၇။ ဝစဿဇ္ဇတနိမှိ မကာရော ဩ ။

အဇ္ဇတနိမှိ	အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ကြောင့်
ဝစဿ	'ဝစ' ဓာတ်၏
မကာရော	'အ' အက္ခရာသည်
ဩ	'ဩ' အဖြစ်သို့
အာပဇ္ဇတေ	ရောက်၏။

အဝေါစ	ဆိုပြီ။	('ဝစ' ဓာတ် ၊ အဇ္ဇတနီ 'အာ' ဝိဘတ်)
အဝေါစုံ	ဆိုကုန်ပြီ။	('ဝစ' ဓာတ် ၊ အဇ္ဇတနီ 'အာ' ဝိဘတ်)

ဝစ…ဝစ ဓာတ်သည် ဝိရတိ ဝါစာယံ စကားပြောဆို လိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) အဝေါစ ကို

ဝစ တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝစ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝစ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ၊

"သမီပေ' ဇ္ဇတနီဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ 'အာ' ဝိဘတ် သက်၊

ဝစ် အာ

“ အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ် ကြောင့်ဓာတ်၏အစ၌ ‘အ’လာ၊

အဝစ် အာ

“ဝစဿဇ္ဇတနိမှိ မကာရော ဩ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အာ’ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဝစ’ဓာတ်၏ ‘အ’ကို ‘ဩ’ပြု၊

အဝေါစ် အာ

“ ကွစိဓာတု ” ဟူသောသုတ်ကြီးဖြင့် အဇ္ဇတနီ ‘အာ’ဝိဘတ်ကို ‘အ’ရဿပြု ၊ ‘စ’ကို ‘အ’သို့ကပ်၊

အဝေါစ

ကားပြီး၏။

(၂) အဝေါစုံ ကို

ဝစ တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဝစ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သဗ္ဗော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဝစ’ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ကိုချေ၊

“သမီပေ’ဇ္ဇတနီ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ ‘ဥံ’ ဝိဘတ် သက်၊

ဝစ် ဥံ

“ အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ် ကြောင့်ဓာတ်၏အစ၌ ‘အ’လာ၊

အဝစ် ဥံ

“ဝစဿဇ္ဇတနိမှိ မကာရော ဩ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဥံ’ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဝစ’ဓာတ်၏ ‘အ’ကို ‘ဩ’ပြု၊

အဝေါစ် ဥံ

‘စ်’ကို ‘ဥံ’သို့ကပ်

အဝေါစုံ

ကားပြီး၏။

အဇ္ဈတနီမှီတိ ကိမတ္ထံ ?	အဝစ ၊ အဝစု ။
အဇ္ဈတနီမှီတိပဒံ	အဇ္ဈတနီဝိဘတ်ကို ထည့်ဆိုရခြင်းကြောင့်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။
အဝစ	ဆိုပြီ။
အဝစု	ဆိုကုန်ပြီ။
ဣတိအာဒီသု	ဤပုံစံတို့၌
ပတိသေဓနတ္ထံ	တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၄၇၈။ အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု ။

ဟိမိမေသု	'ဟိ' 'မိ' 'မ' ဝိဘတ်တို့ကြောင့်
အကာရော	'အ' အက္ခရာသည်
ဒီဃံ	'ဒီဃ' အဖြစ်သို့
အာပဇ္ဇတေ	ရောက်၏။

ဂစ္ဆာဟိ	သွားလော့၊	('ဂမု' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'ဟိ' ဝိဘတ်)
ဂစ္ဆာမိ	သွား၏။	('ဂမု' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'မိ' ဝိဘတ်)
ဂစ္ဆာမ	သွားကုန်၏။	('ဂမု' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'မ' ဝိဘတ်)
ဂစ္ဆာမှေ	သွားကုန်၏။	('ဂမု' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'မှေ' ဝိဘတ်)

(၁) ဂစ္ဆာဟိ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ္သ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဉ' ကိုချေ၊

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'ဟိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဟိ

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်း သက်၊

ဂမ် အ ဟိ

"ဂမိသန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဟိ'ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂမု'ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'မ'ကို 'စ္ဆ'ပြု၊ ခွင်း ၊ချေ၊ကပ်

ဂစ္ဆ ဟိ

အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် 'ဟိ'ဝိဘတ်ကြောင့် 'စ္ဆ'မှ'အ'ကို ဒီဃ ပြု၊

ဂစ္ဆာဟိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဂစ္ဆာမိ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ'ကိုချေ၊

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'မိ'ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် မိ

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်း သက်၊

ဂမ် အ မိ

"ဂမိသန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မိ'ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂမု'ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'မ'ကို 'စ္ဆ'ပြု၊ ခွင်း ၊ချေ၊ကပ်

ဂစ္ဆ မိ

အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် 'ဟိ'ဝိဘတ်ကြောင့် 'စ္ဆ'မှ'အ'ကို ဒီဃ ပြု၊

ဂစ္ဆာမိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဂစ္ဆာမ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ၊

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘မ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် မ

“ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်း သက်၊

ဂမ် အ မ

“ဂမိသန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘မ’ ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘မ’ ကို ‘စ္ဆ’ ပြု၊ ခွင်း ၊ချေ၊ကပ်

ဂစ္ဆ မ

အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် ‘ဟိ’ ဝိဘတ်ကြောင့် ‘စ္ဆ’ မှ ‘အ’ ကို ဒီဃ ပြု၊

ဂစ္ဆာမ

ကားပြီး၏။

(၄) ဂစ္ဆာမ့ေ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ၊

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘မှေ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် မှေ

“ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်း သက်၊

ဂမ်အ မှေ

"ဂမိဿန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မိ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'မ' ကို 'စ္ဆ' ပြု၊ ခွင်း ၊ချေ၊ကပ်

ဂစ္ဆ မှေ

အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် 'ဟိ' ဝိဘတ်ကြောင့် 'စ္ဆ' မှ 'အ' ကို ဒီဃ ပြု၊

ဂစ္ဆာမှေ

ကားပြီး၏။

"မိကာရဂ္ဂဟဏေန" ဟိဝိဘတ္တိမှိ အကာရော ကွစိ န ဒီဃမာပဇ္ဇတေ ။ ဂစ္ဆဟိ။

"မိကာရဂ္ဂဟဏေန"	'မိ' သဒ္ဒါပိုဖြင့်
ဟိဝိဘတ္တိမှိ	'ဟိ' ဝိဘတ်ကြောင့်
အကာရော	'အ' အက္ခရာသည်
ကွစိ	အချို့၌
န ဒီဃမာပဇ္ဇတေ	ဒီဃသို့မရောက်။

ဂစ္ဆဟိ။ သွားလော့၊ ('ဂမု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'ဟိ' ဝိဘတ်)

('မိ' သဒ္ဒါပိုဖြင့် 'ဂစ္ဆဟိ' ပုံစံ၌ 'ဟိ' ဝိဘတ်ကြောင့် ပစ္စည်း 'အ' ကို အချို့ ဒီဃ အပြု တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။)

၄၇၉။ ဟိ လောပံ ဝါ ။

ဟိ	'ဟိ' ဝိဘတ်သည်
လောပံ	ကျေခြင်းသို့
ဝါ	အချို့
အာပဇ္ဇတေ	ရောက်၏။

ဂစ္ဆ	သွားလော၊	('ဂမု' ဓာတ် ၊ 'ဟ' ပစ္စည်း ၊ 'ဟိ' ဝိဘတ်)
ဂစ္ဆာဟိ	သွားလော၊	('ဂမု' ဓာတ် ၊ 'ဟ' ပစ္စည်း ၊ 'ဟိ' ဝိဘတ်)

ဂမ	သွားလော၊	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'ဟ' ပစ္စည်း၊ 'ဟိ' ဝိဘတ်)
ဂမာဟိ	သွားလော၊	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'ဟ' ပစ္စည်း၊ 'ဟိ' ဝိဘတ်)
ဂမယ	သွားလော၊	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း၊ 'ဟိ' ဝိဘတ်)
ဂမယာဟိ	သွားလော၊	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း၊ 'ဟိ' ဝိဘတ်)

(၁) ဂစ္ဆ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ၊

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'ဟိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဟိ

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်း သက်၊

ဂမ် အ ဟိ

"ဂမိသန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဟိ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'မ' ကို 'စ္ဆ' ပြု၊ ခွင်း ၊ချေ၊ကပ်

ဂစ္ဆဟိ

"ဟိ လောပံ ဝါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဟိ' ဝိဘတ်ကိုချေ။

ဂစ္ဆ

ကားပြီး၏။

(၂) ဂစ္ဆာဟိ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ၊

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘ဟိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဟိ

“ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်း သက်၊

ဂမ် အ ဟိ

“ဂမိဿန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဟိ’ ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘မ’ ကို ‘စ္ဆ’ ပြု၊ ခွင်း ၊ချေ၊ကပ်

ဂစ္ဆဟိ

“အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် ‘ဟိ’ ဝိဘတ်ကြောင့် ‘စ္ဆ’ မှ ‘အ’ ကို ဒီဃ ပြု၊

ဂစ္ဆာဟိ

“ဟိ လောပံ ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဟိ’ ဝိဘတ်ကိုချေသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

ဂစ္ဆာဟိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဂမ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ၊

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘ဟိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဟိ

“ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်း သက်၊

ဂမ် အ ဟိ

“ဟိ လောပံ ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဟိ’ ဝိဘတ်ကိုချေ။ ‘မ်’ ကို ‘အ’ သို့ကပ်။

ဂမ ကားပြီး၏။

(၄) ဂမာဟိ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ၊

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'ဟိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဟိ

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်း သက်၊

ဂမ် အ ဟိ

"အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် 'ဟိ' ဝိဘတ်ကြောင့် 'အ' ကို ဒီဃပြု၊

ဂမာဟိ

"ဟိ လောပံ ဝါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဟိ' ဝိဘတ်ကိုချေသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

ဂမာဟိ

ကားပြီး၏။

(၅) ဂမယ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ၊

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏယ' ပစ္စည်း သက်၊

ဂမ် ဏယ ဟိ

"အာဏတျာသိဌေနုတ္တကာလေ ပဥ္စမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပဥ္စမီ 'ဟိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဏာယ ဟိ

(၅၂၃)**" ကာရိတာနံ ဏော လောပံ"** ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ။ 'မ်' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

ဂမ ယ ဟိ

"ဟိ လောပံ ဝါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဟိ' ဝိဘတ်ကိုချေ။

ဂမယ

ကားပြီး၏။

(၆) ဂမယတိ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု...ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမို လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ၊

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏယ' ပစ္စည်း သက်၊

ဂမ် ဏာယ ဟိ

"အာဏတျာသိဋ္ဌေနုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပဉ္စမီ 'ဟိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဏာယ ဟိ

(၅၂၃)**" ကာရိတာနံ ဏော လောပံ"** ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ။

ဂမ် အ ယ ဟိ

အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် 'ဟိ' ဝိဘတ်ကြောင့် 'ယ' ၏မှီရာ 'အ' ကို ဒီဃ ပြု၊ 'မ်' ကို 'အာ' သို့ကပ်၊

ဂမယာဟိ

"ဟိ လောပံ ဝါ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဟိ' ဝိဘတ်ကိုချေသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

ဂမယာဟိ

ကားပြီး၏။

ဟီတိ ကိမတ္ထံ?

ဟီတိပဒံ ဟိဝိဘတ်ကို ထည့်ဆိုရခြင်းကြောင့်

ကိမတ္ထံ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ဂစ္ဆတိ သွား၏။

ဂမယတိ သွားစေ၏။

ဣတိအာဒီသု ဤပုံစံတို့၌

ပတိသေဓနတ္ထံ တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

(၂၈.၁၀.၂၀၁၉) တနင်္လာနေ့

၄၈၀။ ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ ။

ဘဝိဿန္တိမှိ ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့်

ဟောတိဿ ‘ဟူ’ ဓာတ်၏ အစိတ် ‘ဥ’ သရသည်

ရေဟောဟေ ‘ဧဟ’ အပြု၊ ‘ဩဟ’ အပြု၊ ‘ဧ’ ပြုသို့

အာပဇ္ဇတေ ရောက်၏။

ဿဿ ‘ဿ’ ဝိဘတ်၏

လောပေါ စ ကျေသည်လည်း

ဟောတိ ဖြစ်၏။

ဟေဟိတိ ဖြစ်လတ့်။ (‘ဟူ’ ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်)

ဟေဟိန္တိ ဖြစ်ကုန်လတ့်။ (‘ဟူ’ ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ ‘ဿန္တိ’ ဝိဘတ်)

ဟောဟိတိ ဖြစ်လတ့်။ (‘ဟူ’ ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်)

ဟောဟိန္တိ ဖြစ်ကုန်လတ့်။ (‘ဟူ’ ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ ‘ဿန္တိ’ ဝိဘတ်)

ဟေတိ ဖြစ်လတ့်။ (‘ဟူ’ ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်)

ဟေန္တိ ဖြစ်ကုန်လတ့်။ (‘ဟူ’ ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ ‘ဿန္တိ’ ဝိဘတ်)

ဟေဟိဿတိ ဖြစ်လတ့်။ (‘ဟူ’ ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်)

ဟေဟိဿန္တိ ဖြစ်လတ့်။ (‘ဟူ’ ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ ‘ဿန္တိ’ ဝိဘတ်)

ဟောဟိဿတိ ဖြစ်လတ့်။ (‘ဟူ’ ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်)

ဟောဟိသန္တိ ဖြစ်လတ့်။ ('ဟူ' ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ 'ဿန္တိ' ဝိဘတ်)
ဟေဿတိ ဖြစ်လတ့်။ ('ဟူ' ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ 'ဿတိ' ဝိဘတ်)
ဟေဿန္တိ ဖြစ်လတ့်။ ('ဟူ' ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ 'ဿတိ' ဝိဘတ်)

ဟူ...ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဟေဟိတိ ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ...ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

ဟူ

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿတိ' ဝိဘတ် သက်၊

ဟူ ဿတိ

"ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် 'ဟူ' မှာရှိသော 'ဥ' ကို 'ဟေ' ပြု၍ 'ဿတိ' ဝိဘတ်၏ 'ဿ' ကိုလည်းချေ။ 'ဟ်' ကို 'ဧ' သို့ကပ်

ဘေဟ တိ

"ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဣ' လာ၊

ဘေဟိတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဟေဟိန္တိ ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ...ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

ဟူ

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿန္တိ' ဝိဘတ် သက်၊

ဟူ ဿန္တိ

"ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် 'ဟူ' မှာရှိသော 'ဥ' ကို 'ဧဟ' ပြု၍ 'ဿန္တိ' ဝိဘတ်၏ 'ဿ' ကိုလည်းချေ။ 'ဟ်' ကို 'ဧ' သို့ကပ်

ဟေ ဟ န္တိ

"က္လကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'က္လ' လာ၊

ဟေဟိန္တိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဟောဟိတိ ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ...ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

က္လတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

ဟူ

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿတိ' ဝိဘတ် သက်၊

ဟူ ဿတိ

"ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် 'ဟူ' မှာရှိသော 'ဥ' ကို 'ဩဟ' ပြု၍ 'ဿတိ' ဝိဘတ်၏ 'ဿ' ကိုလည်းချေ။ 'ဟ်' ကို 'ဩ' သို့ကပ်

ဟော ဟ တိ

"က္လကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'က္လ' လာ၊

ဟောဟိတိ

ကားပြီး၏။

(၄) ဟောဟိန္တိ ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ...ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟူ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဉ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

ဟူ

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿန္တိ' ဝိဘတ် သက်၊

ဟူ ဿန္တိ

"ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် 'ဟူ' မှာရှိသော 'ဉူ' ကို 'ဩဟ' ပြု၍ 'ဿန္တိ' ဝိဘတ်၏ 'ဿ' ကိုလည်းချေ။ 'ဟ်' ကို 'ဧ' သို့ကပ်

ဟော ဟ န္တိ

"ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဣ' လာ၊

ဟောဟိန္တိ

ကားပြီး၏။

(၅) ဟောတိ ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ...ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟူ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဉ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

ဟူ

“အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဿတိ’ ဝိဘတ် သက်၊

ဟူ ဿတိ

“ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် ‘ဟူ’ မှာရှိသော ‘ဦ’ ကို ‘ဧ’ ပြု၍ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်၏ ‘ဿ’ ကိုလည်းချေ။ ‘ဟ်’ ကို ‘ဧ’ သို့ကပ်

ဟေ တိ

ကားပြီး၏။

(၆) ဟေန္တိ ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ...ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဟူ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဟူ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဉ’ ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကာသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

ဟူ

“အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဿန္တိ’ ဝိဘတ် သက်၊

ဟူ ဿန္တိ

“ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် ‘ဟူ’ မှာရှိသော ‘ဦ’ ကို ‘ဧ’ ပြု၍ ‘ဿန္တိ’ ဝိဘတ်၏ ‘ဿ’ ကိုလည်းချေ။ ‘ဟ်’ ကို ‘ဧ’ သို့ကပ်

ဟေ န္တိ

ကားပြီး၏။

(၇) ဟေဟိဿတိ ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ...ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ

သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကာသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

ဟူ

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿတိ' ဝိဘတ် သက်၊

ဟူ ဿတိ

"ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် 'ဟူ' မှာရှိသော 'ဥူ' ကို 'ဟေ' ပြု၍ 'ဿတိ' ဝိဘတ်၏ 'ဿ' ကိုလည်းချေ သင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒကတားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။ 'ဟ်' ကို 'ဧ' သို့ကပ်

ဟေဟ ဿတိ

"ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဣ' လာ၊

ဟေဟိဿတိ

ကားပြီး၏။

(၈) ဟေဟိဿန္တိ ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ...ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကာသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

ဟူ

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿန္တိ' ဝိဘတ် သက်၊

ဟူ ဿန္တိ

"ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် 'ဟူ' မှာရှိသော 'ဥူ' ကို 'ဟေ' ပြု၍ 'ဿန္တိ' ဝိဘတ်၏ 'ဿ' ကိုလည်းချေ သင့်ငြား သော်လည်း ဝါသဒ္ဒကတားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။ 'ဟ်' ကို 'ဧ' သို့ကပ်

ဟေ ဟ ဿ န္တိ

“ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဣ’ လာ၊

ဟေဟိဿန္တိ

ကားပြီး၏။

(၉) ဟောဟိဿတိ ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ…ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဟူ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဟူ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကဿရမဟုတ် ၊ ဧကဿရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

ဟူ

“အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဿတိ’ ဝိဘတ် သက်၊

ဟူ ဿတိ

“ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် ‘ဟူ’ မှာရှိသော ‘ဉူ’ ကို ‘ဩဟ’ ပြု၍ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်၏ ‘ဿ’ ကိုလည်းချေ သင့်ငြား သော်လည်း ဝါသဒ္ဒကတားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။ ‘ဟ်’ ကို ‘ဩ’ သို့ကပ်

ဟော ဟ ဿ တိ

“ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဣ’ လာ၊

ဟောဟိဿတိ

ကားပြီး၏။

(၁၀) ဟေဟိဿန္တိ ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ…ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဟူ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဟူ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ

သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကေသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

ဟူ

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿန္တိ' ဝိဘတ် သက်၊

ဟူ ဿန္တိ

"ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် 'ဟူ'မှာရှိသော 'ဥူ'ကို 'ဩဟ'ပြု၍ 'ဿန္တိ'ဝိဘတ်၏ 'ဿ'ကိုလည်းချေ သင့်ငြား သော်လည်း ဝါသဒ္ဒကတားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။ 'ဟ်'ကို 'ဧ'သို့ကပ်

ဟော ဟဿ န္တိ

"ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဣ'လာ၊

ဟောဟိဿန္တိ

ကားပြီး၏။

(၁၁) ဟေဿတိ ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ...ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟူ'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ'ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကေသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

ဟူ

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿတိ' ဝိဘတ် သက်၊

ဟူ ဿတိ

"ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် 'ဟူ'မှာရှိသော 'ဥူ'ကို 'ဧ'ပြု၍ 'ဿတိ'ဝိဘတ်၏ 'ဿ'ကိုလည်းချေ။ သင့်ငြား သော်လည်း ဝါသဒ္ဒကတားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။ 'ဟ်'ကို 'ဧ'သို့ကပ်

ဟေ ဿတိ

ကားပြီး၏။

(၁၂) ဟေသန္တိ ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ...ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

ဟူ

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'သန္တိ' ဝိဘတ် သက်၊

ဟူ သန္တိ

"ဟောတိဿရေဟောဟေ ဘဝိဿန္တိမှိ ဿဿ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် 'ဟူ' မှာရှိသော 'ဦ' ကို 'ဧ' ပြု၍ 'သန္တိ' ဝိဘတ်၏ 'သ' ကိုလည်းချေ သင့်ငြား သော်လည်း ဝါသဒ္ဒကတားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။ 'ဟ်' ကို 'ဧ' သို့ကပ်

ဟေ သ န္တိ

ကားပြီး၏။

ဟူတိ ကိမတ္ထံ ? ဘဝိဿတိ ၊ ဘဝိဿန္တိ ။

ဟူတိပဒံ ဟူဟုဖွင့်ဆိုရခြင်းကြောင့်

ကိမတ္ထံ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ဘဝိဿတိ ဖြစ် လတံ့။

ဘဝိဿန္တိ ဖြစ်ကုန်လတံ့။စသောပုံစံတို့၌ 'ဘူ' ဓာတ်မဟုတ်သောကြောင့်

"ဟေ' 'ဩဟ' 'ဧ' အပြုကို တားမြစ်ရခြင်း ၊ 'ဿတိ' ဝိဘတ်၏ 'သ' ကို ချေခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

ဘဝိဿန္တိမှီတိ ကိမတ္ထံ?

ဘဝိဿန္တိမှီတိ ဘဝိဿန္တိမှိဟု ထည့်ဆိုခြင်းကြောင့်

ကိမတ္ထံ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

ဟောတိ ဖြစ်၏။ပုံစံ၌ 'ဟူ' မှာရှိသော 'ဦ' ကို 'ဟေ' 'ဩဟ' 'ဧ' အပြုကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၄၈၁။ ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော ။

ဘဝိဿန္တိမှိ	ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့်
သပစ္စယဿ	ပစ္စည်းနှင့်တစ်ကွသော
ကရဿ	**ကရဓာတ်၏**
ကာဟော	‘ကာဟ’ ပြုသည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။
သဿ စ	**‘သ’ ၏လည်း**
နိစ္စံ	အမြဲ
လောပေါ	ကျေခြင်းသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

(ဤသုတ်ဖြင့် ပစ္စည်းနှင့်တစ်ကွ ‘ကရ’ ဓာတ်ကို ‘ကာဟ’ ပြု၍ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်၏ ‘ဿ’ ကိုလည်းချေ။)

ကာဟတိ	ပြုလတ့်၊	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်)
ကာဟိတိ	ပြုလတ့်၊	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်)
ကာဟသိ	ပြုလတ့်၊	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘ဿသိ’ ဝိဘတ်)
ကာဟိသိ	ပြုလတ့်၊	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘ဿသိ’ ဝိဘတ်)
ကာဟာမိ	ပြုလတ့်၊	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘အာ’ ပစ္စည်း၊ ‘ဿာမိ’ ဝိဘတ်)
ကာဟာမ	ပြုကုန်လတ့် ၊	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘အာ’ ပစ္စည်း၊ ‘ဿာမ’ ဝိဘတ်)

ကရ…ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ကာဟတိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ…ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ကရ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ကရ်

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ 'ဿတိ' ဝိဘတ် သက်၊

ကရ် ဿတိ

" ဘူဝါဒိတော အ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်၊

ကရ် အ ဿတိ

"ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပစ္စည်းနှင့်တစ်ကွ 'ကရ' ဓာတ်ကို 'ကာဟ' ပြု၍ 'ဿတိ' ဝိဘတ်၏ 'ဿ' ကိုလည်း ချေ။

ကာဟတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ကာဟိတိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ...ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ကရ်

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿတိ' ဝိဘတ် သက်၊

ကရ် ဿတိ

" ဘူဝါဒိတော အ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်၊

ကရ် အ ဿတိ

"ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် ပစ္စည်းနှင့်တစ်ကွ 'ကရ' ဓာတ်ကို 'ကာဟ' ပြု၍ 'ဿတိ' ဝိဘတ်၏ 'ဿ' ကိုလည်း ချေ။

ကာဟ အ တိ

" ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဣ' လာ၊ခွင်း၊ချေ၊ကပ်၊ 'ဟ်' ကို 'ဣ' သို့ကပ်၊

ကာဟိတိ ကားပြီး၏။

(၃) ကာဟသိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ...ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ကရ်

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ 'ဿသိ' ဝိဘတ် သက်၊

ကရ် ဿသိ

" **ဘူဝါဒိတော အ"** ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်၊

ကရ် အ ဿသိ

"ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပစ္စည်းနှင့်တစ်ကွ 'ကရ' ဓာတ်ကို 'ကာဟ' ပြု၍ 'ဿသိ' ဝိဘတ်၏ 'ဿ' ကိုလည်း ချေ။

ကာဟသိ

ကားပြီး၏။

(၄) ကာဟိသိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ...ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ကရ်

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿသိ' ဝိဘတ် သက်၊

ကရ် ဿသိ

" **ဘူဝါဒိတော အ"** ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်၊

ကရ် အ ဿသိ

"ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် ပစ္စည်းနှင့်တစ်ကွ 'ကရ' ဓာတ်ကို 'ကာဟ' ပြု၍ 'ဿသိ' ဝိဘတ်၏ 'ဿ' ကိုလည်း ချေ။

ကာဟ အ သိ

" ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဣ' လာ၊ခွင်း၊ချေ၊ကပ်၊ 'ဟ်' ကို 'ဣ' သို့ကပ်၊

ကာဟိသိ ကား၊ပြီး၏။

(၅) ကာဟာမိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ...ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ကရ်

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ 'ဿာမိ' ဝိဘတ် သက်၊

ကရ် ဿာမိ

" ဘူဝါဒိတော အ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်၊

ကရ် အ ဿာမိ

"ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပစ္စည်းနှင့်တစ်ကွ 'ကရ' ဓာတ်ကို 'ကာဟ' ပြု၍ 'ဿာမိ' ဝိဘတ်၏ 'ဿ' ကိုလည်း ချေ။

ကာဟ အ အာမိ

ခွင်း ၊ ချေ၊ကပ်(၂)

ကာဟာမိ

ကား၊ပြီး၏။

(၆) ကာဟာမ ကို

ကရ တည်၊

ကရ…ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ကရ်

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဿာမ' ဝိဘတ် သက်၊

ကရ် ဿာမ

" ဘူဝါဒိတော အ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်၊

ကရ် အ ဿာမ

"ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ကြောင့် ပစ္စည်းနှင့်တစ်ကွ 'ကရ' ဓာတ်ကို 'ကာဟ' ပြု၍ 'ဿာမ' ဝိဘတ်၏ 'ဿ' ကိုလည်း ချေ။

ကာဟ အ အာမ

ခွင်း ၊ ချေ၊ ကပ်(၂)

ကာဟာမ

ကားပြီး၏။

အာချာတ်ပိုင်း ကာရိကခြောက်ချက်စီရင်သောသုတ် ကာဟ ၊ ဿကျေ၊ ခါမိ ၊ ခါ မ ၊ ဆာမိ ၊ ဆာမ

အာချာတ်ပိုင်း ကာရိကငါးချက်စီရင်သောသုတ် ကာဟ ၊ ခါမိ ၊ ခါ မ ၊ ဆာမိ ၊ ဆာမ

(ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်)

၄၈၁။ ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော ။

သပစ္စယသဒ္ဒါ၏အကျိုး

သပစ္စယဂ္ဂဟဏေန အညေဟိပိ ဘဝိဿန္တိယာ ဝိဘတ္တိယာ 'ခါမိ ၊ ခါ မ ၊ ဆာမိ ၊ ဆာမ ဣစ္စာဒယော အာဒေသာ ဟောန္တိ။

သပစ္စယဂ္ဂဟဏေန	သပစ္စယသဒ္ဒါပိုဖြင့်
အညေဟိပိ	တစ်ပါးသော ဝိဘတ်မှ နောက်၌လည်း
ဘဝိဿန္တိယာ ဝိဘတ္တိယာ	ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်၏

'ခါမိ ၊ ခါ မ ၊ ဆာမိ ၊ ဆာမ	ခါမိ၊ ခါ မ၊ ဆာမိ၊ ဆာမ
ဣစ္စာဒယော	ဤသို့အစရှိကုန်သော
အာဒေသာ	အပြုတို့သည်
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

ဝက္ခာမိ	ဆိုလတ့်၊	('ဝစ' ဓာတ် ၊ ဘဝိဿန္တိ 'ဿာမိ' ဝိဘတ်)
ဝက္ခာမ	ဆိုကုန်လတ့်၊	('ဝစ' ဓာတ် ၊ ဘဝိဿန္တိ 'ဿာမ' ဝိဘတ်)
ဝစ္ဆာမိ	နေလတ့်၊	('ဝစ' ဓာတ် ၊ ဘဝိဿန္တိ 'ဿာမိ' ဝိဘတ်)
ဝစ္ဆာမ	နေကုန်လတ့်၊	('ဝစ' ဓာတ် ၊ ဘဝိဿန္တိ 'ဿာမ' ဝိဘတ်)

ဝစ..ဝစ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံဝါစာယံ စကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဝက္ခာမိ ကို

ဝစ တည်၊

ဝစ..ဝစ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံဝါစာယံစကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝစ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝစ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ဝစ်

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ 'ဿာမိ' ဝိဘတ် သက်၊

ဝစ် ဿာမိ

"ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော" ဟူသောသုတ်မှသပစ္စယဿဒ္ဒါပိုဖြင့် 'ဿာမိ' ဝိဘတ် ကို 'ခါမိ' ပြု၊

ဝစ် ခါမိ

'ကောခေ စ' ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဓာတွန် 'စ' ကို 'က' ပြု၊ 'က' ကို 'ခ' သို့ကပ်၊

ဝက္ခာမိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဝက္ခာမ ကို

ဝစ တည်၊

ဝစ..ဝစ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံဝါစာယံစကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝစ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝစ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ဝစ်

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ 'ဿာမ' ဝိဘတ် သက်၊

ဝစ် ဿာမ

"ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော" ဟူသောသုတ်မှသပစ္စယသဒ္ဒါပိုဖြင့် 'ဿာမ' ဝိဘတ်ကို 'ခါ မ' ပြု၊

ဝစ် ခါ မ

'ကောခေ စ' ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဓာတွန် 'စ' ကို 'က' ပြု၊ 'က' ကို 'ခ' သို့ကပ်၊

ဝက္ခာမ

ကားပြီး၏။

(၃) ဝစ္ဆာမိ ကို

ဝစ တည်၊

ဝစ..ဝစ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံဝါစာယံစကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝစ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝစ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ဝစ်

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ 'ဿာမိ' ဝိဘတ် သက်၊

ဝစ် ဿာမိ

"ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော" ဟူသောသုတ်မှသပစ္စယသဒ္ဒါပိုဖြင့် 'ဿာမိ' ဝိဘတ်ကို 'ဆာမိ' ပြု၊ 'စ' ကို 'ဆ' သို့ကပ်၊

ဝဍ္ဍာမိ

ကားပြီး၏။

(၄) ဝဍ္ဍာမ ကို

ဝစ တည်၊

ဝစ..ဝစ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံဝါစာယံစကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝစ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝစ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ဝစ်

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ 'ဿာမ' ဝိဘတ် သက်၊

ဝစ် ဿာမ

"ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော" ဟူသောသုတ်မှသပစ္စယသဒ္ဒါပိုဖြင့် 'ဿာမ' ဝိဘတ်ကို 'ဆာမ' ပြု၊ 'စ' ကို 'ဆ' သို့ကပ်၊

ဝစ္ဆာမ

ကားပြီး၏။

စတုတ္ထကဏ္ဍ

၄၈၂။ ဒါဒန္တဿံ မိမေသု ။

မိမေသု	‘မိ’ ‘မ’ဝိဘတ်တို့ကြောင့်
ဒါဒန္တဿ	‘ဒါ ’ဓာတ်၏ အစိတ် ‘အာ’၏
အံ	‘အံ’ပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဒမ္မိ	ပေး၏။	(‘ဒါ ’ ဓာတ်၊ ‘မိ’ဝိဘတ်)
ဒမ္မ	ပေးကုန်၏။	(‘ဒါ ’ ဓာတ်၊ ‘မ’ဝိဘတ်)

ဒါ ...ဒါဓာတ်သည် ဒါနေ နေခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဒမ္မိ ကို

ဒါ တည်၊

ဒါ ...ဒါဓာတ်သည် ဒါနေ နေခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဒါ ’**ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဒါ ’ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘မိ’ ဝိဘတ် သက်၊

ဒါ မိ

“ဒါဒန္တဿံ မိမေသု” ဟူသောသုတ် ‘ဒါ ’၏အစိတ် ‘အာ’ကို ‘အံ’ပြု၊

ဒံ မိ

“ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ‘မ’ပြု၊ ‘မ’ကို ‘မ’သို့ကပ်၊

ဒမ္မိ ကားပြီး၏။

(၂) ဒမ္ဘ ကို

ဒါ တည်၊

ဒါ ...ဒါဓာတ်သည် ဒါနေ နေခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဒါ '**ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဒါ 'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ'ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'မ' ဝိဘတ် သက်၊

ဒါ မ

"ဒါဒန္တဿံ မိမေသု" ဟူသောသုတ် 'ဒါ '၏အစိတ် 'အာ'ကို 'အံ'ပြု၊

ဒံ မ

"ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'မ'ပြု၊ 'မ'ကို 'မ'သို့ကပ်၊

ဒမ္ဘ ကားပြီး၏။

၄၈၃။ အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ ။

ကာရိတေ	ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့်
အသံယောဂန္တဿ	သံယုတ်အဆုံးမရှိသောဓာတ်၏
ဝုဒ္ဓိ	ဝုဒ္ဓိပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

အနုဗန် 'ဏ' ၊ ကာရိတ(၆၂၁)

ချေရ 'ဏ'မှာ၊ ဝုဒ္ဓိဖြာ ။(၄၈၃)

(၅၂၃)

p..286 / ၆၂၁။ ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော ။

'ဏ'အနုဗန်ပါသောပစ္စည်းကို ကာရိတ်ကဲ့သို့ ငဲ့သောသုတ်ဖြစ်ပါသည်။

ဏာနုဗန္ဓော	‘ဏ’ အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကို
ကာရိတံ ဝိယ	ကာရိတ်ပစ္စည်းကဲ့သို့
ဝါ	အချို့
ဒဋ္ဌဗ္ဗော	ရှုမှတ်အပ်၏။

P...252/ 523။ ကာရိတာနံ ဏော လောပံ။

ကာရိတာနံ	ကာရိတ်ပစ္စည်းတို့၏
ဏော	အနုဗန် ‘ဏ’ သည်
လောပံ	ကျေခြင်းသို့
အာပဇ္ဇတေ	ရောက်၏။

ကာရေတိ	ပြုစေ၏။	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ဏ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ကာရေန္တိ	ပြုစေကုန်၏။	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ဏ’ ပစ္စည်း၊ ‘န္တိ’ ဝိဘတ်)
ကာရယတိ	ပြုစေ၏။	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ဏယ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ကာရယန္တိ	ပြုစေကုန်၏။	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ဏယ’ ပစ္စည်း၊ ‘န္တိ’ ဝိဘတ်)
ကာရာပေတိ	ပြုစေ၏။	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပေ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ကာရာပေန္တိ	ပြုစေကုန်၏။	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပေ’ ပစ္စည်း၊ ‘န္တိ’ ဝိဘတ်)
ကာရာပယတိ	ပြုစေ၏။	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပယ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
ကာရာပယန္တိ	ပြုစေကုန်၏။	(‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ဏာပယ’ ပစ္စည်း၊ ‘န္တိ’ ဝိဘတ်)

(၁) ကာရေတိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ...ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဤလတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ကရ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ကရ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏေ' ပစ္စည်း သက်၊

ကရ် ဏေ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ပါသော ပစ္စည်းကို ကာရိတ် ကဲ့သို့ငဲ့။

ကရ် ဏေ

"ကာရိတာနံ ဏော လောပံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ။ 'ရ' ကို 'ဧ' သို့ကပ်၊

ကရေ

" အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိက်ပစ္စည်းကြောင့် 'က' မှာရှိသော အစိတ် 'အ' ကို 'အာ' ဝုဒ္ဓိပြု၊

ကာရေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ် သက်၊

ကာရေတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ကာရေန္တိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ...ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

လ္လတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ကရ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏေ' ပစ္စည်း သက်၊

ကရ် ဏေ **"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော"** ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ပါသော ပစ္စည်းကို ကာရိတ် ကဲ့သို့ငဲ့။

ကရ် ဏော

"ကာရိတာနံ ဏော လောပံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ကိုချေ။'ရ'ကို 'ဧ'သို့ကပ်၊

ကရေ

"အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိက်ပစ္စည်းကြောင့် 'က'မှာရှိသော အစိတ် 'အ'ကို 'အာ'ဝုဒ္ဓိပြု၊

ကာရေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'အန္တိ' ဝိဘတ် သက်၊ခွင်း၊ချေ၊ကပ်။

ကာရေန္တိ

ကားပြီး၏။

(၃) ကာရယတိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ...ကရဓာတ်သည် ကရဏော ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'**ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ'ကိုချေ

ကရ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏယ' ပစ္စည်း သက်၊

ကရ် ဏယ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ပါသော ပစ္စည်းကို ကာရိတ် ကဲ့သို့ငဲ့။

ကရ် ဏယ

"ကာရိတာနံ ဏော လောပံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ကိုချေ။'ရ'ကို 'အ'သို့ကပ်၊

ကရယ

"အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိက်ပစ္စည်းကြောင့် 'က'မှာရှိသော အစိတ် 'အ'ကို 'အာ'ဝုဒ္ဓိပြု၊

ကာရယ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ် သက်၊

ကာရယတိ

ကားပြီး၏။

(၄) ကာရယန္တိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ…ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ကရ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ကရ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ

ကရ်

“ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္တေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏယ’ ပစ္စည်း သက်၊

ကရ် ဏယ

“ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏ’ အနုဗန်ပါသော ပစ္စည်းကို ကာရိတ် ကဲ့သို့ငဲ့။

ကရ် ဏယ

“ကာရိတာနံ ဏော လောပံ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏ’ အနုဗန်ကိုချေ။ ’ရ’ ကို ‘အ’ သို့ကပ်၊

ကရယ

“အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိုက်ပစ္စည်းကြောင့် ‘က’ မှာရှိသော အစိတ် ‘အ’ ကို ‘အာ’ ဝုဒ္ဓိပြု၊

ကာရယ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘အန္တိ’ ဝိဘတ် သက်၊

ကာရယန္တိ

ကားပြီး၏။

(၅) ကာရာပေတိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ…ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

လ္လတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ကရ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ကရ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ

ကရ်

“ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏာပေ’ ပစ္စည်း သက်၊

ကရ် ဏာပေ

“ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏ’ အနုဗန်ပါသော ပစ္စည်းကို ကာရိတ် ကဲ့သို့ငဲ့။

ကရ် ဏာပေ

“ကာရိတာနံ ဏော လောပံ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏ’ အနုဗန်ကိုချေ။ ’ရ’ ကို ‘အာ’ သို့ကပ်၊

ကရာပေ

“အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိက်ပစ္စည်းကြောင့် ‘က’ မှာရှိသော အစိတ် ‘အ’ ကို ‘အာ’ ဝုဒ္ဓိပြု၊

ကာရာပေ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ် သက်၊

ကာရာပေတိ

ကားပြီး၏။

(၆) ကာရပေန္တိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ…ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

လ္လတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ကရ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ကရ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ

ကရ်

“ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏာပေ’

ပစ္စည်း သက်၊

ကရ် ဏာပေ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ပါသော ပစ္စည်းကို ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့။

ကရ် ဏာပေ

"ကာရိတာနံ ဏော လောပံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ကိုချေ။'ရ'ကို 'အာ'သို့ကပ်၊

ကရာပေ

"အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိက်ပစ္စည်းကြောင့် 'က'မှာရှိသော အစိတ် 'အ'ကို 'အာ'ဝုဒ္ဓိပြု၊

ကာရာပေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'အန္တိ' ဝိဘတ် သက်၊ခွင်း၊ ချေ၊ကပ်။

ကာရာပေန္တိ

ကားပြီး၏။

(၇) ကာရာပယတိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ...ကရဓာတ်သည် ကရဏော ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ'ကိုချေ

ကရ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္တေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏာပယ' ပစ္စည်း သက်၊

ကရ် ဏာပယ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ပါသော ပစ္စည်းကို ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့။

ကရ် ဏာပယ

"ကာရိတာနံ ဏော လောပံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ကိုချေ။'ရ'ကို 'အာ'သို့ကပ်၊

ကရာပယ

“ အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိက်ပစ္စည်းကြောင့် ‘က’ မှာရှိသော အစိတ် ‘အ’ ကို ‘အာ’ ဝုဒ္ဓိပြု၊

ကာရာပယ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ် သက်၊

ကာရာပယတိ

ကားပြီး၏။

(၈) ကာရာပယန္တိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ...ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ကရ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ကရ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ

ကရ်

“ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏာပယ’ ပစ္စည်း သက်၊

ကရ် ဏာပယ

“ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏ’ အနုဗန်ပါသော ပစ္စည်းကို ကာရိတ် ကဲ့သို့ငဲ့။

ကရ် ဏာပယ

“ကာရိတာနံ ဏော လောပံ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏ’ အနုဗန်ကိုချေ။ ’ ရ’ ကို ‘အာ’ သို့ကပ်၊

ကရာပယ

“ အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိက်ပစ္စည်းကြောင့် ‘က’ မှာရှိသော အစိတ် ‘အ’ ကို ‘အာ’ ဝုဒ္ဓိပြု၊

ကာရာပယ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘အန္တိ’ ဝိဘတ် သက်၊ခွင်း၊ ချေ၊ကပ်။

ကာရာပယန္တိ

ကားပြီး၏။

၄၈၄။ ဃဋ္ဋာဒီနံ ဝါ ။

ကာရိတေ	ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့်
အသံယောဂန္တာနံ	သံယုတ်အဆုံးမရှိကုန်သော
ဃဋ္ဋာဒီနံ	'ဃဋ္ဋ'အစရှိကုန်သော ဓာတ်တို့၏
ဝုဒ္ဓိ	ဝုဒ္ဓိပြုသည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဃာဋ္ဋေတိ	အားထုတ်စေ၏။	('ဃဋ္ဋ'ပစ္စည်း၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဃဋ္ဋေတိ	အားထုတ်စေ၏။	('ဃဋ္ဋ'ပစ္စည်း၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဃာဋ္ဋယတိ	အားထုတ်စေ၏။	('ဃဋ္ဋ'ပစ္စည်း၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဃဋ္ဋယတိ	အားထုတ်စေ၏။	('ဃဋ္ဋ'ပစ္စည်း၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဃာဋ္ဋာပေတိ	အားထုတ်စေ၏။	('ဃဋ္ဋ'ပစ္စည်း၊ 'ဏာပေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဃဋ္ဋာပေတိ	အားထုတ်စေ၏။	('ဃဋ္ဋ'ပစ္စည်း၊ 'ဏာပေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဃာဋ္ဋာပယတိ	အားထုတ်စေ၏။	('ဃဋ္ဋ'ပစ္စည်း၊ 'ဏာပယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဃဋ္ဋာပယတိ	အားထုတ်စေ၏။	('ဃဋ္ဋ'ပစ္စည်း၊ 'ဏာပယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဂါမေတိ	သွားစေ၏။	('ဂမု'ပစ္စည်း၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဂမေတိ	သွားစေ၏။	('ဂမု'ပစ္စည်း၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဂါမယတိ	သွားစေ၏။	('ဂမု'ပစ္စည်း၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဂမယတိ	သွားစေ၏။	('ဂမု'ပစ္စည်း၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဂါမာပေတိ	သွားစေ၏။	('ဂမု'ပစ္စည်း၊ 'ဏာပေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဂမာပေတိ	သွားစေ၏။	('ဂမု'ပစ္စည်း၊ 'ဏာပေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဂါမာပယတိ	သွားစေ၏။	('ဂမု'ပစ္စည်း၊ 'ဏာပယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)
ဂမာပယတိ	သွားစေ၏။	('ဂမု'ပစ္စည်း၊ 'ဏာပယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)

ဃင္ဃ.... ဃင္ဃ ဓာတ်သည် စေတာယံ စေ့ဆော်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဂမု... ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်း ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) **ဃာဋေတိ** ကို

ဃင္ဃ တည်၊

ဃင္ဃ.... ဃင္ဃ ဓာတ်သည် စေတာယံ စေ့ဆော်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဃင္ဃ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သဏ္ဍော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဃင္ဃ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ဃင်္ဃ

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏေ' ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဃင်္ဃ ဏေ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ ။

ဃင်္ဃ ဧ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဃင်္ဃ ဧ တိ

"ဃဋာဒီနံ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် 'ဃ' မှာရှိသော 'အ' ကို 'အာ' ဝုဒ္ဓိ ပြု။ 'င်္ဃ' ကို 'ဋ' သို့ကပ်၊

ဃာဋေတိ

ကားပြီး၏။

(၂) **ဃဋေတိ** ကို

ဃင္ဃ တည်၊

ဃင္ဃ.... ဃင္ဃ ဓာတ်သည် စေတာယံ စေ့ဆော်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဃင္ဍ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဃင္ဍ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ဃင္ဍ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏေ' ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဃင္ဍ် ဏေ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ ။

ဃင္ဍ် ဧ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊ 'ဍ်' ကို 'ဧ' သို့ ကပ်၊

ဃင္ဍ ဧ တိ

"ဃင္ဍာဒီနံ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် 'ဃ' မှာရှိသော 'အ' ကို 'အာ' ဝုဒ္ဓိ ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ 'ဍ်' ကို 'ဧ' သို့ ကပ်၊

ဃဋ္ဋေတိ

ကားပြီး၏ ။

(၃) **ဃာဋ္ဋယတိ** ကို

ဃဋ္ဋ တည်၊

ဃဋ္ဋ.... ဃဋ္ဋ ဓာတ်သည် စေတာယံ စေ့ဆော်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏ ။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဃဋ္ဋ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဃဋ္ဋ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ဃင္ဍ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏယ' ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဃင္ဍ် ဏယ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ ။

ဃင္ခ် အယ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပၸေႏၷ”ဟူေသာသုတ္ျဖင့္ ဝတၱမာန္ ‘တိ’ ဝိဘတ္သက္၊

ဃင္ခ် အယ တိ

ဃင္ခ်ာဒီနံ ဝါ ” ဟူေသာသုတ္ျဖင့္ ‘ဏ’ အႏုဗန္ရွိေသာ ပစၥည္းေၾကာင့္ ‘ဃ’ မွာရွိေသာ ‘အ’ ကို ‘အာ’ ဝုဒၶိ ျပဳ။ ‘ဋ္ခ’ ကို ‘အယ’ သို႔ကပ္၊

ဃာင္ခ်ယတိ

ကားၿပီး၏။

(၄) **ဃင္ခ်ယတိ** ကို

ဃင္ခ် တည္၊

ဃင္ခ်.... ဃင္ခ် ဓာတ္သည္ ေစတာယံ ေစ့ေဆာ္ျခင္းအနက္၌ ဝတ္တတိ ျဖစ္၏။

ဣတိအေတြ ဤသို႔ေသာ အနက္၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူေသာသုတ္ျဖင့္ **‘ဃင္ခ်’** ကို ဓာတ္အမည္မွည့္၊

“ဓာတု သေႏၲာ လောပေါ ေနကရသာ” ဟူေသာ သုတ္ျဖင့္ ‘ဃင္ခ်’ ဓာတ္၏ ဓာတ္ဝန္ ‘အ’ ကိုေခ်

ဃင္ခ်

“ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာေပ ဏာပယ ကာရိတာနိ ေဟတြတၳေ”ဟူေသာသုတ္ျဖင့္ ‘ဏယ’ ပစၥည္း သက္၍ ကာရိတ္ကဲ့သို႔ငဲ့၊

ဃင္ခ် ဏယ

“ကာရိတံ ဝိယ ဏာႏုဗေႏၶာ” ဟူေသာသုတ္ျဖင့္ ‘ဏ’ အႏုဗန္ကိုေခ် ။

ဃင္ခ် အယ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပၸေႏၷ”ဟူေသာသုတ္ျဖင့္ ဝတၱမာန္ ‘တိ’ ဝိဘတ္သက္၊

ဃင္ခ် အယ

“ဃင္ခ်ာဒီနံ ဝါ ” ဟူေသာသုတ္ျဖင့္ ‘ဏ’ အႏုဗန္ရွိေသာ ပစၥည္းေၾကာင့္ ‘ဃ’ မွာရွိေသာ ‘အ’ ကို ‘အာ’ ဝုဒၶိ ျပဳသင့္ျငားေသာ္လည္း ဝါသဒၵါ တားျမစ္ေသာေၾကာင့္ မျပဳရ။ ‘ဋ္ခ’ ကို ‘အယ’ သို႔ ကပ္၊

ဃင္ခ်ယတိ

ကားၿပီး၏။

(၅) **ဃာဋ္ဋာပေတိ** ကို

ဃဋ္ဋ တည်၊

ဃဋ္ဋ.... ဃဋ္ဋ ဓာတ်သည် စေတာယံ စေ့ဆော်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဃဋ္ဋ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဃဋ္ဋ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ဃဋ္ဋ

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏာပေ' ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဃဋ္ဋ ဏာပေ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ ။

ဃဋ္ဋ အာပေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဃဋ္ဋ အာပေ တိ

"ဃဋ္ဋာဒီနံ ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် 'ဃ' မှာရှိသော 'အ' ကို 'အာ' ဝုဒ္ဓိ ပြု။ 'ဋ္ဋ' ကို 'အာပေ' သို့ကပ်၊

ဃာဋ္ဋာပေတိ

ကားပြီး၏။

(၆) **ဃဋ္ဋာပေတိ** ကို

ဃဋ္ဋ တည်၊

ဃဋ္ဋ.... ဃဋ္ဋ ဓာတ်သည် စေတာယံ စေ့ဆော်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဃဋ္ဋ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဃဋ္ဋ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ဃဋ္ဋ

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏာပေ'

ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဃင်္ဃ ဏာပေ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ကိုချေ ။

ဃင်္ဃ အာပေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဃင်္ဃ အာပေ တိ

"ဃဋာဒီနံ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် 'ဃ' မှာရှိသော 'အ'ကို 'အာ' ဝုဒ္ဓိ ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ 'င်္ဃ'ကို 'အာ' သို့ ကပ်၊

ဃင်္ဃာပေတိ

ကားပြီး၏ ။

(၇) **ဃာင်္ဃာပယတိ** ကို

ဃင်္ဃ တည်၊

ဃင်္ဃ.... ဃင်္ဃ ဓာတ်သည် စေတာယံ စေ့ဆော်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏ ။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဃင်္ဃ'**ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဃင်္ဃ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ'ကိုချေ

ဃင်္ဃ

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏာပယ' ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဃင်္ဃ ဏာပယ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ကိုချေ ။

ဃင်္ဃ အာပယ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဃင်္ဃ အာပယ တိ

"ဃဋာဒီနံ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် 'ဃ' မှာရှိသော 'အ'ကို 'အာ' ဝုဒ္ဓိ ပြု။ 'င်္ဃ'ကို 'အာပယ'သို့ကပ်၊

ဃာင္ဆွာပယတိ

ကားပြီး၏။

(၈) **ဃင္ဆွာပယတိ** ကို

ဃင္ဆ တည်၊

ဃင္ဆ.... ဃင္ဆ ဓာတ်သည် စေတာယံ စေ့ဆော်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဃင္ဆ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဃင္ဆ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ

ဃင္ဆ်

“ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္တေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏာပယ’ ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဃင္ဆ် ဏာပယ

“ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏ’ အနုဗန်ကိုချေ ။

ဃင္ဆ် အာပယ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဃင္ဆ် အာပယ တိ

“ဃင္ဆာဒီနံ ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏ’ အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဃ’ မှာရှိသော ‘အ’ ကို ‘အာ’ ဝုဒ္ဓိ ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ ‘င္ဆ်’ ကို ‘အာ’ သို့ ကပ်၊

ဃင္ဆာပယတိ

ကားပြီး၏။

(၉) **ဂါမေတိ** ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု... ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်း ဝတ္တိတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ

ဂမ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏေ' ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဂမ် ဏေ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ ။

ဂမ် ဧ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဧ တိ

"ဃဋာဒီနံ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂ' မှာရှိသော 'အ' ကို 'အာ' ဝုဒ္ဓိ ပြု။ 'မ်' ကို 'ဧ' သို့ကပ်၊

ဂါ မေ တိ

ကားပြီး၏။

(၁၀) **ဂမေတိ** ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု... ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှီ လားခြင်း ဝတ္တိတိ ဖြစ်၏။

ဤတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ

ဂမ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏေ' ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဂမ် ဏေ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ ။

ဂမ် ဧ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဧ တိ

"ဃဋ္ဋာဒီနံ ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂ'မှာရှိသော 'အ'ကို 'အာ'ဝုဒ္ဓိ ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ 'မ်'ကို 'ဧ'သို့ကပ်၊

ဂါမေ တိ

ကားပြီး၏။

(၁၁) **ဂါ မယတိ** ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု... ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်း ဝတ္တိတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'**ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဉ'ကိုချေ

ဂမ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏယ' ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဂမ် ဏယ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ကိုချေ ။

ဂမ် အယ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် အယ တိ

"ဃဋ္ဋာဒီနံ ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂ'မှာရှိသော 'အ'ကို 'အာ'ဝုဒ္ဓိ ပြု။ 'မ်'ကို 'အ'သို့ကပ်၊

ဂါ မယ တိ

ကားပြီး၏။

(၁၂) **ဂမယတိ** ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု… ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်း ဝတ္တိတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ

ဂမ်

“ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏယ’ ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဂမ် ဏယ

“ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏ’ အနုဗန်ကိုချေ ။

ဂမ် အယ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပန္နေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် အယ တိ

“ဃဋာဒီနံ ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏ’ အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂ’ မှာရှိသော ‘အ’ ကို ‘အာ’ ဝုဒ္ဓိ ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ ‘မ်’ ကို ‘အ’ သို့ကပ်၊

ဂမယ တိ

ကားပြီး၏။

(၁၃) **ဂါမာပေတိ** ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု… ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်း ဝတ္တိတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ

ဂမ်

“ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏာပေ’ ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဂမ် ဏာပေ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ ။

ဂမ် အာပေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် အာပေ တိ

"ဃဋာဒီနံ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂ' မှာရှိသော 'အ' ကို 'အာ' ဝုဒ္ဓိ ပြု။ 'မ်' ကို 'အာ' သို့ကပ်၊

ဂါ မာပေ တိ

ကားပြီး၏ ။

(၁၄) **ဂမာပေတိ** ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု... ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်း ဝတ္တိတိ ဖြစ်၏ ။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ

ဂမ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏာပေ' ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဂမ် ဏာပေ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ ။

ဂမ် အာပေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် အာပေ တိ

"ဃဋာဒီနံ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂ' မှာရှိသော 'အ' ကို 'အာ' ဝုဒ္ဓိ ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ 'မ်' ကို 'အာ' သို့ကပ်၊

ဂမာပေ တိ

ကားပြီး၏ ။

(၁၅) **ဂါမာပယတိ** ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု… ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမို လားခြင်း ဝတ္တိတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ

ဂမ်

“ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏာပယ’ ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဂမ် ဏာပယ

“ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏ’ အနုဗန်ကိုချေ ။

ဂမ် အာပယ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် အာပယ တိ

“ဃဋာဒီနံ ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏ’ အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂ’ မှာရှိသော ‘အ’ ကို ‘အာ’ ဝုဒ္ဓိ ပြု။ ‘မ်’ ကို ‘အာ’ သို့ကပ်၊

ဂါမာပယ တိ

ကားပြီး၏။

(၁၆) **ဂမာပယတိ** ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု… ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမို လားခြင်း ဝတ္တိတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ

ဂမ်

“ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့်

'ဏာပယ' ပစ္စည်း သက်၍ ကာရိတ်ကဲ့သို့ငဲ့၊

ဂမ် ဏာပယ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ ။

ဂမ် အာပယ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် အာပယ တိ

"ဃဋာဒီနံ ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂ' မှာရှိသော 'အ' ကို 'အာ' ဝုဒ္ဓိ ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ 'မ်' ကို 'အာ' သို့ကပ်၊

ဂမာပယ တိ

ကားပြီး၏ ။

ဃဋာဒီနမိတိ ကိမတ္ထံ?

ဃဋာဒီနမိတိပဒံ	'ဃဋာဒီနံ' ဟု ထည့်ဆိုရခြင်းကြောင့်
ကိမတ္ထံ	အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။
ကာရေတိ	ပြုစေ၏ ။
ဣတိအာဒိသု	ဤပုံစံတို့၌
ပတိသေဓနတ္ထံ	တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏ ။

(ကာရေတိ ၌ 'ကရ' ဓာတ်မဟုတ်သောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် 'ဝုဒ္ဓိ' အပြုကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ ပါသည်။)

၄၈၅။ အညေသု စ ။

အညေသု စ	ကာရိတ်ပစ္စည်းမှတစ်ပါးသော ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း
အသံယောဂန္တာနံ	သံယုတ်အဆုံးမရှိကုန်သော
ဓာတူနံ	ဓာတ်တို့၏
ဝုဒ္ဓိ	ဝုဒ္ဓိပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏ ။

ဝုဒ္ဓိပြုသောသုတ်(၃)သုတ်

၄၈၃။ အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ ။ (ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် ဝုဒ္ဓိပြုနိုင်၊)

၄၈၄။ ဃဋာဒီနံ ဝါ ။ (ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် ဝုဒ္ဓိပြုနိုင်၊)

(ဏေ ၊ ဏယ ၊ ဏာပေ ၊ ဏာပယပစ္စည်းများပါလာရင် အပေါ်နှစ်သုတ်နှင့် ဝုဒ္ဓိပြု)

၄၈၅။ အညေသု စ ။ (ကာရိတ်မဟုတ်သောပစ္စည်းကြောင့် ဝုဒ္ဓိပြုနိုင်)

(ကျန်တသည့် 'အ ၊ ယ' ပစ္စည်းများပါလာရင် အညေသု စ။)

ဇယတိ	အောင်၏။	('ဇိ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဟောတိ	ဖြစ်၏။	('ဟူ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဘဝတိ	ဖြစ်၏။	('ဘူ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဇိ…ဇိဓာတ်သည်	ဇယေ	ဆောင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ဟူ…ဟူဓာတ်သည်	သတ္တာယ	ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ဘူ…ဘူဓာတ်သည်	တထာယံ	ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။

(၁) **ဇယတိ** ကို

ဇိ တည်၊

ဇိ…ဇိဓာတ်သည် ဇယေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဇိ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဇိ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'ဣ' ကိုချေ သင့်ငြားသော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဇိ တိ

" ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်၊

ဓိ အ တိ

"အညေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဓိ'၌ ရှိသော 'ဣ'ကို 'ဧ'ဝုဒ္ဓိပြု။

ဓ် ဧ အ တိ

" ဧ အယ ဟူ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဧ'ကို 'အယ'ပြု၊

ဓ် အယ အ တိ

'ဓ်'ကို 'အ'သို့ကပ်၊ ခွင်းချေ၊ ကပ်၊ 'ယ်'ကို 'အ'သို့ကပ်။

ဓယတိ

ကားပြီး၏။

(၂) **ဟောတိ** ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ…ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟူ'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ'ကိုချေ သင့်ငြားသော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ'ဝိဘတ်သက်၊

ဟူ တိ

" ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ'ပစ္စည်းသက်၊

ဟူ အ တိ

"အညေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဟူ'၌ ရှိသော 'ဥ'ကို 'ဩ'ဝုဒ္ဓိပြု။ 'ဟ်'ကို 'ဩ'သို့ကပ်။
ခွင်း ၊ ချေ၊ကပ်။

ဟော တိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဘဝတိ ကို

'ဘူ' တည်၊

ဘူ..   ဘူသည် တထာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဘူ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဘူ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဦ’ ကိုချေ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ဘူဝါဒီတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဘ် + အတိ

“အညေသု စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းကို ‘ဩ’ ပြု၊

ဘ် ဩ တိ

“ဩ အဝ သရေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် ‘အ’ သရကြောင့် ‘ဩ’ ကို ‘အဝ’ ပြု၊

ဘ် အဝ တိ

‘ဘ်’ ကို နောက် ‘အ’ သို့ကပ်၊

` ဘဝတိ

ကားပြီး၏။

စဂ္ဂဟဏေန ဏုပစ္စယဿာပိ ဝုဒ္ဓိ ဟောတိ ။

စဂ္ဂဟဏေန	‘စ’ သဒ္ဒါပိုဖြင့်
ဏုပစ္စယဿာပိ	‘ဏု’ ပစ္စည်း၏လည်း
ဝုဒ္ဓိ	‘ဝုဒ္ဓိ’ ပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

အဘိသုဏောတိ   ရှိသေစွာ နာခံ၏။(အဘိရှေ့ရှိသော ‘သု’ ဓာတ် ၊ ‘ဏု’ ပစ္စည်း ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

‘အညေသုစ’ သုတ်၌ပါသော ‘စ’ သဒ္ဒါပိုဖြင့် ‘ဏ’ မှ ‘ဥ’ ကို ‘ဩ’ ပြု။

(၃၀.၁၀.၂၀၁၉)　　ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

၄၈၆။ ဂုဟ ဒုသာနံ ဒီဃံ ။

ကာရိတေ	ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့်
ဂုဟ ဒုသာနံ	'ဂုဟ' ဓာတ် ၊ 'ဒုသ' ဓာတ်တို့၏
သရော	အစိတ်သရသည်
ဒီဃံ	ဒီဃအဖြစ်သို့
အာပဇ္ဇတေ	ရောက်၏ ။

ဂူဟယတိ	စောင့်ရှောက်စေ၏ ။	('ဂုဟ' ဓာတ် ၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဒူသယတိ	ပျက်စီးစေ၏ ။	('ဒုသ' ဓာတ် ၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဂုဟ...ဂုဟဓာတ်သည် ရက္ခဏေ	စောင့်ရှောက်ခြင်း	အနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏ ။
ဒုသ...ဒုသဓာတ်သည် နာသေ	ဖျက်စီးခြင်း	အနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏ ။

(၁)　**ဂူဟယတိ**　ကို

ဂုဟ　တည်၊

ဂုဟ...ဂုဟဓာတ်သည် ရက္ခဏေ　စောင့်ရှောက်ခြင်း အနက်၌　ဝတ္တတိ　ဖြစ်၏ ။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂုဟ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂုဟ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂုဟ် တိ

" ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏယ' ပစ္စည်းသက်၊

ဂုဟ် ဏယ တိ

"ကာရိတာနံ ဏော လောပံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ။ 'ဟ်' ကို 'အ' သို့ကပ်။

ဂုဟယ တိ

“ ဂုဟ ဒုသာနံ ဒီဃံ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက်ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂု ’ မှာရှိသော ‘ဥ ’ ကို ‘ဦ ’ ဒီဃပြု၊

ဂူဟယ တိ

ကားပြီး၏ ။

(၂) **ဒူသယတိ** ကို

ဒုသ တည်၊

ဒုသ...ဒုသဓာတ်သည် နာသေ ဖျက်စီးခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။ ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဒုသ ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဒုသ ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ ’ ကိုချေ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဒုသ် တိ

“ ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္တေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏယ ’ ပစ္စည်းသက်၊

ဒုသ် ဏယ တိ

“ကာရိတာနံ ဏော လောပံ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဏ ’ အနုဗန်ကိုချေ။ ‘သ် ’ ကို ‘အ ’ သို့ကပ်။

ဒုသယ တိ

“ ဂုဟ ဒုသာနံ ဒီဃံ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက်ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဒု ’ မှာရှိသော ‘ဥ ’ ကို ‘ဦ ’ ဒီဃပြု၊

ဒူသယ တိ

ကားပြီး၏ ။

ဝုဍ္ဎီအပြုကို ၊ တားမြစ်လို

မိန့်ဆို ‘ဒီဃ ’ ပြု။

"ဂုဟ ဒုသာနံ ဒီဃံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဒီဃ ပြုခြင်းကြောင့်

၄၈၃။ အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ။

၄၈၄။ ဃဋ္ဋာဒီနံ ဝါ ။

၄၈၅။ အညေသု စ ။

သုတ်သုံးသုတ်၏ ဝုဒ္ဓိအပြုကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၄၈၇။ ဝစ ဝသ ဝဟာဒီနမုကာရော ဝဿ ယေ ။

ယေ	ဘောကံ၌သက်သော 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့်
ဝစ ဝသ ဝဟာဒီနံ	'ဝစ' ဓာတ်၊ 'ဝသ' ဓာတ်၊ 'ဝဟ' ဓာတ် အစရှိသည်တို့၏
ဝဿ	'ဝ' ၏ (မှီရာ 'အ' ၏)
ဥကာရော	'ဥ' ပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဥစ္စတေ	ဆိုခြင်း/ဆိုအပ်၏။	('ဝစ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ဝုစ္စတိ	ဆိုခြင်း/ဆိုအပ်၏။	('ဝစ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဝုဿတိ	သုံးနေခြင်း/သုံးနေအပ်၏။	('ဝသ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ဝုယှတိ	မျှောခြင်း/မျှောအပ်၏။	('ဝဟ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)

ဝစ..ဝစဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ	စကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ဝသ..ဝသဓာတ်သည် ဒိဝါသေ	မြင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ဝဟ..ဝဟဓာတ်သည် ပါပုနေ	ရောက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။

(၁) **ဥစ္စတေ** ကို

ဝစ တည်၊

ဝစ..ဝစဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝစ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝစ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

ဝစ် တေ

"ဘာဝ ကမ္မေသု ယော" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက်။

ဝစ် ယ တေ

"ဝစ ဝသ ဝဟာဒီနမုကာရော ဝဿ ယေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဝစ' ဓာတ်မှ 'ဝ' ကို 'ဥ' ပြု၊

ဥ စ် ယ တေ

"တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့် တစ်ကွ 'စ' ဝဂ် 'စ' ပြု၊

ဥ စ တေ

"ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'စ' ၏သဒိသဒွေဘော် 'စ' လာ။

ဥစ္စတေ

ကားပြီး၏။

(၂) **ဝုစ္စတိ** ကို

ဝစ တည်၊

ဝစ..ဝစဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝစ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝစ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

ဝစ် တေ

"ဘာဝ ကမ္မေသု ယော" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက်။

ဝစ် ယ တေ

"ဝစ ဝသ ဝဟာဒီနမုကာရော ဝဿ ယေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဝစ' ဓာတ်မှ 'ဝ' ၏မှီရာ 'အ' ကို 'ဥ' ပြု၊

ဝုစ် ယ တေ

"တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့်

တစ်ကွ 'စ' ဝဂ် 'စ' ပြု၊

ဝု စ တေ

"ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'စ' ၏သဒိသဒွေဘော် 'စ' လာ။

ဝုစ္စတေ

"အတ္တနောပဒါနိ ပရဿပဒတ္တံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အတ္တနောပုဒ် 'တေ' ကို 'တိ' ဝိဘတ်ပြု၊

ဝုစ္စတိ

ကားပြီး၏။

(၃) **ဝုဿတိ** ကို

ဝသ တည်၊

ဝသ..ဝသဓာတ်သည် ဒိဝါဒေ မြင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝသ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

ဝသ် တေ

"ဘာဝ ကမ္မေသု ယော" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက်။

ဝသ် ယ တေ

"ဝစ ဝသ ဝဟာဒီနမုကာရော ဝဿ ယေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဝသ' ဓာတ်မှ 'ဝ' ၏မှီရာ 'အ' ကို 'ဥ' ပြု၊

ဝုသ ယတေ

"ပုဗ္ဗ ရူပဥ္စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ် 'သ' ပြု၊

ဝုဿတေ

"အတ္တနောပဒါနိ ပရဿပဒတ္တံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အတ္တနောပုဒ် 'တေ' ကို 'တိ' ဝိဘတ်ပြု၊

ဝုဿတိ

ကားပြီး၏။

(၄) **ဝုယှတိ** ကို

ဝဟ တည်၊

ဝဟ..ဝဟဓာတ်သည် ပါပုနေ ရောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝဟ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝဟ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

ဝဟ် တေ

"ဘာဝ ကမ္မေသု ယော" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းသက်။

ဝဟ် ယ တေ

"ဝစ ဝသ ဝဟာဒီနမုကာရော ဝဿ ယေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဝသ' ဓာတ်မှ 'ဝ' ၏မှီရာ 'အ' ကို 'ဥ' ပြု၊

ဝုဟ် ယ တေ

"ဟ ဝိပရိယယော လော ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဟ' နှင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ ဝိပရိတ်ပြု၊

ဝုယှတေ

"အတ္တနောပဒါနိ ပရဿပဒတ္တံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အတ္တနောပုဒ် 'တေ' ကို 'တိ' ဝိဘတ်ပြု၊

ဝုယှတိ

ကားပြီး၏။

၄၈၈။ ဟ ဝိပရိယယော လော ဝါ ။

ယေ	ဘောက်၌သက်သော 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့်
ဟ ဝိပရိယယော	'ဟ' ၏ဝိပရိတ်ပြုသည်(ဝါ)
	'ဟ' ၏ 'ယ' နှင့်ရှေ့နောက်ပြန်ခြင်းသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။
ယဿ	'ယ' ပစ္စည်း၏
လော	'လ' ပြုသည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

'ဟ' ၏ 'ယ' နှင့်ရှေ့နောက်ပြန်ခြင်းသည် ဝိပရိတ်မည်၏။

ဝုယှတိ မျှောခြင်း/မျှောအပ်၏။ ('ဝဟ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)

ဝုလှတိ မျှောခြင်း/မျှောအပ်၏။ ('ဝဟ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)

ဝဟ..ဝဟဓာတ်သည် ပါပုနေ ရောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၂) **ဝုလှတိ** ကို

ဝဟ တည်၊

ဝဟ..ဝဟဓာတ်သည် ပါပုနေ ရောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝဟ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝဟ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

ဝဟ် တေ

“ဘာဝ ကမ္မေသု ယော” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းသက်။

ဝဟ် ယ တေ

“ဝစ ဝသ ဝဟာဒီနမုကာရော ဝဿ ယေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဝသ’ ဓာတ်မှ ‘ဝ’ ၏မှီရာ ‘အ’ ကို ‘ဥ’ ပြု၊

ဝုဟ် ယ တေ

“ဟ ဝိပရိယယော လော ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဟ’ နှင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ ဝိပရိတ်ပြု၊ ’ယ’ ပစ္စည်းကိုလည်း ‘လ’ ပြု၊

ဝုလှတေ

“ အတ္တနောပဒါနိ ပရဿပဒတ္တံ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အတ္တနောပုဒ် ‘တေ’ ကို ‘တိ’ ဝိဘတ်ပြု၊

ဝုလှတိ

ကားပြီး၏။

(၂) **ဝုယှတိ** ကို

ဝဟ တည်၊

ဝဟ..ဝဟဓာတ်သည် ပါပုနေ ရောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဝဟ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဝဟ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တေ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဝဟ် တေ

“ဘာဝ ကမ္မေသု ယော” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းသက်။

ဝဟ် ယ တေ

“ဝစ ဝသ ဝဟာဒီနမုကာရော ဝဿ ယေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဝသ’ ဓာတ်မှ ‘ဝ’ ၏မှီရာ ‘အ’ ကို ‘ဥ’ ပြု၊

ဝုဟ် ယ တေ

“ဟ ဝိပရိယယော လော ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဟ’ နှင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ ဝိပရိတ်ပြု၊

ဝုယှတေ

"အတ္တနောပဒါနိ ပရဿပဒတ္တံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အတ္တနောပုဒ် 'တေ' ကို 'တိ' ဝိဘတ်ပြု၊

ဝုယှတိ

ကားပြီး၏။

၄၈၉။ ဂဟဿ ဃေ ပွေ ။

ပွေ	'ပွ' ပစ္စည်းကြောင့်
ဂဟဿ	'ဂဟ' ဓာတ်၏
ဃေ	'ဃေ' ပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဃေပ္ပတိ ယူ၏။ ('ဂဟ' ဓာတ် ၊ 'အပ္ပ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဂဟ … ဂဟ ဓာတ်သည် ဥပါ ဒါနေ စွဲလမ်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) **ဃေပ္ပတိ** ကို

ဂဟ တည်၊

ဂဟ..ဂဟဓာတ်သည် ဥပါ ဒါနေ စွဲလမ်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂဟ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂဟ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဂဟာဒိတော ပ္ပ ဏှာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ပ္ပ' ပစ္စည်းကပ်။

ဂဟ် ပ္ပ တိ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂဟ် ပ္ပ တိ

"ဂဟဿ ဃေ ပွေ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ပွ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂဟ' ဓာတ်ကို 'ဃေ' ပြု၊

ဃေ ပွ တိ

ကားပြီး၏။

၄၉၀။ ဟလောပေါ ဏှာမှိ ။

ဏှာမှိ	'ဏှာ' ပစ္စည်းကြောင့်
ဂဟဿ	'ဂဟ' ဓာတ်၏
ဟလောပေါ	'ဟ' ၏ ကျေခြင်းသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဂဏှာတိ ယူ၏။ ('ဂဟ' ဓာတ် ၊ 'ဏှာ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဂဟ ... ဂဟ ဓာတ်သည် ဉပါဒါနေ စွဲလမ်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) **ဂဏှာတိ** ကို

ဂဟ တည်၊

ဂဟ..ဂဟဓာတ်သည် ဉပါဒါနေ စွဲလမ်းခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂဟ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂဟ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဂဟာဒိတော ပ္ပ ဏှာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏှာ' ပစ္စည်းကပ်။

ဂဟ် ဏှာ တိ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂဟ် ဏှာ တိ

"ဟလောပေါ ဏှာမှိ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် "ဏှာ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂဟ' ဓာတ်၏ 'ဟ' ကိုချေ။

ဂဏှာတိ

ကားပြီး၏။

၄၉၁။ ကရဿ ကာသတ္တမဗ္ဗတနိမှိ ။

အဗ္ဗတနိမှိ	အဗ္ဗတနီဝိဘတ်ကြောင့်
ကရဿ	‘ကရ’ဓာတ်၏
ကာသတ္တံ	‘ကာသ’အဖြစ်သည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

အကာသိ	ပြုပြီ။	(‘ကရ’ဓာတ်၊ အဗ္ဗတနီ ‘ဤ’ဝိဘတ်)
အကာသုံ	ပြုကုန်ပြီ။	(‘ကရ’ဓာတ်၊ အဗ္ဗတနီ ‘ဥံ’ဝိဘတ်)
အကရိ	ပြုပြီ။	(‘ကရ’ဓာတ်၊ အဗ္ဗတနီ ‘ဤ’ဝိဘတ်)
အကရုံ	ပြုကုန်ပြီ။	(‘ကရ’ဓာတ်၊ အဗ္ဗတနီ ‘ဥံ’ဝိဘတ်)

ကရ… ကရ ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) **အကာသိ** ကို

ကရ တည်၊

ကရ… ကရ ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ကရ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ကရ’ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ကိုချေ။

“သမီ’ပဗ္ဗတနီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့်အဗ္ဗတနီ ‘ ဤ’ဝိဘတ်သက်။

ကရ် ဤ

“ အကာရာဂမော ဟီယျတ္တနီအဗ္ဗတနီကာလာတိပတ္တီသု”ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဗတနီဝိဘတ်ကြောင့် ရှေ့၌ ‘အ’လာ၊

အကရ် ဤ

“ကွစိ ဓာတု “ သုတ်ကြီးဖြင့် အဗ္ဗတနီ ‘ဤ’ကို ‘ဣ’ရဿပြု၊

အကရ် ဿု

"ကရဿ ကာသတ္တမဗ္ဗတနိမှိ " ဟူသော သုတ်ဖြင့် အဗ္ဗတနီဝိဘတ်ကြောင့် 'ကရ' ဓာတ်က 'ကာသ်'ပြု။ 'သ်'ကို 'ဿု'သို့ကပ်။

အကာသိ

ကားပြီး၏။

(၂) **အကာသုံ** ကို

ကရ တည်၊

ကရ... ကရ ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'**ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ'ကိုချေ။

"သမိ'ပဗ္ဗတနီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်အဗ္ဗတနီ 'ဥံ'ဝိဘတ်သက်။

ကရ် ဥံ

"အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဗ္ဗတနီကာလာတိပတ္တီသု"ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဗတနီဝိဘတ်ကြောင့် ရှေ့၌ 'အ'လာ၊

အကရ် ဥံ

"ကရဿ ကာသတ္တမဗ္ဗတနိမှိ " ဟူသော သုတ်ဖြင့် အဗ္ဗတနီဝိဘတ်ကြောင့် 'ကရ' ဓာတ်က 'ကာသ်'ပြု။ 'သ်'ကို 'ဥံ'သို့ကပ်။

အကာသုံ

ကားပြီး၏။

(၃) **အကရိ** ကို

ကရ တည်၊

ကရ... ကရ ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"သမိ' ပဉ္စတနီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်အဇ္ဇတနီ 'ဤ' ဝိဘတ်သက်။

ကရ် ဤ

"အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု"ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ကြောင့် ရှေ့၌ 'အ' လာ၊

အကရ် ဤ

"ကွစိ ဓာတု " သုတ်ကြီးဖြင့် အဇ္ဇတနီ 'ဤ' ကို 'ဣ' ရဿပြု၊

အကရ် ဣ

"ကရဿ ကာသတ္တမဇ္ဇတနိမှိ " ဟူသော သုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ကြောင့် 'ကရ' ဓာတ်က 'ကာသ်' ပြုသင့်ငြားသော်လည်း 'ဝါ' သဒ္ဒါက တားမြစ်ထားသောကြောင့် မပြုရ။ 'ရ်' ကို 'ဣ' သို့ကပ်။

အကရိ

ကားပြီး၏။

(၄) **အကရုံ** ကို

ကရ တည်၊

ကရ... ကရ ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"သမိ' ပဉ္စတနီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်အဇ္ဇတနီ 'ဥံ' ဝိဘတ်သက်။

ကရ် ဥံ

"အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု"ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ကြောင့် ရှေ့၌ 'အ' လာ၊

အကရ် ဥံ

"ကရဿ ကာသတ္တမဇ္ဇတနိမှိ " ဟူသော သုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ကြောင့် 'ကရ' ဓာတ်ကို

'ကာသ်'ပြုသင့်ငြားသော်လည်း 'ဝါ 'သဒ္ဒါကတားမြစ်ထားသောကြောင့်မပြုရ။ 'ရ်'ကို 'ဉ်'သို့ ကပ်။

အကရုံ

ကားပြီး၏။

ကာသတ္တမိတိဘာဝနိဒ္ဒေသေန အညတ္ထာပိ သာဂမော ဟောတိ ။

ကာသတ္တမိတိဘာဝနိဒ္ဒေသေန	ကာသတ္တံဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့်
အညတ္ထာပိ	တစ်ပါးသော ဓာတ်မှလည်း
ပရေ	နောက်၌
သာဂမော	'သ'လာသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

အဟောသိ	ဖြစ်ပြီ။	('ဟူ'ဓာတ်၊ 'အ'ပစ္စည်း၊အဇ္ဇတနီ 'ဤ'ဝိဘတ်)
အဒါသိ	ပေးပြီ။	('ဒါ 'ဓာတ်၊ 'အ'ပစ္စည်း ၊အဇ္ဇတနီ 'ဤ'ဝိဘတ်)

ဟူ.. ဟူဓာတ်သည်	သတ္တာယံ	ထင်ရှားခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ဒါ ... 'ဒါ 'ဓာတ်သည်	ဒါနေ ပေးခြင်းအနက်၌		ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။

(၁) **အဟောတိ** ကို

ဟူ တည်၊

ဟူ.. ဟူဓာတ်သည် သတ္တာယံ ထင်ရှားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟူ'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ'ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ် ၊ ဧကာသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"သမိ'ပဇ္ဇတနီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်အဇ္ဇတနီ 'ဤ'ဝိဘတ်သက်

ဟူ ဤ

“ဘူဝါဒိတော အ’ ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ပစ္စည်းသက်၊

ဟူ အ ဤ

“အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု”ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ကြောင့် ရှေ့၌ ‘အ’လာ၊

အဟူ အ ဤ

“အညေသု စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဟူ’မှာရှိသော ‘ဥ’ကို ‘ဩ’ဝုဒ္ဓိပြု၊

အဟော အ ဤ

“လောပဉ္စေတ္တမကာရော”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ပစ္စည်းကို ချေ။

အဟော ဤ

“ကရဿ ကာသတ္တမဇ္ဇတနိမှိ ” ဟူသော သုတ်၌ ကာသတ္တံဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် အဇ္ဇတနီ ဝိဘတ် ကြောင့် ‘ဟူ’ ဓာတ်၏နောက်မှ ‘သ’လာ။

အဟော သ ဤ

“ကွစိ ဓာတု “ သုတ်ကြီးဖြင့် အဇ္ဇတနီ ‘ဤ’ကို ‘ဣ’ရဿပြု၊’သ’သို့’ဣ’ကိုကပ်

အဟောသိ

ကားပြီး၏။

(၂) **အဒါသိ** ကို

ဒါ တည်၊

ဒါ … ‘ဒါ ’ဓာတ်သည် ဒါနေ ပေးခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဒါ ’**ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဒါ ’ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

“သမီ’ပဇ္ဇတနီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့်အဇ္ဇတနီ ‘ဤ’ဝိဘတ်သက်

ဒါ ဤ

“ဘူဝါဒိတော အ’ ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ပစ္စည်းသက်၊

ဒါ အ ဤ

"အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု"ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ကြောင့် ရှေ့၌ 'အ' လာ၊

အ ဒါ အ ဤ

"လောပဉ္စမ္ဘေတ္တမကာရော"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းကို ချေ။

အဒါ ဤ

"ကရသ္သ ကာသတ္တမဇ္ဇတနိမှိ " ဟူသော သုတ်၌ ကာသတ္တံဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် အဇ္ဇတနီ ဝိဘတ် ကြောင့် 'ဟူ' ဓာတ်၏နောက်မှ 'သ' လာ။

အဒါ သ ဤ

"ကွစိ ဓာတု " သုတ်ကြီးဖြင့် အဇ္ဇတနီ 'ဤ' ကို 'ဣ' ရသပြု၊'သ' သို့'ဣ' ကိုကပ်

အဒါသိ

ကားပြီး၏။

၄၉၂။ **အသသ္မာ မိမာနံ မှိမှာ' န္တလောပေါ စ ။**

အသသ္မာ	'သ' ဝိဘတ်မှ နောက်ဖြစ်ကုန်သော
မိမာနံ	'မိ' 'မ' ဝိဘတ်တို့၏
မှိမှာ	'မှိ' ပြု၊ 'မှ' ပြုတို့သည်
ဝါ	အချို့
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။
န္တလောပေါ စ	အစိတ်ဓာတွန်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

အမှိ	ဖြစ်၏။	('အသ' ဓာတ် ၊ 'မိ' ဝိဘတ်)
အမှ	ဖြစ်ကုန်၏။	('အသ' ဓာတ် ၊ 'မ' ဝိဘတ်)
အသ္မိ	ဖြစ်၏။	('အသ' ဓာတ် ၊ 'မိ' ဝိဘတ်)
အသ္မ	ဖြစ်ကုန်၏။	('အသ' ဓာတ် ၊ 'မ' ဝိဘတ်)

အသ … အသ ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) **အမှိ** ကို

အသ တည်၊

အသ … အသ ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'အသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပဉ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာနာ 'မိ' ဝိဘတ်သက်။

အသ် မိ

"အသသ္မာ မိမာနံ မှိမှာ' န္တလောပေါ စ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော 'မိ' ဝိဘတ်ကို 'မှ' ပြု၊အစိတ် ဓာတွန် 'သ်' ကိုလည်းချေ။

အမှိ

ကားပြီး၏။

(၂) **အမှ** ကို

အသ တည်၊

အသ … အသ ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'အသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပဉ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာနာ 'မ' ဝိဘတ်သက်။

အသ် မ

"အသသ္မာ မိမာနံ မှိမှာ' န္တလောပေါ စ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော 'မ' ဝိဘတ်ကို 'မှ' ပြု၊အစိတ် ဓာတွန် 'သ်' ကိုလည်းချေ။

အမှ

ကားပြီး၏။

(၃) **အသမ္ဘိ** ကို

အသ တည်၊

အသ ... အသ ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'အသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပဉ္စမျုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာနာ 'မိ' ဝိဘတ်သက်။

အသ် မိ

"အသသ္မာ မိမာနံ မှိမှာ' န္တလောပေါ စ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော 'မိ' ဝိဘတ်ကို 'မှိ' ပြုသင့်သော်လည်း 'ဝါ' သဒ္ဒါမှ တားမြစ်ထားသောကြောင့် မပြုရ။ 'သ်' ကို 'မ်' သို့ကပ်၊

အသ္မိ

ကားပြီး၏။

(၄) **အသ္မ** ကို

အသ တည်၊

အသ ... အသ ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'အသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပဉ္စမျုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာနာ 'မ' ဝိဘတ်သက်။

အသ် မ

"အသသ္မာ မိမာနံ မှိမှာ' န္တလောပေါ စ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော 'မ' ဝိဘတ်ကို 'မှ' ပြုသင့်သော်လည်း 'ဝါ' သဒ္ဒါမှ တားမြစ်ထားသောကြောင့် မပြုရ။ 'သ်' ကို 'r' သို့ကပ်၊

အသ္မ

ကားပြီး၏။

၄၉၃။ ထဿ ဏ္ဍတ္တံ ။

အဿသ္မာ	'အဿ' ဓာတ်မှ
ပရဿ	နောက်ဖြစ်သော
ထဿ	'ထ' ဝိဘတ်၏
ဏ္ဍတ္တံ	'ဏ္ဍ' ၏ အဖြစ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။
န္တလောပေါ စ	အစိတ်ဓာတွန်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

အဏ္ဍ ဖြစ်ကုန်၏။ ('အဿ' ဓာတ် ၊ 'ထ' ဝိဘတ်)

(၁) အဏ္ဍ ကို

အဿ တည်၊

အဿ ... အဿ ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'အဿ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အဿ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာနာ ' ထ ' ဝိဘတ်သက်။

အဿ် ထ

" ထဿ ဏ္ဍတ္တံ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အဿ' ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော 'ထ' ဝိဘတ်ကို 'ဏ္ဍ' ပြု၊ ဓာတွန် 'ဿ်' ကိုလည်းချေ။

အဏ္ဍ

ကားပြီး၏။

၄၉၄။ တိဿ တ္ထိတ္တံ ။

အသသ္မာ	'အသ' ဓာတ်မှ
ပရဿ	နောက်ဖြစ်သော
တိဿ	'တိ' ဝိဘတ်၏
တ္ထိတ္တံ	'တ္ထိ'၏ အဖြစ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။
န္တလောပေါ စ	အစိတ်ဓာတွန်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

အတ္ထိ ဖြစ်၏ / ရှိ၏။ ('အသ' ဓာတ် ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

(၁) အတ္ထိ ကို

အသ တည်၊

အသ … အသ ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'အသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာနာ ' တိ' ဝိဘတ်သက်။

အသ် တိ

"အသသ္မာ မိမာနံ မ္ဟိမှာ' န္တလောပေါ စ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော 'တိ' ဝိဘတ်ကို 'တ္ထိ' ပြု၊ ဓာတွန်' သ်' ကိုလည်းချေ။

အတ္ထိ

ကားပြီး၏။

၄၉၅။ တုဿ တ္ထုတ္တံ ။

အသသ္မာ	'အသ' ဓာတ်မှ

ပရဿ	နောက်ဖြစ်သော
တုဿ	‘တု ’ ဝိဘတ်၏
တ္ထုတ္တံ	‘တ္ထု ’ ၏ အဖြစ်သည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။
န္တလောပေါ စ	အစိတ်ဓာတွန်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

အတ္ထု ဖြစ်ပါစေ။ (‘အသ ’ ဓာတ် ၊ ‘တု ’ ဝိဘတ်)

(၁) အတ္ထု ကို

အသ တည်၊

အသ ... အသ ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘အသ ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘အသ ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘အ ’ ကိုချေ။

“အာဏတ္တျတ္တရာသိဋ္ဌေ နုတ္တကာလေ ပဥ္စမီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့်ပဥ္စမီ ‘ တု ’ ဝိဘတ်သက်။

အသ် တု

“အသသ္မာ မိမာနံ မ္ဟိမှာ’ န္တလောပေါ စ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘အသ ’ ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော ‘တု ’ ဝိဘတ်ကို ‘တ္ထု ’ပြု၊

အတ္ထု

ကားပြီး၏။

၄၉၆။ သိမှိ စ ။

သိမှိ စ	‘သိ ’ ဝိဘတ်ကြောင့်လည်း
အသဿ	‘အသ ’ ဓာတ်၏
အန္တလောပေါ စ	အစိတ်ဓာတွန်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း

ဟောတိ ဖြစ်၏။

ကော နု တွမသိ မာရိသ ။

မာရိသ အမောင်

တွံ သင်သည်

ကော ဘယ်သူသည်

အသိ နု ဖြစ်သနည်း။

အသိ ဖြစ်၏ / ရှိ၏။ ('အသ' ဓာတ် ၊ 'သိ' ဝိဘတ်)

(၁) **အသိ** ကို

အသ တည်၊

အသ ... အသ ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'အသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာနာ ' သိ' ဝိဘတ်သက်။

အသ် သိ

"သိမှိ စ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'သ' ကိုချေ။

အသိ

ကားပြီး၏ ။

(၃၁.၁၀.၂၀၁၉) ကြာသာပတေးနေ့

၄၉၇။ လဘာသ္မာ ဤကူ္ခံ ထူ ထူံ ။

လဘာသ္မာ 'လဘ' ဓာတ်မှ

ပရေသံ နောက်ဖြစ်ကုန်သော

ဉာက◌ံနံ	‘ဉာ’ ဝိဘတ်၊ ‘က◌ံ’ ဝိဘတ်တို့၏
ဋ္ဌ ဋ္ဌံ	‘ဋ္ဌ’ ပြု၊ ‘ဋ္ဌံ’ ပြုတို့သည်
ဝါ	အချို့
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။
န္တလောပေါ စ	အစိတ်ဓာတွန်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

လာဘဓာတ် ⟶ (ဉာ ၊ က◌ံ) ⟶ ဋ္ဌ ၊ ဋ္ဌံ ပြု၊ ဓာတွန်ကိုလည်းချေ။

အလဋ္ဌ ရပြီ။ (‘လာဘ’ ဓာတ် ၊ အဇ္ဇတနီ ‘ဉာ’ ဝိဘတ်)

အလဋ္ဌံ ရပြီ။ (‘လာဘ’ ဓာတ် ၊ အဇ္ဇတနီ ‘က◌ံ’ ဝိဘတ်)

လဘ ... လာဘ ဓာတ်သည် လာဘေ ရခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) အလဋ္ဌ ကို

လာဘ တည်။

လဘ ... လာဘ ဓာတ်သည် လာဘေ ရခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

က္ကတိအတွေ ဉာသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘လာဘ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘လာဘ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ

“သမာ’ ပဇ္ဇတနီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ ‘ဉာ’ ဝိဘတ်သက်၊

လဘ် ဉာ

“လဘာသ္မာ ဉာက◌ံနံ ဋ္ဌ ဋ္ဌံ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘လဘ်’ ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော ‘ဉာ’ ဝိဘတ်ကို ‘ဋ္ဌ’ ပြု၍ ဓာတွန်ကိုလည်း ချေ။

လ ဋ္ဌ

"အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနိ ၊ အဇ္ဇတနိ ၊ ကာလာတိပတ္တီသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဓာတ်၏အစ၌ 'အ' လာ။

အလတ္ထ

ကား ပြီး၏ ။

(၂) အလတ္ထံ ကို

လဘ တည်။

လဘ ... လဘ ဓာတ်သည် လာဘေ ရခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏ ။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'လဘ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရူဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'လဘ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"သမာ' ပဇ္ဇတနီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ 'ဣံ' ဝိဘတ်သက်၊

လဘ် ဣံ

"လဘာသ္မာ ဤဣံနံ တ္ထ တ္ထံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'လဘ်' ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော 'ဣံ' ဝိဘတ်ကို 'တ္ထံ' ပြု၍ ဓာတွန်ကိုလည်း ချေ။

လ တ္ထံ

"အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနိ ၊ အဇ္ဇတနိ ၊ ကာလာတိပတ္တီသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဓာတ်၏အစ၌ 'အ' လာ။

အလတ္ထံ

ကား ပြီး၏ ။

"ဤ , ဣံ, နံ , တ္ထ , တ္ထံ" ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် 'ပတ' ဓာတ်မှ နောက်၌ "ဤ , ဣံ" ဝိဘတ်တို့ကိုလည်း အချို့ "တ္ထ တ္ထံ" ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

အပတ္ထ ၊ အပတ္ထံ

၄၉၈။ ကုသသ္မာ ဒီ ဠွိ ။

ကုသသ္မာ	'ကုသ' ဓာတ်မှ
ပရသ	နောက်ဖြစ်သော
ဒီ	'ဤ' ဝိဘတ်၏
ဠွိ	'ဠွိ' ပြုသည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

အက္ကောဠွိ ဆဲရေးပြီ။ ('ကုသ' ဓာတ်၊ အဇ္ဇတနီ 'ဤ' ဝိဘတ်)

ကုသ … ကုသ.ဓာတ်သည် အကောသေ ဆဲရေးခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) အက္ကောဠွိ ကို

ကုသ တည်။

ကုသ … ကုသ.ဓာတ်သည် အကောသေ ဆဲရေးခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကုသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကုသ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"သမာ' ပဇ္ဇတနီ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ 'ဤ' ဝိဘတ်သက်၊

ကုသ် ဤ

"ကုသသ္မာ ဒီ ဠွိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ကုသ်' ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော 'ဤ' ဝိဘတ်ကို 'ဠွိ' ပြု၍ ဓာတွန် 'သ်' ကိုလည်း ချေ။

ကု ဠွိ

"အဉေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'သ' ၌ရှိသော အစိတ် 'ဥ' ကို 'ဩ' ဝုဒ္ဓိပြု၊

ကော ဠွိ

"အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီ ၊ အဇ္ဇတနီ ၊ ကာလာတိပတ္တီသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဓာတ်၏အစ၌ 'အ' လာ။

အကော စ္ဆိ

"ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'က' ၏ သဒိသဒွေဘော် 'က' လာ။

အက္ကောစ္ဆိ

ကား ပြီး၏ ။

၄၉၉။ ဒါဓာတုဿ ဒဇ္ဇံ ။

ဒါဓာတုဿ	'ဒါ ' ဓာတ်၏
ဒဇ္ဇံ	"ဒဇ္ဇ' ပြုသည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏ ။

ဒဇ္ဇာမိ	ပေး၏ ။	('ဒါ ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'မိ' ဝိဘတ်)
ဒဇ္ဇေယျ	ပေးရာ၏ ။	('ဒါ ' ဓာတ်၊ 'ဧယျ' ဝိဘတ်)
ဒဒါမိ	ပေး၏ ။	('ဒါ ' ဓာတ်၊ 'မိ' ဝိဘတ်)
ဒဒေယျ	ပေးရာ၏ ။	('ဒါ ' ဓာတ်၊ 'ဧယျ' ဝိဘတ်)

ဒါ ... ဒါ ဓာတ်သည် ဒါနေ ပေးခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏ ။

(၁) ဒဇ္ဇာမိ ကို

ဒါ တည်။

ဒါ ... ဒါ ဓာတ်သည် ဒါနေ ပေးခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏ ။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဒါ '** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဒါ ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရ မဟုတ်၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'မိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဒါ မိ

" ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ဝိဘတ်သက်၊

ဒါ အ မိ

"ဒါဓာတုဿ ဒဇ္ဇံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဒါ ' ဓာတ်ကို 'ဒဇ္ဇ' ပြု၊

ဒဇ္ဇ အ မိ

" အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် 'မိ' ဝိဘတ်ကြောင့် ပစ္စည်း 'အ' ကို 'အာ' ဒီဃ ပြု၊ 'ဇ္ဇ' ကို 'အာ' သို့ကပ်၊

ဒဇ္ဇာမိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဒဇ္ဇေယျ ကို

ဒါ တည်။

ဒါ ... ဒါ ဓာတ်သည် ဒါနေ ပေးခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဒါ '** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဒါ ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရ မဟုတ်၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ 'ဧယျ' ဝိဘတ်သက်၊

ဒါဧယျ

"ဒါဓာတုဿ ဒဇ္ဇံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဒါ ' ဓာတ်ကို 'ဒဇ္ဇ' ပြု၊

ဒဇ္ဇ ဧယျ

ခွင်း၊ ချေကပ်၊ 'ဇ္ဇ' ကို 'ဧ' သို့ကပ်၊

ဒဇ္ဈေယျ

ကားပြီး၏။

(၃) ဒဒါမိ ကို

ဒါ တည်။

ဒါ ...ဒါ ဓာတ်သည် ဒါနေ ပေးခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

လ္လတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဒါ '** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဒါ 'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရ မဟုတ်၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'မိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဒါ မိ

"ဒါဓာတုဿ ဒဇ္ဇံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဒါ 'ဓာတ်ကို 'ဒဇ္ဇ' ပြုသင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။

ဒါ မိ

" ကွစာဒိ ဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဒါ ' ဒွေဘော် 'ဒါ 'လာ၊

ဒါ ဒါ မိ

" ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ 'ဒါ ' ကို 'ပုဗ္ဗာသ' အမည်မှည့်။

ဒါ ဒါ မိ

" ရဿော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသဖြစ်သော ရှေ့ 'ဒါ ' ကို 'ဒ' ပြု၊

ဒ ဒါ မိ

ကားပြီး၏။

(၄) ဒဒေယျကို

ဒါ တည်။

ဒါ …ဒါ ဓာတ်သည် ဒါနေ ပေးခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဒါ ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဒါ ’ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အာ ’ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရ မဟုတ်၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

“အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ‘ဧယျ ’ဝိဘတ်သက်၊

ဒါဧယျ

“ဒါဓာတုဿ ဒဒ္ဒံ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဒါ ’ဓာတ်ကို ‘ဒဒ္ဒ ’ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။

ဒါ ဧယျ

“ ကွစာဒိ ဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဒါ ’ ဒွေဘော် ‘ဒါ ’လာ၊

ဒါ ဒါ ဧယျ

“ ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေ့ ‘ဒါ ’ ကို ‘ပုဗ္ဘာသ ’အမည်မှည့်။

ဒါ ဒါ ဧယျ

“ ရဿော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဗ္ဘာသဖြစ်သော ရှေ့ ‘ဒါ ’ကို ‘ဒ ’ပြု၊

ဒ ဒါ ဧယျ

ခွင်း၊ ချေ၊ကပ်၊ ‘ဒ္ဓ ’ကို ‘ဧ ’သို့ကပ်၊

ဒဒေယျ

ကားပြီး၏။

၅၀၀။ ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ ။

ဝဒဿ	‘ဝဒ ’ဓာတ်၏
ဝဇ္ဇံ	“ဝဇ္ဇ ’ပြုသည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဝဇ္ဇာမိ ပေး၏။ (‘ဝဒ’ဓာတ်၊ ‘အ’ပစ္စည်း၊ ‘မိ’ဝိဘတ်)

ဝဇ္ဇေယျ ပေးရာ၏။ (‘ဝဒ’ဓာတ်၊ ‘ယေျ’ဝိဘတ်)

ဝဒါမိ ပေး၏။ (‘ဝဒ’ဓာတ်၊ ‘အ’ပစ္စည်း၊ ‘မိ’ဝိဘတ်)

ဝဒေယျ ပေးရာ၏။ (‘ဝဒ’ဓာတ်၊ ‘ယေျ’ဝိဘတ်)

ဝဒ ... ဝဒ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆိုလိမ်မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဝဇ္ဇာမိ ကို

ဝဒ တည်။

ဝဒ ... ဝဒ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံစကားပြောဆိုလိမ်မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဝဒ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဝဒ’ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ကိုချေ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘မိ’ဝိဘတ်သက်၊

ဝဒ် မိ

“ ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ဝိဘတ်သက်၊

ဝဒ် အ မိ

“ဝဒသ ဝဇ္ဇံ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဝဒ’ဓာတ်ကို ‘ဝဇ္ဇ’ပြု၊

ဝဇ္ဇ် အ မိ

“ အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် ‘မိ’ဝိဘတ်ကြောင့် ပစ္စည်း ‘အ’ကို ‘အာ’ဒီဃ ပြု၊ ‘ဇ္ဇ်’ကို ‘အာ’သို့ကပ်၊

ဝဇ္ဇာမိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဝဇ္ဇေယျ ကို

ဝဒ တည်။

ဝဒ ... ဝဒ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံစကားပြောဆိုလိမ်မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝဒ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝဒ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ 'ဧယျ' ဝိဘတ်သက်၊

ဝဒ ဧယျ

"ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝဒ' ဓာတ်ကို 'ဝဇ္ဇ' ပြု၊

ဝဇ္ဇ ဧယျ

ခွင်း၊ ချေ၊ကပ်၊ 'ဇ္ဇ' ကို 'ဧ' သို့ကပ်၊

ဝဇ္ဇေယျ

ကားပြီး၏။

(၃) ဝဒါမိ ကို

ဝဒ တည်။

ဝဒ ... ဝဒ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံစကားပြောဆိုလိမ်မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝဒ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝဒ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'မိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဝဒ် မိ

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ဝိဘတ်သက်၊

ဝဒ် အ မိ

"ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝဒ' ဓာတ်ကို 'ဝဇ္ဇ' ပြုသင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။

ဝဒ် အ မိ

"အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် 'မိ' ဝိဘတ်ကြောင့် ပစ္စည်း 'အ' ကို 'အာ' ဒီဃ ပြု၊ 'ဒ်' ကို 'အာ' သို့ကပ်၊

ဝဒါမိ

ကားပြီး၏။

(၄) ဝဒေယျကို

ဝဒ တည်။

ဝဒ ... ဝဒ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံစကားပြောဆိုလိမ်မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝဒ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝဒ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ 'ဧယျ' ဝိဘတ်သက်၊

ဝဒ် ဧယျ

"ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝဒ' ဓာတ်ကို 'ဝဇ္ဇ' ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။

ဝဒ် ဧယျ

'ဒ်' ကို 'ဧ' သို့ကပ်၊

ဝဒေယျ

ကားပြီး၏။

၅၀၁။ ဂမိဿ ဃမ္မံ ။

ဂမိဿ	'ဂမု' ဓာတ်၏
ဃမ္မံ	'ဃမ္မ' ပြုသည်

ဝါ　　　　　　　　　　အချို့

ဟောတိ　　　　　　　　ဖြစ်၏။

ဃမ္မတု　　　သွားလော့၊　　　　('ဂမု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တု' ဝိဘတ်)

ဃမ္မာဟိ　　　သွားလော့၊　　　　('ဂမု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'ဟိ' ဝိဘတ်)

ဃမ္မာမိ　　　သွား၏၊　　　　　('ဂမု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'မိ' ဝိဘတ်)

ဂမု ... ဂမု ဓာတ်သည် ဂတိမှို လားခြင်း အနက်၌　　ဝတ္တတိ　　　ဖြစ်၏။

(၁)　ဃမ္မတု　　　ကို

ဂမု　　တည်။

ဂမု ... ဂမု ဓာတ်သည် ဂတိမှို လားခြင်း အနက်၌　　ဝတ္တတိ　　　ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ

"အာဏတျာ သိဋ္ဌေ 'နုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပဉ္စမီ 'တု' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် တု

" ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် အ တု

"ဂမိဿ ဃမ္မံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဂမ်' ဓာတ်ကို 'ဃမ္မ' ပြု၊

ဃမ္မ်　အ တု

'မ္မ်' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

ဃမ္မတု

ကားပြီး၏။

(၂) ဃမ္မာဟိ ကို

ဂမု တည်။

ဂမု … ဂမု ဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ

“အာဏတျာ သိဋ္ဌေ ’နုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပဉ္စမီ ‘ဟိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဟိ

“ ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် အ ဟိ

“ဂမိဿ ဃမ္မံ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဂမ်’ ဓာတ်ကို ‘ဃမ္မ’ ပြု၊

ဃမ္မ် အ ဟိ

“ အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် ‘ဟိ’ ဝိဘတ်ကြောင့် ပစ္စည်း ‘အ’ ကို ‘အာ’ ဒီဃ ပြု၊ ‘မ္မ်’ ကို ‘အာ’ သို့ကပ်၊

ဃမ္မာဟိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဃမ္မာမိ ကို

ဂမု တည်။

ဂမု … ဂမု ဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂမု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂမု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ

“အာဏတျာ သိဋ္ဌေ ’နုတ္တကာလေ ပဉ္စမီ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပဉ္စမီ ‘မိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် မိ

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် အ မိ

"ဂမိဿ ဃမ္မံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဂမ်' ဓာတ်ကို 'ဃမ္မ' ပြု၊

ဃမ္မ် အ မိ

"အကာရော ဒီဃံ ဣမိမေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် 'မိ' ဝိဘတ်ကြောင့် ပစ္စည်း 'အ' ကို 'အာ' ဒီဃ ပြု၊ 'မ္မ်' ကို 'အာ' သို့ကပ်၊

ဃမ္မာမိ

ကားပြီး၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ ? ဂစ္ဆတု၊ ဂစ္ဆာဟိ ၊ ဂစ္ဆာ မိ၊

ဝါသဒ္ဒါပါခြင်းကြောင့် 'ဂစ္ဆတု၊ ဂစ္ဆာဟိ ၊ ဂစ္ဆာ မိ' စသော ပုံစံတို့၌ 'ဂမု' ဓာတ်၏ 'ဃမ္မ' ပြုခြင်းကိုတားမြစ် ရခြင်း အကျိုးရှိ ပါသည်။

၅၀၂။ ယမှိ ဒါ ဓာ မာ ဌာ ဟာ ပါ မဟ မထာဒီနမီ ။

ယမှိ	ဘောက်အနက်၌သက်သော 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့်
ဒါ ဓာ မာ ဌာ	'ဒါ ' ဓာတ်၊ 'ဓာ' ဓာတ် ၊ 'မာ' ဓာတ် ၊ 'ဌာ' ဓာတ်၊
ဟာ ပါ မဟ မထ	'ဟာ' ဓာတ်၊ 'ပါ ' ဓာတ်၊ 'မဟ' ဓာတ်၊ 'မထ' ဓာတ်
	အစရှိသည်တို့၏
အန္တော	အစိတ်သရသည်
ဒီနံ	'ဤ' အဖြစ်သို့
အာပဇ္ဇတေ	ရောက်၏။
ယဇဿ	'ယဇ' ဓာတ်၏
အာဒိဿ	အစယ၏
ဣ	'ဣ' ပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဒီယတိ	ပေးအပ်၏။	(‘ဒါ ’ဓာတ်၊ ‘ယ ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
ဓီယတိ	ဆောင်အပ်၏။	(‘ဓာ ’ဓာတ်၊ ‘ယ ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
မီယတိ	နှိုင်းယှဉ်အပ်၏။	(‘မာ ’ဓာတ်၊ ‘ယ ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
ဌီယတိ	တည်ခြင်း တည်ရာ၏။	(‘ဌာ ’ဓာတ်၊ ‘ယ ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
ဟီယတိ	စွန့်အပ်၏။	(‘ဟာ ’ဓာတ်၊ ‘ယ ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
ပီယတိ	သောက်အပ်၏။	(‘ပါ ’ဓာတ်၊ ‘ယ ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
မဟီယတိ	ပူဇော်အပ်၏။	(‘မဟ ’ဓာတ်၊ ‘ယ ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
မထီယတိ	မွှေနှောက်အပ်၏။	(‘မထ ’ဓာတ်၊ ‘ယ ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)

ဒါ … ဒါ ဓာတ်သည်	ဒါနေ	ပေးခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဓာ … ဓာ ဓာတ်သည်	ဓာရဏေ	ဆောင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
မာ … မာ ဓာတ်သည်	မာနေ	နှိုင်းယှဉ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဌာ … ဌာ ဓာတ်သည်	ဂတိနိဝတ္တိယံ	သွားခြင်း၏ဆုတ်နစ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ဟာ … ဟာ ဓာတ်သည်	စာဂေ	စွန့်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ပါ …ပါ ဓာတ်သည်	ပါနေ	သောက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
မဟ … မဟ ဓာတ်သည်	ပူဇာယံ	ပူဇာယံခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
မထ … မထ ဓာတ်သည်	ဝိလောလနေ	မွှေနှောက်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဒီယတိ ကို

ဒါ တည်။

ဒါ … ဒါ ဓာတ်သည် ဒါနေ ပေးခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဒါ ’ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဒါ ’ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အာ ’ကိုချေ
သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ်၊ ဧကသရဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဒါ တိ

" ဘာဝကမ္မေသု ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ဝိဘတ်သက်၊

ဒါ ယ မိ

"ယမှိ ဒါ ဓာ မာ ဌာ ဟာ ပါ မဟ မထာဒီနမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဒါ' မှာရှိသော 'အာ' ကို 'ဤ' ပြု။ 'ဒ်' ကို 'ဤ' သို့ကပ်။

ဒီယတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဓီယတိ ကို

ဓာ တည်။

ဓာ ... ဓာ ဓာတ်သည် ဓာရဏေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဓာ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဓာ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ်၊ ဧကသရဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဓာ တိ

" ဘာဝကမ္မေသု ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ဝိဘတ်သက်၊

ဓာ ယ မိ

"ယမှိ ဒါ ဓာ မာ ဌာ ဟာ ပါ မဟ မထာဒီနမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဓာ' မှာရှိသော 'အာ' ကို 'ဤ' ပြု။ 'ဓ်' ကို 'ဤ' သို့ကပ်။

ဓီယတိ

ကားပြီး၏။

(၃) မီယတိ ကို

မာ တည်။

မာ … မာ ဓာတ်သည် မာနေ နိုင်းယှဉ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မာ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မာ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ်၊ ဧကသရဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

မာ တိ

" ဘာဝကမ္မေသု ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ဝိဘတ်သက်၊

မာ ယ မိ

"ယမှိ ဒါ ဓာ မာ ဌာ ဟာ ပါ မဟ မထာဒီနမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'မာ' မှာရှိသော 'အာ' ကို 'ဤ' ပြု။ 'မ်' ကို 'ဤ' သို့ကပ်။

မီယတိ

ကားပြီး၏။

(၄) ဌီယတိ ကို

ဌာ တည်။

ဌာ … ဌာ ဓာတ်သည် ဂတိနိဝတ္တိယံ သွားခြင်း၏ဆုတ်နစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဌာ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဌာ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ်၊ ဧကသရဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဌာ တိ

" ဘာဝကမ္မေသု ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ဝိဘတ်သက်၊

ဌာ ယ မိ

"ယမှိ ဒါ ဓာ မာ ဌာ ဟာ ပါ မဟ မထာဒီနမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဌာ' မှာရှိသော 'အာ' ကို 'ဤ' ပြု။ 'ဋ္ဌ' ကို 'ဤ' သို့ကပ်။

ဋ္ဌီယတိ

ကားပြီး၏။

(၅) ဟီယတိ ကို

ဟာ တည်။

ဟာ ... ဟာ ဓာတ်သည် စာဂေ စွန့်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဟာ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဟာ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ်၊ ဧကသရဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဟာ တိ

" ဘာဝကမ္မေသု ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ဝိဘတ်သက်၊

ဟာ ယ မိ

"ယမှိ ဒါ ဓာ မာ ဌာ ဟာ ပါ မဟ မထာဒီနမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဟာ' မှာရှိသော 'အာ' ကို 'ဤ' ပြု။ 'ဟ်' ကို 'ဤ' သို့ကပ်။

ဟီယတိ

ကားပြီး၏။

(၆) ပီယတိ ကို

ပါ တည်။

ပါ ...ပါ ဓာတ်သည် ပါနေ သောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ပါ '** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ပါ ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကာသရမဟုတ်၊ ဧကသရဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ပါ တိ

" ဘာဝကမ္မေသု ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ဝိဘတ်သက်၊

ပါ ယ မိ

"ယမှိ ဒါ ဓာ မာ ဌာ ဟာ ပါ မဟ မထာဒီနမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ပါ ' မှာရှိသော 'အာ' ကို 'ဤ' ပြု။ 'ပ်' ကို 'ဤ' သို့ကပ်။

ပီယတိ

ကားပြီး၏။

(၇) မဟီယတိ ကို

မဟ တည်။

မဟ ... မဟ ဓာတ်သည် ပူဇာယံ ပူဇာယံခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မဟ–'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မဟ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း ကွစိသဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

မဟ တိ

" ဘာဝကမ္မေသု ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ဝိဘတ်သက်၊

မဟ ယ မိ

"ယမှိ ဒါ ဓာ မာ ဌာ ဟာ ပါ မဟ မထာဒီနမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'မဟ' မှာရှိသော 'အ' ကို 'ဤ' ပြု။ 'ဟ်' ကို 'ဤ' သို့ကပ်။

မဟီယတိ

ကားပြီး၏။

(၈) မဟီယတိ ကို

မဟ တည်။

မထ … မထ ဓာတ်သည် ဝိလောလနေ မွေနှောက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘မထ–’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘မထ ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘အ ’ ကိုချေ

သင့်သော်လည်း ကွစိသဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ ’ ဝိဘတ်သက်၊

မထ တိ

“ ဘာဝကမ္မေသု ယော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ ’ ဝိဘတ်သက်၊

မထ ယ မိ

“ယမှိ ဒါ ဓာ မာ ဌာ ဟာ ပါ မဟ မထာဒီနမီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ ’ ပစ္စည်းကြောင့် ‘မထ ’ မှာရှိသော ‘အ ’ ကို ‘ဤ ’ ပြု။ ‘ထ် ’ ကို ‘ဤ ’ သို့ကပ်။

မထီယတိ

ကားပြီး၏။

မဟီယတိ ၊ မထီယတိ တို့မှ ‘မဟ ’ ဓာတ်၊ ‘မထ ’ ဓာတ် တို့ကို **“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ”** နှင့် မချေရ။ကွစိသဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

“မဟ ’ ‘မထ ’၊ ရနှောင်းကနှင့် ‘နဟ ’ စဖြာ ၊ ဓာတ်တို့မှာ ၊ ရှောင်ပါ ဓာတွန် ချေ။

(‘မဟ ’ ဓာတ်၊ ‘မထ ’ ဓာတ်တို့၏ အစိတ် ဓာတွန်သရကို မချေရပါ။

၅၀၃။ ယဇသာဒိဿိ ။

ယမှိ	ဘောကာံအနက်၌ သက်သော ‘ယ ’ ပစ္စည်းကြောင့်
ယဇဿ	‘ယဇ ’ ဓာတ်၏
အဒိဿ	‘အစ…ယ ’ ၏

ဣ 'ဣ' ပြုသည်

ဟောတိ ဖြစ်၏။

ဣစ္ဆတေ မယာ ဗုဒ္ဓေါ။

ဣစ္ဆတေ ပုဇော်အပ်၏။ ('ယဇ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)

ယဇ … ယဇ ဓာတ်သည် ဒေဝပူဇာယံ နတ်ပူဇော်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဣစ္ဆတေ ကို

ယဇ တည်။

ယဇ … ယဇ ဓာတ်သည် ဒေဝပူဇာယံ နတ်ပူဇော်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ယဇ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သဗ္ဗော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ယဇ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

ယဇ် တေ

" ဘာဝကမ္မေသု ယော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ဝိဘတ်သက်၊

ယဇ် ယ တေ

"ယဇဿာဒိဿိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယဇ်' ဓာတ်၏ အစ 'ယ' ကို 'ဣ' ပြု။

ဣဇ် ယ တေ

" တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယ' ပစ္စည်းကို **ဓာတွန်နှင့် တစ်ကွ 'စ' ဝဂ် ကို 'ဇ' ပြု၊**

ဣဇ တေ

" ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ' ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇ' ၏သဒိသဒွေဘော် 'ဇ' လာ။

ဣဇ္ဇတေ

ကားပြီး၏။

၅၀၄။ သဗ္ဗတော ဥံ ဏ္ဍုံသု ။

သဗ္ဗတော	ခပ်သိမ်းသောဓာတ်မှ
ပရသ္မ	နောက်ဖြစ်သော
ဥံ	'ဥံ' ဝိဘတ်၏
ဏ္ဍုံသု	'ဏ္ဍုံသု' ပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဥပသင်္ကမိံသု ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ (ဥပသံရှေ့ရှိသော 'ကမု' ဓာတ် ၊ 'ဥံ' ဝိဘတ်)

နိသီဒိံသု ထိုင်နေကုန်ပြီ။ (နိရှေ့ရှိသော 'သဒ' ဓာတ် ၊ 'ဥံ' ဝိဘတ်)

ကမု ... ကမု ဓာတ်သည် ပဒဝိက္ခေပေ ခြေကို ပစ်လွှတ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

သဒ ... သဒ ဓာတ်သည် နိသီဒနေ ထိုင်နေခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဥပသင်္ကမိံသု ကို

ဥပ သံ ကမု တည်။

ကမု ... ကမု ဓာတ်သည် ဘ ပဒဝိက္ခေပေ ခြေကို ပစ်လွှတ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဏ္ဍုတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ္မ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ

"သမီ' ပဋ္ဌတနီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ 'ဥံ' ဝိဘတ်သက်၊

ဥပ သံ ကမ် ဥံ

"သဗ္ဗတော ဥံ ဏ္ဍုံသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ကမု' ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော 'ဥံ' ကို 'ဏ္ဍုံသု' ပြု၊ 'မ်' ကို 'ဏ္ဍုံ' သို့သက်၊

ဥပ သံ ကမိံသု

"ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'သ' အထက်၌ /ရှိသော နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'က' ဝဂ္ဂန္တ 'င' ပြု၊

‘င်’ကို ‘က’သို့ကပ်၊

ဥပသက်မ်ိသု

ကားပြီး၏။

(၂) နိသိဳဒ်ိသု ကို

နိ သဒ တည်။

သဒ ... သဒ ဓာတ်သည် နိသီဒနေ ထိုင်နေခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘သဒ’**ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘သဒ’ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ကိုချေ

“သမိ’ပဇ္ဇတနီ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ ‘ဦံ’ဝိဘတ်သက်၊

နိ သဒ် ဦံ

“သဗ္ဗတော ဥံ ဣံသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ကမု’ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော ‘ဦံ’ကို ‘ဣံသု’ပြု၊ ‘မ်’ကို ‘ဣံ’သို့သက်၊

နိ သဒ် ဣံသု

“သဒဿသီ ဒတ္ထံ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘သဒ’ဓာတ်ကိုည ‘သီဒ’ပြု၊’ဒ်’ကို ‘ဣံ’သို့ကပ်၊

နိသီ ဒ်ိသု

ကားပြီး၏။

“သဗ္ဗတော ဦံ” ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ‘ဦံ’ ဝိဘတ်ကို ‘အံသု’ ပြု ၊ ‘အာသုံ’ပြုရခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။

အကံသု ၊ အဒသာသုံ

သဗ္ဗတော ဦံ	အဂမုံ ⟶ အဂမ်ိသု
ယောဂကြိ ၊	အဂဦံ ⟶ အာကာသုံ
ဦံ က ‘အံ’ သွားသုံး ၊	

ဂါထာစမ်းကောင်း၊

ဌာနပြောင်း

မှတ်ကြောင်း ‘ဗိန္ဒု’လုံး။ (ဥုံ ⟶ ဣ္ဃံသု ၊ အံသု ၊ အာသု)

(၁.၁.၂၀၁၉) သောကြာနေ့

၅၀၅။ ဇရ မရာနံ ဇီရ ဇိယျ မိယျာ ဝါ ။

ဇရ မရာနံ	‘ဇရ’ဓာတ်၊ ‘မရ’ဓာတ်တို့၏
ဇီရ ဇိယျ မိယျာ ဝါ	‘ဇီရ’ပြု၊ ‘ဇိယျ’ပြု၊ ‘မိယျ’ပြုတို့သည်
ဝါ	အချို့
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

ဇရ (‘ဇီရ’ ၊ ‘ဇိယျ’)

မရ (မိယျာ)

ဇီရတိ	ဆွေးမြည့် အိုမင်း၏။	(‘ဇရ’ဓာတ်၊ ‘အ’ ၊ ‘တိ’ဝိဘတ်)
ဇီရန္တိ	ဆွေးမြည့် အိုမင်းကုန်၏။	(‘ဇရ’ဓာတ်၊ ‘အ’ ၊ ‘အန္တိ’ဝိဘတ်)
ဇိယျတိ	ဆွေးမြည့် အိုမင်း၏။	(‘ဇရ’ဓာတ်၊ ‘အ’ ၊ ‘တိ’ဝိဘတ်)
ဇိယျန္တိ	ဆွေးမြည့် အိုမင်းကုန်၏။	(‘ဇရ’ဓာတ်၊ ‘အ’ ၊ ‘အန္တိ’ဝိဘတ်)
မိယျတိ	ဆွေးမြည့် အိုမင်း၏။	(‘မရ’ဓာတ်၊ ‘အ’ ၊ ‘တိ’ဝိဘတ်)
မိယျန္တိ	ဆွေးမြည့် အိုမင်းကုန်၏။	(‘မရ’ဓာတ်၊ ‘အ’ ၊ ‘အန္တိ’ဝိဘတ်)
မရတိ	ဆွေးမြည့် အိုမင်း၏။	(‘မရ’ဓာတ်၊ ‘အ’ ၊ ‘တိ’ဝိဘတ်) (‘မိယျ’မပြုပုံစံ)
မရန္တိ	ဆွေးမြည့် အိုမင်းကုန်၏။	(‘မရ’ဓာတ်၊ ‘အ’ ၊ ‘အန္တိ’ဝိဘတ်) (‘မိယျ’မပြုပုံစံ)

ဇရ … ဇရ ဓာတ်သည် ဇီရဏေ	ဆွေးမြည့်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
မရ … မရ ဓာတ်သည် ပါဏစာဂေ	အသက်စွန့်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။

(၁) ဇီရတိ ကို

ဇရ တည်။

ဇရ … ဇရ ဓာတ်သည် ဇိရဏေ ဆွေးမြည့်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဇရ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဇရ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဇရ် တိ

“ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက်။

ဇရ် အ တိ

“ဇရ မရာနံ ဇီရ ဓိယျ မိယျာ ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဇရ’ ဓာတ်ကို ‘ဇီရ’ ပြု၊ ‘ရ်’ ကို ‘အ’ သို့ကပ်။

ဇီရတိ

ကားပြီး၏ ။

(၂) ဇီရန္တိ ကို

ဇရ တည်။

ဇရ … ဇရ ဓာတ်သည် ဇိရဏေ ဆွေးမြည့်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဇရ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဇရ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဇရ် အန္တိ

“ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက်။

ဇရ် အ အန္တိ

“ဇရ မရာနံ ဇီရ ဓိယျ မိယျာ ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဇရ’ ဓာတ်ကို ‘ဇီရ’ ပြု၊ ‘ရ်’ ကို

'အ' သို့ကပ်။

ဇီရ အန္တိ

" လောပဥ္စမ္ဘေတ္တ အကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ကို ချေ။

ဇီရန္တိ

ကား ပြီး၏ ။

(၃) ဇိယျတိ ကို

ဇရ တည်။

ဇရ ... ဇရ ဓာတ်သည် ဇီရဏေ ဆွေးမြည့်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဇရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဇရ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဇရ် တိ

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်။

ဇရ် အ တိ

"ဇရ မရာနံ ဇီရ ဇိယျ မိယျာ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇရ်' ဓာတ်ကို 'ဇိယျ်' ပြု၊ 'ယျ်' ကို 'အ' သို့ကပ်။

ဇိယျတိ

ကား ပြီး၏ ။

(၄) ဇိယျန္တိ ကို

ဇရ တည်။

ဇရ ... ဇရ ဓာတ်သည် ဇီရဏေ ဆွေးမြည့်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဇရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဇရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'အန္တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဇရ် အန္တိ

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်။

ဇရ် အ အန္တိ

"ဇရ မရာနံ ဇီရ ဓိယျ မိယျာ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇရ်' ဓာတ်ကို 'ဇိယျ်' ပြု၊ 'ယျ်' ကို 'အ' သို့ကပ်။

ဇိယျ အန္တိ

" လောပဉ္စေတ္တ အကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ကို ချေ။

ဇိယျန္တိ

ကားပြီး၏ ။

(၅) မိယျတိ ကို

မရ တည်။

မရ ... မရ ဓာတ်သည် ပါဏစာဂေ အသက်စွန့်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

မရ် တိ

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်။

မရ် အ တိ

"ဇရ မရာနံ ဇီရ ဓိယျ မိယျာ ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မရ်' ဓာတ်ကို 'မိယျ်' ပြု၊ 'ယျ်' ကို 'အ' သို့ကပ်။

မိယျတိ

ကားပြီး၏ ။

(၆) မိယျန္တိ ကို

မရ တည်။

မရ … မရ ဓာတ်သည် ပါဏစာဂေ အသက်စွန့်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'အန္တိ' ဝိဘတ်သက်၊

မရ် အန္တိ

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်။

မရ် အ အန္တိ

"ဇရ မရာနံ ဇီရ ဇိယျ မိယျာ ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မရ်' ဓာတ်ကို 'မိယျ်' ပြု၊ 'ယျ်' ကို 'အ' သို့ကပ်။

မိယျ အန္တိ

" လောပဉ္စေတ္တ အကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ကို ချေ။

မိယျန္တိ

ကားပြီး၏။

(၇) မရတိ ကို

မရ တည်။

မရ … မရ ဓာတ်သည် ပါဏစာဂေ အသက်စွန့်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

မရ် တိ

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်။

မရ် အ တိ

"ဇရ မရာနံ ဇီရ ဇိယျ မိယျာ ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မရ်' ဓာတ်ကို 'မိယျ်' ပြု သင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ 'ရ်' ကို 'အ' သို့ကပ်။

မရတိ

ကားပြီး၏ ။

(၈) မရန္တိ ကို

မရ တည်။

မရ ... မရ ဓာတ်သည် ပါဏစာဂေ အသက်စွန့်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မရ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'အန္တိ' ဝိဘတ်သက်၊

မရ် အန္တိ

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်။

မရ် အ အန္တိ

"ဇရ မရာနံ ဇီရ ဇိယျ မိယျာ ဝါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'မရ်' ဓာတ်ကို 'မိယျ်' ပြု သင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ 'ရ်' ကို 'အ' သို့ကပ်။

မရ အန္တိ

" လောပဥ္စေတ္တ အကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ကို ချေ။

မရန္တိ

ကားပြီး၏ ။

၅၀၆။ သဗ္ဗတ္ထာ သသဿာဒိလောပေါ စ ။

သဗ္ဗတ္ထာ အလုံးစုံသော ဝိဘတ်ပစ္စည်းတို့ကြောင့်

သသ 'အသ' ဓာတ်၏

အာဒိလောပေါ စ	အစသရ၏ ကျေခြင်းသည်သာလျှင်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

သိယာ	ဖြစ်ရာ၏။	('အသ' ဓာတ် ၊ သတ္တမီ 'ယျေ' ဝိဘတ်)
သန္တိ	ဖြစ်ကုန် ၊(ရှိကုန်)၏။	('အသ' ဓာတ် ၊ 'အန္တိ' ဝိဘတ်)
သန္တေ	ဖြစ်ကုန်၏။	('အသ' ဓာတ် ၊ 'အန္တေ' ဝိဘတ်)
သမာနော	ဖြစ်၏။	('အသ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'မာန' ဝိဘတ်)

အသ … အသ.ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) သိယာ ကို

အသ တည်။

အသ … အသ.ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'အသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"အနုမတိ ပရိယတ္တေသု သတ္တမီ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ 'ယျေ' ဝိဘတ်သက်၊

အသ် ယျေ

"သဗ္ဗတ္ထာ သသာဒိလောပေါ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယျေ' ဝိဘတ်ကြောင့် 'အသ' ဓာတ်မှအစ သရ 'အ' ကိုချေ။

သ် ယျေ

" ကွစိဓာတု သုတ်ကြီးဖြင့် 'ယျေ' ဝိဘတ်ကို 'ဣယာ' ပြု။

သ် ဣယာ

'သ်' ကို 'ဣ' သို့ကပ်။

သိယာ

ကားပြီး၏။

(၂) သန္တိ ကို

အသ တည်။

အသ … အသ.ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'အသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'အန္တိ' ဝိဘတ်သက်၊

အသ် အန္တိ

"သဗ္ဗတ္ထာ သဿာဒိလောပေါ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဧယျ' ဝိဘတ်ကြောင့် 'အသ' ဓာတ်မှအစ သရ 'အ' ကိုချေ။

သ် အန္တိ

'သ်' ကို 'အ' သို့ကပ်။

သန္တိ

ကားပြီး၏။

(၃) သန္တေ ကို

သန္တိ ကို

အသ တည်။

အသ … အသ.ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'အသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'အန္တေ'ဝိဘတ်သက်၊

အသ် အန္တေ

"သဗ္ဗတ္ထာ သသာဒိလောပေါ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဧယျ'ဝိဘတ်ကြောင့် 'အသ'ဓာတ်မှအစသရ 'အ'ကိုချေ။

သ် အန္တေ

'သ်'ကို 'အ'သို့ကပ်။

သန္တေ

ကားပြီး၏။

(၄) သမာနော ကို

အသ တည်။

အသ ... အသ.ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'အသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ'ကိုချေ

"ဝတ္တမာနေ မာနန္တာ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'အန္တိ'ဝိဘတ်သက်၊

အသ် မာန

"ဘူဝါဒိတော အ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ'ပစ္စည်းသက်၊

အသ် အ မာန

"သဗ္ဗတ္ထာ သသာဒိလောပေါ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဧယျ'ဝိဘတ်ကြောင့် 'အသ'ဓာတ်မှအစသရ 'အ'ကိုချေ။

သ် အ မာန

'သ်'ကို 'အ'သို့ကပ်။

သမာန

နာမ်ငဲ့ ၊ 'သိ'သက်' ၊ 'သိ'ဝိဘတ်ကို 'ဩ'ပြု။

သမာနော ကားပြီး၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ?   အသိ။

ဝါသဒ္ဒါပါခြင်းကြောင့် 'အသိ' စသော ပုံစံတို့၌ 'အ' ချေခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အသိ   ဖြစ်၏။   ('အသ' ဓာတ် ၊ 'သိ' ဝိဘတ်သက်)

(၅) အသိ   ကို

အသ   တည်။

အသ ... အသ.ဓာတ်သည်   ဘုဝိ   ထင်ရှားခြင်းအနက်၌   ဝတ္တတိ   ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'အသ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သင်္ခော လောပေါ် နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနေ မာနန္တာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'သိ' ဝိဘတ်သက်၊

အသ် သိ

"သဗ္ဗတ္ထာ သသာဒိလောပေါ် စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယျေ' ဝိဘတ်ကြောင့် 'အသ' ဓာတ်မှအစ သရ 'အ' ကိုချေသင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါမှ တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

အသ် သိ

" သိမှိ စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'သိ' ဝိဘတ်ကြောင့် ဓာတွန် 'သ' ကိုချေ။

အသိ

ကားပြီး၏ ။

၅၀၇။ အသဗ္ဗဓာတုကေ ဘူ ။

အသဗ္ဗဓာတုကေ	'အသဗ္ဗ' ဓာတ်ဝိဘတ်ကြောင့်
အသဿ	'အသ' ဓာတ်၏
ဘူ	'ဘူ' ပြုသည်
ဝါ	အချို့

ဟောတိ ဖြစ်၏။

ဘဝိဿတိ ဖြစ်လတ့်။ (‘အသ’ ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တီ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်)

ဘဝဿန္တိ ဖြစ်ကုန်လတ့်။ (‘အသ’ ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တီ ‘ဿန္တိ’ ဝိဘတ်)

အသ … အသ.ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဘဝိဿတိ ကို

အသ တည်။

အသ … အသ.ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘အသ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘အသ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ

“အနာဂတေ ဘဝိဿန္တီ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တီ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်သက်၊

အသ် ဿတိ

“အသဗ္ဗဓာတုကေ ဘူ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အသ’ ဓာတ်ကို ‘ဘူ’ ပြု။

ဘူ ဿတိ

“အညေသု စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဘူ’ မှာရှိသော ‘ဦ’ ကို ‘ဩ’ ဝုဒ္ဓိပြု။

ဘ် ဩ ဿတိ

“ဩ အဝ သရေ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဩ’ ကို ‘အဝ’ ပြု၊

ဘ် အဝ ဿတိ

“ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဣ’ လာ၊ ‘ဝ်’ ကို ‘ဣ’ သို့ကပ်

ဘဝိဿတိ

ကား ပြီး၏။

နောက်တစ်နည်း။ ။

(၁) ဘဝိဿတိ ကို

ဘူတည် တည်။

ဘူ … ဘူ.ဓာတ်သည်

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဘူ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သဏ္ဍော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဘူ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘ဦ’ ကိုချေ သင့်
ငြားသော်လည်း အနေကဿရမဟုတ် ၊ ‘ဧက’ သရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

“အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဘူ ဿတိ

“အညေသု စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဘူ’ မှာရှိသော ‘ဦ’ ကို ‘ဩ’ ဝုဒ္ဓိပြု။

ဘ် ဩ ဿတိ

“ဩ အဝ သရေ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဩ’ ကို ‘အဝ’ ပြု၊

ဘ် အဝ ဿတိ

“ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဣ’ လာ၊ ‘ဝ်’ ကို ‘ဣ’ သို့ကပ်

ဘဝိဿတိ

ကားပြီး၏ ။

(၂) ဘဝိဿန္တိ ကို

အသ တည်။

အသ … အသ.ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘အသ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သဏ္ဍော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘အသ’ ဓာတ်၏ ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ

“အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ ‘ဿန္တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

အသ် သဿန္တိ

“အသဗ္ဗဓာတုကေ ဘူ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အသ’ ဓာတ်ကို ‘ဘူ’ ပြု။

ဘူ သဿန္တိ

“အဉ္ဉေသု စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဘူ’ မှာရှိသော ‘ဦ’ ကို ‘ဩ’ ဝုဒ္ဓိပြု။

ဘ် ဩ သဿန္တိ

“ဩ အဝ သရေ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဩ’ ကို ‘အဝ’ ပြု၊

ဘ် အဝ သဿန္တိ

“ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဣ’ လာ၊ ‘ဝ်’ ကို ‘ဣ’ သို့ကပ်

ဘဝိဿန္တိ

ကား ပြီး၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ ? အာသုံ။

ဝါသဒ္ဒါပါခြင်းကြောင့် ‘အာသုံ’ စသော ပုံစံတို့၌ ‘အသ’ ကို ‘ဘူ’ ပြုခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ ပါသည်။

အာသုံ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ (‘အသ’ ဓာတ်၊ ‘သုံ’ ဝိဘတ်)

(၃) အာသုံ ကို

အသ တည်။

အသ ... အသ.ဓာတ်သည် ဘုဝိ ထင်ရှားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘အသ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘အသ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ

“သမာပဇ္ဇတနီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် အဇ္ဇတနီ ‘ဥံ’ ဝိဘတ်သက်၊

အသ် ဥံ

"အသဗ္ဗဓာတုကေ ဘူ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အသ' ဓာတ်ကို 'ဘူ' ပြုသင့်ငြားသော်လည်း ဝါသဒ္ဒါမှ တားမြစ်သောကြောင့် မချေရ။

အသ် ဥံ

"ကွစိဓာတု" ဟူသောသုတ်ကြီးဖြင့် 'အသ' ဓာတ်၏ အစ 'အ' ကို 'အာ' ဒီဃပြု၊ 'သ' ကို 'ဥံ' သို့ကပ်၊

အာသုံ

ကားပြီး၏။

၅၁၈။ ယေျသ ဉာတော ဏယာ ဉ ။

ဉာတော	'ဉာ' ဓာတ်မှ
ပရဿ	နောက်ဖြစ်သော
ယေျသ	'ယေျ' ဝိဘတ်၏
ဏယာ ဉ	'ဝယာ' ပြု ၊ 'ဉ' ပြု တို့သည်
ဝါ	အချို့
ဟောန္တိ	ဖြစ်ကုန်၏။

ဇာနိယာ	သိရာ၏။	('ဉာ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း ၊ 'ယေျ' ဝိဘတ်)
ဉော	သိရာ၏။	('ဉာ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း ၊ 'ယေျ' ဝိဘတ်)

ဉာ ... ဉာ ဓာတ်သည် ဉာဏေ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဇာနာတိ ကို

ဉာ တည်၊

ဉာ.. ဉာဓာတ်သည် ဉာဏေ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဏ္ဍတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဉာ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဉာ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

" ကိယာဒိတော နာ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'နာ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဉာ နာ

"အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ 'ဧယျ' ဝိဘတ်သက်၊

ဉာ နာ ဧယျ

"ဧယျဿ ဉာတော ဣယာ ဉာ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဉာ' ဓာတ်မှ နောက်ဖြစ်သော 'ဧယျ' ကို 'ဣယာ' ပြု၊

ဉာ နာ ဣယာ

" ဉာဿ ဇာ ဇံ နာ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဉာ' ဓာတ်ကို 'ဇာ' ပြု ၊

ဇာ နာ ဣယာ

"သရလောပေါ မာဒေသ ပစ္စယာဒိမှိ သရလောပေတု ပကတိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'နာ' မှ 'အာ' ကိုချေ။ 'ဣ' ကို လည်း 'ဣ' ဟု ပကတိပြု၊

ဇာနိယာ

ကားပြီး၏။

(၂) ဉာော ကို

ဉာ တည်၊

ဉာ.. ဉာဓာတ်သည် ဉာဏေ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဉာ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဉာ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အာ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

" ကိယာဒိတော နာ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'နာ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဉာ နာ

"အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ဧကဝုစ် 'ဧယျ' ဝိဘတ်သက်၊

ဉာ နာ ဧယျ

" ဉာဿ ဇာ ဇံ နာ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဉာ' ဓာတ်ကို 'ဇံ' ပြု ၊

ဖ် နာ ယေျ

'ယေျသာ ဉာတော ဏ္ဏယာ ဉာ' ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယေျ' ဝိဘတ်ကို 'ဉာ' ပြု၊

ဖ် နာ ဉာ

'နာဿ လောပေါ ယကာရတ္တံ' ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'နာ' ပစ္စည်းကို ချေ၊

ဖ် ဉာ

'ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ' ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို 'စ' ဝဂ္ဂန္တ 'ဉ' ပြု၊

ဉ္ဉာ

ကားပြီး၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ ? ဇာနေယျ။

ဝါသဒ္ဒါပါခြင်းကြောင့် 'ဇာနေယျ' စသော ပုံစံတို့၌ 'ယေျ' ဝိဘတ်ကို 'ဝယာ' ပြု ၊ 'ဉာ' ပြုတို့ ကိုတားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ ပါသည်။

ဇာနေယျ သိရာ၏။ ('ဉာ' ဓာတ်၊ 'ယေျ' ဝိဘတ်)

၅၀၉။ နာဿ လောပေါ ယကာရတ္တံ ။

ဉာတော	'ဉာ' ဓာတ်မှ
ပရဿ	နောက်ဖြစ်သော
နာဿ	'နာ' ပစ္စည်း၏
လောပေါ	ကျေခြင်းသည်၎င်း၊
ယကာရတ္တံ	'ယ' အက္ခရာ၏ အဖြစ်သည်၎င်း၊
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဉ္ဉာ သိရာ၏။ ('ဉာ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း၊ 'ယေျ' ဝိဘတ်)

နာယတိ သိ၏။ ('ဉာ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဉာ.. ဉာဓာတ်သည် ဉာဏေ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဧညာ ကို

ဉာ တည်၊

ဉာ.. ဉာဓာတ်သည် ဉာဏေ သိခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဉာ’** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဉာ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ’အာ’ ကိုချေ
သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

“ ကိယာဒိတော နာ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘နာ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဉာ နာ

“အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် သတ္တမီ ဧကဝုစ် ‘ဧယျ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဉာ နာ ဧယျ

“ ဉာဿ ဇာ ဇံ နာ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဉာ’ ဓာတ်ကို ‘ဇံ’ ပြု ၊

ဇံ နာ ဧယျ

‘ဧယျဿ ဉာတော ဣယာ ဉာ’ ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဧယျ’ ဝိဘတ်ကို ‘ဉာ’ ပြု၊

ဇံ နာ ဉာ

‘နာဿ လောပေါ ယကာရတ္တံ’ ဟူသောသုတ်ဖြင့် ’နာ’ ပစ္စည်းကို ချေ၊

ဇံ ဉာ

‘ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ’ ဟူသောသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိဒါ **ယော ဓာတဝေါ”** ဟူသောသုတ်ဖြင့်
‘ဉာ’ ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ အနေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဉာ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ’အာ’ ကိုချေ
သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

“ ကိယာဒိတော နာ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘နာ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဉာ နာ

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာနာ ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဉာ နာ တိ

“ ဉာဿ ဇာ ဇံ နာ ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဉာ’ ဓာတ်ကို ‘နာ’ ပြု ၊

နာ နာ တိ

‘နာဿ လောပေါ ယကာရတ္တံ’ ဟူသောသုတ်ဖြင့် ’နာ’ ပစ္စည်းကို ချေ၊ ’ယ’ ပြု၊

နာ ယ တိ

ကားပြီး၏။

ဝါတိ ကိမတ္တံ ? ဇာနာတိ။

ဝါသဒ္ဒါပါခြင်းကြောင့် 'ဇာနာတိ'စသော ပုံစံတို့၌ နာပစ္စည်းကို ချေ၍ 'ယ'ပြုခြင်း ကိုတားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ ပါသည်။

ဇာနာတိ သိရာ၏။ ('ဉာ'ဓာတ်၊ 'နာ'ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)

၅၁၀။ လောပဉ္စေတ္တမကာရော ။

အကာရော	ပစ္စည်း 'အ'အက္ခရာသည်
လောပေါ	ကျေခြင်းသို့
အာပဇ္ဇတေ	ရောက်၏။
ဉ္စေတ္တံ	'ဧ'အဖြစ်သည်လည်း
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဝဇ္ဇေမိ ဆို၏။ ('ဝဒ'ဓာတ်၊ 'အ'ပစ္စည်း၊ 'မိ'ဝိဘတ်)

ဝဒေမိ ဆို၏။ ('ဝဒ'ဓာတ်၊ 'အ'ပစ္စည်း၊ 'မိ'ဝိဘတ်)

ဝဇ္ဇာမိ ဆို၏။ ('ဝဒ'ဓာတ်၊ 'အ'ပစ္စည်း၊ 'မိ'ဝိဘတ်)

ဝဒါမိ ဆို၏။ ('ဝဒ'ဓာတ်၊ 'အ'ပစ္စည်း၊ 'မိ'ဝိဘတ်)

ဝဒ .... ဝဒ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆို လိမ်မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဝဇ္ဇေမိ ကို

ဝဒ တည်၊

ဝဒ .... ဝဒ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆို လိမ်မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝဒ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝဒ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဝဒ် အ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာနာ 'မိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဝဒ် အ မိ

" ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝဒ်' ဓာတ်ကို 'ဝဇ္ဇ' ပြု ၊ 'ဇ္ဇ' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

ဝဇ္ဇ အ မိ

"လောပဉ္စေတ္တမကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ကိုချေ။ 'ဧ' ပြု၊

ဝဇ္ဇ ဧ မိ

'ဇ္ဇ' ကို 'ဧ' သို့ကပ်၊

ဝဇ္ဇေမိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဝဒေမိ ကို

ဝဒ တည်၊

ဝဒ .... ဝဒ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆို လိမ်မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝဒ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝဒ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊

ဝဒ် အ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာနာ 'မိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဝဒ် အ မိ

" ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝဒ်'ဓာတ်ကို 'ဝဇ္ဇ'ပြု သင့်သော်လည်း မပြုရ။

ဝဒ် အ မိ

"လောပဥ္စေတ္တမကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ'ကိုချေ။ 'ဧ'ပြု၊

ဝဒ် ဧ မိ

'ဝ်' ကို 'ဧ'သို့ကပ်၊

ဝဒေမိ

ကားပြီး၏။

(၃) ဝဇ္ဇာမိ ကို

ဝဒ တည်၊

ဝဒ .... ဝဒ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆို လိမ်မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ပ္ပကတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝဒ'**ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝဒ'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ'ကိုချေ၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ'ပစ္စည်းသက် ၊

ဝဒ် အ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာနာ 'မိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဝဒ် အ မိ

" ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝဒ်'ဓာတ်ကို 'ဝဇ္ဇ'ပြု ၊

ဝဇ္ဇ် အ မိ

"လောပဥ္စေတ္တမကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ'ကို မချေ။ 'ဧ'လည်းမပြုရ၊

ဝဇ္ဇ် အ မိ

" အကာရော ဒီဃံ ဟ္မိမေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် 'မိ'ဝိဘတ်ကြောင့် 'အ'ကို ဒီဃပြု၊

'ဒွ'ကို 'အာ'သို့ကပ်၊

ဝဒွာမိ

ကားပြီး၏။

(၄) ဝဒါမိ ကို

ဝဒ တည်၊

ဝဒ .... ဝဒ ဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆို လိမ်မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝဒ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝဒ'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ'ကိုချေ၊

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ'ပစ္စည်းသက် ၊

ဝဒ် အ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာနာ 'မိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဝဒ် အ မိ

" ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝဒ်'ဓာတ်ကို 'ဝဇ္ဇ'ပြု သင့်သော်လည်း မပြုရ။

ဝဒ် အ မိ

"လောပဉ္စေတ္တမကာရော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ'ကို မချေ။ 'ဧ'လည်းမပြုရ၊

ဝဒ် အ မိ

"အကာရော ဒီဃံ ဟိမိမေသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် 'မိ'ဝိဘတ်ကြောင့် 'အ'ကို ဒီဃပြု၊

'ဒ်'ကို 'အာ'သို့ကပ်၊

ဝဒါမိ

ကားပြီး၏။

၅၁၁။ ဥတ္တမောကာရော ။

ဩကာရော ပစ္စည်း 'ဩ'အက္ခရာသည်

ဥတ္တံ 'ဥ' အဖြစ်သို့

ဝါ အချို့

အာပဇ္ဇတေ ရောက်၏။

ကုရုတေ ပြု၏။ ('ကရ' ဓာတ် ၊ 'ဩ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)

ကရောတိ ပြု၏။ ('ကရ' ဓာတ် ၊ 'ဩ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ကရ ... ကရ ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ကုရုတေ ကို

ကရ တည်၊

ကရ ... ကရ ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ၊

" တနာဒိတော ဩယိရာ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဩ' ပစ္စည်းသက် ၊

ကရ် ဩ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

ကရ် ဩ တေ

" ဥတ္တမော ကာရော "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဩ' ပစ္စည်းကို 'ဥ' ပြု၊

ကရ် ဥ တေ

"ကရဿာကာရော စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ကရ်' ဓာတ်မှ 'က' ၏မှီရာ 'အ' ကို 'ဥ' ပြု၊

ကုရ် ဥ တေ

'ရ်' ကို 'ဥ' သို့ကပ်၊

ကုရုတေ

ကားပြီး၏။

(၂) ကရောတေ ကို

ကရ တည်၊

ကရ … ကရ ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ပြု၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ၊

" တနာဒိတော ဩယိရာ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဩ' ပစ္စည်းသက် ၊

ကရ် ဩ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

ကရ် ဩ တေ

" ဥတ္တမော ကာရော "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဩ' ပစ္စည်းကို 'ဥ' ပြုသင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါမှ တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ 'ရ်' ကို 'ဩ' သို့ကပ်၊

ကရောတေ

ကားပြီး၏။

၂.၁၁.၂၀၁၉ (စနေနေ့)

၅၁၂။ ကရဿာကာရော စ ။

ကရဿ	'ကရ' ဓာတ်၏
အကာရော စ	'အ' အက္ခရာသည်လည်း
ဥတ္တံ	'ဥ' အဖြစ်သို့
ဝါ	အချို့
အာပဇ္ဇတေ	ရောက်၏။

ကုရုတေ	ပြု၏။	('ကရဓာတ် ၊ 'ဩ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ကရောတေ	ပြု၏။	('ကရဓာတ် ၊ 'ဩ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ကုဗ္ဗန္တိ	ပြုကုန်၏။	('ကရဓာတ် ၊ ' ဩ' ပစ္စည်း၊ 'အန္တိ' ဝိဘတ်)

ကယိရတိ ပြု၏။ ('ကရဓာတ် ၊ ' ယိရ ' ပစ္စည်း၊ 'တိ ' ဝိဘတ်)

ကရ...ကရဓာတ် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ကုရုတေ ကို

ကရ တည်၊

ကရ ... ကရ ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ပြု၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ ' ကိုချေ၊

" တနာဒိတော ဩယိရာ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဩ ' ပစ္စည်းသက် ၊

ကရ် ဩ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ ' ဝိဘတ်သက်၊

ကရ် ဩ တေ

" ဥတ္တမော ကာရော " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဩ ' ပစ္စည်းကို 'ဥ ' ပြု၊

ကရ် ဥ တေ

"ကရဿာကာရော စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ကရ် ' ဓာတ်မှ 'က ' ၏မှီရာ 'အ ' ကို 'ဥ ' ပြု၊

ကုရ် ဥ တေ

'ရ် ' ကို 'ဥ ' သို့ကပ်၊

ကုရုတေ

ကားပြီး၏။

(၂) ကရောတေ ကို

ကရ တည်၊

ကရ ... ကရ ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ပြု၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ၊

" တနာဒိတော ဩယိရာ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဩ' ပစ္စည်းသက် ၊

ကရ် ဩ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

ကရ် ဩ တေ

" ဥတ္တမော ကာရော "ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဩ' ပစ္စည်းကို 'ဥ' ပြုသင့်သော်လည်း ဝါသဒ္ဒါမှ တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။ 'ရ်' ကို 'ဩ' သို့ကပ်၊

ကရောတေ

ကားပြီး၏။

(၃) **ကုဗ္ဗန္တိ** ကို

ကရ တည်၊

ကရ...ကရဓာတ် ကရဏ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ကြတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'အန္တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ကရ် အန္တိ

"တနာ ဒိတော ဩယိရာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဩ' ပစ္စည်းသက်။

ကရ် ဩ အန္တိ

"ကရဿာကာရော စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'က' ၏မှီရာ 'အ' ကို 'ဥ' ပြု။

ကုရ် ဩ အန္တိ

" ကွစိ ဓာတု" ဟူသောသုတ်ကြီးဖြင့် ဓာတွန် 'ရ်' ကိုချေ။

ကု ဩ အန္တိ

"ဥတ္တမော ကာရော"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ပစ္စည်း 'ဩ' ကို 'ဥ' ပြု။

ကု ဥ အန္တိ

"ဝမောဒ ဒန္တာနံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' သရကြောင့် ရှေ့ 'ဥ' ကို 'ဝ' ပြု။

ကု ဝ အန္တိ

"ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဝ' ၏ သဒိသဒွေဘော် 'ဝ' လာ။ 'ဝ' ကို 'ဝ' သို့ကပ်

ကု ဝွ အန္တိ

"ဒေါ ဓဿစ" ဟူသောသုတ်မှလာသော 'စ' သဒ္ဒါပိုဖြင့် 'ဝ' နှစ်လုံးကို 'ဗ' နှစ်လုံးပြု၊

ကုဗ္ဗန္တိ

ကားပြီး၏။

(၄) **ကယိရတိ** ကို

ကရ တည်၊

ကရ...ကရဓာတ် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ကရ် တိ

"တနာ ဒိတော ဩယိရာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ယိရ' ပစ္စည်းသက်။

ကရ် ယိရ တိ

"ကွစိ ဓာတု" ဟူသောသုတ်ကြီးဖြင့် ဓာတွန် 'ရ်' ကိုချေ။

က ယိရ တိ

ကားပြီး၏။

ကရေသေတိ ကိမတ္တံ?

သရတိ ၊မရတိ ။

ကရဿ ဟု ထည့်ဆိုခြင်းကြောင့် "သရတိ ၊ မရတိ" ပုံစံတို့၌ 'ကရ' ဓာတ်မဟုတ် ၊ "သရဓာတ်၊ မရဓာတ် ဖြစ်နေသောကြောင့် 'ဥ' အပြုကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၅၁၃။ ဩ အဝ သရေ ။

သရေ	သရကြောင့်
ဩ	'ဩ' ၏
အဝ	'အဝ' ပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

('ဩ' ဟု သာမည ဆုပါသော်လည်း ဓာတ်၏ အရာဖြစ်၍ ဓာတ်၏ အစိတ် 'ဩ' ကိုသာယူရပါသည်။)

စဝတိ	စုတေ၏။	('စု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဘဝတိ	ဖြစ်၏။	('ဘူ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

စု…	စုဓာတ်သည်	ဇဝန	ရွေ့လျောခြင်း အနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ဘူ..	ဘူသည်	တထာယံ	ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။

(၁) စဝတိ ကို

စု တည်၊

စု…စုဓာတ်သည် ဇဝန ရွေ့လျောခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'စု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'စု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဉ' ကိုချေသင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ဧကသရ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

စု တိ

“ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက်။

စု အ တိ

“အညေသု စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘စု’မှ ‘ဥ’ ကို ‘ဩ’ ဝုဒ္ဓိပြု။

စ ဩ အ တိ

“ဩ အဝ သရေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဩ’ ကို ‘အဝ’ ပြု။

စ အဝ အတိ

ခွင်း၊ချေ၊ကပ် ၊ ‘စ်’ ကို ‘အ’ သို့ကပ်။ ‘ဝ်’ ကို ‘အ’ သို့ကပ်။

စဝတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဘဝတိ ကို

‘ဘူ’ တည်၊

ဘူ.. ဘူသည် တထာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဘူ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဘူ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဦ’ ကိုချေ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဘ် + အတိ

“ အညေသု စ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းကို ‘ဩ’ ပြု၊

ဘ် ဩ တိ

“ဩ အဝ သရေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် နောက် ‘အ’ သရကြောင့် ‘ဩ’ ကို ‘အဝ’ ပြု၊

ဘ် အဝ တိ

‘ဘ်’ ကို နောက် ‘အ’ သို့ကပ်၊

ဘဝတိ

ကားပြီး၏။

၅၁၄။ ဇ အယံ ။

သရေ	သရကြောင့်
ဇ	'ဇ'၏
အယံ	'အယ'ပြုသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

နယတိ	ဆောင်၏။	('နီ'ဓာတ်၊ 'အ'ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇယတိ	အောင်၏။	('နီ'ဓာတ်၊ 'အ'ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

နီ… နီ ဓာတ်သည်	နယေ	ဆောင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ဇိ … ဇိ ဓာတ်သည်	ဇယေ	အောင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။

(၁) နယတိ ကို

'နီ' တည်၊

ဘူ.. ဘူသည် တထာယံ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'နီ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'နီ'ဓာတ်၏ ဓာတွန်'ဤ'ကို ချေသင့်သော်လည်း အနေကာသရ မဟုတ် ၊ ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

" ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ'ပစ္စည်းသက် ၊

နီ အ တိ

" အညေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'နီ'မှ 'ဤ'ကို 'ဧ'ဝုဒ္ဓိပြု၊

နေ အ တိ

" ဇ အယ ဟူ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဧ'ကို 'အယ'ပြု၊

န အယ အ တိ

ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ် ။ 'န်'ကို 'အ'သို့ကပ်၊ 'ယ'ကို 'ဝ'သို့ကပ်။

`နယတိ

ကားပြီး၏။

(၂) **ဇယတိ** ကို

ဇိ တည်၊

ဇိ…ဇိဓာတ်သည် ဇယေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဇိ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဇိ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဣ'ကိုချေ သင့်ငြားသော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ'ဝိဘတ်သက်၊

ဇိ တိ

" ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ'ပစ္စည်းသက်၊

ဇိ အ တိ

"အညေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဇိ'၌ ရှိသော 'ဣ'ကို 'ဧ'ဝုဒ္ဓိပြု။

ဇ် ဧ အ တိ

" ဧ အယ ဟူ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဧ'ကို 'အယ'ပြု၊

ဇ် အယ အ တိ

'ဇ်'ကို 'အ'သို့ကပ်၊ ခွင်းချေ၊ ကပ်၊ 'ယ်'ကို 'အ'သို့ကပ်။

ဇယတိ

ကားပြီး၏။

၅၁၅။ တေ အာဝါယာ ကာရိတေ ။

ကာရိတေ ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့်

တေ ထို 'ဧ' 'ဩ'တို့သည်

အာဝါယာ 'အာဝ' ပြု၊ 'အာယ' ပြုတို့သည်
ဟောန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။

လာဝေတိ ရိတ်ဖြတ်စေ၏။ ('လူ' ဓာတ်၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
နာယေတိ ဆောင်စေ၏။ ('နီ' ဓာတ် ၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

လူ ... လူ ဓာတ်သည် ဆေဒနေ ဖြတ်တောက်ခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
နီ... နီ ဓာတ်သည် နယေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) **လာဝေတိ** ကို

လူ တည်၊

လူ ... လူ ဓာတ်သည် ဆေဒနေ ဖြတ်တောက်ခြင်း အနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'လူ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသေ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'လူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဦ' ကိုချေ သင့်ငြားသော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

လူ တိ

" ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏေ' ပစ္စည်းသက်၊ကာရိတ်လည်း အမည်မှည့်။

လူ ဏေ တိ

"အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် 'လူ' မှာ ရှိသော 'ဦ' ကို 'ဩ' ဝုဒ္ဓိပြု၊

လ် ဩ ဏေ တိ

" ကာရိတာနံ ဏော လောပံ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ။

လ် ဩ ဧ တိ

"ဩ အာဝါယာ ကာရိတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဩ' ကို 'အာဝ' ပြု။

လ် အာ၀ ဧ တိ

'လ်'ကို 'အာ'သို့ကပ်၊ '၀်'ကို 'ဧ'သို့ကပ်။

လာ၀ေတိ

ကား‌ပြီး၏။

(၂) **နာယေတိ** ကို

နီ တည်၊

နီ... နီ ဓာတ်သည် နယေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'နီ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'နီ'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဤ'ကိုချေ သင့်ငြားသော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ'ဝိဘတ်သက်၊

နီ တိ

" ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏေ'ပစ္စည်းသက်၊ကာရိတ်လည်း အမည်မှည့်။

နီ ဏေ တိ

"အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် 'နီ'မှာ ရှိသော 'ဤ'ကို 'ဧ'ဝုဒ္ဓိပြု၊

နေ် ဧ ဏေ တိ

" ကာရိတာနံ ဏော လောပံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ကိုချေ။

နေ် ဧ ဧ တိ

"တေ အာဝါယာ ကာရိတေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဧ'ကို 'အာယ'ပြု။

နေ် အာယ ဧ တိ

'နေ်'ကို 'အာ'သို့ကပ်၊ 'ယ်'ကို 'ဧ'သို့ကပ်။

နာယေတိ

ကား‌ပြီး၏။

<u>ကျမ်းရင်း</u>

ယောဂဝိဘာဂေန အညသ္မိမ္ပိ ဇကာရဿ အာယာဒေသော ဟောတိ။ ဂါယတိ ၊ ဂါယန္တိ ။

ယောဂဝိဘာဂေန	တေအာဝါယာ ဟူသော ဝိဘာဂဖြင့်
အညသ္မိမ္ပိ	ကာရိတ်မှတစ်ပါးသော ပစ္စည်းကြောင့်လည်း
ဇကာရဿ	'ဇ' အက္ခရာ၏
အာယာဒေသော	'အာယ' ပြုသည်
ဟောတိ။	ဖြစ်၏။
ဂါယတိ ၊	သီဆို၏။ ('ဂေ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဂါယန္တိ	သီဆိုကုန်၏။ ('ဂေ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'အန္တိ' ဝိဘတ်)

ဂေ ... ဂေ ဓာတ်သည် သဒ္ဒေ အသံပြုခြင်း အနက်၌ တတ္တတိ ဖြစ်၏။

တေ အာဝါယ ဝိဘာဂဖြင့် အကာရိတေ

ဇေ ဂေ အန္တ ဇ အာရ

ပြုကြ ပစ္စည်းမှာ။

ကာရိတေကို ဖြုတ်ပြီး 'တေအာဝါယ' ဟု ထုတ်ခွဲတည်ခြင်းကြောင့် ရရှိသောအကျိုး

တေအာဝါယ ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ကာရိတ်ပစ္စည်း မဟုတ် ၊ တစ်ပါးသော ပစ္စည်းနှောင်းပါသော်လည်း 'ဇေ' ဓာတ် ၊ 'ဂေ' ဓာတ် တို့၏ အဆုံး 'ဇ' ကို 'အာရ ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(၁) ဂါယတိကို

ဂေ တည်၊

ဂေ ... ဂေ ဓာတ်သည် သဒ္ဒေ အသံပြုခြင်း အနက်၌ တတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂေ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ ဧကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂေ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဇ' ကိုချေသင့်ငြားသော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂေ တိ

“ ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက်။

ဂေ အ တိ

တေ အာဝါယ ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ကာရိတ်ပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသော ‘အ’ ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂေ’ မှာရှိသော ‘ဧ’ ကို ‘အာယ’ ပြု။ ‘ယ်’ ကို လည်း ‘အ’ သို့ကပ်၊

ဂါ ယတိ

ကားပြီး၏။

(၂) **ဂါယန္တိ** ကို

ဂေ တည်၊

ဂေ … ဂေ ဓာတ်သည် သဒ္ဒေ အသံပြုခြင်း အနက်၌ တတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဂေ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဂေ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဧ’ ကိုချေ သင့်ငြားသော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ဧကသရ ဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ”ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘န္တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဂေ န္တိ

“ ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက်။

ဂေ အ န္တိ

တေ အာဝါယ ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ကာရိတ်ပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသော ‘အ’ ပစ္စည်းကြောင့် ‘ဂေ’ မှာရှိသော ‘ဧ’ ကို ‘အာယ’ ပြု။ ‘ယ်’ ကို လည်း ‘အ’ သို့ကပ်၊

ဂါယန္တိ

ကားပြီး၏။

၅၁၆။ ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ ။

အသဗ္ဗဓာတုကမှိ ‘အသဗ္ဗဓာတ်’ ဝိဘတ်ကြောင့်

ဓာတူဟိ ဓာတ်တို့မှ

ပရေ — နောက်၌
ဣကာရာဂမော — 'ဣ' အက္ခရာ လာသည်
ဟောတိ — ဖြစ်၏။

ဂမိဿတိ သွားလတံ့၊ ('ဂမု' ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ 'ဿတိ' ဝိဘတ်)
ကရိဿတိ ပြုလတံ့၊ ('ကရ' ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ 'ဿတိ' ဝိဘတ်)
လဘိဿတိ ရလတံ့၊ ('လဘ' ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ 'ဿတိ' ဝိဘတ်)
ပစိဿတိ ချက်လတံ့၊ ('ပစ' ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ 'ဿတိ' ဝိဘတ်)

ဂမု ... ဂမုဓာတ်သည် ကတိမှိ သွားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ကရ .. ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
လဘ...လဘ ဓာတ်သည် လာဘေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ပစ ... ပစဓာတ်သည် ပါကေ ချက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

'ဣ' လာသောနှစ်သုတ်

(၁) ဣ ဝဏ္ဏာ ဂမောဝါ — 'ယ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဝ' လာသောသုတ်၊
(၂) **ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ** — အသဗ္ဗဓာတ်ဝိဘတ်ကြောင့် 'ဣ' လာသောသုတ်၊

(၁) ဂမိဿတိ ကို

ဂမု တည်၊

ဂမု ... ဂမုဓာတ်သည် ကတိမှိ သွားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ 'ဿတိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် သတိ

"ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အသဗ္ဗဓာတ် ဘဝိသန္တိ 'သတိ' ဝိဘတ်ကြောင့် 'ဂမ်' နောက်၌ 'ဣ' လာ၊ 'မ်' ကို 'ဣ' သို့ကပ်၊

ဂမိသတိ

ကားပြီး၏။

(၂) **ကရိသတိ** ကို

ကရ တည်၊

ကရ .. ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"အနာဂတေ ဘဝိသန္တိ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိသန္တိ 'သတိ' ဝိဘတ်သက်၊

ကရ် သတိ

"ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အသဗ္ဗဓာတ် ဘဝိသန္တိ 'သတိ' ဝိဘတ်ကြောင့် 'ကရ်' နောက်၌ 'ဣ' လာ၊ 'ရ်' ကို 'ဣ' သို့ကပ်၊

ကရိသတိ

ကားပြီး၏။

(၃) **လဘိသတိ** ကို

လဘ တည်၊

လဘ...လဘ ဓာတ်သည် လာဘေ ဆောင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'လဘ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'လဘ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"အနာဂတေ ဘဝိသန္တိ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိသန္တိ 'သတိ' ဝိဘတ်သက်၊

လဘ် သတိ "ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အသဗ္ဗဓာတ် ဘဝိသန္တိ

'ဿတိ' ဝိဘတ်ကြောင့် 'လဘ်' နောက်၌ 'က္က' လာ၊ 'ဘ်' ကို 'က္က' သို့ကပ်၊

လဘိဿတိ

ကားပြီး၏။

(၄) **ပစိဿတိ** ကို

ပစ တည်၊

ပစ ... ပစဓာတ်သည် ပါကေ ချက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

က္ကတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ပစ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ပစ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

"အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ 'ဿတိ' ဝိဘတ်သက်၊

ပစ် ဿတိ

လဘ် ဿတိ "က္ကကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် အသဗ္ဗဓာတ် ဘဝိဿန္တိ 'ဿတိ' ဝိဘတ်ကြောင့် 'ပစ်' နောက်၌ 'က္က' လာ၊ 'စ်' ကို 'က္က' သို့ကပ်၊

ပစိဿတိ

ကားပြီး၏။

အသဗ္ဗဓာတုကမှီတိ ကိမတ္ထံ?

ဂစ္ဆတိ ၊ ကရောတိ ၊ လဘတိ ၊ ပစတိ ။

အသဗ္ဗဓာတ်ဟု ထည့်ဆိုခြင်းကြောင့် ဂစ္ဆတိ ၊ ကရောတိ ၊ လဘတိ ၊ ပစတိ ပုံစံတို့၌ 'က္က' လာခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၅၁၇။ က္ကစိ ဓာတုဝိဘတ္တိပစ္စယာနံ ဒီဃဝိပရီတာဒေသလောပါဂမာ စ ။

က္ကစိ	အချို့၌
ဓာတုဝိဘတ္တိပစ္စယာနံ	ဓာတ်၊ဝိဘတ် ၊ ပစ္စည်းတို့၏
ဒီဃဝိပရီတာ ဒေသလောပါဂမာ စ	ရဿ၏ဒီဃပြုခြင်း၊ဒီဃ၏ ရဿဖောက်ပြန်ခြင်း၊အာဒေသ ပြုခြင်း၊ ကျေခြင်း၊ လာခြင်းတို့သည်လည်း

ပောဿွိ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိပရိတ် အဓိပ္ပါယ်

ရဿ၏ ဒီဃ ပြုခြင်း၊

ဒီဃ၏ ရဿ ပြုခြင်းတို့သည် ဝိပရိတ် မည်ပါသည်။

'ယ'ပစ္စယာ ၊ နောင်းက 'ဒီဃာ' ၊ ပရောက္ခာကြောင့် ၊ အဗ္ဗာမဟုတ်၊ 'ဂမု' ဒီဃာ'၊ 'နာ' ပစ္စယ သံယောဂကြောင့် ၊ ရဿပြုလတ် ၊ ဟိယျ ၊ ဗွတ် ၊ 'အာ' 'ဤ' 'ဦ' မှာကို ၊ ရဿပြုရ၊ နောင်း အဗ္ဗကြောင့် ၊ 'ဂမ' ကို 'ဂါ ' ၊ 'ဌ' ကို 'ဌာ' တည်း။ ဟိယျတ် 'တ္ထ' ကို ၊ 'ထ'တစ်လုံးသာ၊ အဗ္ဗတ် 'အာ'ကို ၊ ဒွေဘာ 'တ္ထ'ပြု၊ "တိ ၊ မိ၊ တုမိ လ၊ ဧယျာဒိကံ " ရှစ်တန် 'ဧ'ပြု၊ နှစ်ခု 'အန္တေ' ၊ 'အန္တိ' ရေတည့် ၊ ဆုံးသေ 'အန္တု'၊ 'ဧ'ကို 'အ'မှတ်၊ ဟိယျ ဗွတ် 'ဩ' ၊ ပြုသော 'အ' 'ဣ' ၊ ဖြူတိ 'အာဟ' ၊နောက်တည့် 'အ'ပြု၊ 'အန္တိ' ၊ 'ဥတိ' နှစ်ခု 'ဧ' 'ဩ'၊ ပရော သရ ၊ ကျေရမြဲမှတ် ၊ ဟိယျ ဗွတ်ပါ ၊ 'တ္ထ' နှင့် 'မှာ'ကြောင့် ၊ 'ဥ'လာရဘိ၊ အစရှိကို ၊ ကွစိဓာတု ၊ သုတ်ကြီး ပြုသည် ၊ ငါးခု ကာရိယ အစဉ်တည်း။

'ယ'ပစ္စယာ ၊ နောင်းက 'ဒီဃာ'

(၁) သူယတိ ('ယ' ပစ္စည်းနောင်း၍ 'ဒီဃ'ပြု)

('သု' ဓာတ်၊ 'ယ'ပစ္စည်း၊ 'တိ'ဝိဘတ်)

သုယတိ

"ကွစိ ဓာတု" သုတ်ကြီးဖြင့် 'ယ'ပစ္စည်းကြောင့် 'သု'မှ 'ဥ'ကို ဒီဃပြု၊

ပရောက္ခာကြောင့် ၊ အဗ္ဗာမဟုတ်၊ 'ဂမု' ဒီဃာ'

(၂) ဇဂါ မ (ပရောက္ခာဝိဘတ်ကြောင့် အဗ္ဗာသ ဓာတ်မဟုတ်သော 'ဂမု'ဓာတ်ကို ဒီဃ ပြု)

('ဂမု' ဓာတ်၊ ပရောက္ခာ 'အံ'ဝိဘတ်)

ပရောက္ခာဝိဘတ် 'အံ'ဝိဘတ်ကြောင့် အဗ္ဗာသဓာတ် မဟုတ်သော 'ဂမု'ဓာတ်၏အစိတ် 'ဥ'ကို ဒီဃ ပြု၊

ဇဂမ ⟶ ဇဂါ မ

‘နာ’ ပစ္စယ သံယောဂကြောင့် ၊ ရဿပြုလတ်

(၃) ကိနာတိ (‘နာ’ ပစ္စည်းနှောင်းလျှင် သံယုတ်ကြောင့် ၊ ရဿပြုမည်။)

(‘ကီ’ ဓာတ်၊ ‘နာ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ဒဿတိ (‘ဒါ ’ ဓာတ်၊ ဘဝိဿန္တိ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်)

ဒါ ကို ‘ဒ’ ပြု၊

ဟိယျ ၊ ဓွတ် ၊ ‘အာ’ ‘ဤ’ ‘ဦ’ မှာကို ၊ ရဿပြုရ၊

(၄) အဘဝိမှ (‘ဘူ’ ဓာတ် ၊ ဟိယျတ္တနီ ‘မှ’)

↘ ဩ ⟶ အဝ

ဓာတ်၏အစမှာ ‘အ’ လာ

အဿဝိ (‘ဘူ’ ဓာတ် ၊ အဇ္ဇနီ ‘ဤ’)

↘ ဩ ⟶ အဝ

ဓာတ်၏အစမှာ ‘အ’ လာ

နှောင်း အဇ္ဇကြောင့် ၊ ‘ဂမ’ ကို ‘ဂါ ’ ၊

(၅) အဇ္ဇတနီ ဝိဘတ်ကြောင့် ‘ဂမ်’ ကို ‘အာ’ ပြု၊

‘စ္ဆ’ ကို ‘စ္ဆာ’ တည်း။

(၆) ဂမု ဓာတ်ကို ‘စ္ဆ’ ပြု။

ဂစ္ဆိ

ဟိယျတ် ‘တ္ထ’ ကို ၊ ‘ထ’ တစ်လုံးသာ၊

(၇) ဟိယျတ္တနီ “တ္ထ” ဝိဘတ်ကို “ ထ ’ပြုနိုင်၊

အဘာဝတ္တ ⟶ အဘာဝထ

အဓ္ဓတ် 'အာ'ကို၊ ဒွေဘာ 'တ္တ'ပြု၊

(၈) အဓ္ဓတနီ "အာ" ဝိဘတ်ကို "တ္တ"ပြု။

အဘာဝါ ⟶ အဘာဝ္ဒ

"တိ၊ မိ၊ တုမိ လ၊ ယျောဒိကံ " ရှစ်တန် 'ဧ'ပြု၊

<u>**'ဧ'ပြုနိုင်သော ဝိဘတ်များ**</u>

ထိ ၊ သိ ၊ တု ၊ထ

မိ၊ ယျေ၊ယျေ သေယျုံ

ချင့်။ ဤ ဝိ ရှစ်ခု

'ဧ'ချည်းပြု

ကွစိဓာတုနှင့်။

(၉) တိ ၊ ဧ ၊ မိ ၊ ဧ ၊ တု ၊ မိ ၊ ဧ နှင့်

ယျေ ၊ ယျောသိ၊ ယျောမိ ၊ ယျုံ

ဤရှစ်တန ၊ မှတ်ရန် " ဧ " ပြုရ။

နှစ်ခု 'အန္တေ'၊ 'အန္တိ' ရေတည့်၊

(၁၀) အန္တိ ၊အန္တေ နှစ်ခုဝိဘတ်ကို "ရေ"ပြု၊

'ဂရုပုဗ္ဗ၊ ရဿနောက်ရှိ၊ အန္တိ၊ အန္တေ၊

ဤနှစ်ထွေ၊ "ရေ"လည်း ပြုရ၏။

ဂစ္ဆန္တိ	ဂစ္ဆရေ	('ဂမု' ၊ 'အန္တိ')
ဂစ္ဆန္တေ	ဂစ္ဆရေ	('ဂမု' ၊ 'အန္တေ')

ဆုံးသေ ‘အန္တ’၊ ‘ဧ’ကို ‘အ’မှတ်၊

(၁၁) အဘဝိေသေ အဘဝိသေ

(‘ဘူ’ ဓာတ်၊ ကာလာတိပတ္တိ ‘ေသေ’ဝိဘတ်)

ဟိယျ ဇ္ဇတ် ‘သြ’ ၊ ပြုသော ‘အ’ ‘တ္ထ’

(၁၂) ဟိယျတ္တနီဝိဘတ် ⟶ သြ ⟶ အ

အဇ္ဇတနီဝိဘတ် ⟶ သြ ⟶ တ္ထ

ဖြူတိ ‘အာဟ’ ၊နောက်တည့် ‘အ’ပြု၊

(၁၃) အာဟ (‘ဗြူ’ ဓာတ်၊ ‘တိ’ဝိဘတ်)

ဗြူ ကို အာဟ ပြု၊

တိ ကို အ ပြု၊

အာဟု (‘ဗြူ’ဓာတ် ၊ ‘အန္တိ’)

ဗြူ ကို အာဟ ပြု၊

အန္တိ ကို ဥ ပြု၊

‘အန္တိ’ ၊ ‘ဥတိ’ နှစ်ခု ‘ဧ’ ‘သြ’၊ ပရော သရ ၊ ကျေရမြဲမှတ် ၊

(၁၄) ‘ဧ’ ‘သြ’ တို့မှ နောက်ဖြစ်သော ‘အန္တိ’ဝိဘတ်၏ ‘အ’

‘အန္တ’ဝိဘတ်၏ ‘အ’ တို့ကို အမြဲချေ။

ကရောန္တိ (‘ကရ’ဓာတ်၊ ‘သြ’ ပစ္စည်း၊ ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်)

ကရောန္တော (‘ကရ’ဓာတ်၊ ‘သြ’ ပစ္စည်း၊ ‘အန္တ’ ဝိဘတ်)

တပ္ပန္တိ (‘တပ’ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်)

ဟိယျ ဇ္ဇတ်ပါ၊ ‘တ္ထ’ နှင့် ‘မှာ’ကြောင့် ၊ ‘ဉ’လာရဘိ၊

(၁၅) အဝစုတ္ထ (‘ဝစ’ဓာတ်၊ ဟိယျတ္တနီ ‘တ္ထ’ ဝိဘတ်)

အဂမုမှာ (‘ဂမု’ ဓာတ် ၊ အဇ္ဇတနီ ‘မှာ’ဝိဘတ်)

ဘဝမှာ ('ဘူ' ဓာတ် ၊ အဇ္ဇတနီ 'မှာ' ဝိဘတ်)

၅၁၈။ အတ္တနောပဒါနိ ပရဿပဒတ္တံ ။

အတ္တနောပဒါနိ	အတ္တနောပုဒ်တို့သည်
ကွစိ	အချို့၌
ပရဿပဒတ္တ	ပရဿပုဒ်ဝိဘတ်အဖြစ်သို့
အာပဇ္ဇန္တေ	ရောက်ကုန်၏။

(နောက်အက္ခရာ..ဖြ..လုံးကို ရှေ့ အက္ခရာ ..ဖြ..လုံးကဲ့သို့ အတ္တနောပုဒ်ကို ပရဿပုဒ်ပြန်သော သုတ်ဖြစ်ပါသည်။)

ဝုစ္စတိ	ဆိုခြင်း /ဆိုအပ်၏။	('ဝစ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
လဗ္ဘတိ	ရခြင်း/ ရအပ်၏။	('လဘ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ပစ္စတိ	ချက်ခြင်း/ ချက်အပ်၏။	('ပစ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း ၊ 'တေ' ဝိဘတ်)

'ဝစ' ဓာတ်သည်	ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ	စကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိဖြစ်၏။	
'လဘ' ဓာတ်သည်	လာဘေ	ရခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။
ပစ ဓာတ်သည်	ပါကေ	ချက်ခြင်း အနက်၌	ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဝုစ္စတိ ကို

'ဝစ' တည်၊

ဝစ.. 'ဝစ' ဓာတ်သည်ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆိုလိမ္မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဝစ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဝစ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တေ' ဝိဘတ်သက်၊

“ဘာဝကမ္မေ ဘုယော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ဝစ် + ယ တေ

“ တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့် တစ်ကွ စဝဂ်’စ’ပြု၊

ဝစတေ

“ ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘စ’၏ သဒိသဒေါဘော် ‘စ’လာ၊

ဝစ္စတေ

“အတ္တနောပဒါနိ ပရဿပဒတ္တံ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် အတ္တနောပုဒ်ဖြစ်သော ‘တေ’ ဝိဘတ်ကို ပရဿပုဒ် ဖြစ်သော ‘တိ’ ဝိဘတ်ပြောင်း၊

ဝစ္စတိ

ကားပြီး၏။

(၃) ပစ္စတိ ကို

‘ပစ’ တည်၊

ပစ..ပစဓာတ်သည် ပါကေ ချက်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ပစ’** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ပစ’ ဓာတ်၏ဓာတွန်’အ’ကိုချေ။

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

“ဘာဝကမ္မေ ဘုယော” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းသက် ၊

ပစ် + ယ တိ

“ တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတွန္တဿ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ယ’ ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့် တစ်ကွ စဝဂ်’စ’ပြု၊

ပစတိ

“ ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘စ’၏ သဒိသဒေါဘော် ‘စ’လာ၊

ပစ္စတိ

ကားပြီး၏။

ကွစီတိ ကိမတ္ထံ ? ကရီယတေ ၊ လဗ္ဘတေ ၊ ပစ္စတေ။

ကွစီတိပဒံ ကွစိသဒ္ဒါထည့်ဆိုခြင်းကြောင့်

ကိမတ္ထံ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

"ကရီယတေ ၊ လဗ္ဘတေ ၊ ပစ္စတေ" ပုံစံတို့၌ 'တေ' ကို 'တိ' ပြန်ခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

'အတ္တနော' ပုဒ်တို့ကို 'ပရဿ' သုတ်အဖြစ်သို့ မပြန်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၅၁၉။ အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု ။

ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု	ဟိယျတ္တနီ၊ အဇ္ဇတနီ ၊ ကာလာတိပတ္တိ ဝိဘတ်တို့ကြောင့်
ကွစိ	အချို့၌
အကာရာဂမော	'အ' အက္ခရာ လာသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

အဂမာ	သွားပြီ။	('ဂမု' ဓာတ်၊ ဟိယျတ္တနီ 'အာ' ဝိဘတ်)
အဂမီ	သွားပြီ။	('ဂမု' ဓာတ်၊ အဇ္ဇတနီ 'အာ' ဝိဘတ်)
အဂမိဿာ	သွားရာလေပြီ။	('ဂမု' ဓာတ်၊ ကာလာတိပတ္တိ 'ဿာ' ဝိဘတ်)

ဂမု .... ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) အဂမာ ကို

'ဂမု' တည်၊

ဂမု .... ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ဟိယျောပဘုတိ ပစ္စက္ခေ ဟိယျတ္တနီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်ဟိယျတ္တနီ 'အာ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် အာ

"အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဓာတ်၏ရှေ့၌ 'အ' လာ၊ 'မ်' ကို 'အာ' သို့ကပ်။

အဂမာ

ကားပြီး၏။

(၁) အဂမီ ကို

'ဂမု' တည်၊

ဂမု .... ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"သမီ' ပဇ္ဇတနီ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်အဇ္ဇတနီ 'ဤ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဤ

"အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဓာတ်၏ရှေ့၌ 'အ' လာ၊ 'မ်' ကို 'ဤ' သို့ကပ်။

အဂမီ

ကားပြီး၏။

(၃) အဂမိဿာ ကို

'ဂမု' တည်၊

ဂမု .... ဂမုဓာတ်သည် ဂတိမှိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ။

"ကြိယာတိပန္နေ' တီတေ ကာလာတိပတ္တိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်ကာလာတိပတ္တိ 'ဿာ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် ဿာ

“ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဣ’ လာ၊

ဂမ် ဣ သာ

“အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီကာလာတိပတ္တီသု” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဓာတ်၏ရှေ့၌ ‘အ’ လာ၊

‘မ်’ ကို ‘ဣ’ သို့ကပ်။

အဂမိဿာ

ကားပြီး၏။

ကွစီတိ ကိမတ္ထံ? ဂမာ ၊ ဂမီ ၊ ဂမိဿာ ။

ကွစီတိပဒံ ကွစိသဒ္ဒါထည့်ဆိုခြင်းကြောင့်

ကိမတ္ထံ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

“ ဂမာ ၊ ဂမီ ၊ ဂမိဿာ” ပုံစံတို့၌ ဓာတ်၏ရှေ့၌ ‘အ’ လာခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၅၂၀။ ဗြူတော ဤ တိမှိ ။

တိမှိ	‘တိ’ ဝိဘတ်ကြောင့်
ဗြူတော	‘ဗြူ’ ဓာတ်မှ
ပရေ	နောက်၌
ဤ	‘ဤ’ အက္ခရာလာသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဗြူဝီတိ ဆို၏။ (‘ဗြူ’ ဓာတ် ၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ဗြူ .. ဗြူဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ စကားပြောဆိုလိမ်မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) ဗြူဝီတိ ကို

ဗြူ တည်၊

ဗြူ .. ဗြူဓာတ်သည် ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံစကားပြောဆိုလိမ်မာခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဗြူ'** ဓာတ်ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကသရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဗြူ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ သင့်သော်လည်း အနေကသရမဟုတ် ၊ ဧကသရဖြစ်နေသောကြောင့် မချေရ။

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့်ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဗြူ တိ

"ဗြူတော ဤ တိမှိ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'တိ' ဝိဘတ်ကြောင့် 'ဗြူ' ဓာတ်နောက်၌ 'ဤ' လာ၊

ဗြူ ဤ တိ

"အဉေသု စ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဗြူ' မှာရှိသော 'ဥ' ကို 'ဩ' ဝုဒ္ဓိပြု၊

ဗြ ဩ ဤ တိ

"ဩ အဝ သရေ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဩ' ကို 'အဝ' ပြု၊ 'ဗ' ကို 'အ' သို့ကပ်၊ 'ဝ' ကိုလည်း 'ဤ' သို့ကပ်၊

ဗြဝီတိ

ကားပြီး၏။

၅၂၁။ ဓာတုသန္တော လောပေါ' နေကသရဿ ။

နေကသရဿ	များသောသရရှိသော
ဓာတုဿ	ဓာတ်၏
အန္တော	အစိတ်သည်
ကွစိ	အချို့၌
လောပေါ	ကျေသည်
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဓာတွန်မချေနိုင်သောသုတ် ('မဟ' ၊ 'မထ')

ဂစ္ဆတိ	သွား၏။	('ဂမု' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
သရတိ	အောက်မေ့၏။	('သရ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
မရတိ	သေ၏။	('မရ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဂမု … ဂမုဓာတ်သည် ကတိမှိ	လားခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
သရ … သရဓာတ်သည် သရဏေ	အောက်မေ့ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
မရ … မရဓာတ်သည် မရဏေ	သေခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
မရ … မရဓာတ်သည် ပါဏစာဂေ	သတ္တဝါ၏အသက်ကိုစွန့်ခြင်း	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။

'မဟ'၊ 'မထ'

'ယ' နောင် ကနှင့်

'နဟ' စဖြာ

ဓာတ်တို့မှာ

ရှောင်ပါ ဓာတွန်ချေ။

(၁) သရတိ ကို

သရ တည်၊

ဂမု…ဂမုဓာတ်သည် ဂတေမိ လားခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ဂမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဉ' ကိုချေ၊

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

ဂမ် တိ

"ဘူဝါဒိတော အ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်၊

ဂမ် အ တိ

"ဂမိသန္တော စ္ဆော ဝါ သဗ္ဗာသု" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'တိ' ပစ္စည်းကြောင့် 'ဂမု' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'မ' ကို 'စ္ဆ' ပြု၊ 'စ္ဆ' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

ဂစ္ဆ တိ

ကားပြီး၏။

(၂) ဂစ္ဆတိ ကို

ဂမု တည်၊

သရ ... သရဓာတ်သည် သရဏေ အောက်မေ့ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'သရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'သရ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ၊

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

သရ် တိ

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊ 'ရ်' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

သရ တိ

ကားပြီး၏။

(၃) မရတိ ကို

မရ တည်၊

မရ ... မရဓာတ်သည် မရဏေ သေခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'မရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'မရ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ၊

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

မရ် တိ

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက် ၊ 'ရ်' ကို 'တ' သို့ကပ်၊

မရ တိ

ကားပြီး၏။

၅၂၂။ ဣသုယမူနမန္တော စ္ဆော ဝါ ။

ဣသုယမူနံ 'ဣသု' ဓာတ်၊ 'ယမု' ဓာတ်တို့၏

အန္တော	အစိတ်သည်
ဠွော	‘ဠွ’ ပြုသည်
ဝါ	အချို့
ဟောတိ	ဖြစ်၏။

ဣစ္ဆတိ	လိုချင်၏။	(‘ဣသု’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)
နိယစ္ဆတိ	ရှောင်ရှားဖယ်ကြဉ်၏။	(နိ ပုဗ္ဗ ‘ယမု’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ဣသု … ဣသုဓာတ်သည်	ဣစ္ဆာယံ	လိုချင်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။
ယမု … ယမုဓာတ်သည်	ဝိယတိယံ	ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအနက်၌	ဝတ္တတိ	ဖြစ်၏။

(၁) ဣစ္ဆတိ ကို

ဣသု တည်၊

ဣသု … ဣသုဓာတ်သည် ဣစ္ဆာယံ လိုချင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ ဤသို့သော အနက်၌….

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘ဣသု’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘ဣသု’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘ဥ’ ကိုချေ၊

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

ဣသ တိ

“ ဘူဝါဒိတော အ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက်

ဣသ အ တိ

“ဣသုယမူနမန္တော ဠွော ဝါ ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘ဣသု’ ဓာတ်၏ အစိတ် ‘သ်’ ကို ‘ဠွ’ ပြု၊

‘ဠွ’ ကို ‘အ’ သို့ကပ်၊

ဣစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

(၂) နိယစ္ဆတိ ကို

နိပုဗ္ဗ ယမု တည်၊

ယမု … ယမုဓာတ်သည် ဝိယတိယံ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ယမု'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ယမု' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'ဥ' ကိုချေ၊

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ်သက်၊

နိယမ် တိ

" ဘူဝါဒိတော အ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'အ' ပစ္စည်းသက်

နိ ယမ် အ တိ

"ဣသုယမူနမန္တော စ္ဆော ဝါ " ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ယမု' ဓာတ်၏ အစိတ် 'မ်' ကို 'စ္ဆ' ပြု၊

'စ္ဆ' ကို 'အ' သို့ကပ်၊

နိယစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

"အန္တော စ္ဆော ဝါ " ယောဂဝိဘာဂဖြင့် "အစ္ဆတိ ၊ အစ္ဆန္တိ" ပုံစံတို့၌ 'အာသ' ဓာတ်၏ ဓာတွန် 'သ်' ကို 'စ္ဆ' ပြုရခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။

အစ္ဆတိ	('အာသ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
အစ္ဆန္တိ	('အာသ' ဓာတ် ၊ 'အ' ပစ္စည်း ၊ 'န္တိ' ဝိဘတ်)

အာသ … အာသဓာတ်သည် ဥပဝေသနီ ကပ်ဝင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

(၁) အစ္ဆတိ ကို

အာသ တည်၊

အာသ … အာသဓာတ်သည် ဥပဝေသနီ ကပ်ဝင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘အာသ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ္သ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘အာသ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ၊

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

အာသ် တိ

“ဘူဝါဒိတော အ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အ’ ပစ္စည်းသက်

အာသ် အ တိ

“ဣသုယမူနမန္တော စ္ဆော ဝါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အာသ်’ ဓာတ်၏ အစိတ် ‘သ်’ ကို ‘စ္ဆ’ ပြု၊

‘စ္ဆ’ ကို ‘အ’ သို့ကပ်၊ ခွင်း ၊ ချေ၊

အစ္ဆတိ

ကားပြီး၏။

(၂) အစ္ဆန္တိ ကို

အာသ တည်၊

အာသ ... အာသဓာတ်သည် ဥပဝေသနီ ကပ်ဝင်ခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

“ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် **‘အာသ’** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

“ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ္သ” ဟူသော သုတ်ဖြင့် ‘အာသ’ ဓာတ်၏ဓာတွန် ‘အ’ ကိုချေ၊

“ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် ‘အန္တိ’ ဝိဘတ်သက်၊

အာသ် အန္တိ

“ဣသုယမူနမန္တော စ္ဆော ဝါ” ဟူသောသုတ်ဖြင့် ‘အာသ်’ ဓာတ်၏ အစိတ် ‘သ်’ ကို ‘စ္ဆ’ ပြု၊

‘စ္ဆ’ ကို ‘အ’ သို့ကပ်၊ ခွင်း ၊ ချေ၊

အစ္ဆန္တိ

ကားပြီး၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ? သေတိ ၊ နိယမတိ ။

ဝါတိပဒံ ဝါသဒ္ဒါထည့်ဆိုခြင်းကြောင့်

ကိမတ္ထံ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

"သေတိ ၊ နိယမတိ**"** ပုံစံတို့၌ ဓာတ်၏အစိတ်ကို 'ဌ'ပြုရခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၅၂၃။ ကာရိတာနံ ဏော လောပံ ။

ကာရိတာနံ ကာရိတ်ပစ္စည်းတို့၏

ဏော အနုဗန် 'ဏ' သည်

လောပံ ကျေခြင်းသို့

အာပဇ္ဇတေ ရောက်၏။

ကာရေတိ ပြုလုပ်စေ၏။ ('ကရ' ဓာတ် ၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ကာရယတိ ပြုလုပ်စေ၏။ ('ကရ' ဓာတ် ၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ကာရာပေတိ ပြုလုပ်စေ၏။ ('ကရ' ဓာတ် ၊ 'ဏာပေ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ကာရာပယတိ။ ပြုလုပ်စေ၏။ ('ကရ' ဓာတ် ၊ 'ဏာပယ' ပစ္စည်း ၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ကရ … ကရ ဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိဖြစ်၏။

(၁) ကာရေတိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ…ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ကရ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏေ' ပစ္စည်း သက်၊

ကရ် ဏော

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ပါသော ပစ္စည်းကို ကာရိတ် ကဲ့သို့ငဲ့။

ကရ် ဏော

"ကာရိတာနံ ဏော လောပံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ကိုချေ။'ရ'ကို 'ဧ'သို့ကပ်၊

ကရေ

"အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိုက်ပစ္စည်းကြောင့် 'က'မှာရှိသော အစိတ် 'အ'ကို 'အာ'ဝုဒ္ဓိပြု၊

ကာရေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ် သက်၊

ကာရေတိ

ကားပြီး၏။

(၂) ကာရယတိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ...ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ပ္ကတိအတွေ့ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'**ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ အနေကရဿ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ'ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ'ကိုချေ

ကရ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္တေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏယ' ပစ္စည်း သက်၊

ကရ် ဏယ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ပါသော ပစ္စည်းကို ကာရိတ် ကဲ့သို့ငဲ့။

ကရ် ဏယ

"ကာရိတာနံ ဏော လောပံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ'အနုဗန်ကိုချေ။'ရ'ကို 'အ'သို့ကပ်၊

ကရယ

"အသံယောဂန္တသ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိက်ပစ္စည်းကြောင့် 'က' မှာရှိသော အစိတ် 'အ' ကို 'အာ' ဝုဒ္ဓိပြု၊

ကာရယ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ် သက်၊

ကာရယတိ

ကားပြီး၏။

(၃) ကာရာပေတိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ...ကရဓာတ်သည် ကရဏေ ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္တေ ဤသို့သော အနက်၌....

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ကရ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ"ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏာပေ' ပစ္စည်း သက်၊

ကရ် ဏာပေ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ပါသော ပစ္စည်းကို ကာရိတ် ကဲ့သို့ငဲ့။

ကရ် ဏာပေ

"ကာရိတာနံ ဏော လောပံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ။ 'ရ' ကို 'အာ' သို့ကပ်၊

ကရာပေ

"အသံယောဂန္တသ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိက်ပစ္စည်းကြောင့် 'က' မှာရှိသော အစိတ် 'အ' ကို 'အာ' ဝုဒ္ဓိပြု၊

ကာရာပေ

"ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ် သက်၊

ကာရာပေတိ

ကားပြီး၏။

(၄) ကာရာပယတိ ကို

ကရ တည်၊

ကရ…ကရဓာတ်သည် ကရဏော ပြုခြင်းအနက်၌ ဝတ္တတိ ဖြစ်၏။

ဣတိအတ္ထေ ဤသို့သော အနက်၌….

"ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် **'ကရ'** ကို ဓာတ်အမည်မှည့်၊

"ဓာတု သန္တော လောပေါ် နေကရသာ" ဟူသော သုတ်ဖြင့် 'ကရ' ဓာတ်၏ဓာတွန် 'အ' ကိုချေ

ကရ်

"ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏာပယ' ပစ္စည်း သက်၊

ကရ် ဏာပယ

"ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ပါသော ပစ္စည်းကို ကာရိတ် ကဲ့သို့ငဲ့။

ကရ် ဏာပယ

"ကာရိတာနံ ဏော လောပံ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် 'ဏ' အနုဗန်ကိုချေ။ 'ရ' ကို 'အာ' သို့ကပ်၊

ကရာပယ

" အသံယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ကာရိက်ပစ္စည်းကြောင့် 'က' မှာရှိသော အစိတ် 'အ' ကို 'အာ' ဝုဒ္ဓိပြု၊

ကာရာပယ

"ဝတ္တမာနာ ပစုပ္ပန္နေ" ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝတ္တမာန် 'တိ' ဝိဘတ် သက်၊

ကာရာပယတိ

ကား‌ပြီး၏။

အာချာတ်အကျဉ်း(၁)

ဆ္ဆ = 'ဆ' ပစ္စည်း

ဇိဂုစ္ဆတိ	('ဂုပ' ဓာတ်၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
တိကိစ္ဆတိ	('ကိတ' ဓာတ်၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇိဃစ္ဆတိ	('ဃသ' ဓာတ်၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
စိကိစ္ဆတိ	('ကိတ' ဓာတ်၊ 'ဆ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ခြွင်းချက်။ ။ စိစ္ဆေဒ ('ဆိဒိ' ဓာတ်၊ 'အ' ဝိဘတ်)

သ = 'သ' ဝိဘတ်

ဝီမံသတိ	('မာန' ဓာတ်၊ 'သ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဇိဂီသတိ	('ဟရ' ဓာတ်၊ 'သ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
သဿုသတိ	('သု' ဓာတ်၊ 'သ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ပိဝါသတိ	('ပါ ' ဓာတ်၊ 'သ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ပုဒ်၏အစ၌ 'ဂစ္ဆ' 'အဂစ္ဆ' 'ဂမ' 'အဂမ' တွေ့လျှင်		'ဂမု' ဓာတ်၊
	'ယ' ပါလျှင်	'ယ' ပစ္စည်း
		'ဏာယ' ပစ္စည်း
	'ယ' မပါလျှင်	'အပ' ပစ္စည်း

ဂစ္ဆီယတိ	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဂမယာဟိ	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'ဏာယ' ပစ္စည်း၊ 'ဟိ' ဝိဘတ်)
ဂမယတိ	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'ဏာယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဂစ္ဆတိ	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဂမေတိ	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဂစ္ဆတု	('ဂမု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တု' ဝိဘတ်)

ဂမေတု (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘တု’ ဝိဘတ်)

ဂစ္ဆေယျ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘ဧယျ’ ဝိဘတ်)

ဂမေယျ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘ဧယျ’ ဝိဘတ်)

ဂစ္ဆန္တော (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘အန္တော’ ဝိဘတ်)

အဂစ္ဆာ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘အာ’ ပစ္စည်း)

အဂမာ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘အာ’ ပစ္စည်း)

အဂစ္ဆိ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘ဤ’ ပစ္စည်း)

အဂမိ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘ဤ’ ပစ္စည်း)

ဂစ္ဆိဿတိ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်)

ဂမိဿတိ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘ဿတိ’ ဝိဘတ်)

အဂစ္ဆိဿာ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘ဿာ’ ဝိဘတ်)

အဂမိဿာ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘ဿာ’ ဝိဘတ်)

ဂစ္ဆာဟိ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘ဟိ’ ဝိဘတ်)

ဂစ္ဆဟိ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘ဟိ’ ဝိဘတ်)

ဂစ္ဆ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘ဟိ’ ဝိဘတ်)

ဂစ္ဆာမိ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘မိ’ ဝိဘတ်)

ဂစ္ဆာမ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘မိ’ ဝိဘတ်)

ဘိဒ ၊ ဘိဒိ ၊ ဆိဒ ၊ ဆိဒိ၊ ရုဓ ၊ ရုဓိ၊ ဝိဒ ၊ ဝိဒိ ၊ ခန ၊ ခနု ၊ တန၊ တနု ၊ ဘဉ္ဇ ၊ ဘန္ဇ ၊ ရဉ္ဇ ၊ ရန္ဇ ၊ သဉ္ဇ ၊ သန္ဇ ဓာတ်တို့သည် မထူး အတူတူသာတည်း။

ဝိဘတ်၏ရှေ့၌ “ဇ္ဈ ၊ ည ၊ ဗ္ဗ ၊ ယှ” တို့ပါလျှင် ‘ဓ ၊ န ၊ ဝ ၊ ဟ’ ဆုံးသောဓာတ် + ‘ယ’ ပစ္စည်း။

ဇ္ဈ = ဓ + ယ

ဗုဇ္ဈတေ (‘ဗုဓ’ ဓာတ်၊ ‘ယ’ ပစ္စည်း၊ ‘တေ’ ဝိဘတ်)

ဗုဇ္ဈတိ (‘ဗုဓ’ဓာတ်၊ ‘ယ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ဝိဘတ်)

ကုဇ္ဈတေ (‘ကုဓ’ဓာတ်၊ ‘ယ’ပစ္စည်း၊ ‘တေ’ဝိဘတ်)

ဥဇ္ဈတေ (‘ဥဓ’ဓာတ်၊ ‘ယ’ပစ္စည်း၊ ‘တေ’ဝိဘတ်)

ဝိဇ္ဈတေ (‘ဝိဓ’ဓာတ်၊ ‘ယ’ပစ္စည်း၊ ‘တေ’ဝိဘတ်)

ည = န + ယ

ဟညတေ (‘ဟန’ဓာတ်၊ ‘ယ’ပစ္စည်း၊ ‘တေ’ဝိဘတ်)

မညတိ (‘မန’ဓာတ်၊ ‘ယ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ဝိဘတ်)

ခြွင်းချက်။ ။

ဇညာ (‘ဉာ’ဓာတ်၊ ‘နာ’ပစ္စည်း၊ ‘ဧယျ’ဝိဘတ်)

ဗ္ဗ = ဝ + ယ

ဒိဗ္ဗတေ (‘ဒိဝ’ဓာတ်၊ ‘ယ’ပစ္စည်း၊ ‘တေ’ဝိဘတ်)

သိဗ္ဗတိ (‘သိဝ’ဓာတ်၊ ‘ယ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ဝိဘတ်)

ယှ = ဟ + ယ

ဝုယှတိ (‘ဝဟ’ဓာတ်၊ ‘ယ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ဝိဘတ်)

ဂယှတိ (‘ဂဟ’ဓာတ်၊ ‘ယ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ဝိဘတ်)

ဝိဘတ်၏ရှေ့၌ “ဗ္ဗ ၊ ည” မှတစ်ပါးသော သဒိသဒွေဘော်ဆင့်အံ့၊ ဒွေဘော်တစ်လုံးဖြုတ်ထားသော ဓာတ် + ‘ယ’ပစ္စည်း

သက္ကတေ (‘သက’ဓာတ်၊ ‘ယ’ပစ္စည်း၊ ‘တေ’ဝိဘတ်)

ပစ္စတေ (‘ပစ’ဓာတ်၊ ‘ယ’ပစ္စည်း၊ ‘တေ’ဝိဘတ်)

ဥစ္စတေ (‘ဥစ’ဓာတ်၊ ‘ယ’ပစ္စည်း၊ ‘တေ’ဝိဘတ်)

လိပ္ပတိ	('လိပ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဖလ္လတေ	('ဖလ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ယုဇ္ဇတေ	('ယုဇ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
မုဇ္ဇတေ	('မဇ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)

ခြွင်းချက်။ ။

ရမ္မတေ	('ရမု' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ဝုစ္စတေ	('ဝစ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ဒမ္မတေ	('ဒမု' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)
ဃေပ္ပတိ	('ဂဟ' ဓာတ်၊ 'ပ္ပ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဂဏှာတိ	('ဂဟ' ဓာတ်၊ 'ဏှာ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ပဿတိ	('ဒိသ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဒိဿတိ	('ဒိသ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဣုဇ္ဇတေ	('ယဇ' ဓာတ်၊ 'ယ' ပစ္စည်း၊ 'တေ' ဝိဘတ်)

'ယ နှင့် အာ' ကိုဖြုတ် ၊ 'ဇ' ထည့် ဓာတ်ပေါ်မည်။

ဈာယတိ	('ဈေ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဂါယတိ	('ဂေ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဂိလာယတိ	('ဂိလေ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ခြွင်းချက်။ ။

နာယတိ	('ဉာ' ဓာတ်၊ 'နာ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

('ဂိလေ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

'ဝ' ၏ရှေ့၌ အကာရန္တရှိသော အက္ခရာတစ်လုံးထဲသာရှိသည့် ဥဝဏ်ဆုံးသည့်ဓာတ် + အ ပစ္စည်း၊

သဝတိ ('သု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

စဝတိ ('စု' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဘဝတိ ('ဘူ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ခြွင်းချက်။ ။

အဝစ ('ဝစ' ဓာတ်၊ 'အာ' ပစ္စည်း)

အဝေါစ ('ဝစ' ဓာတ်၊ 'အာ' ပစ္စည်း)

အဝေါစုံ ('ဝစ' ဓာတ်၊ 'ဥံ' ပစ္စည်း)

အဝစူ ('ဝစ' ဓာတ်၊ 'ဦ' ပစ္စည်း)

'တိဋ္ဌ' နှင့် ဝိဘတ်တွဲလျှင် ဌာဓာတ် + ဆုံးသည့်ဝိဘတ်၊

တိဋ္ဌတိ ('ဌာ' ဓာတ်၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဝိဋ္ဌတု ('ဌာ' ဓာတ်၊ 'တု' ဝိဘတ်)

တိဋ္ဌေယျ ('ဌာ' ဓာတ်၊ 'ဧယျ' ဝိဘတ်)

တိဋ္ဌေယျုံ ('ဌာ' ဓာတ်၊ 'ဧယျုံ' ဝိဘတ်)

'ပိဝ' နှင့် ဝိဘတ်လျှင် 'ပါ ' ဓာတ် ဆုံးသည့် ဝိဘတ်၊

ပိဝတိ ('ပါ ' ဓာတ်၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ပိဝတု ('ပါ ' ဓာတ်၊ 'တု' ဝိဘတ်)

ပိဝေယျ ('ပါ ' ဓာတ်၊ 'ဧယျု' ဝိဘတ်)

ပိဝေယျုံ ('ပါ ' ဓာတ်၊ 'ဧယျုံ' ဝိဘတ်)

ပိဝါသတိ ('ပါ ' ဓာတ်၊ 'သ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

အာချာတ်ပုဒ်များဝယ် " ဥ ၊ န ၊ မ" ဝဂ္ဂန္တဗျည်းများဆင့်အံ့ ၊ ယင်းဝဂ္ဂန္တဗျည်းများကို ဖြုတ် က ဓာတ်ပေါ်မည် + အ ပစ္စည်း

ဘုဥ္ဇတိ	('ဘုဇ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ယုဥ္ဇတိ	('ယုဇ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ရုန္ဓတိ	('ရုဓ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဘိန္ဒတိ	('ဘိဒိ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ဆိန္ဒတိ	('ဆိဒိ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ခြွင်းချက်။ ။

ရုန္ဓိတိ	('ရုဓိ' ဓာတ်၊ 'ဣ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ရုန္ဓီတိ	('ရုဓိ' ဓာတ်၊ 'ဤ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ရုန္ဓောတိ	('ရုဓိ' ဓာတ်၊ 'ဩ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
စိန္တေတိ	('စန္တ' ဓာတ်၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
စိန္တယတိ	('စန္တ' ဓာတ်၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
မန္တေတိ	('မန္တ' ဓာတ်၊ 'ဏေ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
မန္တယတိ	('မန္တ' ဓာတ်၊ 'ဏယ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
လိမ္ပတိ	('လိပ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ကမ္ပတိ	('ကပ' ဓာတ်၊ 'အ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ခြွင်းချက်။ ။

သုမ္ဘောတိ	('သုဘ' ဓာတ်၊ 'ဩ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)
ပရိသုမ္ဘောတိ	('ပရိပုဗ္ဗသု ' ဓာတ်၊ 'ဩ' ပစ္စည်း၊ 'တိ' ဝိဘတ်)

ဓာတ်ပစ္စည်းဝိဘတ်အထူးများ

ဂေါပတိ (‘ဂုပ’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ဇောတလတိ (‘ဇုတ’ ဓာတ်၊ ‘အလ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ကယျတေ (‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ယိရ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ကယိရတိ (‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ယိရ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ကယိရာတိ (‘ကရ’ ဓာတ်၊ ‘ယိရ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

စေရေတိ (‘စုရ’ ဓာတ်၊ ‘ဏေ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

စေရယတိ (‘စုရ’ ဓာတ်၊ ‘ဏယ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ပါစေတိ (‘ပစ’ ဓာတ်၊ ‘ဏေ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

စိစ္ဆေဒ (‘ဆိဒိ’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း)

ဇင်္ဂမတိ (‘ဂမု’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

စင်္ကမတိ (‘ကမု’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ဃေပ္ပတိ (‘ဂဟ’ ဓာတ်၊ ‘ပ္ပ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ဇုဟွတိ (‘ဟု’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ဇုဟောတိ (‘ဟု’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ဇဟာရ (‘ဟရ’ ဓာတ်၊ ‘အ’ ပစ္စည်း)

ပုဒ်အစ၌ ‘ဇာ’ နှင့်စအံ့၊ ဉာ + နာ

ဇာနာတိ (‘ဉာ’ ဓာတ်၊ ‘နာ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ဇာနေယျ (‘ဉာ’ ဓာတ်၊ ‘နာ’ ပစ္စည်း၊ ‘ဧယျ’ ဝိဘတ်)

ခြွင်းချက်။ ။

ဇညာ (‘ဉာ’ ဓာတ်၊ ‘နာ’ ပစ္စည်း၊ ‘တိ’ ဝိဘတ်)

ဒက္ခတိ	(‘ဒိသ ’ဓာတ်၊ ‘အ ’ပစ္စည်း၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
အဒက္ခ	(‘ဒိသ ’ဓာတ်၊ ‘အာ ’ပစ္စည်း)
အာဟ	(‘ဗြူ ’ဓာတ်၊ ‘အ ’ပစ္စည်း)
အာဟု	(‘ဗြူ ’ဓာတ်၊ ‘ဥ ’ပစ္စည်း)
အဗြဝုံ	(‘ဗြူ ’ဓာတ်၊ ‘ဥံ ’ပစ္စည်း)
ဗဘူဝ	(‘ဘူ ’ဓာတ်၊ ‘အ ’ပစ္စည်း)
ဗဘူဝု	(‘ဗြူ ’ဓာတ်၊ ‘ဥ ’ပစ္စည်း)
ဟောတိ	(‘ဟူ ’ဓာတ်၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
ကာဟတိ	(‘ကရ ’ဓာတ်၊ ‘အ ’ပစ္စည်း၊ ‘ဿတိ ’ဝိဘတ်)
ကာဟိတိ	(‘ကရ ’ဓာတ်၊ ‘အ ’ပစ္စည်း၊ ‘ဿတိ ’ဝိဘတ်)
ကာဟသိ	(‘ကရ ’ဓာတ်၊ ‘အ ’ပစ္စည်း၊ ‘ဿတိ ’ဝိဘတ်)
ကာဟိသိ	(‘ကရ ’ဓာတ်၊ ‘အ ’ပစ္စည်း၊ ‘ဿတိ ’ဝိဘတ်)
ဒဓာတိ	(‘ဓာ ’ဓာတ်၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)
ဒဒါတိ	(‘ဒါ ’ဓာတ်၊ ‘တိ ’ဝိဘတ်)